

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

ਮਾਰਚ 1, 1983

March 1, 1983

ਸੰਪਾਦਕ: ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ

ਇਹ ਪੀ ਡੀ ਐਫ ਫਾਈਲ ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ਼ਿਵਦੇਵ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ ਹੁੰਦਲ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ।

ਸੋਤ: ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਦਾ ਇਹ ਅੰਕ ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ।

25¢

Out Of Greater Vancouver

40¢

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

ADDRESS:

P.O. BOX 67344 STN. 'O'
VANCOUVER, B.C. V5W 3T1
CANADA

Publisher: ASIA BOOK COMPANY LTD.

VOL. 2, NO. 5 MARCH 1, 1983

PHONE: 324-6111

THE CANADA DARPAN

PUNJABI FORTNIGHTLY

Hon. Editor DARSHAN GILL

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ

ਦੂਜੇ ਮਸਲੇ ਅਜੇ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ — ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ

ਫੋਨ ਰਾਹੀਂ—ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਫੋਨ ਵਾਰਤਾ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜੋ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨੀਆਂ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਜਲੰਧਰ ਰੇਡੀਓ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਕੀਰਤਨ ਪ੍ਰਸਾਰਤ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਦੁਰਗਿਆਣਾ ਮੰਦਰ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਮਾਸ, ਤੰਬਾਕੂ ਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਚੁਕਾ ਦਿਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਆਪਣੇ ਧਾਰਮਿਕ ਚਿੰਨ੍ਹ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸਮੇਤ ਹਵਾਈ ਸਫਰ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।

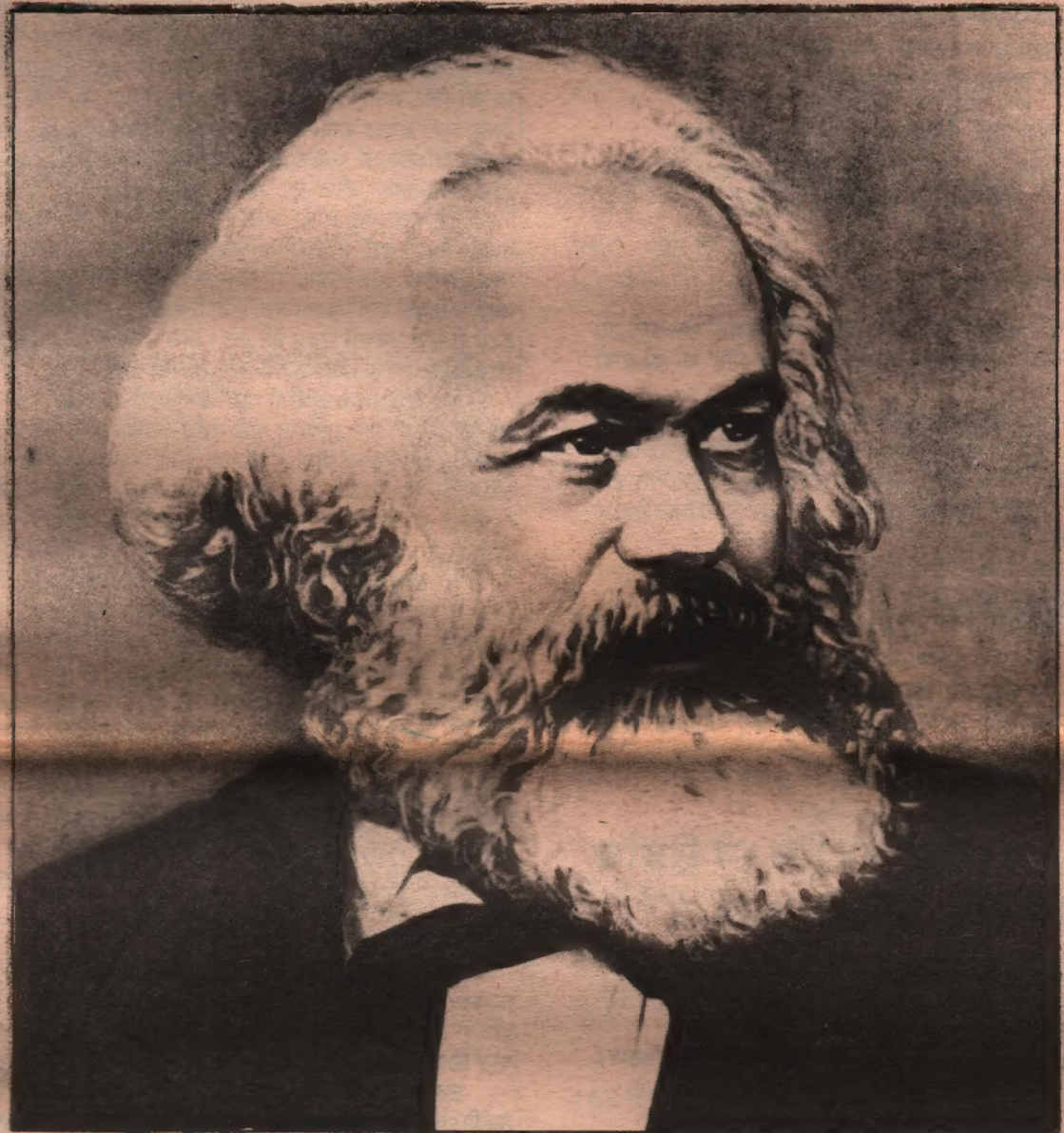
ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਇਲਾਕੇ, ਪਾਣੀ ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਮਸਲਾ, ਸੂਬਿਆਂ ਦੀ ਖੁਦਮੁਖਤਾਰੀ ਦੇ ਮਸਲੇ ਅਜੇ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ।

ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ “ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਲੜਦਾ ਰਹੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਲੈ ਲੈਂਦਾ”। ਉਨ੍ਹਾਂ ਫੋਨ ਤੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਲੈ ਲੈਂਦਾ, ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦਾ ਰਹੇ।”

ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਦਿਤੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅੱਗੇ ਫੋਨ ਤੇ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਅਜਿ ਦਸਵਾਂ ਹਿਸਾ ਵੀ (ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਤੇ ਦਾ) ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ। ਸਰਕਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਭੁਲੇਖੇ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ।” ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਸਵਾਲ ਦੇ ਉਤਰ ਵਿਚ ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ “ਇਹ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੈ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤਕੜਾ ਪਰੋਟੈਸਟ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਮਸਲਾ ਸਾਡੀ ਮੰਗਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।”

(ਪੂਰੀ ਫੋਨ ਵਾਰਤਾ 6 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਸੰਤ ਤੋਂ ਅੱਠ ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ ਰੇਡੀਓ C.J.J.C. 800 AM ਤੋਂ ਸਵਰ ਸਾਗਰ ਪਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਸੁਣ ਸਕਦੇ ਹੋ)

ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਦੇ ਨਾਂ (ਮਈ 5, 1818 ਤੋਂ ਮਾਰਚ 14, 1883)

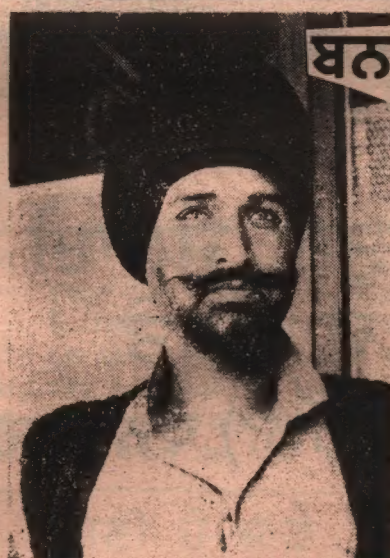

ਅੰਦਰ ਪੜ੍ਹੋ —

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਬਾਰੇ ਲੇਖ
ਆਸਾਮ ਵਿਚ ਕਤਲੇਆਮ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਰੀ
ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਜਜ਼ੀਰਾ ਖਰੀਦਣ ਲੱਗੇ
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੰਨਾ — ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ ਸ਼ਤਾਬਦੀ

ਅਗਲਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ

‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਦਾ 15 ਮਾਰਚ,
1983 ਦਾ ਅੰਕ
“ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਅੰਕ
ਹੋਵੇਗਾ”

ਬਨਾਮ ‘ਜਥੇਦਾਰ’ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਹੇਅਰ

ਨਾ ਜਿਨਕੀ ਦੋਸਤੀ ਔਡੀ

ਨਾ ਜਿਨਕੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਔਡੀ

ਲਿਖਤਮ ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਅੱਗੇ ਮਾਨਯੋਗ ‘ਜਥੇਦਾਰ’ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਹੇਅਰ
ਦੇ ਨਾਂ ਖੁਲ੍ਹੀ ਚਿੱਠੀ (ਅੰਦਰ ਪੜ੍ਹੋ)

HEAD OFFICE

4405 Main St. (at 28th Ave)

Vancouver, B.C. V5V 3R2

Ph. (604) 874-5722

BRANCH

6545 Main St. (at 49th Ave)

Vancouver, B.C. V5X 3H1

ਬੰਬੇ ਸਵੀਟ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਰ ਇ:

ਬੰਬੇ ਸਵੀਟ ਮਠਿਆਈ ਵਿਚ ਵਧੀਆ ਹੀ ਨਹੀਂ,
ਸਗੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਵੀ ਹੈ

Bombay Sweet Manufacturer Inc.

Ph. (604) 321-1414

ਮਿ: ਨਰੇਸ਼ ਸ਼ੁਕਲਾ

‘ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ’ ਜਜ਼ੀਰਾ ਖਰੀਦਣ ਲੱਗੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ—ਅਖੌਤੀ “ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਕੌਮੀ ਕੌਂਸਲ” ਦੇ ਨਾਮ-ਨਿਹਾਦ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਡਾਕਟਰ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਹਾਨ, ਅਰਬ ਸਾਗਰ ਵਿਚ ਇਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਜਜ਼ੀਰਾ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਵਸੀਲਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰੋੜਾਂ ਡਾਲਰਾਂ ਦਾ ਇਹ ਸੌਦਾ ਜਲਦੀ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹਨਾਂ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਡਾ. ਚੌਹਾਨ ਦੀ “ਜਲਾਵਤਨ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ” ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਉਕਤ ਜਜ਼ੀਰੇ ਤੋਂ ਚਲਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਜਜ਼ੀਰੇ ਦਾ ਨਾਮ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਉਕਤ ਰੀਪੋਰਟ ਵਿਚ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਜ਼ੀਰਾ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਡਾਕਟਰ ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਦਾਖਲੇ ਉਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣਾਇਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਡਾਕਟਰ ਚੌਹਾਨ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਪੂਰਬੀ ਕੰਢੇ ਉਤਲਾ ਇਕ ਜਜ਼ੀਰਾ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਪਰ ਫੇਰ ਉਸਨੇ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਇਸ ਕਰਕੇ ਤਿਆਗ ਦਿਤਾ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ “ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਹਿਰ” ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਹਮਾਇਤ ਦਾ ਪਰਦਾ ਖੁਲ੍ਹ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਰਬ ਸਾਗਰ ਵਿਚ ਜਜ਼ੀਰਾ ਖਰੀਦਣਾ ਉਸਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਠੀਕ ਲੱਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗੀ ਹੈ। ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਵਸੀਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲਗਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਟਰਾਂਟੋ ਵਿਚ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦਾ ਹੈਡਕੁਆਟਰ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਾਕ ਵਿਚ 30 ਹਜ਼ਾਰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਕੈਦੀ

ਲੰਡਨ,—ਪਾਕੀ ਫੌਜੀ ਚੁੰਡੀ ਦੀਆਂ ਜੇਲਾਂ ਵਿਚ ਅੰਦਾਜ਼ਨ 30 ਹਜ਼ਾਰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਕੈਦੀ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ‘ਚ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੀ ਵੀ ਕਾਫੀ ਗਿਣਤੀ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਇਕਸ਼ਾਫ ਕਰਦਿਆਂ ‘ਸਿੰਡੇ ਟਾਈਮਜ਼’ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੈਂਬਰ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਰੋਨ ਬਰਾਉਨ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ੁਲਮਦਾਰ ਅਲੀ ਭੁਟੋ ਨੂੰ ਵੀ ਗਿਣ ਮਿਥਕੇ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਜੈਨਰਲ ਜ਼ਿਆ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਇਸੇ ਅਖਬਾਰ ਨੂੰ ਇਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੀ ਹਕੂਮਤ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧ ਸੁਰਖਿਅਤ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਬਰਾਉਨ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪੱਤਰ ਜੈਨਰਲ ਜ਼ਿਆ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਜੁਆਬ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ।

ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਈਰਾਨ ਦੇ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੀਗਨ ਤੇ ਬੈਚਰ ਜ਼ਿਆ ਚੁੰਡੀ ਨੂੰ ਫੌਜੀ ਮਦਦ ਸਮੇਤ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਜੈਨਰਲ ਜ਼ਿਆ ਵੀ ਸ਼ਾਹ ਵਾਂਗ ਟਿਕ ਨਹੀਂ ਸਕੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਥੇ ਲੋਕਪ੍ਰੀਤ ਤਾਕਤਾਂ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

1982 ਦੀ ਕ੍ਰਿਸਮਿਸ ਮੇਲ ਦੀ ਉਡੀਕ ਤੁਸੀਂ ਅਜੇ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ!

ਵੈਨਕੂਵਰ ਪੋਸਟ ਆਫਿਸ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹੀ ਦਿਨੀਂ 20,000 ਆਈਟਮਾਂ ਲੱਭੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਇਗਲੋਂਡ ਤੋਂ ਸਮੁੰਦਰੀ ਡਾਕ ਵਿਚ ਆਈਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਦਸੰਬਰ 14 ਦੀਆਂ ਮੋਹਰਾਂ ਹਨ।
ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਏਸੇ ਹਫਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਗਲੋਂਡ ਤੋਂ ਭੇਜੇ ਖਤ ਮਿਲਣ।

ਪੰਜਾਬ ਮਸਲਾ ਹੋਰ ਉਲਝ ਰਿਹਾ ਹੈ

ਸਰਵਣ ਬੋਲ 3 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਿਰੁਧ ਅਪੀਲ ਜਿੱਤ ਗਿਆ

ਵੈਨਕੂਵਰ (25 ਫਰਵਰੀ)—ਅੱਜ ਕੋਟੀ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਐਂਡਰਸਨ ਨੇ ਸਰਵਣ ਬੋਲ ਤੇ ਹਰਦਿਆਲ ਬੈਂਸ ਦੇ ਚੇਲੇ ਚਾਰਲੀ ਬੋਇਲਨ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਸੁਭਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਡੇਵੀਜ਼ ਵਲੋਂ 12 ਚੁਲਾਈ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿਤੀ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਵਜਾਏ ਸਿਰਫ 500 ਡਾਲਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕੀਤਾ। ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. (ਪ.ਲ.) ਦੇ ਲੀਡਰ ਚਾਰਲੀ ਬੋਇਲਨ ਨੇ ਸਰਵਣ ਬੋਲ ਤੇ 17 ਅਕਤੂਬਰ 1981 ਵਾਲੇ ਦਿਨ 2x2 ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਚਾਰਜ ਲਗਾਇਆ ਸੀ।

17 ਅਕਤੂਬਰ 1981 ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਨਸਲਵਾਦ ਵਿਰੁਧ ਬੀ. ਸੀ. ਸੰਘਰਸ਼ ਸਮੇਤੀ ਵਲੋਂ ਸਾਊਥ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਪਾਰਕ ਵਿਚ ਨਸਲਵਾਦ ਵਿਰੁਧ ਇਕ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਤੇ ਡੀਫੈਂਸ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਪੀਪਲਜ਼ ਫਰੰਟ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਲੋਂ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦੋਨਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਰਜ ਹੋਏ ਸਨ। ਅੱਜ ਤਕ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਸਰਵਣ ਬੋਲ ਨੂੰ ਹੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ।

ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਅੱਛੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਹੈ ਸਰਵਣ ਬੋਲ ਸਾਡੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦਾ ਇਕ ਸੁਭਵਾਨ ਅਤੇ ਦਲੇਰ ਨੌਜਵਾਨ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਬੀ. ਸੀ. ਵਿਚ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਘੱਲ ਨੂੰ ਉਸਾਰਨ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕਨੇਡੀਅਨ ਫਾਰਮਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਦਾ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਲੋਂ ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਸਰਵਣ ਬੋਲ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਪਦੀ ਦਲੀਲ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਕੋਈ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਜੱਜ ਸਾਹਮਣੇ ਡੀਫੈਂਸ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਰਬੰਸ ਰਿਆੜ ਦਾ ਕੇਸ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਰਬੰਸ ਰਿਆੜ ਨੂੰ ਸਿਰਫ 500 ਡਾਲਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਹਰਬੰਸ ਰਿਆੜ ਨੂੰ 17 ਅਕਤੂਬਰ ਦੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਹਮਲੇ ਕਾਰਨ ਪੁਲਸ ਨੇ “ਖਤਰਨਾਕ ਹਥਿਆਰ” ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੇਸ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਡੀਫੈਂਸ ਵਕੀਲ ਡੇਨ ਕਰੇਨ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹਰਬੰਸ ਰਿਆੜ ਖਿਲਾਫ ਖਤਰਨਾਕ ਹਥਿਆਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਸੰਗੀਨ ਜੁਰਮ ਸੀ ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਉਸਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ ਪਰ ਸਰਵਣ ਬੋਲ ਜਿਹੜਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੇਸ ਸੀ ਉਸ ਅਧੀਨ ਉਸਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 6 ਮਹੀਨੇ ਕੈਦ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਪੀਪਲਜ਼ ਫਰੰਟ ਦੇ ਹਰਬੰਸ ਰਿਆੜ ਨੂੰ ਸਿਰਫ 500 ਡਾਲਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਰਵਣ ਬੋਲ ਨੂੰ 3 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾ ਦਿਤੀ ਗਈ।

ਜੱਜ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਆਪਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਵਣ ਬੋਲ ਇਕ ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ ਨੌਜਵਾਨ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਇਹ ਇਕ ਪਹਿਲਾ ਅਪ੍ਰਾਪ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 3 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸਿਰਫ 500 ਡਾਲਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਰਵਣ ਬੋਲ ਦੇ ਵਕੀਲ ਡੇਨ ਕਰੇਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸਤੋਂ ਅੱਗੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਸਰਵਣ ਬੋਲ ਬਿਲਕੁਲ ਬੇਕਸੂਰ ਹੈ।

—ਗੁਰਨਾਮ ਸਹੋਤਾ

ਜਾਰਡਨ ਵਿਚ ਦਾਖਲੇ ਹੁੰਦੇ ਸੱਤ ਭਾਰਤੀ ਨੌਜਵਾਨ ਹਲਾਕ

ਜਗਰਾਓ—ਇਸਰਾਈਲ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਵਲੋਂ ਭਾਰਤੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਇਕ ਗਰੁੱਪ ਉਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ 7 ਭਾਰਤੀ ਨੌਜਵਾਨ ਫਤੇ ਗਏ। ਬਾਕੀ ਭੱਜਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਏ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਾਪਰੀ ਜਦ ਇਹ ਗਰੁੱਪ ਸੀਰੀਆ ਤੋਂ ਇਸਰਾਈਲ-ਲੈਬਨਾਨ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਚੋਰੀ ਚੋਰੀ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਰਡਨ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਜਗਰਾਓ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਪਹੁੰਚੇ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਟਰੇਵਲ ਏਜੰਟਾਂ ਦੇ ਝਾਂਸੇ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਚੰਗੀ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਜਾਰਡਨ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਬਦਲੇ ਏਜੰਟਾਂ ਨੇ 12 ਤੋਂ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਤਕ ਰਪੁਏ ਲਏ।

ਬਚਕੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਗਰੁੱਪ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਕੁ ਬੰਬਈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਦਿੱਲੀ ਧੌਕੇ ਖਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਤ ਆਏ।

ਵੈਨਕੂਵਰ ਦਾ ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਸਵਰ ਸਾਗਰ

ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਸਬੰਧੀ ਮਸਲੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ

ਮਨਜੀਤ ਵਿਰਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਰ ਸਾਗਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਜੋ ਕਿ ਐਤਵਾਰ 6 ਮਾਰਚ, 1983 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਦੇ 7.05 ਤੋਂ 8.00 ਵਜੇ ਤਕ ਹੋਵੇਗਾ ਇਹ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਮਸਲੇ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਤਵੰਤੇ ਸੱਜਣ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਗੇ।

ਕਾਕਾ ਰਮਨਦੀਪ ਗਰੇਵਾਲ ਜਿਸ ਨੇ 15 ਫਰਵਰੀ 1983 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਤੇ ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਗਰੇਵਾਲ ਦੇ ਘਰ ਜਨਮ ਲਿਆ। ਪਰਵਾਰ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ “ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ” ਦਾ ਸਟਾਫ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਜ਼ਰੂਰੀ ਐਲਾਨ

ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਐਂਡ ਪਾਰਟੀ ਜੂਨ, ਜੁਲਾਈ 1983 ਵਿਚ ਨੌਰਥ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਦੌਰੇ ਤੇ

ਪੇਸ਼ ਕਰਤਾ : ਐਸ ਮਾਹਲ ਪ੍ਰੋਮੋਸ਼ਨਜ਼(ਲਿ:) ਵੈਨਕੂਵਰ

ਸ਼ਿੰਗਾਰਾ ਸਿੰਘ ਮਾਹਲ, ਐਸ. ਮਾਹਲ ਪ੍ਰੋਮੋਸ਼ਨਜ਼ ਵਾਲੇ ਸੂਚਨਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮਾਣਕ ਐਂਡ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸ਼ੋਅ ਜੂਨ ਜੁਲਾਈ 1983 ਵਿਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਦਾ ਕਾਨਟਰੈਕਟ ਸਿਰਫ ਐਸ. ਮਾਹਲ ਪ੍ਰੋਮੋਸ਼ਨਜ਼ ਕੋਲ ਹੈ। ਕਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਾਲੇ ਅਫਵਾਹਾਂ ਫੈਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਦਾ ਕੰਨਟਰੈਕਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਦਾ ਕੰਨਟਰੈਕਟ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ 31 ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਸ. ਮਾਹਲ ਪ੍ਰੋਮੋਸ਼ਨਜ਼ ਨਾਲ ਕਾਨਟਰੈਕਟ ਕਰੇ:

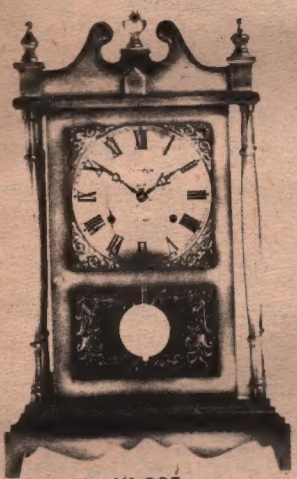
785, S. E. Marine Drive
VANCOUVER, B.C. V5X 2V1

Tel. No. (604)321-0324
or 321-1543

BUY DIRECT FROM IMPORTER

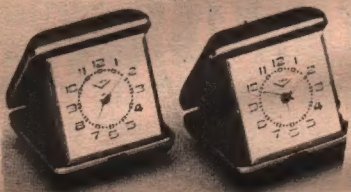
ਘੜੀਆਂ ਦੇ ਡੀਪੂ ਵਿਚ ਘੜੀਆਂ ਦੀ ਲੁੱਟ

KJ 805

Reg. \$149.95
Now \$99.95

Travel Alarm Clocks

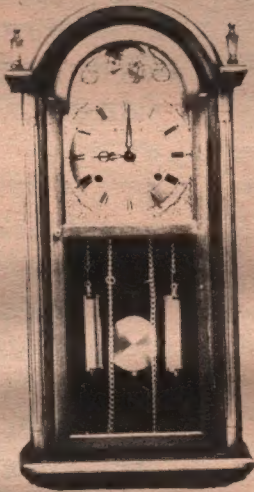

18303

"3x3"

\$18.95

Now \$12.95

KJ 794

Reg. \$169.95
Now \$109.95

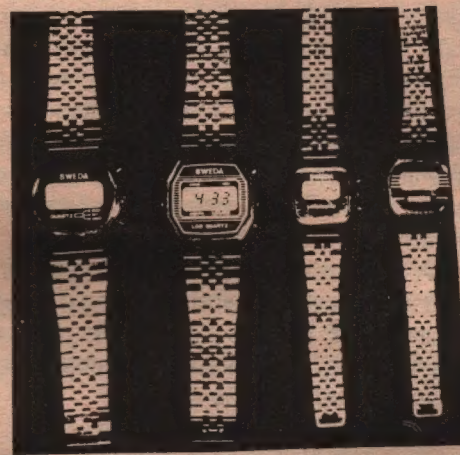
ਘੜੀ ਵਾਲਾ ਪਿੰਨ ਬੈਂਕਸ ਦੇ ਨਾਲ \$3.49 each

ਬੈਟਰੀਆਂ

ਕੈਲਕੁਲੇਟਰ ਤੇ ਘੜੀਆਂ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਬੈਟਰੀਆਂ
ਖਰੀਦੋ

We carry batteries for all makes of
calculators and digital watches.

ਸਾਡੇ ਪਾਸੋਂ 110/220 volts ਦੇ
ਕਨਵਰਟਰ ਤੇ ਅਡੈਪਟਰ ਵੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ

ਸਵੀਡਾ ਲੇਡੀਜ਼ ਘੜੀਆਂ
\$4.95 each

ਕੈਲਕੁਲੇਟਰ ਵਾਚ \$19.95

(TWO-IN-ONE)

We sell 220 voltage
blenders & grinders

Reg. \$69.95

NOW \$49.95

M 9901K 4-Band Stere Radio/Cassette
Recorder

SANYO

MULTIBAND
110/220 voltage astereo
Radio/Cassettes
Reg. \$199.00

NOW \$149.00

WHOLESALE

T90 & T120 Blank VHS & Beta
Video Cassettes
C-60 & C-90 Taperecorder cassettes
At wholesale prices

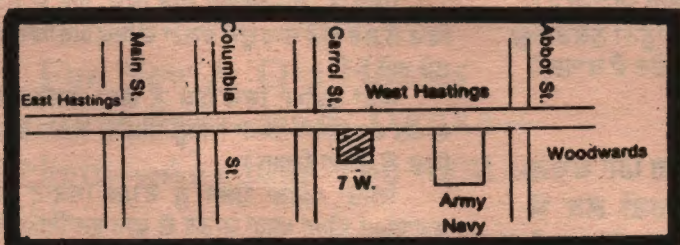
**LONDON LOAN & PAWNBROKERS LTD.
SHALIMAR GIFTS LTD.**

7 W. HASTINGS, VANCOUVER

B.C. V6B 1G4

MAIL ORDER WELCOME

685-7050

THE CANADA DARPAN
FORTNIGHTLY
P.O. BOX 67344 STN 'O'
Vancouver, B.C.
Hon. Editor : Darshan Gill
Advertising Manager : H. Deol

ਸੰਪਾਦਕੀ : ਬੀ. ਸੀ. ਦੀਆਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਚੋਣਾਂ

ਬਿਲ ਬੈਨਿਟ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਡੂਵਾਨੀ ਦੇਰੇ ਤੇ ਹੈ। ਜਿਸ ਵੇਰ ਨਾਲ ਇਸ ਦੇਰੇ ਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੀ. ਸੀ. ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਬਿਲ ਬੈਨਿਟ ਨੂੰ ਸਪਾਰਟਸ ਵਿਚ ਕੋਲਾ ਖਾਣ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਹਨ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਸਾਲਮਨ ਆਰਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਟਰੂਡੋ ਨੂੰ ਵੀ 'ਉਂਗਲੀ' ਦਿਖਾਈ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਸ 'ਉਂਗਲੀ' ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਬਿਲ ਬੈਨਿਟ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਨਿਰਾਸ਼, ਉਪਰਾਮ ਤੇ ਮਾਯੂਸ ਹੋਣਾ ਯਕੀਨੀ ਹੈ। ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੈਂਡਰਜ਼ਮ, ਵਿਦਿਆ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਨਮਾਨੀਆਂ ਕਰਕੇ ਸਕੂਲ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਚਾਲ ਚੱਲੀ ਹੈ। ਵਿਡਰਮੀਅਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਬਿਲ ਬੈਨਿਟ ਦੀ ਹਾਲਤ ਇਸ ਮਸਲੇ ਤੇ ਤਸਰਯੋਗ ਸੀ। ਉਹ ਮਾਪਿਆਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰ ਸਕਿਆ ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਰਾਹੀਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਗਿਆ। ਜਿਹੜੇ ਸੂਬੇ ਦਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਹੀ ਭੱਜਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸੱਪਸਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਗੁਆ ਬੈਠਾ ਹੈ।

ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਦੇ ਨੀਵੇਂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਵੀ ਜੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਘਟਣ ਦੀ ਥਾਂ ਵਧੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬੀ. ਸੀ. ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਿਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਅੰਕੜੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਗਵਾਹ ਹਨ ਕਿ 1983 ਵਿਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਘਟਣ ਦੀ ਥਾਂ ਵਧੇਗੀ। ਇਸ ਮਾਯੂਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਸੋਸ਼ਲ ਕਰੈਡਿਟ ਸਰਕਾਰ ਅਸਮਰੱਥ ਰਹੀ ਹੈ।

ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਧਨਾਵਾਂ, ਵੱਡੀਆਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਤੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦਾ ਹੱਥ ਹੈ। ਇਹ 'ਆਰਜ਼ੀ' ਹਾਲਾਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੁਦ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਟੋਕਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦਾ ਤੇ ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਫੈਲਾਅ ਦਾ ਵਾਧਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਡੇ ਧਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸੋਚੀ ਸਮਝੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਹੈ। ਯੂਨੀਅਨ ਲਹਿਰ ਦਾ ਲੋਕ ਤੋੜਨ ਵਿਚ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਹਥਿਆਰ ਕਾਰਗਰ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।

ਬੀ. ਸੀ. ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ। ਸਾਡੀ ਸਾਰੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸਮਝਣਾ ਸਾਡੇ ਲਈ ਆਤਮਘਾਤੀ ਸਿੱਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਰਾਹ ਚੁਣਨਾ ਪੈਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਕ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਬੀ. ਸੀ. ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਸਰਕਾਰ ਲਿਆਉਣ ਵਿਚ ਭਾਈਵਾਲ ਬਣੀਏ ਜੋ ਸਾਡੇ ਅਹਿਮ ਮਸਲੇ ਹੱਲ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੋ ਸਕੇ। ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੇ ਮਸਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਅਹਿਮ ਸਵਾਲ ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਹੈ। ਬੀ. ਸੀ. ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚ ਕਟੌਤੀਆਂ ਕਰਕੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਆਰੰਭੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਚ ਨੁਕਸਾਨ ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਸਾਡੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਬੀ. ਸੀ. ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਖਲੋਈਏ ਜੋ ਸਾਡੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾ ਸਕੇ, ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਫੈਲਾਅ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਪਾਵੇ ਤੇ ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਜ਼ਾਮਤ ਬਣੇ।

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਮਸਲੇ ਦੇ ਪਰਸੰਗ ਵਿਚ

20 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਮੋਬਰਲੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਹੋਈ ਇਕ ਅਹਿਮ ਮੀਟਿੰਗ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਮਸਲੇ ਤੇ ਗੌਰਨੀ ਪਾਉਣ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਸਭ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਇਸ ਅਹਿਮ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਗੰਭੀਰ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ ਦਾ ਦ੍ਰਿੜ ਸੰਕਲਪ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਘੜ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋ. ਹਰੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਉਜੇਲ ਦੇਸਾਏ, ਡਾ. ਗਿੱਲ, ਸ. ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਚੋਸੀ ਤੇ ਸੋਹਣ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਵਿਚ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖੇ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸਿੱਖ ਸੇਵਕ ਦਲ ਵਲੋਂ ਸੱਦੀ ਗਈ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਜੋ ਮੱਤ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਵਾ ਵਿਚ ਤਲਵਾਰਾਂ ਮਾਰਨ ਦੀ ਥਾਂ, ਠੋਸ ਅਤੇ ਅਮਲੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ। 'ਫੀਰ' 1973 ਐਕਟ ਵਿਚ ਤਰਮੀਮ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਹਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਕੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਜਜ਼ਬਾਤ ਇਸ ਮਸਲੇ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਏ ਜਾਣ।

20 ਫਰਵਰੀ ਵਰਗੀਆਂ ਹੋਰ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਆਯੋਜਤ ਕਰਕੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਚਾਰ ਪੰਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇਕ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਵੇ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਸਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰਖਦੇ ਹੋਣ ਤੇ ਰਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਣ। ਇਹ ਕਮੇਟੀ ਸਾਰੇ ਉਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ, ਇੰਗਲੈਂਡ, ਮਲਾਇਆ ਤੇ ਅਫਰੀਕਾ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਇਸ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਇਹ ਮਸਲਾ ਏਨਾ ਸਰਲ ਨਹੀਂ, ਜਿੰਨਾਂ ਕੁਝ ਲੋਕ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਹੋਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਜਾਂ ਝੂਠੀ ਸ਼ੋਰਤ ਨੇ ਸਾਡੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਮਸਲੇ ਅੱਗੇ ਹੀ ਵਧੇਰੇ ਉਲਝਾਏ ਹਨ, ਇਹ ਸਮਾਂ ਠੋਸ ਤੇ ਅਮਲੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ

ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਬੀ. ਏ. ਐਲ. ਐਲ. ਬੀ

ਬੜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ-ਮੁਦਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਆਈ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਆਉਣੀ ਸੁਭਾਵਕ ਵੀ ਸੀ ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵੀ। ਇਹ ਇਕ ਐਸਾ ਅਹਿਮ ਮਸਲਾ ਸਾਡੇ ਅੱਗੇ ਆ ਖਲੋਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਕਦੇ ਸੋਚਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸ਼ਹਿਰੀਅਤ ਅਧਿਕਾਰ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਖਿਆਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਘਰ ਬਾਰ ਤੋਂ ਵੀ ਹੱਥ ਧੋਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਇਕ ਐਸਾ ਭੇਡਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਦੀ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਨਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਉਨੀ ਹੀ ਬੋਝੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਤੇ ਅੱਜ ਪੂਰੀ ਪੈਰਵਾਈ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਇਹ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਾਡੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਉਖੇੜ ਕੇ ਸੁੱਟ ਦੇਵੇਗਾ ਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਭਾਰਤ ਵੱਲ ਕਦੇ ਮੂੰਹ ਕਰਨ ਦਾ ਗਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਣਗੀਆਂ। ਭਾਰਤ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਲਕ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਵੇਰ ਅਸੀਂ ਨਾ ਘਰ ਦੇ ਘਾਟ ਦੇ।

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੀ ਕਹਿ ਕੇ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮੁਨਾਫਾ ਖੋਰੀ ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚ ਕੇ ਕਮਾਇਆ ਮੁਨਾਫਾ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। 1973 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 1979 ਤੱਕ ਇਹ ਸਾਡੇ ਕਿਸੇ ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 1979 ਵਿਚ ਧੋਬੇ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਡਿਕਲੇਅਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਫੋਟ ਦਿਤੀ ਗਈ ਤੇ ਅੱਜ ਇਉਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਸਰਕਾਰ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਬਦਲੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਅਚਾਨਕ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਤੜਪਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਏਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ, ਸਾਡੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਤੋਂ ਵਿਰਸੇ ਵਿਚ ਮਿਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਵੀ ਝਪਟ ਮਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਸ ਬਿਲ ਬਾਰੇ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਬਹਿਸ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਵਕਤ ਦੇ ਵਿਤ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ Y. B. Chavan ਦੇ ਪਾਰਲੀ ਮੈਂਟ ਵਿਚ ਦਿਤੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਸਲੀ ਲਫਜ਼ ਮੈਂ ਸਭ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।

"As a matter of general policy it has been felt that we should not allow foreign investment in landed property/buildings constructed by foreigners and foreign controlled companies as such investments offer scope for considerable amount of capital liability by way of capital repatriation. While we way still require foreign investments in certain sophisticated branches of industry, there is not reason why we should allow foreigners and foreign companies to enter real estate business."

ਇਸ ਸਪੀਚ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਸਿਰਫ ਮੁਨਾਫਾ ਖੋਰੀ ਤੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਪੈਸਾ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ :—

1. ਕੀ ਅਸੀਂ ਪਿਛੇ ਦਾਦੇ ਤੋਂ ਵਿਰਸੇ ਵਿਚ ਮਿਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਇਸ ਕਰਕੇ ਰਖੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚ ਕੇ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾ ਕੇ ਪੈਸਾ ਬਾਹਰ ਲੈ ਆਵਾਂਗੇ?
2. ਕੀ ਅੱਜ ਤਕ ਕਿਸੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਕੇ ਪੈਸਾ ਬਾਹਰ ਲੈ ਆਂਦਾ ਹੈ?
3. ਕੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਪੈਸਾ ਬਾਹਰੋਂ ਭੇਜ ਕੇ ਮਕਾਨ ਇਸ ਲਈ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਕਾ ਆਉਣ ਤੇ ਉਸ ਮਕਾਨ ਨੂੰ ਵੇਚ ਕੇ ਪੈਸਾ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਲੈ ਆਵਾਂਗੇ?
4. ਕੀ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਪਰਾਪਰਤੀ ਦਾ ਬਿਜ਼ਨਿਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ?

ਭਾਰਤ ਦੀ ਅੰਨ੍ਹੀ ਤੇ ਬੋਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਏਨਾ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਹਰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਪੈਸੇ ਭੇਜਦਾ ਹੈ ਉਥੋਂ ਲੈ ਕੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਜਮਾਂਦਰੂ ਲਗਾਓ ਹੈ, ਕੁਦਰਤੀ ਪਿਆਰ ਹੈ ਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਹਰ ਭਾਰਤੀ ਸੁਭਵਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਸਬੰਧ ਹਨ। ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸਾਡੀ ਆਨ ਤੇ ਅਣਖ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਬਿਜ਼ਨਿਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

ਫੇਰ ਵੇਖੋ। ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਇਹ ਇਕ ਮੰਨਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਾ ਜਿਸ ਖਾਨਦਾਨ ਵਿਚ ਜਨਮ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਜਨਮ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੀ ਉਸ ਖਾਨਦਾਨ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਵੀ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਹੱਕ ਜਮਾਂਦਰੂ ਹੱਕ ਹੈ ਜੋ ਨਾ ਤਾਂ ਅੱਜ ਤਕ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖੋਹਿਆ ਹੈ ਨਾ ਖੋਹ ਹੀ ਸਕੇਗੀ। ਪਰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਦੀ ਦਿਮਾਗੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਤਰਸ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਏਨਾਂ ਵੀ ਨਹਾ ਪਤਾ। ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਲਈ ਵੀ ਗੰਜਰਵ ਬੈਂਕ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਅੰਧੇਰ ਨਹੀਂ।

ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਜਿੰਨੀਆਂ ਵਧੀਕੀਆਂ ਹਨ ਉਨੀਆਂ ਹੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਵੀ ਹਨ। ਜੇ ਘਬਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਇਕੱਠਿਆਂ ਹੋ ਕੇ ਹੱਥਮਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਇਕ ਦਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਮਸਲਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਮਸਲੇ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਸਾਡੇ ਲਈ ਅਤਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਮੈਨੂੰ ਪੂਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਮਤ ਭੇਦਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਕੇ, ਇਕ ਮੁੱਠ ਹੋ ਜਾਣ ਤਾਂ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਜੜ੍ਹੋਂ ਪੁੱਟ ਸੁਟਣਾ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ।

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਦਰਖਾਸਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੁਲ੍ਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਹੁੰਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੀ ਮੈਂ ਕੁਝ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਕਤੇ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਤੇ ਆਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਕੋਈ ਸੋਧ ਦੇਣ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋ ਸਕਣਗੇ।

1. ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਨਾਫਾਖੋਰੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਪੈਸਾ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਮਨਾਹੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕ ਜੋ ਪਰਾਪਰਤੀ ਖਰੀਦੇ ਜਾਂ ਰਖਦੇ ਹਾਂ ਉਹ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਪਰ ਬੁਢਾਪੇ ਵਿਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਵਾਰ ਦੀ

ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ B.A., LL.B. (Pb.U.)
(ਸਾਬਕਾ ਐਡਵੋਕੇਟ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈਕੋਰਟ)

- ਸੁਰੱਖਿਅਤਾ ਲਈ ਖਰੀਦਦੇ ਜਾਂ ਰਖਦੇ ਹਾਂ।
- ਸਾਡੀ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਸਾਂਝ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੁਨਾਫਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
- ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਵਰਗੀਕਰਣ ਨਹੀਂ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰਤ ਮੰਦ ਖਰੀਦਦਾਰ ਜਾਂ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਲਾਈ ਪੂੰਜੀ ਨੂੰ ਵਖਰਾ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ।
- ਵਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਮਿਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਪੈਦਾਇਸ਼ੀ ਹੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਮ ਅਸੂਲਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।
- ਜੇ ਕੋਈ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਪਰਾਪਰਤੀ ਖਰੀਦਦਾ ਵੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਉਸਤੇ ਵਾਧੂ ਟੈਕਸ ਲਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਪੈਸਾ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਾਂ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- ਗੰਜਰਵ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਥਾਹ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇ ਦਿਤੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਪਾਲਸੀ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਤੇ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਤਾਕਤ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਹੁਣ ਹੋ ਵੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਤੇ ਸਾਡੇ ਬਾਹਰ ਆਏ ਭਾਰਤੀਆਂ ਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।
- ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਬੰਧਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਖਿਆਲ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ।
- ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।

People of India in North America

By Dr. Muthanna
Now Available from

ASIA BOOK COMPANY
Vancouver.
PHONE. 324-6111

ਗੋਲੀ ਚੱਲਣ ਕਾਰਨ ਤਰਲੋਚਨ ਪਾਲ ਹਲਾਕ

ਸਰੀ—ਅਖਬਾਰ 'ਸਨ' ਅਨੁਸਾਰ—ਐਤਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਸਰੀ ਵਿਚ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਗੋਲੀ ਚਲਣ ਕਾਰਨ ਹਲਾਕ ਹੋਇਆ। 15 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜੇ ਸਮੇਂ ਗੋਲੀ ਚੱਲੀ। ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਸਕਾਟ ਰੋਡ ਤੇ ਸਿੱਖ ਟੈਂਪਲ ਤੇ ਲੜਾਈ ਦੀ ਰੀਪੋਰਟ ਮਿਲਣ ਤੇ ਪੁਲਸ ਦੇ ਵਾਰ ਉਥੇ ਗਈ।

ਸਰੀ ਆਰ. ਸੀ. ਐਮ. ਪੀ. ਨੇ ਅੱਠ ਸ਼ੱਕੀ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਅਤੇ ਹਲਾਕ ਤਰਲੋਚਨ ਪਾਲ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਵੇਰੀਕਲ ਵੀ ਪਕੜੇ। ਇਹ ਤੜਕੇ ਤਿੰਨ ਵਜੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਪਰਿਆ।

ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪੁੱਛ ਪੜਤਾਲ ਪਿਛੋਂ ਐਤਵਾਰ ਰਾਤ ਛੱਡ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਕੋਈ ਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ।

ਪੁਲਸ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਠ ਆਦਮੀ, ਤਲਵਾਰਾਂ ਲਹਿਰਾਉਂਦੇ, ਬੈਟ ਅਤੇ ਹਾਕੀਆਂ ਨਾਲ ਬਾਰੀਆਂ ਤੋੜਨ ਲੱਗੇ। ਉਹ 72 ਐਵੇਨੀਊ ਤੇ 124 ਸਟਰੀਟ ਦੇ ਇਕ ਘਰ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਥੇ ਸੱਤ ਆਦਮੀ ਹੋਰ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ।

ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, ਅਤੇ ਬਾਹਰੋਂ ਵੀ ਗੋਲੀ ਦਾ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿਤਾ ਗਿਆ— ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪਾਲ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ।

ਪੁਲਸ ਨੇ ਚਾਰ ਆਦਮੀ ਕਾਰ ਵਿਚੋਂ ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲੈ ਲਏ ਅਤੇ ਚਾਰ ਦੂਜੇ ਡੈਲਟਾ ਦੇ ਇਕ ਘਰ ਵਿਚੋਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲਏ ਗਏ।

ਅੱਠਾਂ ਸ਼ੱਕੀਆਂ ਵਿਚ ਇਕ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾਖਲ ਕਰਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸਨੂੰ ਗੋਲੀਜ਼ ਕਰਨ ਤੇ ਪੁਲਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਇਸਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਟੈਂਪਲ (ਸਕਾਟ ਰੋਡ ਤੇ 70 ਤੇ) ਲੜਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਕਾਰਨ ਦੋ ਵਾਰ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਅਤੇ ਦੋ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਵੀ ਲੜਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਦੋ ਪਰਵਾਰਾਂ ਦੇ ਉਹੀ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਗੁਟ ਨਿਰਲੇਪ ਸੰਮੇਲਨ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਉਤੇ ਰੋਕ ਲਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰੇਗਾ

ਨਿਊਯਾਰਕ—ਆਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸਤਵਾਂ ਗੁਟਨਿਰਲੇਪ ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਵਡੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਦਾ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਾਤਮਈ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀ ਗੁਟਨਿਰਲੇਪ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ “ਯੁਧਨੀਤਕ ਸੰਝੁਲਨ, ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਦਖਲ-ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਛੱਡਣ।”

ਗੁਟਨਿਰਲੇਪ ਲਹਿਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਲਾਨਨਾਮੇ ਦੇ ਖਰੜੇ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੌਰ ਤੇ ਗੁਟਨਿਰਲੇਪ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਸੋਧਤ ਅਸਥਿਰੀਕਰਣ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਛੱਡੀਆਂ ਜਾਣ।

ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦਾ ਝੁਕਾਵਾਂ ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਪਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਐਲਾਨਨਾਮੇ ਦੇ ਖਰੜੇ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਵਡੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਉ ਨੰਡੀ ਜੰਗ ਦੇ ਮੁੜ ਭੜਕਾਉਣ ਨਾਲ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਨਵਾਂ ਢਾਂਚਾ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੰਸਾਰ ਅਮਨ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਖਰੜੇ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੁਟਨਿਰਲੇਪ ਦੇਸ਼ ਵਿਚਕਾਰ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਇਕਮੁਠਤਾ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਕਟ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲਹਿਰ ਦੀ ਏਕਤਾ ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

ਪਾਕਿ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੋਵੀਅਤ ਖਤਰਾ ਨਹੀਂ—ਮੀਰ ਅਲੀ

ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ—ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਮੀਰ ਅਲੀ ਅਹਿਮਦ ਖਾਨ ਤਾਲਪੁਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਤੋਂ ਕੋਈ ਫੌਰੀ ਖਤਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਮਿਤਰਤਾ ਪੂਰਵਕ ਸੰਬੰਧ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਉਤਸੁਕ ਹਨ।

ਇਕ ਮੁਲਾਕਾਤ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੀ ਖਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਲਈ ਬਦੇਸ਼ੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਨੂੰ ਘਟ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਅਸੀਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੋਵੀਅਤ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਾਂਗੇ।

ਪੌਂਡ ਪੰਜੀ ਮਹਿੰਗਾ

ਬੰਬਈ—ਭਾਰਤੀ ਗੰਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਵਲੋਂ ਰਪੁਏ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿਚ 0.32 ਫੀਸਦੀ ਕਮੀ ਕਰ ਦੇਣ ਨਾਲ ਪੌਂਡ ਸਟਰਲਿੰਗ 5 ਪੈਸੇ ਮਹਿੰਗਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਹਿਲੀ ਕੀਮਤ 15 ਰਪੁਏ 20 ਪੈਸੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹੁਣ ਪੌਂਡ ਦੀ ਕੀਮਤ 15 ਰਪੁਏ 25 ਪੈਸੇ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਬਾਰੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਪਬਲਿਕ ਮੀਟਿੰਗ

ਮਿਤੀ 20 ਫਰਵਰੀ 1982 ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸਿੱਖ ਸੇਵਕ ਦਲ ਨੇ ਜੋ ਮੀਟਿੰਗ ਦੂਜੀਆਂ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਤੇ ਆਮ ਖੁਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਖੇ ਸੋਦੀ ਠੀਕ 2.40 ਤੇ ਆਰੰਭ ਹੋਈ। ਮੋਬਰਲੀ ਪਾਰਕ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਹਾਲ ਵਿਚ ਬਦੇਸ਼ੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਬਾਰੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸਿੱਖ ਸੇਵਕ ਦਲ ਦੇ ਉਦਮ ਨਾਲ ਲਗਪਗ 20 ਭਾਰਤੀ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਤੇ 200 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਤਵੰਤੇ ਸੱਜਣ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ F.E.R.A. ਦੇ ਸਬ ਸੈਕਸ਼ਨ (31) ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਤਰਮੀਮ ਕਰਨ ਲਈ ਭਰਪੂਰ ਵਿਚਾਰ ਹੋਈ।

ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਦੇਉ ਨੇ ਸਾਰੇ ਆਏ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਜੀਅ ਆਇਆਂ ਕਿਹਾ। ਪਹਿਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਜੋ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸਿੱਖ ਸੇਵਕ ਦਲ ਨੇ 19 ਦਸੰਬਰ 1982 ਨੂੰ ਤੋਰਾਂ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਦੀ ਬੁਲਾਈ ਸੀ ਤੇ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਮਤਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਜੋ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਭਾਰਤੀ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਲੋਂ ਆਏ ਦੋ ਪੱਤਰ ਪੜ੍ਹਕੇ ਤੇ ਇਕ ਪੱਤਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਦੇਉ ਨੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਕ ਪੱਤਰ ਵਿਚ Reserve Bank ਨੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਵਿਰਸੇ ਚੋਂ ਸਾਡੇ ਤਕ ਜ਼ਮੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਕਰ ਉਹ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਠੀਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਣ ਤਾਂ ਗੰਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖੁਲ ਦਿਲੀ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗੀ।

ਨਾਲ ਹੀ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਦੁਆਇਆ ਕਿ ਇਹ ਖੁਲੀ ਚਿੰਨੀ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ (considered favourably) ਕਰੇਗੀ। ਸਾਡਾ ਮੰਤਵ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸਾਡੇ ਲਈ ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕਲ ਸਾਰੇ ਮਤ ਭੇਦਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰਖਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਮਸਲੇ ਤੇ ਇਕ ਹੋ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਤਕ ਅਸੀਂ ਇਥੋਂ ਸਮੁੱਚੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਇਕੱਠੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਬੁਲੰਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਉਦੋਂ ਤਕ ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਵੀ ਆਪਣੀ ਮੰਗ ਮਨਾਉਣ ਦੇ ਅਸਰਮਭ ਰਹਾਂਗੇ। ਅੱਗੋਂ ਬੋਲਦਿਆਂ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਦੇਉ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰਖਦਿਆਂ ਅਸੀਂ ਹਰ ਭਾਰਤੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਬੁਲਾਇਆ ਹੈ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਏ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 19 ਕੁ ਸੀ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੁਆਇਆ ਕਿ ਜੇ ਕਰ ਅਜ ਦੀ ਤਰਾਂ ਅਸੀਂ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਵੱਲ ਕਦਮ ਪੁਟਿਆਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਰਹਾਂਗੇ। ਆਖਰ ਵਿਚ ਇਹ ਕਹਿਦਿਆਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ ਅਜੇਡੇ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਤੇ ਖਾਸ ਇਸੇ ਮਸਲੇ ਤੇ ਸੁਝਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਆਖਿਆ।

(ਘਾਕੀ ਪੰਨਾ 7 ਤੇ)

ਪੰਜਾਬ ਭਰ 'ਚ ਨਰਸਾਂ ਵਲੋਂ ਸਫਲ ਹੜਤਾਲ

ਜਲੰਧਰ—ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ 3 ਹਜ਼ਾਰ ਨਰਸਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਗੌਰਮਿਟ ਨਰਸਿਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਸਦੇ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਵਿਚ ਇਕ ਦਿਨ ਦੀ ਸਫਲ ਸੰਕੇਤਕ ਹੜਤਾਲ ਕੀਤੀ। ਨਰਸਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਲਈ ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਜਲੰਧਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਪਟਿਆਲਾ, ਸੰਗਰੂਰ, ਫਰੀਦਕੋਟ, ਮੋਗਾ, ਫਗਵਾੜਾ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਆਦਿ ਕੇਂਦਰਾਂ ਤੋਂ ਪੂਰਨ ਹੜਤਾਲ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਪੁੱਜੀਆਂ ਹਨ। ਨਰਸਾਂ ਨੇ ਵਰਦੀ ਵਿਚ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਅਤੇ ਰੈਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਗਾਂ ਹਨ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲਾਂ ਵਿਚ ਸੋਧ, ਵਰਦੀ ਤੇ ਖੁਰਾਕ ਭੱਤੇ ਵਿਚ ਵਾਧਾ, 20 ਫੀਸਦੀ ਸੋਲੈਕਸ਼ਨ ਗਰੇਡ ਆਦਿ

ਡੀਗੋ ਗਾਰਸ਼ੀਆਂ ਬਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਮਾਰਿਸ਼ਸ ਦੀ ਹਮਾਇਤ

ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ—ਭਾਰਤ ਨੇ ਮਾਰਿਸ਼ਸ ਦੀ ਇਸ ਮੰਗ ਦੀ ਪੂਰਜ਼ੋਰ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਡੀਗੋਗਾਰਸ਼ੀਆ ਟਾਪੂ ਉਤੇ ਮਾਰਿਸ਼ਸ ਦਹ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਹਿੰਦ ਮਹਾਂ ਸਾਗਰ ਵਿਚ ਇਸ ਟਾਪੂ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜੀ ਔਡਾ ਹਟਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਭਾਰਤੀ ਡੈਲੀਗੇਟ ਟੀ. ਪੀ. ਸਿਰੀਨਿਵਾਸਨ ਨੇ ਹਿੰਦ ਮਹਾਂ ਸਾਗਰ ਬਾਰੇ ਐਡਹਾਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਹਿੰਦ ਮਹਾਂ ਸਾਗਰ ਦੇ ਖਿੱਤੇ ਦੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਾਂਗ ਇਥੇ ਡੀਗੋ ਗਾਰਸ਼ੀਆਂ ਫੌਜੀ ਔਡੇ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਸਮੇਤ ਸਭ ਬਦੇਸ਼ੀ ਫੌਜੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਉਤੇ ਗਹਿਰੀ ਚਿੰਤਾ ਹੈ।

ਸਿਰੀਨਿਵਾਸਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਕਿ ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸਹਮਣਾ ਹੈ ਤੇ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਇਹ ਫਤਵਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦ ਮਹਾਂ ਸਾਗਰ ਨੂੰ ਅਮਨ ਦਾ ਖਿਤਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਧੇ 1971 ਦੇ ਐਲਾਨਨਾਮੇ ਉਤੇ ਅਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਐਡਹਾਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਹਿੰਦ ਮਹਾਂ ਸਾਗਰ ਬਾਰੇ 1984 ਵਿਚ ਸਿਰੀ ਲੰਕਾ ਵਿਚ ਕਾਨਫਰੰਸ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦੀ 11 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਮੀਟਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਬੀਤੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਮਾਰਿਸ਼ਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਨੇ ਡੀਗੋ ਗਾਰਸ਼ੀਆ ਸਮੇਤ ਚਾਗੋਸ ਆਰਕੀਪੇਲਾਗੋ ਟਾਪੂਆਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਟਾਪੂ 1965 ਵਿਚ ਸਾਬਕ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਤਾਕਤ ਇੰਗਲੈਂਡ ਨੇ ਮਾਰਿਸ਼ਸ ਤੋਂ ਖੋਹ ਲਏ ਸਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਟਾਪੂਆਂ ਉਤੇ ਹਕੀਕੀ ਅਧਿਕਾਰ ਮਾਰਿਸ਼ਸ ਦਾ ਹੈ।

ਕਰਾਚੀ 'ਚ ਤਨਾਓ

ਕਰਾਚੀ—ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਇਹ ਸ਼ਹਿਰ ਜਿਵੇਂ ਇਕਦਮ ਥੰਮ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਚਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਗੱਡੀਆਂ, ਟੈਂਪੂਆਂ, ਬਸਾਂ, ਟੈਕਸੀਆਂ ਤੇ ਮੋਟਰ ਰਿਕਸ਼ਿਆਂ ਨੇ ਹੜਤਾਲ ਕਰ ਦਿਤੀ। ਇਹ ਸਭ ਡੀਜ਼ਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਧੇ ਵਿਰੁਧ ਰੋਸ ਪਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਲੋਕ ਮੋਟਰਾਂ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਸੜਕਾਂ ਉਤੇ ਆ ਗਏ। ਇਸ ਹੜਤਾਲ ਦਾ ਸਦਾ ਬੰਸ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੇ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਪੁਲਸ ਵਲੋਂ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਜਤਨ ਕਰਨ ਉਤੇ ਲੋਕਾਂ ਉਤੇ ਲਾਠੀਚਾਰਜ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਤਨਾਓ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ, ਗਿਆਨੀ ਉਤਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੱਤਰਕਾਰ, ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਕਮਲ (ਕੀਨੀਆ) ਨੂੰ ਬਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵਸਦਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਤੇ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਰਾਹੀ ਵਜੋਂ ਸਨਮਾਨਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਰਾਹੀ ਦਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦਿਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪੁਲਾੜ ਵਿਚ ਵੀ ਪਰੇਮ ਸੰਭਵ ਹੈ

ਮਾਸਕੋ, ਪੁਲਾੜ ਉਡਾਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਖਿਲਾਅ ਵਾਲੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਵੀ ਪਿਆਰ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ।

ਪੁਲਾੜ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਦਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਲੰਮੀਆਂ ਪੁਲਾੜ ਉਡਾਣਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਧਾਰਨ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਸਬੰਧ ਕਾਇਮ ਰਖ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਇਕੋ ਗਲ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪੁਲਾੜ ਵਿਚ ਜੋੜੇ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਦੇਖ ਨਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਤੇ ਉਹ ਸਮਾਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਪਤੀ ਤੇ ਪਤਨੀਆਂ ਸਾਂਝੀ ਪੁਲਾੜ ਉਡਾਣਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਸਕਣਗੇ।

ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਾੜਬਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਜਾਰੀ

ਮਾਸਕੋ, ਹਿੰਦ-ਸੋਵੀਅਤ ਸਾਂਝੀ ਪੁਲਾੜ ਉਡਾਣ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਾੜਬਾਜ਼ ਵਿੰਗ ਕਮਾਂਡਰ ਰਵੀਸ਼ ਮਲਹੋਤਰਾ ਅਤੇ ਸਕੂਆਰਡਨ ਲੀਡਰ ਰਕੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਵਲੋਂ ਇਸ ਪੁਲਾੜ ਉਡਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰੀ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਉਹਨਾਂ ਅਜ ਇਥੇ ਇਕ ਪਰੇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਦਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੁਲਾੜ ਵਿਚ ਖਿਲਾਅ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਕੁਝ ਤਜਰਬਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਵਲਾਇਤ ਦੇ ਪਰਵਾਸੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਦਿੱਲ

ਲੰਡਨ—ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹੀ ਵਿਰੋਧੀ ਸੱਜੇ ਪੱਖੀ ਸ਼ਾਖ ਨੂੰ ਦਬਾ ਕੇ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਨਵੇਂ ਪਰਵਾਸੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਦਿੱਲ ਦਿਤੀ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੱਲ੍ਹ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਰਵਾਸੀ ਔਰਤਾਂ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਦਰਜਾ ਹਾਸਲ ਹੈ, ਨੂੰ ਆਦਮੀਆਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਖਾਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਕਮੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ—1978-79 ਦੇ ਬਾਅਦ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਆਮ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਮੀਂਹ ਪੈਣ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੌਸਮੀ ਹਾਲਤਾਂ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਖਾਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਕਮੀ ਆਈ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਯੋਜਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਡਾਕਟਰ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ. ਹਨੁਮੰਤ ਰਾਮ ਨੇ ਦਸਿਆ।

ਸਾਚੀ ਸਾਖੀ...ਸਾਚੀ ਸਾਖੀ...ਸਾਚੀ ਸਾਖੀ

- * ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਵਰਸ਼ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਵਧੀਕੀਆਂ ਦੀ ਹਿਰਦੇਵੇਦਕ ਗਾਥਾ
- * 15 ਅਗਸਤ, 1947 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਸੁਗਤ ਮਿਲਣ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਕਿਵੇਂ ਮਿਟੀ ਵਿਚ ਰੋਲੀਆਂ ਗਈਆਂ।
- * ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਵਾਇਦੇ ਤੇ ਇਕਰਾਰ ਨਾਮ ਕਿਵੇਂ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠ ਮਧੋਲੇ ਗਏ।

ਇਹ ਸਨਸਨੀਖੇਜ਼ ਬਿਰਤਾਂਤ ਜਾਨਣ ਲਈ ਕੌਮ ਦੇ ਮਹਾਨ ਮੁਢਕਰ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਆਫ ਸਿਖਇਜ਼ਮ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਸਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਰੋਂਗਟੇ ਖੜੇ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਪੁਸਤਕ “ਸਾਚੀ ਸਾਖੀ” ਪੜ੍ਹੋ

ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਜ਼ੋਰ ਮੰਗ ਤੇ ਭੇਟਾ ਅਸਲੋਂ ਹੀ ਘਟਾ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(ਕੇਵਲ ਪੰਜ ਡਾਲਰ)

ਇਹਨਾਂ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ।

1. ਮਾਨ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਐਂਡ ਵੀਡੀਓ, 6512 Main st. Van. B.C. (604)321-6667
2. ਪੰਥ ਖਾਲਸਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ, P. O. BOX 24517 Stn. C Van. B.C. V5T 4E1
3. ਜਥੇਦਾਰ ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ “ਬਬਰ” 4767 CINION Street Burnaby B.C. (604) 299-1576
4. ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਵੈਨਕੂਵਰ, ਕੈਲਗਰੀ, ਐਡਮਿਟਨ, ਵਿਨੀਪੈਗ, ਟਰਾਂਟੋ, ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਕੈਨੇਡੇਵਰਨੀਆ ਤੋਂ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਡਾਕਰਾਹੀ :-

ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ

BOX 77034 STN 'S'

VANCOUVER, B.C. V5R 5T4

ਮਾਨ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਐਂਡ ਵੀਡੀਓ

6512 Main St.(49th Ave.)
VANCOUVER B.C. V5K 1A5

ਮਾਨ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਐਂਡ ਵੀਡੀਓ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ
ਹਨ ਨਵੇਂ ਗੀਤ

57, 58, ਅਤੇ 59 ਟੇਪਾਂ ਵਿਚ

ਦੀਦਾਰ ਸੰਧੂ ਅਮਰ ਨੂਰੀ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੰਦਾ, ਗੁਲਬਨ ਕੌਮਲ, ਕਰਤਾਰ
ਰਮਲਾ, ਸੁਖਵੰਤ ਕੌਰ ਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਵੇਂ ਗਾਇਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ਾਂ
ਵਿਚ ਗਾਏ ਹਨ।

ਨਰਿੰਦਰ ਬੀਬਾ ਅਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਧਾਰਮਿਕ 11
ਨੰਬਰ ਟੇਪ, ਵਧੀਆ ਰੀਕਾਰਡਿੰਗ ਵਿਚ ਖਰੀਦੋ
ਸ਼ਿਵ ਕਮਾਰ ਬਟਲਾਵੀ ਦੇ ਗੀਤ, ਵਿਆਹ ਦੇ ਗੀਤ, ਆਲਮ ਲੁਹਾਰ ਦੀ
ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਟੇਪਾਂ

ਗੁਲਾਮ ਅਲੀ, ਬੋਕਤ ਅਲੀ, ਨੂਰਜਹਾਂ, ਮਹਿੰਦੀ ਹਸਨ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ
ਗਾਇਕਾਂ ਦੇ ਅਤੇ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਦੇ ਨਵੇਂ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਨ।

MANN MUSIC & VIDEO

ਨਵੀਆਂ ਮੂਵੀਆਂ :—

ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਜੱਟੀ, ਤੇਰੀ ਮੇਰੀ ਇਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ, ਆਖਰੀ ਮੁਜ਼ਰਾ, ਪਿਆਰ
ਕੇ ਰਾਗੀ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਰ ਰਾਂਝਾ ਪਹੁੰਚ ਗਈਆਂ

ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ :—

ਅਮਿਤਾਬ ਬਚਨ ਦੀ ਨਾਸਤਿਕ ਅਤੇ ਮਹਾਨ
ਇਤਜ਼ਾਰ ਕਰੋ

Fisher Comp. ਦੀਆਂ ਵੀਡੀਓ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਬਹੁਤ ਹੀ
ਸਸਤੇ ਭਾਅ ਖਰੀਦੋ

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ

ਗੁਰਪਾਲ ਮਾਨ (604)321-6667

ਜਾਂ ਫਿਰ ਸੁਣੋ

ਸੰਗੀਤ ਸੰਸਾਰ ਅਤੇ ਸਭਰਸ ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਹਰ ਐਤਵਾਰ 12:25 - 1:00 P.M.

8:05 - 9:10 C.J.J.C. 800 AM

ਨਵਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਭਰਸ (ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕਾਂ ਦਾ) ਹਰ

ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਰਾਤ ਦੇ 9:05 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 11:00 P.M. C.J.J.C. 800 AM

ਨੋਟ :—(ਮੰਗਲਵਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਵਾਲੇ ਹੁਣ
ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ)

ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਰਕਿਟ ਵਿਚ ਮਾਨ ਫੋਟੋ ਸਟੂਡੀਓ

MANN MUSIC & VIDEO ਦੀ
ਦੁਕਾਨ ਵਿਚ

ਰੰਗਦਾਰ ਜਾਂ ਬਲੈਕ ਐਂਡ ਵਾਈਟ ਪਾਸਪੋਰਟ ਫੋਟੋ 5 ਮਿੰਟ ਵਿਚ ਖਚਵਾਓ
ਗਰੁੱਪ ਫੋਟੋ, ਫੈਮਲੀ ਫੋਟੋ ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋ ਖਿਚਵਾਓ ਸਸਤੇ ਰੇਟਾਂ ਵਿਚ

PABLA

CLOTH HOUSE
& GIFTWEAR

6496 MAIN ST VANCOUVER

321-5011 321 - 5311

GRAND SALE

Unbelievable Price Reduction

Many items on special clearance sale

ਹਰ ਐਤਵਾਰ ਪਾਬਲਾ ਸੰਗੀਤ ਮਾਲਾ ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸੁਣਨਾ ਨਾ ਭੁਲੋ

LISTEN TO PABLA CLOTH HOUSE
RADIO PROGRAM
EVERY SUNDAY FROM

3:30 TO 5:45 P.M.

ON CJJC 800 AM.

MORE INFORMATION PHONE 321-5011.

Super Selection in
Punjabi suits with
Matching Duppattas
TOP QUALITIES

Never before sold in stores

People say **PABLA** is the

'Best,Biggest and Cheapest'

Visit us you'll also say

ਆਸਾਮ ਵਿਚ ਕਤਲੇਆਮ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਰੀ

**ਗੁਹਾਟੀ—ਬੇਲੋਕ ਇਦਰਾ ਕਾਂਗਰਸ ਆਸਾਮ ਵਿਚ
ਚੋਣਾ ਜਿਤ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਆਸਾਮ ਵਿਚ ਕਤਲੇਆਮ ਅਜੇ
ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ।**

1947 ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਏਨੇ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ
ਕਤਲੇਆਮ ਹੋਈ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਸ਼ੁਕਰ ਤੇ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ 800 ਬੰਗਾਲੀ
ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਤੇ ਬੰਦਿਆਂ ਦਾ ਕਤਲੇਆਮ ਦਿਲ ਕੰਬਾਉ ਸੀ।

ਇਹ ਸਾਰਾ ਖੂਨ ਖਰਾਬਾ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਦਰਾ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ
ਬੰਗਾਲ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਆਏ ਆਵਾਸੀ ਬੰਗਾਲੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦਾ ਹੱਕ ਦੇ
ਦਿਤਾ।

ਸਰਕਾਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 1250 ਹੈ ਪਰ
ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਹਲਕਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਕਈ ਹਜ਼ਾਰ ਹੈ।

(ਪੰਨਾ 9 ਦੀ ਘਾਟੀ)

ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਵੰਚਿਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ
ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਤੇ ਹੋਣਾ ਭਾਰਤ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਨੀਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ
ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਤੋਂ ਵੰਚਿਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਕਰਨ ਦਾ
ਕਾਨੂੰਨੀ ਭਰ ਬੜੇ ਗੰਭੀਰ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਸਿਟਿਆਂ ਭਰਪੂਰ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ
ਗੈਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਵਤੀਰੇ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵਸ ਰਹੇ ਸਮੁੱਚੇ
ਭਾਰਤੀ ਕੁਟੰਬ ਨੂੰ ਉਤਰ ਦੇਹ ਹੈ।

ਰਿਹਾ ਸਵਾਲ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਕੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ?

ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਪਤਾ ਸੀ।
ਕਈ ਨੋਟਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਕਤੀਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ Foreign
Exchange Regulation Act 1973 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਦੇਣ
ਲਈ ਕਿਹਾ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦਰਖਾਸਤਾਂ
ਦਿਤੀਆਂ ਵੀ। ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਹੋਰ ਮਸਲਿਆਂ ਵਾਂਗ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਧੀਰੇ
ਧੀਰੇ ਸੁਲਘਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਚਾਨਕ ਇਸ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਫੜਿਆ ਹੈ। ਸਭ ਦੇ
ਸਾਹਮਣੇ ਨਾ-ਤਾਮੀਲੀ (NON-COMPLIANCE) ਦੀ
ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦਾ ਪਟਾਕਾ ਚਲਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਲੋਅਰ ਮੈਨਲੈਂਡ ਦੀਆਂ
ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਬਾਰੇ ਕਦਮ ਪੁੱਟਣ ਦੇ ਹੱਥਲੇ ਦੀ
ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਸਲਾਘਾ ਹੋ ਸਕੇ ਥੋੜੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਤਾ-ਤਾਮੀਲੀ
(NON-COMPLIANCE) ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ
ਸਰਾਸਰ ਗਲਤ ਅਤੇ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ :

(ੳ) ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਸਲੇ ਤੇ ਇਕ ਮੰਚ ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣਾ
ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ਅ) ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ, ਮੰਦਰਾਂ, ਮਸੀਤਾਂ) ਨੂੰ
ਇਕ ਮੁੱਠ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(ੲ) ਤੁਰੰਤ ਇਕ ਸਰਬ ਸਾਂਝੀ ਕਮੇਟੀ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਸਮਾਧਾਨ
ਲਈ ਬਣਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(ਸ) ਉਪਰ (ੲ) ਵਿਚਲੀ ਕਮੇਟੀ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ

(1) ਸਾਰੇ ਕੋਨੇਡਾ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਜਿਥੇ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਹਨ ਸਾਰੀਆਂ
ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਲਈ locally ਇਕ ਮੰਚ ਤੇ ਇਕੱਠੇ
ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ।

(2) ਹਰ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਹਨ, ਸਭ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ
ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਲਈ ਇਕ ਮੰਚ ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ।

(3) ਖੁਦ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਸੁਲਝੇ ਹੋਏ ਸੁਝਾਵਾਂ ਵਾਲੇ
Briefs ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ, ਰਾਜ ਸਭਾ ਅਤੇ ਲੋਕ

ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਕਤਲਾਮ

21 ਫਰਵਰੀ 1921 ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਮਹੰਤ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਨੇ ਡੀ. ਸੀ. ਇਕੁ ਗੀਟਾਇਰਡ (ਈ. ਏ. ਸੀ.) ਅਫਸਰ ਦੀ 13 ਸਾਲਾਂ ਪੁਰਾਣੀ ਦੀ ਉਸ ਥਾਂ
ਕਰੀ ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕਿੰਗ ਦੀ ਸਹਿ ਤੇ 150 ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਤ ਸਰਦਾਰ
ਲਛਮਨ ਸਿੰਘ ਧਾਰੋਵਾਲ ਤੇ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਬੜੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ
ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਕੇ ਮਿੱਟੀ
ਦਾ ਤੇਲ ਪਾ ਪਾ ਸਾੜ ਦਿਤਾ। ਇਹ ਉਹ ਥਾਂ ਸੀ ਜਿਥੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਜਨਮ ਲੈ
ਕੇ ਏਕਤਾ, ਭਰਾਪਣ, ਬਰਾਬਰੀ, ਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿਤਾ ਸੀ।

ਇਸ ਸਾਕੇ ਦਾ ਹਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲਖਾਰੀਆਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਦਰਦ ਨਾਕ
ਚਿਤਰਿਆ ਹੈ। 26 ਮਾਰਚ 1921 ਸੀ. ਐਮ ਕਿੰਗ ਦੇ ਦਸਖਤਾਂ ਥਲੇ ਕੇਂਦਰ
ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਘੱਲੀ ਗਈ ਰੀਪੋਰਟ ਦੇ ਹੁਬ ਹੁ ਲਫਜ਼ ਇਹ ਹਨ — (ਇਹ ਤਮਾਮ
ਅਕਾਲੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਤੇ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਨੂੰ
ਕੁਹਾੜੀਆਂ ਤੇ ਲਾਠੀਆਂ ਮਾਰ ਮਾਰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਮਹੰਤ ਨੇ
ਅਪਣਿਆਂ ਚੋਲਿਆਂ ਤੇ ਪਿਛ-ਲਗਾ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿਤਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਇਕ
ਭੀ ਅਕਾਲੀ ਜੀਉਂਦਾ ਨ ਰਹਿਣ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਹੁਕਮ ਲਗਪਗ
ਅਖਰ ਅਖਰ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਸਾਰਾ ਮਾਮਲਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ
ਖਾਲਸ ਕਤਲਾਮ ਦੀ ਨੀਵੀਂ ਤੋਂ ਨੀਵੀਂ ਗਿਰਾਵਟ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੋਣਾ
ਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਤੇ ਨਕਾਰਾ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਤ ਵਹਿਸੀ ਪੁਟੀ
ਕਠੋਰਤਾ ਨਾਲ ਵੱਢ ਵੱਢ, ਲਾਠੀਆਂ ਮਾਰ ਮਾਰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ
ਦਿਤਾ। ਇਸ ਵਢ ਟੁਕ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਪਿਛੋਂ, ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ
ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਲੋਥਾਂ ਦੇ ਢੇਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਨਾਲ ਭਿਉਂਦਿਆ
ਗਿਆ ਅਤੇ ਫੇਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਥੀ ਲਾ ਦਿਤੇ।

ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ ਤੇ ਕਿਉਂ ?

1920 ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ
ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਅਖਬਾਰ ਵਜੂਦ ਵਿਚ ਆ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਪਰ ਹਾਲੇ
ਪੂਰੇ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ ਨਹੀਂ ਸਨ ਹੋਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦਾ ਮੁਖ ਕੰਮ
ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਮਹੰਤਾਂ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਾਉਣੇ ਸਨ। ਕਿਉਂ ਜੋ
ਅੰਗਰੇਜ਼ ਨੇ ਬੰਦੋਬਸਤ ਵੇਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਗੀਆਂ ਜ਼ਰੀਰਾਂ
ਮਹੰਤਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਕਰ ਦਿਤੀਆਂ ਸਨ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਮਹੰਤਾਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਤੋਂ ਦੂਰ,
ਬਦਚਲਨੀ ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ ਲੈ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਦੇ ਨਾਮ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਲਖ ਰੁਪਏ
ਦੀ ਜਾਗੀਰ ਸੀ। ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਦੋਵੇਂ ਮਹੰਤ ਵੀ ਵੈਲੀ ਤੇ
ਸ਼ਰਾਬੀ ਸਨ। ਪਰ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਨੇ ਤਾਂ ਰੀਕਾਰਡ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦਾ
ਠੇਕਾ ਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। 1917 ਵਿਚ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਵੇਸਵਾਵਾਂ ਮੰਗਵਾ ਕੇ
ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਚ ਕਰਾਇਆ। 1918 ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਦੇ

ਤੇ ਅਸਮਤ ਲੁੱਟੀ ਜਿਸ ਥਾਂ ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋ ਕੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਅਸਮਤ
ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਨੇ ਇਕ ਮਰਾਸਟ ਆਪਣੇ
ਘਰ, ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਲੈ ਆਂਦੀ। ਉਹ ਹੋਰ ਆਦਮੀਆਂ ਦੀ ਭੀ ਰਖੇਲ ਸੀ। ਉਸ
ਤੋਂ ਮਹੰਤ ਦੇ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ?

1920 ਅਕਤੂਬਰ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਨਗਰ ਧਾਰੋਵਾਲ ਵਿਚ ਇਕ ਭਰਵਾ
ਦੀਵਾਨ ਹੋਇਆ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਹੰਤ ਦੇ ਕਾਰਨਾਮੇ ਦਸੇ ਗਏ। ਉਸਨੂੰ
ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪਰ ਮਹੰਤ ਅਪੀਲਾਂ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਤੋਂ
ਅੱਗੇ ਜਾ ਚੁਕਿਆ ਸੀ। 24 ਜਨਵਰੀ 1921 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ 4,5,6
ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸਮੂਹ ਖਾਲਸੇ ਦਾ
ਦੀਵਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਫਰਵਰੀ 6 ਨੂੰ
ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਲੰਗਰ ਦੇ ਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਭਾਈ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਧਾਰੋਵਾਲ, ਸ:
ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਸਾਂਗਲਾ, ਸ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ, ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਝੱਬਰ ਤੇ
ਭਾਈ ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ।

ਮਹੰਤ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ
ਦਿਤੀਆਂ। ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਫੌਜੀ ਅੱਡਾ ਬਣ ਗਿਆ। ਹਥਿਆਰ ਬਣਨ
ਲਗੇ ਤੇ ਗੁੰਡੇ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮਹੰਤ ਨੇ ਸਮਝੋਤੇ
ਦੀ ਚਾਲ ਵੀ ਚੱਲੀ। ਪਰ ਕਿਸੇ ਸਮਝੋਤੇ ਵਾਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾ।
ਮਹੰਤ ਦੇ ਭੈੜੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਝੱਬਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਲਗ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ
ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦੀਵਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ
ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਉਪਰ ਦੱਸੇ
ਤਿੰਨਾਂ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ
ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ।

ਜਦ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਨੱਠ ਭੱਜ
ਕਰਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਝੱਬਰ ਨੂੰ ਮਨਾ ਲਿਆ ਕਿ ਦੀਵਾਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਥਾ ਲੈ ਕੇ
ਨਾ ਜਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਜਥਾ ਲੈ ਕੇ ਆ ਗਏ। ਦਲੀਪ
ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭੀ ਮਨਾਇਆ ਕਿ ਐਕਸ਼ਨ ਨਾ ਲਿਆ
ਜਾਵੇ। ਪਰ ਟਹਿਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ 150 ਬੰਦੀਆਂ ਸਮੇਤ ਸਿਰਫ ਦਰਸ਼ਨ
ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ 21 ਫਰਵਰੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ
ਪਾਸ ਕੋਈ ਹਥਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਮਹੰਤ ਨੇ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਉਪਰ ਦਸ
ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ। ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਕਤਲੇਆਮ ਵੇਲੇ ਮਹੰਤ ਨੂੰ ਚੰਡਾਲਪੁਣੇ ਤੋਂ ਬਾਜ
ਆਉਣ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਗਏ। ਮਹੰਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਤਾਂ ਕੀ ਸੁਣਨੀ ਸੀ।
ਸਗੋਂ ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿਤੀ

(ਥਾਕੀ ਪੰਨਾ 163)

**‘ਕੋਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਦਾ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ
ਦਾ ਅੰਕ
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸਾਖੀ ਅੰਕ ਹੋਵੇਗਾ
ਆਪਣੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਹੁਣੇ ਫੋਨ
ਕਰੋ
324-6111**

ਸਭਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ
। ਹੋ ਸਕੇ ਤਾਂ ਇਕ delegation ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਬਾਤ ਕਰਨ
ਲਈ ਜਾਵੇ। ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ ਜੇ ਕਰ ਇਹ ਡੈਕਲੇਰੇਸ਼ਨ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ
ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਵਲੋਂ ਹੋਵੇ।

ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਪੱਕੇ ਸਮਾਧਾਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ :

(1) ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਫੌਰਨ ਦੂਰਗੀ ਸ਼ਹਿਰੀਅਤ ਦੇ ਹੱਕ ਦੇਵੇ।

(2) Foreign Exchange Regulation Act 1973 ਦੀ
ਜੱਦ ਵਿਚ ਆਏ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਕੀਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ
ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਮਨਸੂਖ ਕਰੇ।

(3) Foreign Exchange Regulation Act 1973 ਦੀ
ਧਾਰਾ 31 ਵਿਚ ਫੌਰੀ ਤਰਮੀਮ ਕਰੇ ਤਾਂ ਜੋ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਜੰਮੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ
ਭਾਰਤੀ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਜੱਦ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ
ਸਕੇ।

ਅੰਤ ਵਿਚ — ਮੈਂ ਸਾਰੀਆਂ ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ
ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਹਰ ਗੋਲੇ ਦੀ ਸਲਾਘਾ ਕਰਦਾ
ਹਾਂ ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਅਪੀਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਿਗੂਣੇ ਸਿਆਸੀ
ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਂਭੇ ਰਖ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਭਾਰਤੀ ਕੁਟੰਬ ਦੇ ਹੱਕਾਂ
ਦੇ ਰਾਖੀ ਲਈ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਜੁਟਣ।

(ਪੰਨਾ 5 ਦੀ ਘਾਟੀ)

ਸੋਹਣ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੰਘਾ ਨੇ ਇਸ Foreign Exchange act Sub
section 1 Sec. 31 ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ
ਇਹ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿਤੀ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਖਿਆਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ
ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਹੀ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਤੇ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ
ਜਿਹੜੀ 1974 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਲਈਆਂ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ
ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ ਹਰ ਜਾਇਦਾਦ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਸਨੂੰ ਬੜੀ ਹੀ
ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਸੋਚਣਾ ਤੇ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ act ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਡਾ: ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬੜਾ ਖਤਰਨਾਕ
ਦਰਸਾਇਆ ਤੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿਤੀ ਕਿ ਵਾਰੇ ਵਾਰੀ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇਸਦੀ
ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਆ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਹੀ ਕੋਈ steps
ਚੁੱਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਪ੍ਰੋ: ਹਰੀ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਸੁਝਾ ਦਿਤਾ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਵਿਚ ਤਰਮੀਮ ਦੀ
ਮੰਗ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿਸਨੂੰ ਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ।

ਉੱਜਲ ਦੁਸਾਂਝ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਰਖੇ ਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ
ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਦੱਸੇ। ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਨੇ Non
compliance ਬਾਰੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਲਾਭ ਦਾਇਕ
ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਸਾਰੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੇ ਪੁੱਜੀ ਕਿ
ਹੁਣ ਇਕ ਦੁੱਕਾ Resolutions ਤੋਂ Stage ਅਗਾਂਹ ਵਧ ਚੁਕੀ ਹੈ ਤੇ
ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਠੱਸ steps ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੋਹਣ ਸੁਰਿੰਦਰ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ
ਬੋਲਦਿਆਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤਾ ਕਿ ਇਸਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਲਈ ਸਾਰਿਆਂ
ਦਾ ਇਕੱਠ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਮੁਖ ਰਖਦਿਆਂ ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ
ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਦੇਉ ਤੇ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਢੇਸੀ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ
ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬਲਾਉਣ ਤੇ ਉਹ
ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੋ ਕੇ ਜੋ steps ਚੁਕਣਾ ਚਾਹੁਣ ਉਸਨੂੰ
ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਮ ਪਬਲਿਕ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆ ਕੇ ਪਾਸ ਕਰਵਾ ਕੇ ਤੇ
Govt of India ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਅਜੋਕੇ ਵਿਚ ਦੂਜੇ Point
ਭਾਵ ਦੂਰਗੀ ਸਿਟੀਜਨਸ਼ਿਪ ਤੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਹਨਾਂ
Societies ਤੇ ਹੀ ਛੱਡ ਦਿਤਾ ਗਿਆ।

ਇੰਡੀਆ ਮਹਿਲਾ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਰੀਪੋਰਟ

ਇੰਡੀਆ ਮਹਿਲਾ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਲਈ 1983 ਦਾ ਸਾਲ ਇਕ ਬੜਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਾਲ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸਾਲ ਇਹ ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਆਪਣੀ ਦੱਸਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇ ਗੰਢ ਮਨਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਦਸ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ, ਆਪਣੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿਚ ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਨੀ ਭਰ ਔਰਤਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਸਾਂ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤੀ ਪਛੋਕੜ ਦੀਆਂ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋਏ ਹਾਂ ਜੋ ਜੁਆਨ, ਬੁਢੀਆਂ, ਵਿਆਹੁਤਾ ਜਾਂ ਅਣਵਿਆਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਘਰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਆਦਿ ਔਰਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਸਭ ਔਰਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾਤੁਰ ਹਨ।

ਇਕ ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਕਾਫੀ ਖੇਤ੍ਰਾਂ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਇਕ ਵਿਦਿਅਕ ਗਰੁੱਪ ਹੈ ਜੋ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਲੇਖ ਆਦਿ ਲਿਖਕੇ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੂੰ ਵਿਦਿਅਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਾਡਾ ਔਰਤਾਂ ਆਚਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਰ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਰਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗਰੁੱਪ ਹੈ ਜੋ ਲੋੜਵੰਦ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਮੱਦਦ ਅਤੇ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਲੋੜ ਪਵੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਲਈ ਸੰਬੰਧਤ ਮਹਿਕਮਿਆਂ ਨਾਲ ਜਾਣ ਪਹਿਚਾਣ ਦੀ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਈਚਾਰਕ ਗਰੁੱਪ ਪੇਂਟ-ਲੋਕ ਡਿਨਰ ਅਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਗਰਮੀਆਂ ਦੀ ਪਿਕਨਿਕ ਆਦਿ ਜਹੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਗਰੁੱਪ ਭਾਰਤੀ ਕਲਾ, ਸ਼ਿਲਪਕਾਰੀ ਨਾਚ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ, ਜਾਗਰਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਗਾਂਹ ਖੜਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਗਰੁੱਪਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਸੇਵਾ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਰੁੱਪਾਂ ਦੀ ਜੋ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ, ਖੋਲ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਨਸਲਵਾਦ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲੜਦੇ ਹਨ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਬੀਤੇ ਸਾਲ ਅਸੀਂ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਇਸਤਰੀ ਦਿਨ ਦੇ ਜਲੂਸ, ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਡੇ (ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨ), ਮਦਰਜ਼ ਡੇ ਅਤੇ ਸੈਕਸ ਸਮਿਥ ਦੀ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸ਼ਾਮ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਅਸੀਂ ਤਾਮਲ-ਨਾਡੂ ਤੋਂ ਆਏ ਜੋੜੇ ਸ੍ਰੀ ਜਗਨਾਥਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਸ੍ਰੀ ਮਤੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਮਾਲ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਹਿੱਸਾ ਵਿਨੋਬਾ-ਭਾਵੇਂ ਦੀ ਭੂ-ਦਾਨ ਲਹਿਰ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਨਾਲ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ। ਬੰਗਲਾ-ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਆਈਆਂ ਦੋ ਔਰਤਾਂ ਖੁਸ਼ੀ ਕਬੀਰ ਅਤੇ ਸ਼ਰੀਨ ਹੱਕ ਜੋ ਕਿ ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਇਸਤਰੀਆਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲਕੇ, ਖਿਆਲ ਸਾਂਝੇ ਕਰਕੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਕੰਮ-ਝਾ ਬਹੁਤ ਹਿੱਸਾ ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਪੇਂਡੂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਸੁਧਾਰਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਲਈ ਇਕ ਲੋਕ ਜਲਸੇ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾਕੇ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ।

ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸਾਡੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਤੇ ਅਤਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਸਾਡੀ ਸੋਚ ਦਾ ਇਕ ਡੂੰਘਾ ਅੰਗ ਬਣਿਆਂ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਪਛੋਕੜ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਰਾ, ਦੇਣ ਨਾਲ ਗਰੁੱਪ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸੀਂ ਬੈਰਡ ਵਿਮੇਨ ਸਪੋਰਟ ਸਰਵਿਸਜ਼ ਭਾਰਤੀ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ। ਦਰਸ਼ਨ ਜੋ ਸਾਡੀ ਮੈਂਬਰ ਹੈ ਉਸਨੇ ਇਸ ਗਰੁੱਪ ਨਾਲ ਵਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। 1981 ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਔਰਤਾਂ ਤੇ ਅਤਿਆਚਾਰ ਦੇ ਮਸਲੇ ਲਈ ਇਕ ਪਬਲਿਕ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਈ ਅਤੇ ਇਸ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦਾ ਹੱਲ ਲੱਭਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਮਸਲੇ ਨਾਲ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਕ ਸਾਂਝੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਹੋਈ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜਨਵਰੀ 1982 ਵਿਚ 'ਸਮਾਨਤਾ' ਬਣੀ ਜਿਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਆਸ਼ਾਂ ਆਪਣੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨੂੰ ਵਿਦਿਅਤ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮਰਦਾਂ ਦੇ ਇਸਤਰੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਤੀਰੇ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਉਣਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਮਾਨਤਾ ਆਪਣੇ ਮੁਢਲੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਕੁਰਾਹੇ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਕੁ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ਤਾ ਹੋਈ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਵਿਚ ਹੀ ਕੁਰਾਹੇ ਟੋਰ ਲਿਆ ਹੈ

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ, ਖੇਤ-ਮਜ਼ਦੂਰ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜ ਚੌਹਾਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੰਡੀਆ ਮਹਿਲਾ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੇ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਬਚਨ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਇਸਤਰੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੱਕ ਯੂਨੀਅਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਿਲਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੇਤਨਤਾ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਯੂਨੀਅਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ

ਪੰਥ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰਾਗੀ ਭਾਈ ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਜ਼ਖਮੀ ਜੀ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਬਰਸੀ

ਪੰਥ ਦੇ ਮਹਾਨ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਕੀਰਤਨੀਏ ਭਾ: ਸਾ: ਭਾਈ ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜ਼ਖਮੀ ਆਦਮਪੁਰ ਦੁਆਬਾ ਜਲੰਧਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਤੀਸਰੀ ਸਾਲਾਨਾ ਬਰਸੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਟੈਂਪਲ ਡੈਲਟਾ ਸਰੀ ਵਿਖੇ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਮਨਾਈ ਗਈ।

ਮਹਾਨ ਕੀਰਤਨੀਏ ਜੀ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੀਰਤਨੀਏ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆਕਾਰ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਸਟੇਜ ਦੀ ਸਾਰੀ ਸੇਵਾ ਗੁਦਰੂਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ੍ਰ: ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੁਸਾਂਝ ਜੀ ਨੇ ਨਿਭਾਈ।

ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸੁਹਿਰਵ ਸੱਜਣਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੋਡ ਗੁੰਝੀ ਭਾ: ਸਾ: ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਰੀ ਭਾ: ਸਾ: ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀਵਾਨਾ ਦਿੱਲੀ - ਭਾ: ਸਾ: ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ-ਜੀ ਭਾ: ਸਾ: ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੀ. ਏ. ਅੰਗਰੇਜ਼ ਬੀਬੀ ਗੁਰਪਾਲ ਕੌਰ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਰਸ ਭਿੰਨ ਕੀਰਤਨ ਕਰਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ।

ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸਪੁਤਰ ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਜ਼ਖਮੀ ਜੀ ਦੇ ਸੱਦੇ ਉਪਰ ਡੈਲਟਾ ਸਰੀ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਹੁਮ ਹੁਮਾ ਕੇ ਪੁੱਜੀਆਂ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪੁਤਰ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪੋਤਰੇ ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸਭ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਲੰਗਰ ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ।

ਐਸਾ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਰੋਹ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਫਲ ਅਤੇ ਸ਼ਲਾਘਾ ਭਰਪੂਰ ਰਿਹਾ।

ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਪੁਤਰ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਜ਼ਖਮੀ ਆਪਣੇ ਜਥੇ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਥੋੜੇ ਸਮੇਂ ਤੀਕ ਵਾਪਸ ਇੰਗਲੈਂਡ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਕਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੇਤਨਤਾ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਸੋਧ ਅਨੁਸਾਰ ਫਾਰਮਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਮਿਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਾਂਗੇ। ਅਜ ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਉਹ ਪ੍ਰਣ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦਾ ਬਚਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਇਸਤਰੀ ਫਾਰਮਵਰਕਾਂ ਦੇ ਘੋਲ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਸਕੀਏ।

ਸਾਡਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਫਲ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟਤਾ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦਾ ਪੰਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਸਾਲ ਫਿਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਇਸ ਸਾਲ ਵੀ ਅਸੀਂ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਇਸਤਰੀ ਦਿਨ ਦੀ ਪ੍ਰੋਡ ਵਿਚ ਜੋ ਕਿ 5 ਮਾਰਚ 1983 ਨੂੰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਗ ਲਵਾਂਗੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਦਰਜ਼ ਡੇ, ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਡੇ ਅਤੇ ਬਹੁਸੰਭਾਸ਼ਕ ਸਮਾਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾਕੇ ਆਪਣੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਅਗਾਂਹ ਖੜਦੇ ਰਹਾਂਗੇ।

ਅਸੀਂ ਸਮੁੱਚੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਵਮੇਂਟਾਂ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਭੀ ਵਧੀਆਂ ਨਾਤੇ ਕਾਇਮ ਉਨ੍ਹਾਂ, ਨਾਲ ਰਲਕੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਾਡਾ ਸਭ ਤੋਂ ਫੌਰੀ ਕੰਮ ਕਿਸੇ ਸੰਕਟ ਲਾਈਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਕੇ, ਭਾਰਤੀ ਪਛੋਕੜ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਇਕ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸਮੇਂ ਸੇਵਾ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗਲਬਾਤ ਕਰ ਚੁਕੇ ਹਾਂ ਜੋ ਇਸ ਖੇਤ੍ਰ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਸਾਂ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸ਼ਕਤੀ ਕਾਇਮ ਕਰ ਲਈ ਹੈ ਜੋ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਅਤਿਆਚਾਰ ਤੋਂ ਬਚਾ ਕੇ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਸਮਝਦੀ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਮਰਦਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਅਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਇਹ ਉਹ ਖੇਤਰ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਵੀਰ ਹਿੱਸਾ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮਸਲੇ ਲਈ ਮੱਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਜੀ ਆਇਆ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਆਸ਼ੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸੀਂ ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਦੀ ਆਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਉਪਰ ਲਿਖੀ ਰੀਪੋਰਟ ਉਸ ਸਪੀਚ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ 21 ਜਨਵਰੀ 1983 ਨੂੰ ਮੋਬਰਲੇ ਪਾਰਕ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਹਾਲ ਵਿਚ, ਇੰਡੀਆ ਮਹਿਲਾ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਡਿਨਰ ਸਮੇਂ ਅਵਤਿੰਦਰ ਢਿਲੋਂ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਅਤੇ ਹਰਜੀਤ ਢਿਲੋਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਦਿਤੀ ਸੀ।

ਇੰਡੀਆ ਮਹਿਲਾ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ

I. M. A.
P. O. Box 67443,
Station 'O'
Vancouver B. C.
V 5 W 3V1

ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਇੰਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਕੋਟਾ ਘਟਾ ਰਹੀ ਹੈ

ਵੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਰੀਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਕੈਨੇਡਾ 1983 ਵਿਚ ਇਕ ਲੱਖ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਨਵੇਂ ਇੰਮੀਗਰੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਦਾਖਲਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਾਲੀ ਹਜ਼ਾਰ ਇੰਮੀਗਰੈਂਟ ਕੋਟਾ ਘਟਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਘਾਟੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵਧ ਰਹੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਵਧ ਰਹੀ ਬੇਚੈਨੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਹੈ।

ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਹਾਲ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਉਜੱਲ ਦੁਸਾਂਝ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਰੰਗ ਲਿਆਈ :

ਵੈਨਕੂਵਰ—ਸ੍ਰੀ ਉਜੱਲ ਦੁਸਾਂਝ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਖਤ ਜੋ 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਅੰਕ ਵਿਚ ਛਪਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਖਤ ਕਾਰਨ ਸ੍ਰੀ ਬੇ. ਕੀ. ਮਿਤਰਾ ਤੇ ਸ: ਬਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਰਨ ਸ੍ਰੀ ਦੁਸਾਂਝ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਵਿਚਲਾ ਇੰਡੀਅਨ ਕੌਂਸਲੇਟ ਗਦਰ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਹਾਲ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਲਈ ਹਫਤੇ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਖੁਲ੍ਹਿਆ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਯਾਤਰੀ ਇੰਡੀਅਨ ਕੌਂਸਲੇਟ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਛੇਨ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਇਕ ਘੰਟੇ ਦੇ ਅੰਤਰ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦਾ ਇਤਜ਼ਾਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸ੍ਰੀ ਦੁਸਾਂਝ ਹੋਰਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੈਨਕੂਵਰ ਸਥਿਤ ਆਫਿਸ ਨੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸੁਕਾਮਿਸ਼, ਬੀ. ਸੀ. ਵਿਖੇ 20 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ

ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਉਤਮ ਨਾਲ ਸੁਕਾਮਿਸ਼ ਵਿਖੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 18 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਆਰੰਭ ਹੋਣਗੇ। 20 ਮਾਰਚ ਨੂੰ 9 ਵਜੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦੇ ਭੋਗ ਉਪਰੰਤ 10 ਵਜੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਲਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਰਸਮ ਉਪਰੰਤ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਗਿਰੀ (ਸਕੱਤਰ) 892-3338
ਸਕੱਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ (ਪ੍ਰਧਾਨ) 892-5332

V.I. ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨਨੈਮੇਂ ਦੀ ਸਾਲ 1983 ਲਈ ਕਮੇਟੀ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਨਨੈਮੇਂ ਦੀ ਸਾਲ 1983 ਲਈ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੀ ਲਿਸਟ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :—
S. Kulbarn Singh ParharPresident
S. Jagar Singh DoddVice-President
S. Charan Singh MinhasSecretary
S. Sukhdev Singh LudduAss. Secretary
S. Tarlochan Singh PawarTreasurer
S. Sodhi Singh JaswalAss. Treasurer
S. Nirmal Singh ManhasTrustee
S. Ajit Singh Manhas
S. Surinderpaul Singh Gosal
S. Kirpal Singh ParmarTrustee
S. Ajmer Singh Dodd

BUSINESS IMPROVEMENT OPPORTUNITY

ਬਿਜ਼ਨਿਸ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸੁਝਾਵਾਂ
ਹਿਸੇਦਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

ਲੰਬਰ ਇੰਡਸਟਰੀ (Lumber Industry)
ਵਿਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਹਿਸੇਦਾਰ ਦੀ
ਲੋੜ ਹੈ। ਯੋਗਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਪੱਕਾ ਕੰਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਘੱਟ
ਤੋਂ ਘੱਟ ਪੂੰਜੀ 40,000 ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਸਾਰੀ
ਜਾਣਕਾਰੀ ਗੁਪਤ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ
ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਤੇ ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ :—

PAUL
P.O. BOX 69113
STN. 'K'

VANCOUVER B.C. V5K 4W3

FOR COOKING AND CATERING

ANY NUMBER OF GUESTS IN
PARTIES

CALL

254-5211

ਖਾਣੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਵਰਤਾਉਣ ਦੀਆਂ
ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ।

ਵੱਡੀ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਵੀ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ
ਸਕਦੇ ਹਾਂ

ਫੋਨ ਕਰੋ : 254-5211

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਮਸਲਾ

ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਸਕੁਲਵਾਦੀ

ਰੋਟੀ ਤੋਂ ਰੋਜ਼ੀ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਨਿਕਲੇ ਹਰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਰਤੀ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨ ਤੇ ਇਕ ਸਵਾਲ ਹੈ।

ਕੀ ਸੱਚੀ ਹੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚਲੀ ਸਾਡੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸਾਥੋਂ ਖੋਹ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ ?

ਸਵਾਲ ਸਾਡੇ ਫਿਕਰ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੈ, ਕਿ ਧਰਤੀ ਮਾਂ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਭਾਰਤ ਮਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਬੈਠੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਕੜੀ ਟੁਟਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿਚ ਹਲ ਚੱਲ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਹਲਚਲ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮਸਲਾ ਅਸਲ ਵਿਚ ਕੀ ਹੈ ?

1973 ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ Foreign Exchange Regulations Act (FERA) 1973 ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਭੀ ਕਿਸਮ ਦੀ Immovable Properties ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਰਜ ਹਨ। (FERA 1973) ਦਾ Sub section (1) of section 31 ਇਸ ਪਰਕਾਰ ਹੈ:—

“No person who is not a citizen of India of a company which is not incorporated in India under any law in force in India or in which non-resident interest is more than 40% can acquire, hold, transfer, or dispose of any immovable property in India in any manner without the general or special permission of the Reserve Bank of India after 1.1.74 the date of commencement of the Act.”

ਇਕ ਹੋਰ Sub section 4 of section 31 (FERA 1973) ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ “Those who were holding immovable properties in India prior to the aforesaid were date were required to declare their immovable properties to the Reserve Bank of India within the prescribed time limit (ਜਿਹੜੀ ਕਿ 30 ਜੂਨ 1980 ਸੀ ਜੋ ਗੁਜ਼ਰ ਚੁਕੀ ਹੈ)

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ 1.1.74 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ (ਕਿਸਮ ਤੇ ਤਰੀਕਾ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ) Immovable properties Reserve Bank of India ਨੂੰ ਡਕਲੇਅਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਜੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਬੇ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ।

ਅੱਗੇ ਲਈ ਭਾਵ 1.1.74 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਜਾਂ ਅੱਗੇ ਨੂੰ ਕਦੇ ਭੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ Reserve Bank of India ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਤੇ ਅੱਗੇ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲੈਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਜੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾਂ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਲਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਬੇ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਬੇ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਇਨਵੇਸਟਮੈਂਟ ਮਹਿਕਮੇ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਾਂ ਸਾਰੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਕੁਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੁਰਮਾਨੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਾਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 6 ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 7 ਸਾਲ ਹੋਵੇਗੀ।

ਦੂਜ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਸਾਡੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਭੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਅਮਲ ਬਹੁਤ ਸੁਸਤ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਹਾਲੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਫਿਕਰ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੈ ਪਰ ਸਿੱਧੀ ਸਦ ਨਾ ਪੈਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਉਪਰਾਲੇ ਜ਼ੋਰ ਫੜ ਸਕੇ।

ਜੇ ਕੁਝ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਾਡੇ ਕੱਲੇ ਕੱਲੇ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਡਰ ਹੈ। ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਦੇਸ਼ ਨਾਲੋਂ ਟੁਟ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਜੇ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਏਨਾ ਭੈੜਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਉਂ ਬਣਿਆ ?

ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ Absentee landlordism (ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰ ਜਾਗੀਰਦਾਰ) ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਘੜਿਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਕਾਲੇ ਪੰਨ ਨਾਲ ਖਰੀਦੀ ਹੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਬੇ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਨ ਦੇਣ ਲਈ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਇਹ ਵੀ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਅੱਤਵਾਦੀ ਤੇ ਵਖਵਾਦੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਹਵਾ ਦੇਣ ਵਿਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦਾ ਹੱਥ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿਚ ਵਜਨ ਘੱਟ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਦ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਿਆ ਉਸ ਵੇਲੇ ਅੱਤਵਾਦ ਤੇ ਵੱਖਵਾਦ ਦੀ ਚਾਰਚਾ ਘੱਟ ਸੀ। ਹਾਂ ਇਹ ਡਰ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਤਰਮੀਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਚੁੱਤ ਚੜ੍ਹਿਆ ਕਰੇਗੀ।

ਜਦ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਨਾ ਮਾਰੂ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ ਕੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਜਿਥੇ ਬਾਹਰ ਰਹਿੰਦੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਲਈ ਮਾਰੂ ਹੈ। ਉਥੇ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਭੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇਂਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਦਲੀਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕੱਠ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਇਕੱਠ ਸਿਰਫ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿਚ ਜਾਂ ਬੀ. ਸੀ. ਵਿਚ ਜਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਤੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰੇ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਤਰਮੀਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਦੋਹਰੀ ਸ਼ਹਿਰੀਅਤ ਦੇਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇਥੇ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ?

1. ਸਾਰੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਦਲੀਲਾਂ ਭਰਪੂਰ ਬਰੀਫ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਅੱਗੇ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਵ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹਨ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਮਾੜਾ ਹੈ।

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਮਾਧਾਨ

ਜਸਵੰਤ ਮਾਂਗਟ

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਫੋਰਨ ਐਕਸਚੇਂਜ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਐਕਟ (1973) (Foreign Exchange Regulation Act 1973) ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਹੋਈ। ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਹਿਰੀਅਤ ਅਪਨਾਉਣ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚਲੀ ਜਾਇਦਾਦ (ਘਰ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ) ਸੰਬੰਧੀ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੱਕ ਰੀਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਹੇਠਾਂ ਅਸੀਂ Foreign Exchange Regulations Act (1973) ਦਾ ਧਾਰਾ 31 ਦਾ ਪੂਰਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ :

Section 31 of the Foreign Exchange Regulation Act. 1973

1. No person who is not a citizen of India and no company (other than a banking company) which is not incorporated under any law in force in India or in which the non-resident is more than forty percent shall, except with the previous general or special permission of the Reserve Bank, acquire, or hold or transfer or dispose of by sale, mortgage, lease, gift, settlement or otherwise any immovable property situate in India:

Provided that nothing in this sub section shall apply to the acquisition or transfer of any such immovable property by way of lease for the period not exceeding five years.

2. Any person or company referred to in sub-section (1) and requiring a special permission under that sub-section for acquiring, or holding, or transferring, or disposing of, by sale, mortgage, lease, gift, settlement or otherwise any immovable property situate in India may make an application to the Reserve Bank in such form and containing such particulars as may be specified by the Reserve Bank.

3. On receipt of an application under sub section (2), the Reserve Bank may, after making such

2. ਇਕੱਠ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਲਈ ਇਸ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲਹਿਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤਦਾਦ ਵਿਚ ਇਕ Petition ਉੱਤੇ ਦਸਖਤ ਕਰਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

3. ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਥੇ ਬੈਠੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ Delegations ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿਚ ਮਿਲਕੇ ਤਰਕਸੀਲ ਦਲੀਲਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਤਰਮੀਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਸਾਰੀ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਤਾਲ ਮੇਲ ਕਰਨ ਲਈ ਤੇ ਬਾਹਰਲੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸੂਬਿਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨਾਲ ਤਾਲ ਮੇਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਤੇ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਕੁਝ ਸੇਵਾਦਾਰ ਨੀਯਤ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦਾ ਹਨ।

ਹੁਣ ਤਕ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਭੇਜੇ ਹਨ। Lower mainland ਦੇ ਛੇ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵਲੋਂ ਭੀ ਸਾਡਾ ਮਤਾ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸਿੱਖ ਸੇਵਕ ਦਲ ਨੇ 19 ਦਸੰਬਰ 1982 ਨੂੰ 13 ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਈ ਸੀ। ਸਾਰੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਤਾ ਤਾਰ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਤੇ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਭੇਜੀਆਂ ਸਨ। ਜਿਸਦੇ ਫਲ ਸਰੂਪ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਟਵਾ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਲੋਂ ਜਵਾਬ ਆਏ ਹਨ। ਕਿ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀਆਂ ਅਰਜੀਆਂ ਉੱਤੇ ਨਰਮੀ ਨਾਲ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਪੂਰੇ ਵੇਰਵੇ ਨਾਲ ਅਰਜੀ ਦਿਤੀ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਜਵਾਬ ਤਸੱਲੀ ਬਖਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ 20 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਹੋਈ ਹੈ।

ਇਹ ਭੀ ਖਬਰ ਮਿਲੀ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਚਾਰਟਰ ਵਿਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਭੀ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਹ ਭਰਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਸਰ ਭਾਵੇਂ ਸਾਰੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਤੇ ਹੋ ਪਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਸੀ।

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਮੰਗਾਂ ਬਾਰੇ ਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਮਸਲੇ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਹਾਲੇ ਕੁਝ ਪਤਾ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਜੋ ਕੁਝ ਹੁਣ ਤਕ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਹ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਤਰਮੀਮ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਗਿਲੇ ਗੁੱਸੇ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਪਾਰਟੀਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਪਰੇ ਹਟਾ ਕੇ ਜੁਟ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੀ ਮੌਕੇ ਦੀ ਨਜ਼ਾਕਤ ਹੈ।

inquiry as it deems fit, either grant has been given a or refuse to grant the permission applied for.

Provided that no permission shall be refused unless the applicant has been given a reasonable opportunity for making a representation in the matter:

Provided further that if before the expiry of a period of ninety days from the date on which the application was received by the Reserve Bank, the Reserve Bank does not communicate to the applicant that the permission applied for has been refused, it shall be presumed that the Reserve Bank has granted such permission.

Explanation: In computing the period of ninety days for the purpose of the second proviso, the period, if any, taken by the Reserve Bank for giving an opportunity to the applicant for making a representation under the first proviso shall be excluded.

4. Every person and company referred to in sub section (1) holding at the commencement of this Act any immovable property situate in India shall, before the expiry of a period of ninety days from such commencement or such further period as the Reserve Bank may allow in this behalf make a declaration in such form as may be specified by the Reserve Bank regarding the immovable property or properties held by such person or company.”

ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ 31 ਪਹਿਲੀ ਅਪ੍ਰੈਲ 1974 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਸਾਫ ਜਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਤਹਿਤ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਰਤੀ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਪਹਿਲਾਂ ਰੀਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਬਿਨਾਂ ਨਾ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦ, ਰੱਖ ਜਾਂ ਵੇਚ ਸਕਦੇ ਹਨ; ਨਾ ਹੀ ਗਿਰਵੀ, ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਜਾਂ ਸੁਗਤ ਵਜੋਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ; ਨਾ ਹੀ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਨੁਸਾਰ ਰੀਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਡਿਕਟੇਟਰ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੁਰਉਪਯੋਗ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਢਾਂਚੇ ਹੇਠ ਹੋਣ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਮੇਰਾ ਨਿੱਜੀ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨਾਲ ਚੈਲੇਂਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਵਾਲ ਉਠਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਪਈ ? ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਹੋਣ ਵੇਲੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨਾ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਵਾਈ. ਵੀ. ਚਵਾਨ ਵਲੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਬਹਿਸ ਵੇਲੇ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਵਾਈ. ਵੀ. ਚਵਾਨ ਦੇ ਬਿਆਨ :

“As a matter of general policy it has been felt that we should not allow foreign investment in landed property/buildings constructed by foreigners and foreign controlled companies as such investments offer scope for considerable amount of capital liability by way of capital repatriation. While we may still require foreign investments in certain sophisticated branches of industry, there is no reason why we should allow foreigners and foreign companies to enter real estate business.”

ਉਪਰੋਕਤ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਦੇਸ਼ੀਆਂ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦ ਫਰੇਖਤ ਦੇ ਧੰਦੇ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਵਾਸਤੇ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨਾ ਵਧਣ ਅਤੇ ਇਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਮੁਦਰਾ ਬਾਹਰ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਬਾਰੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨੀਤੀ ਤੇ ਕਿੱਤੂ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉਠਦੇ ਹਨ :

(ੳ) ਕੀ ਇਕ ਭਾਰਤੀ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਸੰਤਾਨ ਜੋ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜਾਂ ਚੰਗੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਭਾਲ ਜਾਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਨਿੱਜੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਪਰਾਏ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਰਣ ਲੈਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਏ ਹਨ, ਵਿਦੇਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਰੈਣੀ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ?

(ਅ) ਕੀ ਦੋ ਚਾਰ ਘੁਮਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਨਿੱਕਾ ਮੋਟਾ ਘਰ ਜਿਸਦੇ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਭਾਰਤੀਆਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਦੇ ਜਿਸਮ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਇਕ ਅਟੁਟ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ investment ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਮੁਦਰਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲਿਜਾ ਕੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਪਾਣ ਦਾ ਬਲ ਰਖਦੀ ਹੋਵੇ ?

ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਨਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਨ :

(ੳ) ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਉਤਰ ਵਿਚ ਮੈਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਜਿਸਨੇ ਦੂਹਰੀ ਸ਼ਹਿਰੀਅਤ ਨਾ ਦੇ ਕੇ ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ ਵਤਨ ਦੀ ਸ਼ਹਿਰੀਅਤ ਤੋਂ ਮਜ਼ਬੂਰ ਵੰਚਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ (ਭਾਵੇਂ ਦੂਹਰੀ ਸ਼ਹਿਰੀਅਤ ਦੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹੋ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ)।

(ਅ) ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਉਤਰ ਵਿਚ ਮੈਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਹਿਰੀਅਤਾਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਲ ਦਵਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਠੰਢੀ ਫਤਰਫਾਇਆ ਹੋਣ ਖਲ੍ਹੇ ਆਮ ਜ਼ਮੀਨਾ ਦੀ ਖਰੀਦ ਫਰੇਖਤ ਕਰਕੇ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਿਆ ਬਟੋਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜੱਦੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹਨ, ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਰਹਿਣਗੀਆਂ। ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਵਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਭਾਰਤੀ ਨਿਰਮਾਣ ਵਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਾਹਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਇਹ ਤੁੱਛ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਜਾਂ ਘਰ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਵਤਨ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਮੋਹ ਵਜੋਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਜਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਮੈਂ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਹਰ ਉਸ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਰਤੀ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਹਾਂ ਜੋ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ (for speculation) ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਈ ਭਾਰਤੀ ਮੁਦਰਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲਿਆਉਣ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਢੁਕਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਘਰ, ਜ਼ਮੀਨਾਂ, ਕਾਰਖਾਨੇ ਲਾਉਣ ਲਈ ਸੱਦੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੱਦੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦੀ ਹੋਈ

(ਚਾਕੀ ਪੰਨਾ 7 ਤੇ)

ਚਰਚਾ ਇਪਾਨਾ ਦੀ ਨਕਸਲੀ-ਸਿਆਸਤ ਦੀਵਾਲੀਆ ਹੀ ਹੈ

“ਸੁਰੀ” ਅਮਰਜੀਤ

15 ਜਨਵਰੀ 1983 ਦੇ “ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ” ਵਿਚ ਛਪੇ ਮੇਰੇ ਲੇਖ ‘ਅਕਾਲੀ ਮੋਰਚਾ ਅਤੇ ਇਪਾਨਾ ਦੀ ਮੌਕਾ ਪਰਸਤ ਸਿਆਸਤ’ ਵਿਚ ਇਪਾਨਾ ਦਾ ਤੰਗ ਰਾਜਨੀਤਕ ਲਾਭਾਂ ਲਈ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੇ ਜਲੂਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਨੰਗਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਕਾਲੀ ਮੋਰਚੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਹੋਰ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਨੁਕਤੇ ਉਠਾਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਇਪਾਨਾ ਦੇ ਨਕਸਲੀ ਆਗੂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਮੇਰੇ ਵਲੋਂ ਉਠਾਏ ਨੁਕਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਿਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ “ਗਰਮ ਦਲੀ ਝੂਧੀ” ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਮਸਿਆ ਬਾਰੇ ਉਕਾ ਕੋਈ ਗਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਲੇਖ ਦਾ ਉਤਰ ਦੇਣ ਦੀ ਬਾਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੇਅਬਰ ਹੀ ਖੋਰ ਪਾਇਆ।

ਮੇਰੇ ਵਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਢੋਂਗ ਨੂੰ ਨੰਗਾ ਕਰਨ ਉਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦੁਖ ਵੀ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਹਰਿਆਲਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਵਾਂ ਨਕਸਲੀ ਗਰੁੱਪਾਂ ਦੀ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਚੋਧਰ ਦੀ ਇਜ਼ਾਰਾਦਾਰੀ ਲਈ ਪਾਠਕਾਂ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਡਾਂਗੋ ਡਾਂਗੀ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਨਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਦਨਾਮ ਕੀਤਾ। ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਦਰ ਮਾਹਲ ਦਾ ਅਸਲ ਵਿਚ ਚੇਤਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਨਕਸਲੀ ਜਨੂੰਨ ਵਿਚ ਹਰਿਆਲਵਾਦ ਬੈਂਸ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਗਾਲ਼ਾਂ ਵਾਲੀ ਬੋਲੀ ਬੋਲਦਿਆਂ ਅਸਲੀਅਤ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਉੱਥੇ ਘਟੀਆ, ਦਲੀਲ ਰਹਿਤ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਹੀ ਨਕਸਲੀ ਗਰੁੱਪ, ਇਲਕਲਾਬੀ ਜੋਸ਼ ਸਮਝਦੇ ਹਨ।

ਅਕਾਲੀਆਂ ਦਾ ਅੰਨ੍ਹਾ ਵਿਰੋਧ

ਅਸੀਂ ਹਰਿਦਰ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਨਕਸਲੀ ਗਰੁੱਪ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਾ ਕਰੋ, ਅਸੀਂ ਵੀ ਅਕਾਲੀ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਮੋਰਚਾ ਲਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਢੋਂਗ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਪਾਰਮਿਕ ਮੰਗਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਕੇ, ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਪਾਰਮਿਕ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਕੇ, ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਨੰਦਪੁਰ ਦੇ ਮਤੇ ਦੀ ਸ਼ੋਧ ਕਰ ਲਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਵੇ ਇੰਡੀਆ (ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ) (ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. ਐਮ) ਨੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਜੇ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਦਰ ਮਾਹਲ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਕਸਲੀ ਸਾਥੀ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ “ਫਿਰਕੂ” ਹੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਕਸਲਵਾਦੀ ਮਾਅਰਕੇਬਾਜ਼ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਤਾਂ ਗੱਲ ਦਰੁਸਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਮਾਰਕਸੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਕੋਨ ਤੋਂ ਉਕਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸੂਝਬੂਝ ਦਾ ਪੇਟਲਾਪਨ ਹੀ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿਛੋਕੜ ਅਤੇ ਅਮਰਜੀਤ ਸੀ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਦੋਂ ਜਹਿਦ ਨੂੰ ਫਿਰਕੂ ਸਮਝਣਾ, ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾ ਸਮਝਕੇ ਉਸਦਾ ਇਦਰਾ ਕਾਂਗਰਸ ਵਾਂਗ ਹਾਕਮ ਪਾਰਟੀ ਸਮਝ ਕੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਵੀ ਇਪਾਨਾ ਦੇ ਨਕਸਲੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਨਿਰਾ ਦੀਵਾਲੀਆ ਪਨ ਹੀ ਜਾਹਰ ਹੈ।

ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਬਾਰੇ ਇਪਾਨਾ

ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਲੇਖ ਵਿਚ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਤੰਗ ਰਾਜਸੀ ਲਾਭਾਂ ਲਈ, ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਦੇ ਅਸਰ ਵਾਲੇ ਅਕਾਲੀ ਜਲੂਸ ਵਿਚ ਨਾਲ ਖੜਕੋ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੀ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਸੀਂ ਨਾਗਾਲੈਂਡ, ਮੀਜ਼ੋਰਾਮ ਦੀ ਵਖਵਾਦੀ ਲਹਿਰ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਨਾਗਿਆਂ-ਮੀਜ਼ੋਆਂ ਉਪਰ ਸਰਕਾਰੀ ਦਮਨ ਦਾ ਸਦਾ ਹੀ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਪਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਟਿਪਣੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸਗੋਂ ਝੂਠ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਤੁਸੀਂ ਫਿਰ ਚੁੱਪ ਸਾਧ ਲਈ। ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਖਵਾਦੀ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਹਾਲੇ ਵੀ ਸਮਰਥਕ ਹੋ। ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੋਇਆ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਕਰਨ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾ ਰਹੇ ਹੋ।

ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ

ਤੁਸੀਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਨਕਸਲੀ ਲੋਕ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਹੋਣ ਦਾ ਝੂਠ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬਾਕੀ ਸਭ ਲੋਕ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਨਹੀਂ ਹਨ? ਤੁਹਾਡੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਧ ਪਾੜਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੀ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਤੁਹਾਡੇ ਦੂਜੇ ਨਕਸਲੀ ਭਰਾ ਹਰਿਆਲਵਾਦੀ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਤਿੰਨ ਮੰਦਰ ਉਸਾਰ ਲਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਏਧਰ ਤੁਸੀਂ ਹਾਲੇ ਦਾਅਵੇ ਹੀ ਕਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਫੇਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਂਗ ਸ਼ਾਇਦ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਮੰਦਰ ਉਸਾਰ ਲਵੋਂ। ਪਰ ਤੁਹਾਡੇ ਦੋਵਾਂ ਨਕਸਲੀ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੀ ਮੰਦਰ ਮਾਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਲਾਹ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਟੰਬਿਆਂ ਨਾਲ ਮੰਦਰ ਮੱਲੋਂ। ਇਸ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਕੀ।

ਤੁਹਾਡੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦਾ ਰੂਪ ਉਦੋਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਤੱਕਿਆ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਹਾਲੇ ਇਪਾਨਾ ਦਾ ਚੋਗਾ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਸੀ, ਤੁਹਾਡਾ ਨਕਸਲੀ ਮਾਰਿ ਸਤਿਆ ਨਾਗਾਇਣ ਸਿੰਘ ਬੇਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਲਹਿਰ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਆਪ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਡਿਕਟੇਟਰ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਲੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿਰੁਧ ਦਿਤੇ ਜਾਂਦੇ ਤਬਾਹ ਕੁੰਨ ਭਾਰੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ। ਇਹ ਹੈ ਤੁਹਾਡੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ। ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਟੁਕੜੇ ਕਰਨਾ ਤੁਹਾਡੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਨੂੰ ਜਾਹਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਤੁਸੀਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕੀਤੇ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁੰਗੇ ਬਣ ਬੈਠੇ। ਤੁਹਾਡੀ ਅਜਿਹੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੀ ਮੁਬਾਰਕ ਹੋਵੇ।

ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ(ਮ) ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਮਣੀ

ਇਹ ਸਾਰੇ ਢਾਈ ਦਰਜਨ ਕਿਸਮ ਦੇ ਨਕਸਲੀ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਅਸੂਲਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਸੇਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿਰੁਧ ਪੂਰਾ ਟਿੱਲ ਲਾ ਕੇ ਜਹਿਰ ਉਗਲਣਾ, ਦੂਸਰੇ ਸਾਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲਾ ਕੇ ਪੱਖ

ਭਾਰ ਹੋ ਕੇ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ(ਮ) ਵਿਰੁਧ ਘਟੀਆ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਉੱਥਾਂ ਲਾਈਆਂ। ਇਹੋ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਨਕਸਲੀਆਂ ਨੇ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਿਆ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ(ਮ) ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਰਕਰ ਆਪ ਜਾਂ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਕੇਵਲ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿਚ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਿਆਰਾਂ ਸੌ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ(ਮ) ਦੇ ਵਰਕਰ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਨਕਸਲੀ ਇਪਾਨਾ, ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਖੱਬੇ ਫਰੰਟ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁਧ ਚਿਕੜ ਸੁੱਟ ਰਹੇ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਚਿਕੜ ਤੋਂ ਸਿਵਾਏ ਹੋਰ ਹੋਰ ਵੀ ਕੀ।

ਅੱਜ ਇਹ ਸਾਥੀ ਜਿਉਤੀ ਬਾਸ਼ੂ ਉਪਰ ਟਾਂਚਾਂ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ “ਵੰਗਾਰ” ਦੇ Vol 1, No. 3-4 ਜਲਾਈ-ਅਗਸਤ 1977 ਦੇ ਪਰਚੇ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, “ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਖੱਬੇ ਫਰੰਟ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸਿਆਸੀ ਕੈਦੀਆਂ ਲਈ ਆਮ ਮੁਆਫੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਨਵੀਂ ਕੈਬਨਿਟ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਚੁਨ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਕੀਤਾ। ... ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਜਿਉਤੀ ਬਾਸ਼ੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸਿਆਸੀ ਕੈਦੀ ਜਿਹੜੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਕਟ ਰਹੇ ਹਨ ਵੀ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿਤੇ ਜਾਣਗੇ। ... ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਖੱਬੇ ਫਰੰਟ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਕਦਮ ਦੀ ਅਸੀਂ ਸਲਾਘਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।” (ਯਾਦ ਰਹੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੈਦੀਆਂ ਵਿਚ ਆਮ ਕਰਕੇ ਨਕਸਲੀ ਹੀ ਸਨ)

ਇਹ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਿ ਨਕਸਲੀ ਇਪਾਨਾ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕਾਰਨ ਸੱਚ ਵੱਲ ਪਿੱਠ ਕਰਨੀ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਕਸਲੀ ਸੋਚ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਕਦੀ ਵੀ ਸੱਚ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਖੜੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ(ਮ) ਨਾਲ ਨਫਰਤ ਭਰੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ(ਮ) ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਬਦਲ ਉਤਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇ ਲੋਕ ਇਕ ਸੂਬੇ ਵਿਚ (ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ) ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਉਹ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ(ਮ) ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਕੀ ਹੈ? ਉਹ ਹੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਜੋ ਹਨ ਮਾਅਰਕਾਬਾਜ਼ੀ, ਸੁਰਮਤਾਵਾਦ, ਮਾਰਕਸਵਾਦ, ਕੂੜਾ ਚਿਕੜ ਸੁੱਟਣ ਵਾਦ ਆਦਿ।

ਜੇ ਕਰ ਨਕਸਲੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਠੋਸ ਆਧਾਰ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਖੱਬੇ ਦੀਆਂ ਵਾਂਗ ਟੋਟੇ ਟੋਟੇ ਨਾ ਹੁੰਦੇ ਸਗੋਂ ਇਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਰੁੱਪਾਂ ਹੁਣ ਤਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਰਗ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਅੱਖੋਂ ਪਰੇ ਹੀ ਕਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਮੱਧ ਵਰਗੀ ਲੋਕ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਆਮ ਕਰਕੇ ਮਧਵਰਗੀ ਖਾਂਦੇ ਪੀਂਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੋਂ ਆਏ ਲੋਕ ਜਾਂ ਫਿਰ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਲੋਕ ਜਾਂ ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰਾਂ ਦੇ ਕਸਲੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇਸ਼ਕਾਰ ਕੁਝ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੋ ਚੁਆਨੀ ਦੇ ਜੋਸ਼ ਵਿਚ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਦੀਆਂ ਮਜ਼ਬੂਰੀਆਂ ਤੋਂ ਸਿਤਾਏ ਹੋਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਕਸਲੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰਾਂ ਦੇ ਇਨਕਲਾਬ-ਜਨੂੰਨ ਦਾ ਛੇਤੀ ਅਸਰ ਕਬੂਲ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਇਥੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਨਕਸਲੀ ਗਰੁੱਪਾਂ ਦੇ ਆਗੂ ਵੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹੀ ਹਨ।

ਨਕਸਲੀ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ(ਮ) ਤੋਂ ਉਮਰ ਵਿਚ ਸਿਰਘ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਹੀ ਛੋਟੇ ਹਨ। ਇਹ ਢਾਈ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡੇ ਹੋਏ ਠੋਡੇ ਖਾਂਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਖਬੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਢਾਅ ਲਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਉਮਰ ਲੰਬੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ(ਮ) ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਮੁਖ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ, ਦੋ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਉਸਦੀਆਂ ਲੋਕ ਪੱਖੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਹਨ, ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਦਲ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰਖਦੀ ਹੈ। ਕਿਸਾਨਾਂ, ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਇਸਤਰੀਆਂ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਤੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਿਚ ਜੋ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ(ਮ) ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਹਨ, ਮੌਬਰ ਸ਼ਿਪ ਪੰਜ ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ।

ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਕਿਉਂਕਿ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ(ਮ) ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਚੰਗੇਰਾ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਉਸਾਰਨ ਲਈ ਠੋਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰਖਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਲੋਕ ਪੱਖੀ ਨੀਤੀਆਂ ਉਪਰ ਚਲਦੀ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਉਪਰ ਸਰਕਾਰੀ, ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ—ਜਾਗੀਰਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਤਰਾਂ ਦੇ ਜਬਰ ਦਾ ਅਗੇ ਹੋ ਕੇ ਟਾਕਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਨਕਸਲੀਆਂ ਦਾ ਕੀ ਕਿਰਦਾਰ ਹੈ? ਖਬੀ ਲਹਿਰ ਵਿਚ ਭੁਲੇਖੇ ਪਾ ਕੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨਾ, ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨੀ, ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਖਲੋਣ ਲਈ ਸੇਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ।

ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਵਲੋਂ ਸਕਤਰੇਤ ਅਗੇ ਧਰਨਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, (ਨ. ਜ.ਸ.)—ਅੱਜ ਇਥੇ ਸਿੱਖ ਲੇਖਕਾਂ ਤਰੇਤ ਅਗੇ ਲਗਪਗ 300 ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਯੋਗ ਸਥਾਨ ਦੁਆਉਣ ਲਈ ਧਰਨਾ ਦਿਤਾ।

ਧਰਨੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 17 ਸੈਕਟਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਡ ਗਰਾਊਂਡ ਵਿਚ ਰੇਲੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ-ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰੋ. ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ, ਸਭਾ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਡਾਕਟਰ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੀਰ ਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੀੱਤਸਾ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਇਹਨਾਂ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਚੋਰਦਾਰ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਸਭ ਪੱਧਰਾਂ ਉਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਯੋਗ ਸਥਾਨ ਦੇਣ ਲਈ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਕਦਮ ਚੁਕੇ। ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਆਪਣੇ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਵੀ ਬੇਗ਼ਾਨੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਇਸ ਸਭ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਬੜੀ ਸ਼ਰਮ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ‘ਲੋਕ ਲਹਿਰ’ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਸ੍ਰੀ ਸੁਹੇਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਕ ਤਾਰ ਭੇਜ ਕੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨਣ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਯੋਗ ਸਥਾਨ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਪੰਨਵਾਦ

ਇਕ ਵਾਰ ਇਕ ਅਮ-ਰੀਕਨ ਨੇ ਜਾਰਜ ਬਰਨਾਡ ਸ਼ਾ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ, “ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਭੇਜਦੇ ਹੋ। ਇਸ ਪੱਤਰ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਕ ਡਾਲਰ ਭੇਜ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਭੇਜੋ!”

ਜਾਰਜ ਬਰਨਾਡ ਸ਼ਾ ਨੇ ਡਾਲਰ ਰੱਖ ਲਿਆ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖ ਕੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ—“ਪੰਨਵਾਦ”।

ਤਿੱਤਰ

ਮਿੱਤਰਾਂ ਦੇ ਤਿੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਹੱਥ ਤੇ ਚੌਗ ਚੁਗਾਵਾਂ

ਲਫ਼ੂ

ਗਿੱਤੀ ਹੋਈ ਲਫ਼ੂਆਂ ਦੀ ਦਾਲ ਫੁਲਕਾ ਨਾ ਖਾਵੇ

ਸਾਥੀ ਸੁਰਜੀਤ ਵਿਰੁਧ ਜਹਿਰ

ਹਰਿਆਲਵਾਦੀ ਨਕਸਲੀਆਂ ਤਾਂ ਸਾਥੀ ਸੁਰਜੀਤ ਦੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਆਉਣ ਸਮੇਂ ਜਲਸੇ ਵਾਲੇ ਹਾਲ ਅੱਗੇ ਪਿਕਟ ਲਗਾਈ ਅਤੇ ਇਪਾਨਾ ਦੇ ਨਕਸਲੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤੋੜ ਮਰੋੜ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਦੋਵੇਂ ਨਕਸਲੀ ਗਰੁੱਪ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸਾਥੀ ਸੁਰਜੀਤ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਹੀ ਦਸ਼ਾ ਲੋਕਾਂ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ। ਇਥੇ ਅਸੀਂ ‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਜਿਸ ਨੇ ਕਾਮਰੇਡ ਸੁਰਜੀਤ ਦੀ ਸੰਤ ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਦੇ ਨਾਂ ਖੁਲੀ ਚਿੱਠੀ ਛਾਪ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲੀਅਤ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ।

ਸਾਥੀ ਸੁਰਜੀਤ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ(ਮ) ਦੀ ਪੋਲਟਿਬਿਊਰੋ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਉਘੇ ਲੋਕ ਆਗੂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰਖਣ ਕਾਰਨ ਕੁਦਰਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾਵਾਨ ਹੋਣ। ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਦੌਰਾ ਵਿੱਚੋਂ ਛੱਡ ਕੇ ਇਸ ਲਈ ਵਾਪਸ ਗਏ ਕਿ ਉਹ ਸਮਝੋਤੇ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਹੋ ਸਕਣ। ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵਿਗਤੀ ਹੋਈ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਵਿਚ ਹਰ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਤਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਹਿਸਕ ਉਪਦਰਵਾਂ ਕਾਰਨ ਜੋ ਫਿਰਕੂ ਖਿਚਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਉਸਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਣ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਸਾਥੀ ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਅਗੇ ਤੋਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲੇ ਦਾ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਹੱਲ ਹੋਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਹੀ ਇਛਾ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਹੋਰ ਜਮਹੂਰੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਲੋਕ।

ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ—ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਉਪਦਰਵਾਂ ਕਾਰਨ, ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਹਠੀ ਵਤੀਰੇ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜੋ ਅਸੁਖਾਵਾਂ ਵਾਤਾਵਰਨ ਬਣਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਕਾਰਨ ਇਸ ਸਰਹੱਦੀ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀ ਲਈ ਅੱਡ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਅਮਨ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਦੀ ਬੜੀ ਹੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤੀਬਰ ਇੱਛਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਰ ਸਾਥੀ ਸੁਰਜੀਤ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਹੱਲ ਉਪਰ ਪੁੱਜ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਹੜਾਂ ਪਾਪ ਹੋਣ ਲੱਗਾ ਸੀ ਜੋ ਨਕਸਲੀ ਇਪਾਨਾ ਦੇ ਆਗੂ ਨੂੰ ਬੁਰਾ ਲੱਗਿਆ।

ਕੀ ਇਹ ਨਕਸਲੀ ਇਪਾਨਾ ਇਹ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਮਨ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਨਾ ਬਣੇ? ਕੀ ਇਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਮਰਾਜੀ ਇਸਤੋਂ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ? ਕੀ ਇਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਖਵਾਦੀ ਲਹਿਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਫਿਰਕੂ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਕਰੇ? ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਮੋਰਚੇ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਅਸਲੀ ਮੰਗਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਕਾਲੀ ਮੋਰਚਾ ਖਤਮ ਹੋਣ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਆਰਥਕ ਮੰਗਾਂ ਵੱਲ ਆ ਸਕੇ ਤਾਂ ਸਾਥੀ ਸੁਰਜੀਤ ਅਜਿਹਾ ਯਤਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚੇ ਹੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਹ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ(ਮ) ਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿਸਕ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਜਲਸੇ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਵਰਤਣ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ(ਮ) ਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਡਟ ਕੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਦੇ ਹਿਸਕ ਉਪਦਰਵਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ(ਮ) ਅਤੇ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਦੀਆਂ ਕਿਸਾਨ ਸ਼ਬਾਦਾ ਹੀ ਹਨ ਜੋ ਜਨਵਰੀ 1983 ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕਿਸਾਨ ਲਹਿਰ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਲਈ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਪਾਨਾ ਦੇ ਨਕਸਲੀ ਗਰੁੱਪ ਜਾਂ ਹੋਰ ਨਕਸਲੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਿਧਰੇ ਰੜਕੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਇਨਕਲਾਬੀ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਕ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਖੋਖਲੀ ਨੀਂਹ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੋਝਾ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. ਪਹਿਲਾਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਫਿਰਕੂ ਕਹਿੰਦੀ ਸੀ ਹੁਣ ਜਮਹੂਰੀ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਕਲ ਦੇ ਅੰਨ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹੀ ਹੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮਧ ਵਰਗੀ ਪਾਰਟੀ (ਅਕਾਲੀਆਂ ਵਾਂਗ) ਦਾ ਖਾਸਾ ਕਦੀ ਸਥਿਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, (ਜਿਵੇਂ ਨਕਸਲੀਆਂ ਦਾ ਵੀ) ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਬਾਉ ਅੱਗੇ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਲਹਿਰ ਦੀ ਚੜ੍ਹਤ ਨਾਲ ਮਧ ਵਰਗੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣਾ ਸਟੇਂਡ ਬਦਲ ਲੈਂਦੀਆਂ ਏਲ। ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ(ਮ) ਵਲੋਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਫਿਰਕੂ ਪਹੁੰਚਾਂ ਉਪਰ ਸਦਾ ਕਰੜੀ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ

(ਘਾੜੀ ਪੰਨਾ 11 ਤੇ)

ਤੁਹਾਡੀ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਛਪਵਾਈ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਇਕੋ ਥਾਂ ਤੋਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ

- * ਬਿਜਨਿਸ ਕਾਰਡ * ਰਸੀਦ-ਬੁੱਕਾਂ
- * ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਡ
- * ਮੈਗਜ਼ੀਨ * ਫਲਾਇਰ

MAIN PRINTING
& GRAPHIC

Phone. 873-6125

For all your printing needs
Contact

ADAM BAKSH

4865, MAIN ST.
VANCOUVER, B.C.

ਐਡਮਿਟਨ ਕੇਸ ਵਿਚ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਮੀਗਰੈਂਟ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਗੇ

ਐਡਮਿਟਨ—ਐਡਮਿਟਨ ਦੇ ਇਕ ਕੇਸ ਵਿਚ ਚੰਦਾਂ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਮੀਗਰੈਂਟ ਗਵਾਹ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਅਲਬਰਟਾ ਵਿਚ ਘਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਤੇ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਮੀਗਰੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਮਦਦ ਕੀਤੀ।

ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਅਫਸਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਮੀਗਰੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਡੀਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕੋਡ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿਚ ਜੋ ਕੇਸ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤੇ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਸ ਵਿਚ ਇਹ ਮੁੱਖ ਗਵਾਹ ਹੋਣਗੇ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਮੀਗਰੈਂਟਾਂ ਦੇ ਇਕ ਬੁਲਾਰੇ, ਨੈਬ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਨੇ “ਦੀ ਪਰੋਗਰੈਸਿਵ” ਨੂੰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ 14 ਬੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਪੈਕਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਿੰਘ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੰਦਾਂ ਵਿਚ ਹਰ ਇਕ ਵੇਨਕੂਵਰ ਰਹੀ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਢਿੱਲੋਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਏ ਹਨ। ਵੇਨਕੂਵਰ ਤੋਂ ਐਡਮਿਟਨ ਤਕ ਉਹ ਬੱਸਾਂ ਤੇ ਗਏ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਢਿੱਲੋਂ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ 2,2 ਹਜ਼ਾਰ ਨਕਦ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪਾਸਪੋਰਟ ਲਏ ਗਏ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 14 ਤੋਂ 15 ਘੰਟੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ 14 ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਗਰੋਸਰੀ ਲਈ 500 ਡਾਲਰ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਮਕਾਨ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਢਿੱਲੋਂ ਆਪ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨਾਲ ਬੋਲਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਸੀ। ਤੇਰਾਂ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਮੀਗਰੈਂਟ ਪੰਜਾਬੀ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਮਹਾਂਰਾਸ਼ਟਰੀਅਨ ਸੀ। ਜੋ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਮੀਗਰੈਂਟਾਂ ਵਲੋਂ ਗਿਆ ਤੇ ਆਪਣੀ ਬਦਕਿਸਮਤ ਹਾਲਤ ਦਾ ਰੋਣਾ ਰੋਇਆ। ਜਦ ਢਿੱਲੋਂ ਨੂੰ ਸ਼ਕਾਇਤ ਹੋਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਮਹਾਂਰਾਸ਼ਟਰੀਅਨ ਨੂੰ ਬੇਸਮਿਟ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਕੁਟਿਆ ਗਿਆ।

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 15 ਮਾਰਚ ਹੈ।

ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਹਿੰਸੇ ਬਾਰੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਵਤੀਰੇ ਦੀ ਕਾਮਰੇਡ ਸੁਰਜੀਤ ਵਲੋਂ ਨਿੰਦਾ

—ਦੋਵਾਂ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਇਕ ਹੋਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਨੇੜੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ —ਰਾਜੇਸ਼ਵਰ ਰਾਉ

ਇਹ ਕੈਨੇਡਾ ‘ਵੈਲਫੇਅਰ’ ਹੈ!

ਅਟਵਾ: 1983-84 ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖਰਚ ਸਬੰਧੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਉਂਦੇ ਸਾਲ ਵਿਚ 20 ਲੱਖ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਵੈਲਫੇਅਰ ਤੇ ਹੋਣਗੇ। ਜਿਥੇ 1982-83 ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 81 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਖਰਚ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਸੀ ਉਥੇ 1983-84 ਵਿਚ 89 ਬਿਲੀਅਨ ਦਾ ਹੈ। 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1983 ਤੋਂ 31 ਮਾਰਚ 1984 ਤਕ ਕੇਵਲ ਵੈਲਫੇਅਰ ਤੇ ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਖਰਚ ਹੋਵੇਗਾ।

ਵੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਇਸਦਾ ਖਰਚ ਦਾ ਅੱਧ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਦੂਸਰਾ ਅੱਧਾ ਸੂਬਾ ਤੇ ਲੋਕਲ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

—ਸੰਸਾਰ ਬੈਂਕ ਦੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਰੇਲ ਕਿਰਾਏ ਹੋਰ ਵਧਣਗੇ

ਡੈਲਟਾ-ਸਰੀ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਪਰੋਗਰਾਮ

ਗੁਰੂ ਘਰ ਡੈਲਟਾ ਸਰੀ ਵਿਖੇ 1 ਮਾਰਚ ਤੋਂ 14 ਮਾਰਚ 1983 ਤਕ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਗਮ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਾਕਰ ਹਨ :—

1. ਮਿਤੀ 4,5,6 ਮਾਰਚ 1983 ਨੂੰ ਭਾਈ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਸਹਿਤਾ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਪਰਵਾਰ ਵਲੋਂ ਆਪਣੀ ਧਰਮਪਤਨੀ ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸਹਿਤਾ ਦੇ ਨਮਿਤ ਸ਼੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦੀ ਸੇਵਾ ਹੋਵੇਗੀ।
2. ਮਿਤੀ 11,12,13 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਵਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦੀ ਸੇਵਾ ਹੋਵੇਗੀ।
3. ਮਿਤੀ 14 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 6-30 ਤੋਂ 8 ਵਜੇ ਤਕ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਜੋੜਮੇਲਾ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਵਲੋਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।
4. ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਅਤਿਅੰਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਸਿਖ ਧਰਮ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਯੋਗ ਕੀਰਤਨੀਏ ਭਾਈ ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ 28 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ 6 ਮਾਰਚ ਤਕ ਇਕ ਹਫਤਾ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ 6-30 ਤੋਂ 8 ਤਕ ਕੀਰਤਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਹਾਲ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਵੀਕੇਂਡ ਦੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨਗੇ।
5. ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ 6-30 ਸ਼ਾਮ ਤੋਂ 8 ਵਜੇ ਤਕ ਕੀਰਤਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਕੂਲ ਲਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ 5 ਵਜੇ ਤੋਂ 6-30 ਤਕ ਕੀਰਤਨ ਸਿਖਾਣ ਦੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ ਲਗਦੀਆਂ ਹਨ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਖੇ ਫੋਨ ਕਰੋ ਜੀ :—594-4836

ਸਰੀ-ਡੈਲਟਾ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਕੂਲ ਦਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪਰੋਗਰਾਮ

ਸ੍ਰ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾ ਰਾਹੀਂ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਹੈ ਕਿ ਮਿਤੀ 30 ਜਨਵਰੀ 1983 ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਸਰੀ ਡੈਲਟਾ ਵਿਖੇ, ਉਥੋਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਬਚਿਆਂ ਵਲੋਂ ਇਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਾਹਿਤਕ ਪਰੋਗਰਾਮ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੰਜ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ, ਚਾਰ ਸਪੀਚਾਂ ਹੋਈਆਂ ਅਤੇ ਛੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਸਾਰਾ ਉਪਹਾਲਾ ਸ਼ਲਾਘਾ ਯੋਗ ਸੀ।

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ੍ਰ. ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਤੂਰ M.A.B.T. ਇਨਚਾਰਜ ਪੰਜਾਬੀ ਸਕੂਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਕੂਲ ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਰੀਪੋਰਟ ਪੜ੍ਹੀ ਤੇ ਫੇਰ ਇਸੇ ਸਕੂਲ ਦੀ ਇਕ ਵਿਦਿਆਰਥਣ, ਬੀਬੀ ਵਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਕਲੇਰ ਨੇ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਸਟੇਜ ਬੜੇ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਭਾਈ। ਪਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਸ੍ਰ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘੜਾ(ਪ੍ਰਧਾਨ) ਨੇ ਇਲਾਮ ਵੰਡਣ ਦੀ ਰਸਮ ਨਿਭਾਈ।

ਡਾਲਰ ਖੋਹਣ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਰਰਨਤਾਰਨ
—ਸੁਰੀਆ ਸਟਾਵ ਦੇ ਪੁਲੀਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸ਼੍ਰੀ ਮਦਨ ਲਾਲ ਪਰਸਰ ਨੇ ਪੁਲੀਸ ਪਾਰਟੀ ਸਮੇਤ, ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਇਕ ਆਸ-ਟਰੇਲੀਅਨ ਜੌੜੇ ਕੋਲੋਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਪਿੰਡ ਬਾਲਾ ਚਕ ਨੇੜੇ ਡਾਲਰ ਖੋਹੇ ਸਨ ਇਹ ਬਦੇਸ਼ੀ ਜੌੜਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਪੈਦਲ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਰਰਨਤਾਰਨ ਦੇ ਦਰਬਨਾਂ ਨੂੰ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਬਦੇਸ਼ੀ ਅੰਤਰ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਰੂਪਾ, ਕਾਲਾ, ਸੁਖਦੇਵ ਜਿੰਘ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਕੇ ਜੇਲ੍ਹ ਤੇਜ ਦਿਤਾ।

ਕਾਕਾ ਤੇਜਿੰਦਰ ਪਾਲ ਗਿੱਲ ਤੇ ਦੇਵਿੰਦਰ ਗਿੱਲ ਕਵਿਤਾ ਪਾਠ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ

ਲਿਖਤੀ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿਚ ਇਸ ਪਰਕਾਰ ਇਨਾਮ ਦਿਤੇ ਗਏ।

ਸ਼ੀਨੀਅਰ ਕਲਾਸ ਵਿਚੋਂ :

ਪਹਿਲਾ ਇਨਾਮ :—ਬੀਬੀ ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੁੱਟਰ

ਦੂਸਰਾ ਇਨਾਮ :—ਬੀਬੀ ਪ੍ਰਮੀਤੀ ਕੌਰ ਮਾਨ, ਬੀਬੀ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅੱਜਲਾ

ਤੀਸਰਾ ਇਨਾਮ :—ਬੀਬੀ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਸਿੰਘ, ਕਾਕਾ ਤੇਜਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

ਚੁਨੀਅਰ ਕਲਾਸ ਵਿਚੋਂ :—

ਪਹਿਲਾ ਇਨਾਮ :—ਬੀਬੀ ਜਗਜੀਤ ਕੌਰ ਸਮਰਾ

ਦੂਸਰਾ ਇਨਾਮ :—ਕਾਕਾ ਦੇਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਵਧਾਈ ਸ੍ਰ. ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਤੂਰ M.A.B.T. ਪੰਜਾਬੀ ਟੀਚਰ ਅਤੇ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ

51

ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਦੇਸੀ ਤੇ ਬੀਬੀਆਂ ਕੀਰਤਨ ਸਮੇਂ

BUYING SELLING TRADING

Any Kind Of Real Estate Property
CONTACT

JAS MANGAT

- BUYING
- TRADING
- FARMS
- SELLING
- COMMERCIAL
- INDUSTRIAL

Bus: 324-1034

Res: 876-1629

CATHAY PACIFIC
REALTY LTD.

5052 Victoria Dr., Vancouver

ਗੁਰਚਰਨ ਰਾਮਪੁਰੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ

ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦੀ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਉੱਘੇ ਕਵੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਚਰਨ ਰਾਮਪੁਰੀ ਇਸ ਵਾਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹੀ ਉੱਤੇ ਆਏ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਿਨ ਏਨੇ ਰੁਝੇ ਹੋਏ ਸਨ ਕਿ 'ਨਵਾਂ ਚਮਾਨ' ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੀ ਫੋਰੀ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਤੇ ਕਾਹਲੀ ਕਾਹਲੀ ਹੀ ਲਗੀ। ਇਕ ਤਾਂ ਉਹ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮਨਜੀਤ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਲਈ ਸਰਗਰਮ ਰਹੇ। ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਜਿਥੇ ਸਾਥੀ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ ਹੋਰਾਂ ਲਈ ਔਲਾਨ ਕੀਤਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਮਾਤਾ ਕਰਮ ਕੌਰ ਜੀ ਨੂੰ ਭੇਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਦੂਸਰੇ ਉਹ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਚਲੇ ਗਏ—ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਪਰਤਦਿਆਂ ਹੀ ਉਹ ਇਕ ਸ਼ਾਮ ਸਾਥੀ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਨੰਦ, ਬਾਬਾ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਬੰਨਿਆਣਾ ਅਤੇ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਵਰਿਆਮ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ-ਸਾਹਿਤ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਵਿਚ ਰੁਝੇ ਹੋਏ ਸਨ—

—ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ 'ਕਨੇਡਾ' ਵਿਚ ਹੋਏ ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਮੇਲਨ ਦਾ ਅੱਜ ਕਲ੍ਹ ਫੇਰ ਬੜਾ ਚਰਚਾ ਹੈ ਅਤੇ 'ਲੋਅ' ਵਿਚ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਕੁਝ ਲੇਖ ਆਏ ਵੀ ਛਪੇ ਹਨ—

ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਸੰਮੇਲਨ ਬਾਰੇ :—ਇਸ ਸੰਮੇਲਨ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ ਹੁਣ ਤਾਂ ਅੰਦਰੋਂ ਫਜ਼ੂਲ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਹੀ ਹੈ। ਸੰਮੇਲਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਇਕ ਤਾਂ ਕੋਈ ਮਹਤਵਪੂਰਨ ਲੇਖਕ ਨਹੀਂ ਜੁੜਿਆ ਤੇ...

—ਕੋਈ ਮਹਤਵਪੂਰਨ ਲੇਖਕ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਜੁੜਿਆ ?

—ਗੱਲ ਕੁਝ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਢੰਗ ਦੀ ਵੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਲੰਡਨ ਬੈਠਿਆਂ ਆਪੋ ਤਿਆਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰ ਲਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਚੰਦ ਸਰਕਾਰੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਬੰਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਏ। ਇਹ ਤਾਂ ਮੋਟੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਮੇਲਨ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਜਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਥੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਜਾਨਣ-ਸਮਝਣ ਵਾਲੇ ਵੱਡੇ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਣ। —ਬਾਹਰ ਤਾਂ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ-ਦਰਬਾਰੇ ਪਹੁੰਚ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ ਜਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਤੋਂ ਗਰਾਂਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਾਲੇ—

ਸਧਾਰਨ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ/ਪਾਠਕ ਦੀ

ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਮੇਲਨ ਉੱਥੇ ਹੀ ਕਾਫੀ ਦੂਰ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

—ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਬੜਾ ਚਰਚਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ-ਲਹਿਰ ਬਦਲੀ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿਚ ਬੜੀ ਮਕਬੂਲ ਹੈ—

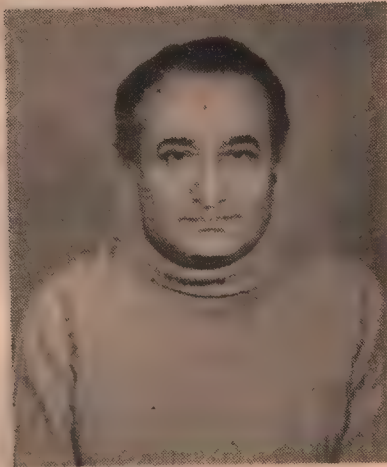
—ਇਹ ਐਵੇਂ ਗੱਲ ਹੈ—ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਬੁਧੀਜੀਵੀ ਇਸ ਲਹਿਰ ਨਾਲ ਬਦਲੇ ਵਿਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜੁੜਿਆ। ਕੁਝ ਧਰਮ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਲਾ ਕੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚ ਲੈਣਾ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ—ਇਕ ਹੋਰ ਗੱਲ ਇਥੇ ਵਰਣਨ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬਦਲੇ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰੁਚੀ ਕੋਈ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਗੱਲ ਸੁਣਨ ਵੱਲ ਵਧੇਰੇ ਹੈ—ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਵਸੀਲਾ ਹਨ ਉਹ ਜਦੋਂ ਇਥੇ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਚ ਧਰਮ ਦਾ ਅੰਬ ਬੁਰੂਰ ਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। —ਉੱਥੇ ਇਕ ਗੱਲ ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਗੰਭੀਰ ਬੁਧੀਜੀਵੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਲੋਂ ਇਸ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਮਝਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਵਿਰੁਧ ਕੋਈ ਲਹਿਰ ਨਹੀਂ ਚਲਾਈ ਗਈ—ਇਹੀ ਹਾਲਤ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਵੀ ਹੈ—

—ਕਨੇਡਾ ਵਿਚ ਛਪਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਚਿਆਂ ਵਿਚ ਇਸ ਲਹਿਰ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਕੁਝ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਛਪ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹਨਾਂ ਪਰਚਿਆਂ ਦੀ ਉੱਥੇ ਕੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ—

—ਉਥੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਇਕ ਦਰਜਨ ਪਰਚੇ ਛਪਦੇ ਹਨ। ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ 'ਇੰਡੋ-ਕਨੇਡੀਅਨ ਟਾਈਮਜ਼' (ਵੀਕਲੀ), 'ਕਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' (ਪੰਦਰਾਂ ਰੋਜ਼ਾ), 'ਰਣਜੀਤ' (ਪੰਦਰਾਂ ਰੋਜ਼ਾ), 'ਦਰਪਣ' (ਤਿਮਾਹੀ) ਪਰਦੇਸੀ ਪੰਜਾਬ (ਪੰਦਰਾਂ ਰੋਜ਼ਾ), ਸਿਖ ਸਮਾਚਾਰ, ਕੌਮੀ ਸਮਾਚਾਰ, ਵੰਗਾਰ ਤੇ ਵਤਨੋਂ ਦੂਰ (ਮਾਸਿਕ) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ 'ਇੰਡੋ-ਕਨੇਡੀਅਨ ਟਾਈਮਜ਼' ਪਰਚਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਪਰਚਾਰਕ ਪਰਚਾ ਹੈ ਬਾਕੀ ਪਰਚਿਆਂ ਦਾ ਕੁਝ ਰੁਝਾਣ ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਿੱਧੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉੱਥੇ ਪਰਚਿਆਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਏਨੇ ਪਾਠਕ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਪਰਚੇ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਢੰਗ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਖਰਚ ਇਸਤਿਹਾਰਾਂ ਤੋਂ ਕਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਚੇ ਮੁਫਤ ਵੰਡੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ—

—ਹੁਣੇ ਹੁਣੇ ਤੁਸੀਂ ਪਾਕਿ-ਸਤਾਨ ਤੋਂ ਆਏ ਹੋ ਉਥੋਂ ਦੇ ਹਾਲ—

'ਇੰਡੋ-ਕਨੇਡੀਅਨ' ਟਾਈਮਜ਼ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਪਰਚਾ ਹੈ—ਗੁਰਚਰਨ ਰਾਮਪੁਰੀ

ਗੁਰਚਰਨ ਰਾਮਪੁਰੀ

—ਉਥੋਂ ਦਾ ਹਾਲ ਬਹੁਤ ਮਾੜਾ ਹੈ—ਆਪਣੀ ਫੋਰੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਸਮਾਂ ਠਹਿਰਿਆ ਮੈਂ ਸ਼ੋਕਤ ਕੋਲ ਸਾਂ ਪਰ ਮਿਲਿਆ ਅਹਿਮਦ ਬਖ਼ੀਰ ਨੂੰ ਵੀ ਹਾਂ ਤੇ ਸ਼ਕੀਲਾ ਜ਼ਾਲ ਤੇ ਹੋਰ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ—ਅਹਿਮਦ ਬਖ਼ੀਰ ਦੇ ਅੱਜ ਕਲ੍ਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੰਗਦੀਨ ਜਾਂ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਲਿਖਣ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ ਉਸ ਉੱਤੇ 'ਜੰਗ' ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਮੁਹਿੰਮਦ ਜਿਨਾਹ ਬਾਰੇ ਇਕ ਲੇਖ ਉਪਰੰਤ ਲਗੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸਨੇ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਨਾਹ ਧਰਮ-ਨਿਰਪੱਖ ਤੇ ਜਮ-ਹੂਰੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ— ਉੱਥੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਰੁਝਾਣ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਾਫੀ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋਇਆ—ਸੁਧ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਵੀ—ਰਾਵੀ ਦੇ ਪਰਲੇ ਕੰਢੇ ਇਕ ਨਿੱਕੇ ਜਿਹੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਇਕ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਮੈਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ—ਸਧਾਰਨ ਪੇਂਡੂ ਲੋਕ ਸਾਡੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਸੁਣਨ ਆਏ—ਮੈਨੂੰ ਰਾਮਪੁਰ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਦਿਨ ਚੇਤੇ ਆ ਗਏ—ਨਵੇਂ ਕਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵੀ ਬੜੀਆਂ ਸੁੰਦਰ ਸਨ। ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਧੀਆ—

—ਇਧਰ ਰਚੀ ਜਾ ਰਹੀ ਨਵੀਂ ਕਵਿਤਾ ਬਾਰੇ ਤੁਹਾਡੀ ਕੀ ਰਾਏ ਹੈ—

—ਕਵਿਤਾ ਬਾਰੇ ਮੇਰਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੇ—ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਮਝ ਵਿਚ ਆਵੇ, ਜਿਥੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਮਝ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਉਥੇ...ਉੱਥੇ ਮੈਂ ਇਧਰ ਰਚੀ ਜਾ ਰਹੀ ਨਵੀਂ ਕਵਿਤਾ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਹਾਂ—ਕੁਝ ਚੰਗੀ ਕਵਿਤਾ ਵੀ ਰਚੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ—

—ਤੁਸੀਂ ਅਜੇਹੀ ਕਿਸੇ ਨਵੀਂ ਛਪੀ ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਨਾਂਅ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਿਹੜੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੰਗੀ ਕਵਿਤਾ ਲਗੀ ਹੋਵੇ ?

—ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਮੈਂ ਨਾ ਕਰ ਸਕਾਂ—ਅੱਜ ਕਲ੍ਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਏਨੀ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਨਵਾਂ ਛਪਿਆ ਸਭ ਕੁਝ ਪੜ੍ਹਿਆ ਈ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ—ਕੋਣ ਪੜ੍ਹੇ, ਕਿਵੇਂ ਪੜ੍ਹੇ...?—'ਇਕ ਤਾਂ ਨਵੇਂ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨ ਹੀ ਸਾਡੀ ਸਮਝ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ— ਸੋਖੋ' ਤੇ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਮਾਰਕਾ ਪੰਡਤ ਉ ਪੰਜਾਬੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੀ ਬਣਾਈ ਤੁਰੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ—ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ

ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਤਨਕੀਦ ਜਾਂ ਪੜ੍ਹਚੋਲ ਨੂੰ ਹੁਣ ਆਲੋਚਨਾ ਕਿਉਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ—

ਬਾਬਾ ਬੰਨਿਆਣਾ ਜਿਵੇਂ ਝਟਕੇ ਵਾਂਗ ਉੱਠੇ ਤੇ ਬੋਲੇ—ਸਮਝ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਇਸਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਕਲ੍ਹ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਨੇ ਪੈ ਰਹੇ ਹਨ—ਜਿਵੇਂ ਆਪਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਉਰਦੂ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਾਂ—

ਰਾਮਪੁਰੀ—ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਹਿੰਦੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਨੇੜੇ ਹੈ—

—ਇਕ ਹੋਰ ਸਮਸਿਆ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਠਕ ਵਧੇਰੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ—ਜੇਕਰ ਇਸਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖ ਕੇ ਸੋਚਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਲਈ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਨਾਲੋਂ ਦੇਵਨਾਗਰੀ ਲਿਪੀ ਵਧੇਰੇ ਕਾਰਗਰ ਸਿੱਧ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ—

"ਮੈਂ ਨਵੀਂ ਕਵਿਤਾ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਹੀਂ"

—ਪਰ ਤੇਲਗੂ ਬੰਗਾਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵੀ ਤਾਂ ਆਪੋ ਆਪਣੀਆਂ ਲਿਪੀਆਂ ਵਿਚ ਲਿਖੀਆਂ ਹੀ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ—

—ਨਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਉਰਦੂ ਨਾਲ ਵਿਅਕਰਣਕ ਸਾਂਝ ਵੀ ਤਾਂ ਹੈ—

—ਇਹ ਸਾਂਝ ਬੰਗਾਲੀ ਨਾਲ ਵੀ ਓਨੀ ਹੀ ਹੈ। ਇਥੇ ਇਕ ਹੋਰ ਵੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਲਾਲਚ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਤਾਂ ਕੁਰਬਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ—ਮੈਂ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਜੇਕਰ ਲੋਕ ਬੋਲੀ ਦੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਆ ਕੇ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪਾਠਕ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ—

ਪਰ ਬੰਨਿਆਣਾ ਇਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਮਲ ਵਿਚ ਆਉਣਾ ਕੁਝ ਔਖਾ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਦੂਜੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਸਮੋਣ ਬਾਰੇ ਏਨੇ ਕੱਟੜ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ 'ਕਾਦੀ' ਨੂੰ 'ਕਾਬੀ' ਲਿਖਿਆ-ਬੋਲਿਆ ਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫੇਰ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੀ 'ਕਾਦੀ' ਕਿਉਂ ਲਿਖੀਏ ਕਿ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਨੇ ਇਸਨੂੰ 'ਕਾਦੀ' ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਹੋਲੀ ਹੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਰਚੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਰੂਪ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦ ਸਾਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭੰਡਾਰ ਵਿਚੋਂ ਨਹੀਂ ਲਭਦੇ—ਫੇਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪਨਾਈ ਰਖਣ ਵਿਚ ਕੀ ਹਰਜ ਹੈ—

—ਲਖਵਿੰਦਰ ਜੋਹਲ

ਕਵਿਤਰੀ

ਇਕ ਨਵੀਂ ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਕਵਿਤਰੀ ਬਾਗ ਵਿਚ ਚਹਿਲਕਦਮੀ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਕ ਗੁੱਝ ਦੇ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲਗੀ, "ਹੋ ਅੰਬ ਦੇ ਸੁੰਦਰ ਪੰਦੇ ਜੇਕਰ ਤੂੰ ਬੋਲ ਸਕਦਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦਾ?"

ਕੋਲ ਦੀ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਗੁਜ਼ਰਦਾ ਹੋਇਆ ਬੋਲਿਆ, ਫੇਰ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ— "ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨਾ ਮੈਂ ਅਮਰੂਦ ਦਾ ਬੂਟਾ ਹਾਂ"

—ਅਰਬਿੰਦ ਜੋਨ

BUSINESS ACCOUNTING
CORPORATION & PERSONAL INCOME
TAX
**ACCOUNTING
SERVICES**
SUSHMA SACHDEV
8689, 120th St., DELTA, B.C.
■ BOOK-KEEPING
■ BUSINESS ACCOUNT
■ PERSONAL & BUSINESS INCOME TAX
■ PAYROLL & TIPS etc.
PHONE: 590-3166

WILL WHEATON

PONTIAC BUICK GMC LTD.
325-12th St.
NEW WESTMINSTER
FOR

New and used cars, station
wagons, new & used truck, van
and 4x4 jimmy....for all your
driving needs....your well known
professional salesman

Ph. Bus.526-2781 Res.524-4137
Pager 687-7711 #7610

Kuldip S. Jhand
Grand Salesmaster

ਅਜਾਇਬ ਕਮਲ ਇਸ ਸਾਲ ਦਾ ਬਦੇਸ਼ੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ

‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਖਬਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸਾਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਾਲ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਬਦੇਸ਼ੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਐਵਾਰਡ ਸੀ ਅਜਾਇਬ ਕਮਲ (ਕੀਨੀਆ) ਨੂੰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਇਹ ਐਵਾਰਡ ਸ: ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਨਾਵਲਿਸਟ (ਕੈਨੇਡਾ) ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਅਜਾਇਬ ਕਮਲ ਨਵੀਂ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਮੋਢੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਹਨ। ਪ੍ਰਯੋਗਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਤਜ ਕੇ ਅਧੁਨਿਕਤਾ ਲਹਿਰ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਜਾਇਬ ਕਮਲ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਪਰਖ ਦੇਣ ਹੈ। ਪ੍ਰਯੋਗਵਾਦੀਆਂ ਵਾਂਗ ਕਵਿਤਾ ਉਸਦਾ ਪੇਸ਼ਾ ਜਾਂ ਸ਼ੁਗਲ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ‘ਆਤਮ-ਰੂਪ’ ਤੇ ਮਜਬੂਰੀ ਹੈ।

ਉਸਦੀ ਕਵਿਤਾ-ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਬਦੇਸ਼ੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਅਜਾਇਬ ਕਮਲ ਹੁਣ ਤਕ ਚਾਲੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਦੇ ਚੁਕਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਗੁਣਾਤਮਕ ਤੇ ਗਿਣਾਤਮਕ ਤੌਰ ਤੇ ਉਸਦੀ ਰਚਨਾ ਦਾ ਸਹੀ ਮੁਲ ਪਿਆ ਹੈ।

ਅਜਾਇਬ ਕਮਲ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਰੀ ਟਰਸਟ (ਕੈਨੇਡਾ) ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਅਤੇ ਟਰਸਟ ਦੀਆਂ ਐਵਾਰਡ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਉਸਾਰੂ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ।

ਪਿਆਰੇ ਦਰਸ਼ਨ,
ਕੀ ਹਾਲ ਐ ਤੇਰਾ।
ਮੇਰਾ ਪਹਿਲਾ ਪੱਤਰ ਤੇਨੂੰ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਤੇਰਾ ਅਖਬਾਰ ਠੀਕ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਇਕ ਗੱਲ ਹੈ ਸਿਧਰਸ਼ ਬਹੁਤ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਕੀ ਗੱਲ ਹੈ ਤੂੰ ਗਭਰੂ ਹੈ ਤੇ ਗਭਰੂਆਂ ਨੂੰ ਸਿਧਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬੈਠੇ ਬੈਠੇ ਜੀ ‘ਚ ਆਈ ਤੇਰੀ ਅਖਬਾਰ ਨੂੰ ਦੇ ਗਜ਼ਲਾਂ ਹੀ ਭੇਜੀਏ। ਰਵੀ ਦੇ ਭਰਾ ਜੰਗ ਬਹਾਦਰ ਪਾਸ ਜਲੰਧਰ ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਤੇ ਰਵੀ ਲਈ ਪੁਸਤਕ “ਲਿਖਤਮ ਕਾਲਾ ਘੋੜਾ” ਦੇ ਆਇਆ ਸਾਂ। ਹੁਣ ਸਾਲ ਕੁ ਲਾ ਕੇ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ। ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਜਾ ਕੇ ਪਰਚਾ ਕੱਢਾਂਗਾ। ਜਲੰਧਰ ਨੂੰ ਕਿਰਿਆ ਸ਼ੀਲ ਕਰਾਂਗਾ। ਅਜਾਇਬ ਕਮਲ, ਨੈਰੋਬੀ।

ਦੋ ਅਗਜ਼ਲਾਂ

1.
ਆਏ, ਉਹ ਆਕੇ ਟੁਰ ਗਏ ਹਾਸਾ ਨਚੋੜ ਕੇ।
ਰੋਂਦੇ ਰਹੇ ਬੈਠੇ ਅਸੀਂ ਰੋਸਾ ਨਚੋੜ ਕੇ।
ਆਏ ਸਾਂ ‘ਜਲ’ ਦੀ ਤਾਲ ਵਿਚ ਇਸਦੇ ਫੁਲਾਟ ਵੱਲ
ਇਕ ਬੂੰਦ ਵੀ ਲੱਭੀ ਨਾ ਪਰ ਦਰਿਆ ਨਚੋੜ ਕੇ
ਭੁਚਲਾਊ ਘੋੜਿਆਂ ਮਗਰ ਦੌੜੇ ਰਹੇ ਅਸੀਂ
ਲੱਭੀ ਅਸਾਨੂੰ ਰੋੜ ਪਰ ਸਹਿਰਾ ਨਚੋੜ ਕੇ
ਮੰਜਲ ਦੇ ਮੂੰਹ ਦੀ ਝਲਕ ਨਾ ਸਾਡੀ ਨਜ਼ਰ ਪਈ
ਗਰਦਾ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਲੱਭਿਆ ਰਸਤਾ ਨਚੋੜ ਕੇ
ਇਸ ਚੋਂ ਮਿਲੇ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਰੰਗ ਕੱਚੇ ਹੀ ਨੇ ਮਿਲੇ
ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਦੇਖਿਆ ਅਸੀਂ ਨਕਸ਼ਾ ਨਚੋੜ ਕੇ
ਇਸ ਵਿਚ ਘੁਲੇ ਹੋਏ ਚੇਹਰਿਆਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ਾ ਨਾ ਮਿਲੇ
ਕਈ ਵਾਰ ਦੇਖਿਆ ਅਸੀਂ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਨਚੋੜ ਕੇ
ਇਸ ਚੋਂ ਸੜੇ ਹੋਏ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੀ ਬੋ ਹੀ ਮਿਲ ਸਕੀ
ਕਈ ਵਾਰ ਦੇਖਿਆ ਅਸੀਂ ਹਾਊਕਾ ਨਚੋੜ ਕੇ

2.
ਯਾਰ ਆਇਆ ਝਾਤ ਪਾ ਕੇ ਤੁਰ ਗਿਆ
ਦਿਨ ਦਿਹਾੜੇ ਰਾਤ ਪਾ ਕੇ ਤੁਰ ਗਿਆ
ਆਇਆ ਸੀ ਇਕ ਰਾਤ ਕੱਟਣ ਵਾਸਤੇ
ਉਮਰ ਜੋਡੀ ਰਾਤ ਪਾ ਕੇ ਤੁਰ ਗਿਆ
ਹੁਣ ਸਦਾ ਰਸਤਾ ਰਹਾਂਗੇ ਦੇਖਦੇ
ਰਾਹ ਚ ਸਾਨੂੰ ਵਿਛਾ ਕੇ ਤੁਰ ਗਿਆ
ਦਿਲ ਰਹੇਗਾ ਸੁਲਗਦਾ ਹੁਣ ਉਮਰ ਭਰ
ਹਾਉਕਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਕੇ ਤੁਰ ਗਿਆ
ਇਹ ਵੀ ਤਾਂ ਇਕ ਓਸਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ ਸੀ
ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਡਪਾ ਕੇ ਤੁਰ ਗਿਆ
ਦੇਖਲੋ ਪਾਇਆ ਉਹਨੇ ਕਿੰਨਾ ਹਨੇਰ ?
ਘਰ ਚ ਸਾਡੇ ਨੇੜ ਪਾ ਕੇ ਤੁਰ ਗਿਆ
ਆਇਆ ਸੀ ਬਣ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਗੀਤ ਉਹ
ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਪਰ ਰਵਾ ਕੇ ਤੁਰ ਗਿਆ
ਧਰਤ ਅੰਬਰ ਦੇਖਦੇ ਹੀ ਰਹਿ ਗਏ
ਜਦ ਉਹ ਸੁਰਜ ਵਾਂਗ ਆ ਕੇ ਤੁਰ ਗਿਆ।

ਗੀਤ

ਮਹਿੰਦਰ ਸੁਮਲ

ਗੱਲ ਫੋੜ ਨਾ ਮੇਰੀ ਜਾਨ, ਸ਼ਰਬਤੀ ਰੰਗਾਂ ਦੀ।
ਬੜੀ ਮੌਸਮ ਦੇ ਵਿਚ ਜ਼ਹਿਰ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਡੰਗਾਂ ਦੀ।
ਆਈ ਬਾਂਦਰ ਦੇ ਹੱਥ ਤੀਲ ਤੇ ਬੜਾ ਚੜਾਉਂਦਾ ਏ।
ਉਹਦੇ ਸੁਲਘ ਰਹੇ ਨੇ ਬੋਲ ਕਿ ਲਾਂਬੂ ਲਾਉਂਦਾ ਏ।
ਹੋਏ ਨਿਊਟਰਨ ਬੰਬ ਤਿਆਰ ਤੇ ਚਰਚਾ ਜੰਗਾਂ ਦੀ।
ਗੱਲ ਫੋੜ ਨਾ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਸ਼ਰਬਤੀ ਰੰਗਾਂ ਦੀ।

ਬਣੇ ਹਰ ਮੌਸਮ ਹਥਿਆਰ
ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਕਾਲ ਬੜਾ
ਲਾਵੇ ਜਾਗਾਂ ਉਪਰ ਪਹਿਰੇ
ਦੋਸ਼ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਬੜਾ

ਤੇਰੇ ਸ਼ਿਕਵੇ ਬੜੇ ਅਜੀਬ ਤੇ ਹੱਦ ਨਹੀਂ ਮੰਗਾਂ ਦੀ
ਗੱਲ ਫੋੜ ਨਾ ਮੇਰੀ ਜਾਨ

ਬਿਲ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਏ ਦੂਣਾ ਕੀ ਗੁਸ਼ਨਾਈ ਏ
ਬਿਲ ਨਵੇਂ ਪੇਸ਼ ਹੁਣ ਘਟੀ ਕਮਾਈ ਏ

ਹੁਣ ਬਣੀ ਏ ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਕਾਣੀਆਂ ਵੰਡਾਂ ਦੀ
ਗੱਲ ਫੋੜ ਨਾ ਮੇਰੀ ਜਾਨ

ਆਪਾਂ ਚੰਦ ਉਪਰ ਹੁਣ ਜਾਣਾ
ਧਰਤ ਗਰੀਬ ਬੜੀ
ਕਿਥੋਂ ਕਿਥੋਂ ਤਕ ਲੈ ਆਈ
ਸਾਇੰਸ ਅਜੀਬ ਬੜੀ

ਜੇ ਗੱਲ ਨਾ ਹੋਵੇ ਉਥੇ ਨਸਲੀ ਰੰਗਾਂ ਦੀ
ਗੱਲ ਫੋੜ ਨਾ ਮੇਰੀ ਜਾਨ

ਕੁਝ ਧਰਤੀ ਉਪਰ ਜਿਉਂਦੇ ਵੀ ਅਧਮੋਏ ਨੇ
ਕੁਝ ਤਾਜ਼ ਪਹਿਨਕੇ ਸਿਰ ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਨੇ
ਹੋਈ ਮੋਰਚੇ ਵਿਚ ਪਾਏਸ਼ ਮਰੇ ਹੋਏ ਅੰਗਾਂ ਦੀ

ਗੱਲ ਫੋੜ ਨਾ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਸ਼ਰਬਤੀ ਰੰਗਾਂ ਦੀ।

ਚੁੱਪ

ਲਖਬੀਰ ਗੱਖੜ

ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਨਾਵਲਿਸਟ

ਫੁਲ ਦੀਆਂ ਕੋਮਲ ਪੱਤੀਆਂ
ਆਇਆ ਇਕ ਤੁਫਾਨ
ਪਹਿਲੋਂ ਝਖੜ ਵਗਿਆ
ਫਿਰ ਅਹਿਣ ਪਈ
ਤੇ ਵਸਿਆ ਰੱਜ ਕੇ ਮੀਂਹ
ਇਕ ਇਕ ਕਰਕੇ
ਕਿਰੀਆ ਕੋਮਲ ਪੱਤੀਆਂ
ਫਿਰ ਗੜ ਗੜ ਕਰਦਾ
ਉਠਿਆ ਹੋਰ ਤੁਫਾਨ
ਛਿੱਗੀਆਂ ਪਤੀਆਂ
ਬੋਚ ਲਈਆਂ ਉਸ
ਲੈ ਗਿਆ ਆਪਣੇ ਨਾਲ।

ਸਾਲ ਨਵਾਂ ਅੱਜ ਚੜ੍ਹਿਆ
ਬਰਫ ਪਈ ਗੱਜ ਵੱਜ ਕੇ
ਚਿੱਟੇ ਦੁਪ
ਖਿੜੇ ਹਨ ਫੁੱਲ
ਬਰਫ ਦੇ
ਜਿਵੇਂ ਮੇਰੇ ਦੇਸ
ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ
ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਸੁਆਣੀਆਂ
ਭੈਣਾਂ ਤੇ ਭਰਜਾਈਆਂ ਨੇ
ਚੁਗ ਚੁਗ ਦੇਰ ਕਪਾਹ ਦੇ ਲਾਏ।

ਤੇਰੀ ਚੁੱਪ ਦੀ ਅਦਾ
ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਹਰ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ
ਜਦੋਂ ਤੂੰ ਚੁੱਪ ਹੋਵੇਂ।
ਸੋਚਾਂ ਚ’ ਗੁਆਚਣਾ,
ਕਿਸੇ ਪਛਾਣੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ,
ਕੀਤੇ ਪਾਪ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸਜ਼ਾ,
ਚੱਕਿਆ ਗਿਆ ਗਲਤ ਕਦਮ,
ਅਧੂਰੀ ਆਸ,
ਚੰਗੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਸੋਚ,
ਬੀਤੇ ਦੀ ਯਾਦ,
ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਬਿਪਤਾ ਦਾ ਡਰ
ਆਰਥਿਕ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ
ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ
ਕਰ ਦੇਂਦੀਆਂ ਹਨ ਖੋਖਲਾ
ਸਿਉਂਕ ਖਾਖੀ ਲੋਕੜ ਵਾਂਗ
ਫਿਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਉਪਰਾਲਾ
ਚੁੱਪ ਰਹਿਣ ਦਾ
ਪਰ ਤੇਰੀ ਚੁੱਪ ਦੀ ਅਦਾ
ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਹਰ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ
ਜਦੋਂ ਤੂੰ ‘ਚੁੱਪ’ ਹੋਵੇਂ।

ਦੁੱਗਲ ਨੂੰ ਇਆਪਾ ਐਵਾਰਡ

ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਅਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਆਫ ਪੰਜਾਬੀ ਆਬਰਜ਼ ਐਂਡ ਆਰਟਿਸਟਸ ਇਨਕਾਰਪੋਰੇਟਡ (ਕੈਨੇਡਾ) ਦੀ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਐਵਾਰਡ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਸ ਵਰ੍ਹੇ ਦਾ ਪ੍ਰ: ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਤੇ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਮੋਮੋਰੀਅਲ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਐਵਾਰਡ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਲ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੀ ਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਦੇਣ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਲ ਹੀ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਆਧੁਨਿਕ ਨਿੱਕੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਮੋਢੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਜੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਸਦੇ, ਤਾਂ ਦੋਬਾਰਾ ਲਿਖਣੇ ਪੈਣਗੇ।

ਦੁੱਗਲ ਨੇ ਜਿਥੇ ਬੜੀ ਕਲਾ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਤੇ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਹਰ ਰੂਪ ਉੱਤੇ ਕਲਮ ਆਜ਼ਮਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਗੰਭੀਰ ਅਲੋਚਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਤ ਪਾ ਕੇ ਉਸਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੇ ਮਯਾਰ ਨੂੰ ਉਚਾ ਚੁੱਕਿਆ ਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸਾਰਥਕ ਬਿੰਬ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਉਸਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਗੁਣਾਤਮਕ ਤੇ ਗਿਣਾਤਮਕ ਪੱਖੋਂ ਮਹਾਨ ਹੈ। ਦੁੱਗਲ ਸਾਡਾ ਕੱਲ੍ਹ ਹੈ, ਅੱਜ ਹੈ, ਤੇ ਸਾਡੇ ਭਲਕ ਲਈ ਹਰ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਵਾਸਤੇ ਪਰੇਰਣਾ ਵੀ ਹੈ ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਵੀ।

ਇਆਪਾ ਵਲੋਂ ਦੁੱਗਲ ਨੂੰ ਇਹ ਐਵਾਰਡ, ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਕੇ, ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਗੁਰਮੇਲ(ਡਾ:)
ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ

Commemorative
Meeting
VANCOUVER, BC

Monday, March 14,
6:00 p.m.

5880 Main Street

Organized by the Communist Party
of Canada (Marxist-Leninist).

ਫਖਰ ਜ਼ਮਾਨ, ਇਕਬਾਲ
ਬਲਬੀਰ ਮੋਮੀ ਸੁਖਿੰਦਰ
ਟਰਾਂਟੋ ਵਿਚ

ਨਵੀਆਂ ਕਲਮਾਂ

ਨਿਰਮਲ ਜਵੰਦਾ

ਆਪ ਬੀਤੀ

ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਇਕ ਅੱਖ ਦੇ ਵੇਰ ਵਿਚ ਹੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਰਾਜੂ ਇਕ ਚੰਗਾ ਮੁੰਡਾ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਰਾਜੂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਅਨੀਤਾ ਆ ਗਈ। ਅਨੀਤਾ ਨੇ ਰਾਜੂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਹੁਤ ਛੇਤੀ ਬਦਲ ਦਿੱਤੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਅਨੀਤਾ ਰਾਜੂ ਨੂੰ ਏਨਾ ਪਿਆਰ ਨਾ ਕਰਦੀ ਹੋਵੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜੂ ਉਹਨੂੰ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਰਾਜੂ ਉਹਨੂੰ ਦੇਖੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਅਨੀਤਾ ਦਾ ਡੰਡੀ ਕਈ ਵਾਰ ਰਾਜੂ ਦੇ ਘਰਦਿਆਂ ਕਹਿ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜੂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਅਨੀਤਾ ਨਾਲ ਕਰ ਦਿਆਂਗੇ ਪਰ ਅਨੀਤਾ ਦਾ ਭਰਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਮੁੰਡਾ ਅਨੀਤਾ ਲਈ ਮੰਗਵਾਉਣ ਤੇ ਅੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਨੀਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਬੜਾ ਜਿਹਾ ਚਿਰ ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਆਈ ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਨੇ ਚਿੱਠੀ ਭਰਕੇ ਮੰਗਵਾਏ ਸਨ ਪਰ ਅਜ ਅਜੇ ਤਾਂ ਅਨੀਤਾ ਦੇ ਪੱਕੀ ਸਟੈਂਪ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਗੀ। ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਇਕ ਸਾਲ ਦਾ ਟਾਈਮ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਰਾਜੂ ਅਨੀਤਾ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨਜ਼ਦੀਕ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਅਨੀਤਾ ਨੂੰ ਇਕ ਦੋ ਵਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਦੇਖ ਜਾਂਦਾ।

ਇਕ ਦਿਨ ਰਾਜੂ ਤੇ ਅਨੀਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਅਨੀਤਾ ਦੀ ਮੰਮੀ ਨੂੰ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਅਨੀਤਾ ਦੀ ਮੰਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਅਨੀਤਾ, ਤੂੰ ਰਾਜੂ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਛੱਡਦੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਪਿਓ ਕੋਲੋਂ ਤੇਰੇ ਡਕਰੇ ਕਰਾ ਦਿਓ। ਅਨੀਤਾ ਨੇ ਡਰਦੀ ਡਰਦੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਾਜੂ ਨੂੰ ਵੇਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਕਿਹਾ “ਰਾਜੂ ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਖਿੜਾ ਛੱਡਦੇ” ਰਾਜੂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਦੁਖ ਲੱਗਾ। ਉਹਨੇ ਕਦੀ ਸੋਚਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਅਨੀਤਾ ਉਸ ਨਾਲ ਇਝ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਲੰਘ ਗਏ ਸਨ। ਨਾ ਅਨੀਤਾ ਨੇ ਵੇਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰਾਜੂ ਨੂੰ ਦਖਾਈ ਦਿਤੀ। ਰਾਜੂ ਦੇ ਇਹ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਬਹੁਤ ਅੱਖੇ ਨਿਕਲੇ। ਉਸ ਲਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਵੀਰਾਨੀ ਵੀਰਾਨੀ ਹੀ ਸੀ।

ਰਾਜੂ ਨੇ ਅਨੀਤਾ ਦੇ ਘਰ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਚਿੱਠੀ ਪਾ ਦਿਤੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਸਾਰੀ ਗਾਥਾ ਸੀ। ਚਿੱਠੀ ਅਨੀਤਾ ਦੇ ਭਰਾ ਦੇ ਹੱਥ ਆ ਗਈ। ਉਸਨੇ ਅਨੀਤਾ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਬਾਰੇ ਪੁਛਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਫ ਮੁਕਰ ਗਈ। ਉਹਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੀ। ਅਨੀਤਾ ਦੇ ਘਰਦਿਆਂ ਨੇ ਰਾਜੂ ਨੂੰ ਪੁਛਿਆ ਤਾਂ ਪਾ ਪਰ ਸ਼ੱਕ ਜ਼ਰੂਰ ਕੀਤਾ। ਅਨੀਤਾ ਨੇ ਬਾਹਰੋਂ ਰਾਜੂ ਨੂੰ ਵੇਨ ਕੀਤਾ “ਰਾਜੂ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਮਰਵਾਉਣ ਲਈ ਪਾਈ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ਘਰ ਦੇ ਮੇਰੀ ਅਲਖ ਮੁਕਾ ਦੇਣ” ਰਾਜੂ ਤੋਂ ਬਸ ਏਨਾ ਹੀ ਕਹਿ ਹੋਇਆ “ਅਨੀਤਾ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਬਿਨਾਂ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਪਰ ਚਿੱਠੀ ਦੀ ਗਲਤੀ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਦਾ ਹਾਂ।” ਇਹਨਾਂ ਹੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਮੁੜ ਚੋਰੀ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਰਹੇ। ਬਹਾਰਾਂ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ।

ਇਕ ਦਿਨ ਰਾਜੂ ਕਿਸੇ ਗੱਲੋਂ ਘਰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਖਹਿਬੜ ਪਿਆ ਤੇ ਰਾਤ ਕੱਟਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਦੇ ਘਰ ਚਲਿਆ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਪੱਕਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ ਕਿਸੇ ਦੂਸਰੇ ਟਾਊਨ ਵਿਚ ਚਲਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰ ਅਨੀਤਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਣਾ ਉਸ ਲਈ ਮੁਮਕਿਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅਨੀਤਾ ਨੂੰ ਵੇਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਦੂਜੇ ਟਾਊਨ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਅਨੀਤਾ ਫੁੱਟ ਫੁੱਟ ਕੇ ਰੋਣ ਲੱਗੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਨਾ ਰਾਜੂ ਦੇ ਬਸ ਦਾ ਰੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਘਰਦਿਆਂ ਦੀ ਮਿਨਤ ਕਰਕੇ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਅਨੀਤਾ ਰਾਜੂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਈ ਰਾਜੂ ਘਰ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਸੀ। ਰਾਜੂ ਤੇ ਅਨੀਤਾ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਜੱਫੀ ਪਾ ਕੇ ਮਿਲੇ। ਅਨੀਤਾ ਦਾ ਡੰਡੀ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਰਾਜੂ ਦੇ ਘਰ ਆਇਆ ਤੇ ਅੱਗੇ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਜੱਫੀ ਵਿਚ ਸਨ। ਉਹ ਇਕਦਮ ਪਿਛੇ ਹੀ ਪਰਤ ਗਿਆ। ਮੁੜ ਅਨੀਤਾ ਤੇ ਰਾਜੂ ਦਾ ਮਿਲਣਾ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਰਾਜੂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਵੇਨ ਕੀਤਾ ਪਰ ਅਨੀਤਾ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਉਸਦੇ ਕੰਨੀ ਨਾ ਪਈ।

ਇਕ ਦਿਨ ਗੱਲਾਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਰਾਜੂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਦੱਸ ਦਿਤਾ। ਦੋਸਤ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਹੌਸਲਾ ਦਿਤਾ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗਾ। ਜਦ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਪਰਮਿਲਾ ਨੇ ਅਨੀਤਾ ਦੇ ਘਰ ਵੇਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਅਨੀਤਾ ਹੀ ਅੱਗੋਂ ਹੀ ਮਿਲ ਗਈ ਪਰਮਿਲਾ ਨੇ ਵੇਨ ਰਾਜੂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿਤਾ “ਹੇਲੋ! ਅਨੀਤਾ ਮੈਂ ਰਾਜੂ ਹਾਂ ਮੈਂ ਤੇਨੂੰ ਏਨੇ ਵੇਨ ਕੀਤੇ ਕੀ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਭੁਲ ਗਈ ਹੈਂ।” “ਨਹੀਂ ਰਾਜੂ ਮੇਰਾ ਘਰਦਿਆਂ ਤੇ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਮੈਂ ਘਰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾ ਸਕਦੀ। ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾ।” ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਰਾਜੂ ਸੁਣ ਹੋ ਗਿਆ ਉਹ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਨੀਤਾ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਕਿਧਰ ਗਏ ਰਾਜੂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਥਰੂਆਂ ਨਾਲ ਭਰ ਆਈਆਂ। ਉਹ ਸੋਚੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਥੀ ਲਈ ਜਾਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਾਨ ਲੈਂਦੇ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਬੱਤੀ ਜਾਗਾ ਲਿਖਣ ਲਗ ਪਿਆ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਆਪਣੀ ਆਪ ਬੀਤੀ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ — ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਮੁਕਤੀ-ਦਾਤਾ

ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ ਦਾ ਨਾਂ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਹਰ ਬੰਦੇ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨ ਤੇ ਹੈ। 13 ਮਾਰਚ 1818 ਨੂੰ ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਕੂਚ ਕਰ ਗਏ ਸਨ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੌ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਮੁਕਤੀ-ਦਾਤੇ ਦੀ ਲੇਖਣੀ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਰੂਪ ਰੰਗ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ ਤੇ ਫਰੀਡਰਿਕ ਐਂਗਲਜ਼ ਦੀ ਦੋਸਤੀ ਨੇ ਇਕ ਅਚੰਭੇ ਭਰੇ ਜਹਾਨ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਫਿਲਾਸਫੀ ਨੂੰ ਸਿਰਜਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਸੰਸਾਰ ਆਪਣੀ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਰਾਹ ਤਲਾਸ਼ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਮਹਾਂ-ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੇ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ, ਆਰਥਿਕ, ਸਮਾਜਕ, ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਨਿਰਣਾਤਮਕ ਵਿਵੇਚਨ ਕਰਕੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਜਿਸਨੇ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਮੁਹਾਂਦਰਾ ਬਦਲ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿਤਾ।

ਇਹ ਇਕ ਅਦਭੁਤ ਦੋਸਤੀ ਦਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮਾ ਹੈ। ਜਿਸਨੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆ ਕੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਰੂਪ ਬਦਲ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿਤਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਬੇਲੋਕ ਮਾਰਕਸ ਨੇ ਹੀ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਭਾਈਵਾਲੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁੜੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਸਮਾਨਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਢੂੰਘੀ ਬੋਧਿਕ ਸਾਂਝ ਹੈ।

ਮਾਰਕਸ ਤੇ ਐਂਗਲਜ਼ ਆਜ਼ਾਦ ਸੋਚਵਾਨ ਸਨ ਅਤੇ 1830 ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਇਨਕਲਾਬੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਕਾਰਨ ਜਰਮਨੀ ਵਿਚ ਚਿਰ ਭਾਈਵਾਲੀ ਸਥਾਪਤ ਹੋਈ। 1840 ਤਕ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਂਝਾ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਨੁਹਾਰ ਕੇਵਲ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਹੀ ਘੜਨ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਦਾਰਥਕ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਏਨਾ ਪੱਕਾ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਨਵੇਂ ਇਨਕਲਾਬੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿਤੀ। ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਨੂੰ ਸਾਇੰਸੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨਾਲ ਲੈਂਦੇ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਿਸ਼ਨ ਮਿਥ ਲਿਆ। ਬੁਰਜ਼ੁਆ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਜ਼ਮ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਦ੍ਰਿੜ ਸੰਕਲਪ ਲੈ ਲਿਆ।

ਉਹ ਇਨਕਲਾਬੀ ਸੋਚਵਾਨ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਪੜਛੇ ਲਾਹੇ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਸਿਧਾਂਤਕ ਬਣਤਰ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ। ਨਵੀਂ ਸਾਇੰਸੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਆਪਣੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੰਸਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਵਾਚਣ ਦੇ ਸਾਧਨ ਮਿਥੇ ਗਏ।

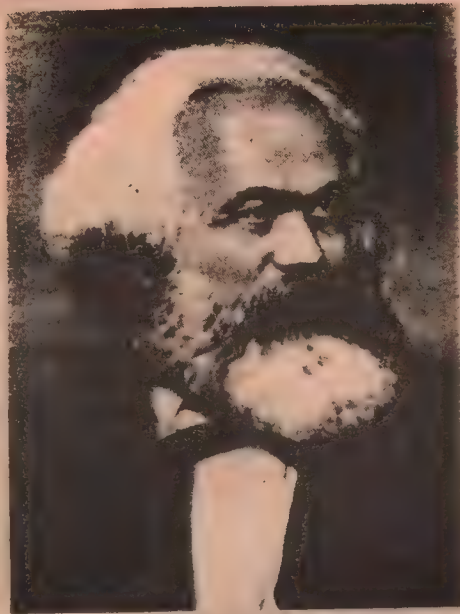
ਮਾਰਕਸੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਇਨਕਲਾਬੀ ਲਹਿਰ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਸਾਧਨ ਹੈ ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਸਮਾਜਕ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਾਇੰਸੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਵੇਖਦਾ ਹੈ। ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਸਮਾਜਕ-ਆਰਥਕ ਫਾਰਮੇਸ਼ਨ, ਇਤਿਹਾਸ, ਮਨੁੱਖੀ ਕਰਮ, ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਵਰਤ ਕੇ ਆਲਾ ਦੁਆਲਾ ਵਾਚ ਕੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਲਖਸ਼ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੀ ਲੁੱਟ ਖਸ਼ਟ ਜੋ ਆਧੁਨਿਕ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਤੇ ਅਮਲੀ ਤੌਰ ਤੇ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਿਚ, ਜਮਾਤੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਅਸੂਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਅਮਲੀ ਪਾਲਸੀਆਂ ਇਖਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਮਾਰਕਸ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਰਾਜਨੀਤਕ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸੱਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜੁੜਣ ਦਾ ਅਸਲ ਨੁਸਖਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਸੱਤਾ ਲੈਣ ਲਈ ਜਮਾਤੀ ਵਿਰੋਧ ਤੇ ਬੁਰਜ਼ੁਆ ਸਮਾਜ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਮਾਰਕਸਵਾਦ ਸਦਾ ਸਹਾਈ ਹੈ।

ਮਾਰਕਸਵਾਦ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ ਦੀ ਜਥੇਦਾਰੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਡਮੁਲਾ ਗਹਿਣਾ ਹੈ।

ਇਸ ਮਹਾਂ ਪੁਰਸ਼ ਨੇ ਪਿਛਲੀ ਡੇਢ ਸਦੀ ਵਿਚ ਜੋ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ 1983 ਵਿਚ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

KARL MARX
May 5, 1818 - March 14, 1883

ਕਵਿਤਾ : ਅਹਿਸਾਸ

ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਉਹ ਕਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ
ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਰੂਹ ਸਰਸਾਰੀ
ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਕੂਚ ਕਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ
ਆਰਾਮ ਬਿਨ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਜਾਣਾ।

ਦੂਜੇ ਉਸਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਸਮਝਦੇ
ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਜਦ ਗੱਲਾਂ ਬੀਤਦੇ
ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੇਣ ਵਧਾਈਆਂ
ਅਰਦਾਸ ਵੇਲੇ ਵੀ ਪੰਨਵਾਦ ਨੇ ਕਰਦੇ।

ਮੈਂ ਅਨੰਤ ਉਲਝਣ ਨਾਲ ਜੁੜਾਂ
ਅਣਬੋਲ ਸ਼ਕਤੀ, ਅਧੁਰਾ ਸੁਪਨਾ
ਵਹਾ ਨਾਲ ਮੈਂ ਬੱਝ ਨਾ ਸਕਾਂ
ਨਦੀਆਂ ਨਾਲ ਨਾ ਚਲਣਾ ਚਾਹਵਾਂ।

ਆਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਮੁੱਠੀ ਵਿਚ ਲੈਣਾ ਮੈਂ
ਦੁਨੀਆਂ ਆਵੇ ਖਿੱਚੀ ਮੇਰੇ ਵੱਲ
ਪਿਆਰ, ਨਫਰਤ ਦੇ ਵਿਚੀਂ
ਮੇਰੇ ਸਿਤਾਰੇ ਇਕ ਦਿਨ ਚਮਕਣਗੇ,

ਹਰ ਚੀਜ਼ ਜਿਤਣ ਲਈ ਜੁੜਾਂ
ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਭ ਦੁਆਵਾਂ
ਗਿਆਨ ਡੂੰਘਾਈ ਪਕੜ ਲਵਾਂਗਾ
ਗੀਤ, ਕਲਾ ਪਾਤਾਲ ਤੱਕ ਖੋਜਾਂ।

ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰੇਗਾ
ਨਵੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਸਿਰਜ ਲਵਾਂਗਾ
ਬੋਲ ਮੇਰੇ ਸਮਝਣ ਨਾ ਅੱਜ
ਜਾਦੂ ਭਰਲਾ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਅਤੇ ਚੁੱਪ ਚਪੀਤੇ,
ਨਜ਼ਰਾਂ ਪਾਤੀ ਤਕ ਰਹੇ ਨੇ
ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਕੰਮ ਅੰਝਾਈਂ
ਆਸੇ ਪਾਸੇ ਝਾਕ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਜੀਵਨ ਨਾ ਲੋੜਾਂ
ਨਾ ਫਰਵਾਂ ਨਾਲ ਵਹਿੰਦਾ
ਵਿਚ ਨਾ ਕੁਝ ਪਲਸੇਟੇ ਮਾਰੇ
ਮਾਣ ਸ਼ਾਨ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਸਾਰੇ।

ਛੋਤੀ ਵਹਿੰਦੇ, ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੇ
ਕਿਲੇ ਅਤੇ ਮੱਠ
ਸਭ ਖਲਾਅ ਵਿਚ ਫੁੱਪ ਜਾਂਦੇ ਨੇ
ਜਦ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਰਾਜ ਆ ਜਾਂਦਾ।

ਰੂਹਾਂ ਸਭ ਭਟਕ ਰਹੀਆਂ ਨੇ
ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਭਸਮ ਨੇ ਸਾਰੇ
ਰਾਜ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ
ਸਭੇ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣੇ।

ਆਉ ਹਿੰਮਤ ਕਰਕੇ ਵਧੀਏ
ਹੋਣੀ, ਰੱਬ ਦੀ ਜਕੜ ਤੋੜੀਏ
ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਗਮੀਆਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰੀਏ
ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਪੱਲੜਾ ਉਲਟਾਈਏ।

ਆਪਣਾ ਆਪ ਨਿਛਾਵਰ ਕਰੀਏ
ਅਰਾਮ ਤਜੀਏ, ਕਦੇ ਨਾ ਥੱਕੀਏ
ਚੁੱਪ, ਉਦਾਸੀ, ਸੁਸਤੀ ਲਾਹੀਏ
ਅਮਲ ਤੇ ਇਛਾ 'ਕੱਠੀ ਕਰੀਏ।

ਧੁੰਧਲੀ ਸੋਚ ਤੇ ਅੰਤਰਮੁਖ ਹੋ
ਨਾ ਦਰਦ ਪੰਜਾਲੀ ਸਾਹਵੇਂ ਝੁਕੀਏ
ਇਛਾਵਾਂ, ਸੁਪਨੇ, ਅਮਲ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ
ਅਪਣਾਈਏ।

ਪੁੰਜੀਵਾਦ ਤੋਂ ਕਮਿਊਨਿਜ਼ਮ ਵੱਲ ਤਬਦੀਲੀ

ਮਾਰਕਸ ਗੱਲ ਜਾਰੀ ਰਖਦਾ ਹੈ :

“...ਪੁੰਜੀਵਾਦ ਤੇ ਕਮਿਊਨਿਜ਼ਮ ਸਮਾਜ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕ ਦੀ ਦੂਜੇ ਵਿਚ ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਾਇਮ-ਪਲਟੀ ਦਾ ਦੌਰ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਹੀ ਇਕ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਦੌਰ ਵੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਰਾਜ ਪੁੰਜੀਵਾਦੀ ਦੀ ਇਨਕਲਾਬੀ ਡਿਕਟੇਟਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।”

ਮਾਰਕਸ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਪੁੰਜੀਵਾਦੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਪੁੰਜੀਵਾਦੀ ਵਲੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਰੋਲ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ, ਇਸ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਮਿਗਰੀ, ਅਤੇ ਪੁੰਜੀਵਾਦੀ ਤੇ ਬੁਰਜ਼ੁਆਜ਼ੀ ਦੇ ਟਕਰਾਉ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਅਮਿਟ-ਵਿਰੋਧ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪਹਿਲਾਂ ਸਵਾਲ ਇਸ ਤਰਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ : ਆਪਣੀ ਨਿਜਾਤ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਪੁੰਜੀਵਾਦੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਬੁਰਜ਼ੁਆਜ਼ੀ ਦਾ ਤਖਤਾ ਉਲਟਾਏ, ਰਾਜਨੀਤਕ ਸੱਤਾ ਜਿੱਤੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਇਨਕਲਾਬੀ ਡਿਕਟੇਟਰਸ਼ਿਪ ਸਥਾਪਤ ਕਰੇ।

ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਕੁਝ ਕੁ ਵਖਰੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ : ਪੁੰਜੀਵਾਦੀ ਸਮਾਜ ਦੀ—ਜਿਹੜਾ ਕਮਿਊਨਿਜ਼ਮ ਵੱਲ ਵਿਕਾਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ—ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਇਕ “ਰਾਜਸੀ ਅਬੂਰੀ ਦੌਰ” ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਸੰਭਵ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰ ਵਿਚ ਰਾਜ ਕੇਵਲ ਪੁੰਜੀਵਾਦੀ ਦੀ ਇਨਕਲਾਬੀ ਡਿਕਟੇਟਰਸ਼ਿਪ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਫੇਰ, ਇਸ ਡਿਕਟੇਟਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਨਾਲ ਕੀ ਸੰਬੰਧ ਹੈ ਅਸੀਂ ਦੇਖ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ “ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ” ਦੋਹਾਂ ਸੰਕਲਪਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਨਾਲ ਰਖਦਾ ਹੈ : “ਪੁੰਜੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੇ ਪ੍ਰਚੁੱਕਾਉਣਾ” ਅਤੇ “ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੀ ਲੜਾਈ ਜਿਤਣਾ”। ਜੋ ਕੁਝ ਉਪਰ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ, ਵਧੇਰੇ ਠੀਕ ਠੀਕ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਪੁੰਜੀਵਾਦ ਤੋਂ ਕਮਿਊਨਿਜ਼ਮ ਵੱਲ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਕਿਵੇਂ ਬਦਲਦੀ ਹੈ।

ਪੁੰਜੀਵਾਦੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ, ਬਸ਼ਰਤਿ ਇਹ ਅਤਿਅੰਤ ਅਨੁਕੂਲ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਵਿਕਸਤ ਹੋਵੇ, ਜਮਹੂਰੀ ਗਣਰਾਜ ਵਿਚ ਵੱਧ ਜਾਂ ਘੱਟ ਮੁਕੰਮਲ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਪੁੰਜੀਵਾਦੀ ਲੁਟ-ਖਸ਼ੁਟ ਵਲੋਂ ਮਿਥੀਆਂ ਸੋਝੀਆਂ ਹੋਂਦਾਂ ਵਿਚ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸੀਮਤ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਫਲਸਤੂਪ ਸਦਾ ਹੀ ਅਮਲ ਵਿਚ, ਘਟ ਗਿਣਤੀ ਲਈ, ਕੇਵਲ ਧਨੀ ਜਮਾਤਾਂ ਲਈ ਹੀ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੁੰਜੀਵਾਦੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸਦਾ ਉਵੇਂ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਪਰਾਚੀਨ ਯੂਨਾਨੀ ਗਣਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਸੀ : ਗੁਲਾਮ ਮੁਲਕਾਂ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦੀ। ਪੁੰਜੀਵਾਦੀ ਲੁਟ-ਖਸ਼ੁਟ ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਸਦਕਾ, ਆਧੁਨਿਕ ਉਜਰਤੀ ਗੁਲਾਮ ਮੁਖਾਜ਼ੀ ਤੇ ਗੁਰਬਤ ਕਾਰਨ ਇਤਨੇ ਕੁਚਲੇ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿ “ਉਹ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ”, “ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ”; ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਸੁਧਾਰਨ, ਸ਼ਾਤਮਈ ਪਰਵਾਹ ਵਿਚ, ਵਸੋਂ ਦੀ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਜਨਤਕ ਤੇ ਰਾਜਸੀ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਵੰਚਿਤ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਕਥਨ ਦੇ ਸਹੀ ਹੋਣ ਦੀ ਅਤਿਅੰਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪੁਸ਼ਟੀ ਸ਼ਾਇਦ ਜਰਮਨੀ ਦੁਆਰਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਥੇ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਾਲਤ ਇਕਸਾਰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਚੌਥੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਲਈ—ਲਗਪਗ ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਤੱਕ (1871-1914) ਕਾਇਮ ਰਹੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸੋਸ਼ਲ-ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ “ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਵਰਤਣ” ਦੇ ਢੰਗ ਵਿਚ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵਧੇਰੇ ਸਮਰਥ ਹੋਏ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਥਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਵਡੇਰੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਇਕ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਜਥੇਬੰਦ ਕੀਤਾ।

ਰਾਜਸੀ ਤੌਰ ਤੇ ਚੋਣਾਂ ਤੇ ਸਰਗਰਮ ਉਜਰਤੀ ਗੁਲਾਮਾਂ ਦਾ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਜਿਹੜਾ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੁੰਜੀਵਾਦੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਵੇਖਣ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕੀ ਹੈ? ਸੋਸ਼ਲ-ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਦਸ ਲੱਖ ਮੈਂਬਰ—ਇਕ ਕਰੋੜ ਪੰਜਾਹ ਲੱਖ ਉਜਰਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਿਚੋਂ! ਟਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਵਿਚ ਜਥੇਬੰਦ ਤੀਹ ਲੱਖ—ਇਕ ਕਰੋੜ ਪੰਜਾਹ ਲੱਖ ਵਿਚੋਂ!

ਇਕ ਨਗੁਣੀ ਘਟ-ਗਿਣਤੀ ਲਈ ਜਮਹੂਰੀਅਤ, ਅਮੀਰਾਂ ਲਈ ਜਮਹੂਰੀਅਤ—ਇਹ ਹੈ ਪੁੰਜੀਵਾਦੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਜਮਹੂਰੀਅਤ। ਜੋ ਅਸੀਂ ਪੁੰਜੀਵਾਦੀ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਰਤਾ ਵਧੇਰੇ ਨੇੜੇ ਹੋ ਕੇ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਹਰ ਥਾਂ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਦੇ “ਤੁੱਛ”—ਕਥਿਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਤੁਛ—ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿਚ (ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਰਖਣਾ, ਆਦਿ), ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਟੈਕਨੀਕ ਵਿਚ, ਜਲਸੇ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਪ੍ਰਤੀ ਅਸਲ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਵਿਚ (ਜਨਤਕ ਇਮਾਰਤਾਂ “ਕੰਗਾਲ” ਲਈ ਨਹੀਂ ਹਨ!), ਦੈਨਿਕ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਰੋਲ ਪੁੰਜੀਵਾਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ, ਆਦਿ, ਆਦਿ, ਵਿਚ—ਅਸੀਂ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਉੱਤੇ ਇਕ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਦੂਜੀ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਗਰੀਬਾਂ ਲਈ ਇਹ ਪਾਬੰਦੀਆਂ, ਛੋਟਾਂ, ਵਰਜਤ ਗੱਲਾਂ, ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਮਾਮੂਲੀ ਜਾਪਦੀਆਂ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪ ਕਦੇ ਭੁੜ ਨਹੀਂ ਵੇਖੀ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਲਿਤ ਜਮਾਤਾਂ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜਨਤਕ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਕਦੇ ਨੇੜੇ ਦਾ ਸੰਪਰਕ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ(ਅਤੇ ਦਸਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨੌਂ, ਜੋ ਕਰ ਸੌ ਵਿਚੋਂ ਨੌਂ ਜ਼ਿੰਨਵੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਬੁਰਜ਼ੁਆ ਪਰਚਾਰਕ ਅਤੇ ਨੀਤੀਵਾਨ ਇਸੇ ਜ਼ੁਮਰੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ); ਪਰ ਆਪਣੇ ਕੁਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਜੋੜ ਵਿਚ ਇਹ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚੋਂ, ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਅੰਦਰ ਸਰਗਰਮ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਵਿਚੋਂ ਵੱਖ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਮਾਰਕਸ ਨੇ ਪੁੰਜੀਵਾਦੀ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੇ ਇਸ ਸਾਹੱਸ ਨੂੰ ਬੜੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ, ਕਮਿਊਨ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦਿਆਂ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਜ਼ਲੂਮਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਕੁਝ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਪਿੱਛੋਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਬਰ ਜਮਾਤ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਖਾਸ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਦਮਨ ਕਰਨਗੇ।

ਪਰ ਇਸ ਪੁੰਜੀਵਾਦੀ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਤੋਂ—ਜਿਹੜੀ ਅਵੱਸ਼ ਹੀ ਸੋਝੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਸਾਰ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਥਕਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ, ਦੰਭੀ ਅਤੇ ਝੂਠੀ ਹੈ—“ਵਡੇਰੀ ਅਤੇ ਵਡੇਰੀ ਜਮਹੂਰੀਅਤ” ਵੱਲ ਅਗਲਾ ਵਿਕਾਸ ਸਰਲ, ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਸਵਾਹਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਅਤੇ ਨਿਕ-ਬੁਰਜ਼ੁਆ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਸਤ ਸਾਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਨਹੀਂ, ਅੱਗੇ ਵੱਲ ਵਿਕਾਸ, ਭਾਵ, ਕਮਿਊਨਿਜ਼ਮ ਵੱਲ ਵਿਕਾਸ, ਪੁੰਜੀਵਾਦੀ ਦੀ ਡਿਕਟੇਟਰਸ਼ਿਪ ਰਾਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਤਰਾਂ ਹੋ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਪੁੰਜੀਵਾਦੀ ਲੋਟੂਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਲੋਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤੋੜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਅਤੇ ਪੁੰਜੀਵਾਦੀ ਦੀ ਡਿਕਟੇਟਰਸ਼ਿਪ, ਭਾਵ, ਜਾਬਰਾਂ ਦੇ ਦਮਨ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਲਈ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਦੀ ਹੋਸੀਅਤ ਵਿਚ ਮਜ਼ਲੂਮਾਂ ਦੀ ਮੁਹਰੇਲ ਦੇ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਮਹਿਜ਼ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੇ ਪਸਾਰ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ। ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੇ ਓੜਕ ਦੇ ਪਸਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਨਾਲ, ਜੋ ਕਿ

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਗਲੀ ਗਲੀ.....

ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ ਦਾ ਨਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਵਿਚ ਸਥਾਈ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਸਿਧਵਾਂ ਵਾਲੇ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕਾਕਾ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕਾਕਾ ਗੁਰਸੇਵਕ ਸਿੰਘ ਤੱਕ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ ਦਾ ਨਾਂ ਇਕ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ...

6560 CLEMATIS DRIVE
RICHMOND, B.C.

Ph: 272-1127
524-8861

ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ ਦੇ ਗੀਤ ਤੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਗਮਾ ਮੁਹੱਬਤ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦਕ : ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ

ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਰੀ ਟਰੱਸਟ (ਕੈਨੇਡਾ) ਵੈਨਕੂਵਰ
ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਜਲਦੀ ਹੀ ਤੁਹਾਡੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗੀ।

1845 ਤੋਂ ਹੀ, ਮਾਰਕਸ ਦਾ ਤੇ ਮੇਰਾ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਭਵਿੱਖੀ ਪਰੋਲਤਾਰੀ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਅੰਤਮ ਸਿੱਟਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਉਸ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਸਹਿਜੇ ਸਹਿਜੇ ਖੁਰਨਾ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਤੌਰ ਤੇ ਅਲੋਪ ਹੋਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸਨੂੰ ਰਾਜ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਸੰਗਠਨ ਜਿਸਦਾ ਮੁਖ ਮਨੋਰਥ ਸਦਾ ਤੋਂ ਹੀ, ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਤਾਕਤ ਨਾਲ, ਧਨੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਅੱਗੇ ਕਿਰਤੀ ਬਹੁ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਆਰਥਕ ਗੁਲਾਮੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ—ਏਗਲਜ਼

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਗਰੀਬਾਂ ਲਈ ਜਮਹੂਰੀਅਤ, ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਧਨ-ਕੁਬੇਰਾਂ ਲਈ ਜਮਹੂਰੀਅਤ, ਪੁੰਜੀਵਾਦੀ ਦੀ ਡਿਕਟੇਟਰਸ਼ਿਪ ਜਾਬਰਾਂ, ਲੋਟੂਆਂ, ਪੁੰਜੀਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਉੱਤੇ ਸਿਲਸਲੇਵਾਰ ਰੋਕਾਂ ਵੀ ਲਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਉਜਰਤੀ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਡੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾ ਕੇ ਰਖੀਏ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਨੂੰ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਕੁਚਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ; ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਿਥੇ ਜਬਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਥੇ ਹਿੰਸਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਥੇ ਕੋਈ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

ਬਨਾਮ 'ਜਥੇਦਾਰ' ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਹੇਅਰ

ਲਿਖਤਮ ਮਹਿਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ
(ਫਰਵਰੀ 15 ਅੰਕ ਦੀ ਬਾਕੀ—ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ)

ਪਿਛਲੇ ਅੰਕ ਦੀ ਸੋਧ

ਖਤ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਿਸਤ ਵਿਚ ਪ੍ਰਫੁੱਟ ਗੀਤਿੰਗ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਗਲਤੀਆਂ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਸਨ ਪਾਠਕ ਜਨ ਘਿਅੰ ਬਖਸ਼ਦੇ ਹੋਏ ਸੁਧਾਈ ਕਰ ਲੈਣ।

ਹੁਣੇ ਤੁਮ ਦੋਸਤ ਜਿਸਕੇ

ਦੁਸ਼ਮਣ ਉਸ ਕਾ ਆਸਮਾ ਕਿਉਂ ਹੈ ?

ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਗਲਤ-ਬਿਆਨੀਆਂ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨਵਾਬ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਜੰਮੇ ਪਲੇ। ਮਹਿਕ ਲੋਦੀਆਂ ਹਵਾਵਾਂ ਬਣ ਫੁਲੇ ਮੰਝਧਾਰ ਐਡੀਟਰ ਖਾਲਸਾ ਐਡਵੋਕੇਟ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਮਾਜ਼ੀ ਦਾ ਮੇਰੀ ਅਮਲੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਭੀਤ ਰਸ-ਗੁਪੀਆਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੀਤ ਚੁਕੀਆਂ ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਥਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਰਾਜ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਭਰਪੂਰ ਦਾਦ ਦਿਤੀ। ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਲਵਾ

ਵਗਦੀ ਗੰਗਾ ਵਿਚ ਹੱਥ ਕਿਸ ਨੇ ਧੋਤੇ?

ਤੁਸੀਂ ਇਲਜ਼ਮ ਲਾਇਆ ਹੈ ਬੰਦਾ ਨਿਵਾਜ਼ ਮਿ ਮੈਂ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ' ਦੀ ਵਗਦੀ ਗੰਗਾ ਵਿਚ ਹੱਥ ਧੋਣ ਲਈ ਗਰਮ ਗਰਮ ਬਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਸ ਤੋਂ ਮੁਨਕਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਮਹਿਜ਼ ਤੁਹਾਡੀ ਕਲਪਨਾ ਹੈ, ਖਿਆਲ-ਉਡਾਰੀ ਕਿ ਫਰੇਬ ਕਾਰੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣੋ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਚਾਈ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਛੁੱਟੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਬਿਆਨ ਕਰਾਂਗਾ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਤੁਹਮਤ ਦਾ ਕਿੱਸਾ ਨਬੇੜ ਲਵਾਂ। ਅਗਸਤ ਦੇ ਆਖਰੀ ਹਫ਼ਤੇ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਮੁੜ ਗੁਰੂ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਇਆ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਧਮਾਕਾ ਖੇਜ਼ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਸਵੇਰੇ ਸਵੇਰੇ ਇਕ ਦਿਨ Vancouver Sun ਦੇ ਰੀਪੋਰਟਰ ਨਿਕੋਲਸ ਗੀਡ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਏ। ਉਹ ਮੇਰੇ ਜਾਣੂ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੇਰੀਆਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਰੋਲ ਧਾਰਮਿਕ ਇੰਟਰਵਿਊਜ਼ ਡਾਪੀਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਫਾਪੇ Newyoota Times ਦੀ ਕਟਿੰਗ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਦਿੱਲੀ ਸਥਿਤ ਨਾਅਰੂਰ ਦੀ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸ੍ਰ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਇੰਟਰਵਿਊ ਛਪੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਸ੍ਰ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਖ ਸਟੂ: ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਹੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਸਿੱਕੇ ਹਨ। ਬਕੋਲ Mr. Read, Vancouver Sun ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਤੇ ਸਟੋਰੀ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਮੈਂ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੇ ਦਿਤੀ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਸਲੀਮ ਜੀਵਾ ਦੀ ਸਟੋਰੀ province ਵਿਚ ਛਪੀ। 20 ਅਕਤੂਬਰ, 1981 ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਵੀਜ਼ਾ-ਪਾਲਿਸੀ ਜਾਰੀ ਹੋ ਗਈ। ਟੀ. ਵੀ. ਵਾਲੇ ਮੇਰੇ ਕੁਮੈਂਟਸ ਲੈਣ ਵੀ ਆਏ ਮੇਰੀ ਸੰਖੇਪ ਇੰਟਰਵਿਊ ਸ਼ਾਮ ਛੇ ਵਜੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੁਲਟਨ ਤੋਂ ਪਰਸਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਧਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਅਖਾਗੀ ਕਤੀ 27 ਅਕਤੂਬਰ 1982 ਨੂੰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਸ਼ੋਅ ਵਿਚ ਜੈਕ ਵੈਜਸਟਰ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਰੂਮ-ਬ-ਰੂਮ ਮੁਲਾਕਾਤ ਸੀ ਜੋ ਉਸੇ ਰਾਤ ਕਰੀਬ ਬਾਰਾਂ ਵਜੇ ਮੁੜ ਦੁਹਰਾਈ ਗਈ। ਮੇਰੀਆਂ ਅਖਬਾਰੀ ਇੰਟਰਵਿਊਜ਼ ਦੀਆਂ ਕਟਿੰਗਜ਼ ਤੇ ਜੈਕ ਵੈਜਸਟਰ ਵਾਲੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੀਆਂ ਵੀਡੀਓ ਟੇਪਜ਼ ਕੁਝ ਸੱਜਣਾਂ ਕੋਲੋਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਬਸ ਏਨਾ ਹੀ ਅਫ਼ਸਾਨਾ ਹੈ ਮੇਰੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨਾਂ ਤੇ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਵਿਚ ਜੋ ਕੁਝ ਮੈਂ ਕਿਹਾ, ਉਹ ਮੇਰੀ ਤੁਛ ਬੁਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖ ਸਮਸਿਆ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੋ ਕੋਈ ਕਿਧਰੇ, ਮੇਰਾ ਇਕ ਵੀ ਲਫਜ਼ ਛਪਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਾਬਤ ਕਰੋ! ਤੇ ਇਹ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਸਿੱਖ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਮਾਣੇ ਯਤਨ ਵਜੋਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਹੀ ਗਿਣੀ ਜਾਏਗੀ। ਮੁਮਕਨ ਹੋਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਉਠਦਾ! ਜੇ ਉਪਰੋਕਤ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਮੇਰਾ ਇਕ ਵੀ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਬਦ ਵਿਖਾ ਸਕੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਗੁਰੂ ਤੇ ਪੰਥ ਦਾ ਦੇਣਦਾਰ ਹਾਂ! ਚੈਲੰਜਬਾਜ਼ੀ ਸ਼ੁਆਹਿਦਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਪਰ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਜਜ਼ਬਿਆਂ ਦੀ ਕਸਮ ਦੇ ਕੇ ਚੈਲੰਜ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੁਹਾਈ ਤੁਸੀਂ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਬੜੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਦੇ ਰਹੇ ਹੋ, ਮੇਰੇ ਖਿਲਾਫ ਇਕ ਵੀ ਲਿਖਤੀ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿਚ! ਈਮਾਨ ਵਾਲੇ, ਜਨਾਬ ਹੇਅਰ, ਈਮਾਨ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ ਕਰਦੇ ਤੇ ਬੇ-ਈਮਾਨਾਂ ਬਾਰੇ ਮੇਰੀ ਜ਼ਬਾਨ ਖਾਮੋਸ਼ ਹੈ।

ਤੇ ਹੁਣ ਜ਼ਰਾ ਆਪਣੇ ਗਿਰੇਬਾਂ ਵਿਚ ਭਾਤੀ ਮਾਰ ਕੇ ਤੱਕੋ ਮਿਹਰਬਾਨ! ਜ਼ਰਾ ਮੁਲਾਹਜ਼ਾ ਕਰੋ ਕੁਛ—ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਪਰਚੇ! ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਾਤ ਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦੇਣ ਬਾਬਤ ਯੋਗ ਸਤਿਕਾਰ ਰਖਦਿਆਂ ਜੇ ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਵਾਂ ਕਿ ਸਿੱਖ ਮਸਲੇ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਭੜਕਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਅਖਬਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਚਿਮਟੇ ਨਾਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਚੁਕਦਾ (ਇਹ ਮੇਰੀ ਨਹੀਂ ਪਬਲਿਕ ਦੀ ਰਾਇ ਹੈ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਆਸਲੇ ਖਲਕ ਨਕਾਰਾਏ ਖੁਦਾ) ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਖਵਾ ਨਾ ਹੋਣਾ। ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਮੋਰਚੇ ਦੀਆਂ ਭੜਕਾਊ ਖਬਰਾਂ ਦੇ ਦੇ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਗੰਗਾ ਹੀ ਆਪਣੇ ਘਰ ਪਾ ਲਈ। 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ' ਤਾਂ ਜ਼ਨਾਬ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰਾਸ ਆਇਆ, ਅਸੀਂ ਗਰੀਬ ਤਾਂ ਉੱਝ ਹੀ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਚੰਦ ਕੁ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਪਰਚੇ ਗਵਾਹ ਹਨ ਤੁਸੀਂ ਸਿੱਖੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੇ ਖਾਲਸਈ ਸ਼ਾਨ ਦੇ ਬਿੰਨੇ ਕੁ ਖੋਰ ਖਾਹ ਰਹੇ! 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ' ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਆਪਣੀ ਗਰਜ਼ ਤੇ ਆਪਣੀ ਅਖਬਾਰ ਨੂੰ ਚਮਕਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਣ ਵਾਲੇ ਹੇਅਰ ਸਾਹਿਬ ਤੁਸੀਂ ਖੁੱਧ ਪੰਥਕ ਤੇ ਅਸੀਂ ਜਿਹੜੇ ਫਕੀਰ ਬਣ ਕੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਤੋਂ ਮਾਂਟੀਅਲ ਤਕ ਕੋਸ਼ੀ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਦੀ ਸਦਾਅ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਗੁਨਾਹਗਾਰ! ਖੂਬ!!

ਪਰ ਤੁਹਾਡੇ ਫਤਵੇ, ਆਲੀ ਜਨਾਬ, ਫਕੀਰਾਂ ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਰਖਦੇ—

ਘਰ ਬੁਟਿਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸ਼ਕ ਪੁੱਟੇ
ਤੁੰਗਾ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕਿਸੇ ਉਜਾੜਨਾਂ ਕੀ!

ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ

ਦੀ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਦੀ ਨਮਕ ਹਲਾਲੀ ਇਕ ਝਲਕ ਹੋਰ ਮੁਲਾਹਿਜ਼ਾ ਹੋਵੇ! ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਜਥੇਬੰਦੀ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਇਕ ਚਰਾਗ਼ ਹੈ ਜੋ ਅਨੇਕੀਆਂ ਤੇ ਝੱਖੜਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਵੀ ਪੰਥ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦੀ ਲੋਅ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਮਨਹੂਸ ਸਿਤਾਰੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਛਾ ਗਏ। 1972-73 ਤੀਕਣ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਟੁਕੜੇ ਟੁਕੜੇ ਹੋ ਗਈ। ਇਕ ਆਲ੍ਹਣਾ ਤੀਲ੍ਹਾ ਤੀਲ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਦਰਦਮੰਦਾਂ ਸ੍ਰ. ਭਾਨ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰ. ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਅਣਖੀ, ਸ੍ਰ. ਦਿਲਬੀਰ ਸਿੰਘ (ਦੇਵੇਂ) ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਦੀ ਹਾਈ ਕਮਾਨ ਦੇ ਰੁਕਨ) ਤੇ ਪ੍ਰਿ: ਸਤਿਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਕੈਂਪ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ। ਤਿਣਕੇ ਤਿਣਕੇ ਜੋੜ ਕੇ ਮੁੜ ਆਸ਼ੀਆਨਾ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਉਦੋਂ ਗੁਰਮਿਤ ਕਾਲਜ ਪਟਿਆਲਾ (ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ) ਵਿਚ Theology ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਉਜੜੇ ਚਮਨ ਤੇ ਮੁੜ ਬਹਾਰ ਆਈ। ਪ੍ਰਿ: ਜਾਗੀਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸ੍ਰ. ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ (ਗੁਰਪੁਰਵਾਸੀ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਮੁਕਤਸਰ ਦੇ ਫਰਜ਼ਦ) ਪ੍ਰਿ: ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਇਨਚਾਰਜ ਧਰਮਪੁਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਖਾ: ਦੀਵਾਨ ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਆਲ ਇ: ਸਿ: ਸਟੂ: ਫੈਡ: ਸ੍ਰ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਰਦੀ ਆਫ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਪਟਿਆਲਾ ਤੇ ਦਾਸ (ਜੋ ਗੁਰਮਿਤ ਕਾਲਜ ਦਾ ਤਾਲਬ ਇਲਮ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦਾ ਸਪੇਸ਼ਲ ਐਡੀਟਰ ਵੀ ਸੀ) ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਟੀਮ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਨਿੱਤਰੀ। ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੀ ਗਹਿਮਤ ਤੇ ਪੰਥਕ ਸੋਸਾਵਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ, ਦੀ. ਖਾ: ਦੀ: ਦੇ ਦਿਲੀ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦਿਨਾ ਵਿਚ ਹੀ ਜੋਬਨ ਤੇ ਆ ਗਈ ਤੇ ਪੰਥਕ ਕਾਫਲੇ ਅਬਵਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਹਰਾਵਲ ਦਸਤੇ ਵਜੋਂ ਸਿਰ ਤੇ ਕਢਨ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਟੁ ਪਈ। ਅੱਜ ਵੀ ਦਾਸ ਜਾਂਬਾਜ਼ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਇਸ ਤਨਜ਼ੀਮ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ। ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜੋ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਉਸਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਵਲੋਂ ਹੀ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਹਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਿ: ਹਰੀ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੋ ਦਾਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਸਨ, ਤੋਂ ਚਾਰਜ ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਜੀ ਨੇ ਲੈਣਾ ਸੀ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਚਾਰਜ ਲੈਂਦਿਆਂ ਸਾਰ ਦਾਸ ਨੂੰ ਬੇਹਤਰੀਨ ਪੱਤਰਕਾਰ ਤੇ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਕਦਜ ਕਰਦਿਆਂ ਸਿਰੋਪਾਉ ਦੇਕੇ ਨਿਬਾਜ਼ਿਆ। ਕਦੀ ਵਕਤ ਮਿਲਿਆ ਜਾਂ ਤੁਸਾ ਕਦੀ ਇਸਦੀ ਪੁੱਛ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸੰਨ 1978 ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ ਦੇ ਦਰਦਨਾਕ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਾਕੇ ਦੇ ਉਸ ਲਹੂ ਭਿੱਜੇ ਨਜ਼ਾਰੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਵੀ ਕਰਾਂਗਾ ਜੋ ਰਾਜ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਫੌਜਾ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਿ: ਹਰੀ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖਾਲਸਾ ਤੇ ਦਾਸ ਦੇ ਸੀਨੇ ਤਕ ਸੀਮਤ ਹੋ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਮਾਨ ਹੇਅਰ ਜੀ, ਮੈਂ ਮੁੜ ਗੁਜ਼ਾਰਸ਼ ਕਰਾਂ, ਸੁਰਬੀਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਇਸ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸੰਬੰਧ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਅੰਤਾਂ ਦਾ ਨਾਜ਼ ਫਖਰ ਹੈ ਤੇ ਆਪਣੀ ਵਫਾ ਪ੍ਰਸਤੀ ਤੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਹੱਦ ਤਕ ਨਾਜ਼। ਪਰ ਤੁਹਾਡੇ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਕੀ ਕਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੇਰੀ ਦੋਸਤੀ ਦਾ ਦਮ ਭਰਿਆ ਸੀ ਪਰ ਬਾਇਦ ਤੁਸੀਂ ਕਦੀ ਵਫਾ ਨਾਮ ਦੀ ਕੋਈ ਬੇਅ ਸੁਣੀ ਹੀ ਨਹੀਂ—

ਹਮ ਕੋ ਉਨ ਸੇ ਵਫਾ ਕੀ ਹੈ ਉਮੀਦ
ਜੋ ਨਹਾ ਜਾਨਤੇ ਵਫਾ ਕਿਆ ਹੈ....

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਵੈਨਕੂਵਰ

(ਖਿਆ ਕਰਨਾ ਮੈਨੂੰ ਮੁੜ ਬੀਤੇ ਵੱਲ ਮੁੜਨਾ ਪਿਆ ਕਿਉਂ ਜੋ ਤੁਸਾਂ ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਵਫਾ ਪਰਸਤੀ ਤੇ ਟਿਪਣੀ ਜੁ ਕੀਤੀ ਸੀ!) ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਰੋਸ ਦੇ ਮਿਹਰਬਾਨਾਂ ਦਾ ਮੈਂ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਦੇ ਅੰਬਾਰ ਵਿਚੋਂ ਮੇਰੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਤੇ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਨਿਗਾਹ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਕਾਬਲ ਨੇ ਸਵੀਕਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਮੈਨੂੰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਆਉਣ ਦੀ ਟਿਕਟ ਸਮੇਤ ਦਾਅਵਤ ਦਿਤੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਉਲਝ ਗਏ। ਤਲਵੰਡੀ, ਬਾਦਲ ਲੜਾਈ ਦੇ ਹੰਗਾਮਿਆਂ, ਜਿਸਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੇ, ਤੋਂ ਮਸਾਂ ਵਹਿਲਾ ਹੋ ਕੇ ਮੈਂ 31 ਅਗਸਤ 1980 ਨੂੰ ਵਤਨ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹੀ ਤੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਲਈ ਜਹਾਜ਼ ਫੜਿਆ। ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਵਲੋਂ ਮੈਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਕ ਸਾਲ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਹਮ ਸਫਰ ਪ੍ਰਿ: ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਮਲੇਸ਼ੀਆ, ਬਾਈਲੈਂਡ ਆਦਿ ਵੀ ਏਨੇ ਹੀ ਸਮੇਂ ਲਈ ਧਰਮ ਪਰਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਮੈਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਆਰੰਭ ਦਿਤੀ। ਜੋ ਸਰੀ ਬਣੀ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ। ਇਥੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਗਿਆਤ ਲਈ ਦਸ ਦਿਆਂ ਰੋਸ ਸਟਰੀਟ ਦੀ ਪੱਤਰਕਾ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਬਤੌਰ ਐਡੀਟਰ ਖਾਲਸਾ ਐਡਵੋਕੇਟ ਪੱਛਮੀ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀ ਸੈਰ ਤੇ ਆਉਣ ਦੀ ਵਾਲਾ ਸਾਂ। ਮਕਸਦ ਸੀ, ਧਰਮ ਪਰਚਾਰ, ਤੇ ਸਫਰਨਾਮਾ ਤੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਸੰਬੰਧੀ ਆਪਣੀ ਪੁਸਤਕ ਜੋ ਮੈਂ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਬਾਬਤ ਮੈਟਰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ। ਸੰਜੋਗ ਨਾਲ ਰੋਸ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪੱਤਰਕਾ ਮਿਲ ਗਈ ਤੇ ਨਸੀਬ ਮੈਨੂੰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਲੈ ਆਇਆ।

ਮਾਰਚ 1981 ਵਿਚ ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਦੀ Educational conference ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਹੋਈ ਸੀ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਲਈ ਮੇਰਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ (ਇਹ ਉਹੋ ਕਾਨਫਰੰਸ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ Sikhs demand Sovereign Sikh state ਸਿੱਖ ਮੁਕੰਮਲ ਖੁਦਮਖਤਿਆਰ ਸਿੱਖ ਸਟੇਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ) ਦਾ ਰੋਜ਼ਲੇਸ਼ਨ ਪਾਸ ਹੋਇਆ ਜਿਸਦੇ ਫੋਰਨ ਬਾਅਦ ਪੰਥਕ ਮੁਹਾਜ਼ੇ ਵਿਚ ਗਰਮੀ ਆ ਗਈ। ਇਹ ਮਤਾ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵਜ਼ੂਹਾਤ ਕਰਕੇ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਠੀਕ ਉਦੋਂ ਜਿਵੇਂ ਅੱਜ ਹਰ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰ ਤੇ ਸੰਸਥਾ ਨੇ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ' ਨਾਲੋਂ ਆਪਣਾ ਸਿੱਧਾ ਸੰਬੰਧ ਤੋੜ ਲਿਆ ਹੈ। ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਵਾਂਗ ਚੀਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਨੇ ਫਿਰ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਗਵਾਈ ਪਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਦਾ ਵਿਗਲ ਵਜਾ ਦਿਤਾ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਮੈਨੂੰ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਰਖਣ ਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਅਹਿਸਾਨ ਫ਼ਰਾਮੋਸ਼ੀ ਦੀ ਇਤਹਾ ਹੋਏਗੀ ਜੇ ਮੈਂ ਇਸ ਸਚਾਈ ਦਾ ਇਕਬਾਲ ਨਾ ਕਰਾਂ ਕਿ ਗੁ: ਰੋਸ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਬਾਰ ਬਾਰ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਤੇ ਵੀ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਵਾਸਤੇ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਮੇਰੀਆਂ ਮਾਸੂਮ ਗੁਸਤਾਖੀਆਂ (ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਪਿਆਰ ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸੱਜਣਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਰਾਉਣਾ ਗੁਸਤਾਖੀ ਹੀ ਗਿਣੀ ਜਾਏਗੀ) ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਵੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਲੈ ਕੇ ਦੇ ਦਿਤਾ। ਮਾਰਚ ਏਸੇ ਦੁਬਿਧਾ ਵਿਚ ਗੁਜ਼ਰ ਗਿਆ। ਪਰ ਮੈਂ ਦੀਵਾਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨਿਜੀ ਹਾਲਾਤ ਕਾਰਨ ਸਤੰਬਰ 1981 ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਜਾਣ ਲਈ ਬਜ਼ਿਦ ਸਾਂ। ਕਿੱਸਾ ਮੁਖਤਸਰ—ਸਤੰਬਰ ਨੇੜੇ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਮੈਂ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚੋਂ ਰੁਖਸਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਕੁਝ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਤਮੰਨਾਂ—ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀਦਾਰੇ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਬਕਾਇਦਾ ਛੁੱਟੀ ਲੈ ਕੇ ਕੈਲੀਗਰੀ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਤੁਹਾਡੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ.....ਕੁਰਬਾਨ ਜਾਈਏ ...!

'ਖਾਲਸਾ ਐਡਵੋਕੇਟ' ਤੇ 'ਇਡੋ ਕਨੇਡੀਅਨ ਟਾਈਮਜ਼' ਦਾ ਤਾਂ ਭਲਾ ਖੇਤਰ ਹੀ ਵਖਰਾ ਵਖਰਾ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ, ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ ਆਪਣੀ ਬਰਾਦਰੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਕਿਉਂ ਹਸਦ ਦੀ ਅੱਖ ਨਾਲ ਦੇਖਦੇ ਹੋ! ਆਪਣਾ ਬਾਗ਼ ਪਰਵਾਰ ਵਧਦਾ ਫੁਲਦਾ ਵੇਖਕੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਜੱਲਾਦ ਵਾਂਗੂ ਹਰ ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਚੇ ਤੇ ਉਸਦੇ ਐਡੀਟਰ ਮਗਰ ਨਾਦਰ ਤਲਵਾਰ ਸੁਝ ਕੇ ਪੈ ਜਾਵੇ! ਖੋਰ ਤੁਹਾਡੀ ਆਪਣੀ ਵੀ ਅਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੀ ਵਿਤਰਤ। ਹਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸਿੱਖੀ ਸੇਵਾ ਬਾਬਤ ਨਿਰਪੱਖ ਤੇ ਬੇਲਾਗ ਸੱਜਣਾਂ ਨੇ ਜੋ ਨਤੀਜੇ ਕੱਢੇ ਹਨ, ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਮਨ ਪਸੰਦ ਸੁਗਲ ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਦੀਆਂ ਮਾਣਯੋਗ ਹਸਤੀਆਂ, ਸਿੱਖ ਸਭਾ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਤੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੇ ਮੁਅਤਬਰ ਪਤਵੰਤਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਾਤ ਤੇ ਚਿੱਕੜ ਉਛਾਲਣਾ ਹੀ ਹੈ। ਕਦੀ ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਕੰਡ ਝਾੜ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਕਦੀ ਦੂਜੇ ਦੀ। ਕਦੀ ਇਕ ਭਲੇਮਾਣਸ ਦੀ ਬੇਪਤੀ, ਕਦੀ ਦੂਜੇ ਦੀ।

ਖੋਰ ਅਸੂਲ ਦੀ ਬਿਨਾਅ ਤੇ ਤਾਰੀਫ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਸਾਰੂ ਨੁਕਤਾ ਚੀਨੀ ਅਖਬਾਰ ਨਵੀਸੀ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤਕਾਜ਼ਾ ਹੈ ਤੇ ਹੱਕ ਵੀ। ਸਿਹਤਮੰਦ ਵਿਰੋਧਤਾ ਹੋਣੀ ਵੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਜਿਹੜੀ ਖ਼ਬਰਾਂ ਤੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ-ਬਿਆਨ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਤੁਹਾਡੀ ਕਲਮ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਰੱਬ ਭੂਨ ਨਾ ਬੁਲਾਏ, ਕਦੀ ਪੜ੍ਹੀ ਨਾ ਸੁਣੀ। ਬਹੀਦਾਂ ਦੀ ਜਮਾਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਆਨੰਦਪੁਰ ਦੇ ਮਤੇ ਲਈ ਸਿਰ ਧੜ ਦੀ ਬਾਜ਼ੀ ਲਾਈ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਜਮਾਤ ਦੇ ਜਵਾਂ-ਮਰਦ ਅਕਾਲੀਆਂ ਬਾਬਤ ਫਰਮਾ ਰਹੇ ਹੋ—“ਅਕਾਲੀ ਮੋਕ ਮਾਰ ਗਏ”। ਬਲਿਹਾਰ ਜਾਈਏ ਤੁਹਾਡੀ ਪੰਥ ਪ੍ਰਸਤੀ, ਸਿੱਖੀ ਸ਼ਰਧਾ, ਤੇ ਅਖਬਾਰ ਨਵੀਸੀ ਦੇ! ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਤਾਅਨਾ ਦਿਤਾ ਹੈ, ਮਾਨਯੋਗ ਹੇਅਰ ਸਾਹਿਬ, ਕਿ ਦੂਜੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਜਾਂ ਮੇਗਜ਼ੀਨਾਂ ਵਾਲੇ ਪੁਰਾਣਾ ਮੈਟਰ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਖੋਰ, ਇਹ ਕੋਈ ਏਡੀ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਮੈਟਰ ਨਵਾਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣਾ ਦੋਵੇਂ ਕਿਸਮ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਰਤਾ ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਕੀ ਖਿਆਲ ਹੈ? ਦੇਸ ਪ੍ਰਦੇਸ ਲੰਡਨ ਦੀ ਨਕਲ ਮਾਰਨ ਦਾ ਵਨ ਕੋਈ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਸਿੱਖੇ!

ਇਸ ਸਾਦਗੀ ਪੇ ਕੋਟ ਨਾ ਮਰ ਜਾਏ ਐ ਖੁਦਾ
ਲੜਤੇ ਹੈਂ ਔਰ ਹਾਥ ਮੇਂ ਤਲਵਾਰ ਭੀ ਨਹੀਂ....

ਅਗਲੇ ਅੰਕ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹੋ—ਤੀਸਰੀ ਕਿਸਤ
“ਸਿੱਖ ਟਾਈਮਜ਼”....ਇਕ ਹੁਸੀਨ ਖਾਬ
.....ਦਰਦ ਨਾਕ ਅੰਨਜਾਮ
ਗੁਰੂ ਹੀ ਜਾਣੇ ਕਿਉਂ ਮੇਰੇ ਖਿਲਾਫ ਸਾਜ਼ਸ਼ਾਂ ਦਾ
ਤਾਣਾ ਬਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਜਿਸਦਾ ਦਾਇਰਾ
ਦਿੱਲੀ, ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਤਕ ਪਸਰਿਆ
ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਜੇ ਮੈਂ ਇਕ ਸਿੱਟ ਦਾ ਰਵਾਦਾਰ ਹੋਵਾਂ ਜਾਂ ਇਕ
ਪਾਈ ਵੀ ਕਿਸੇ ਹਿਸਾਬ ਮੇਰੇ ਨਾਂ ਨਿਕਲਦੀ ਹੋਵੇ,
ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਸਜਾ ਚਿਤਵੇ ਮੈਂ ਹੱਸ ਕੇ ਭੁਗਤਣ ਨੂੰ
ਤਿਆਰ ਹਾਂ

ਤੁਸੀਂ ਹੇਅਰ ਸਾਹਿਬ ਇਹ ਲਿਖ ਕੇ ਬੜਾ ਗੁਨਾਹ
ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਸਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੁਖ ਸਲਾਹਕਾਰ
ਹਾਂ। ਇਹ ਕਿਉਂ? ਮੇਰੀ ਨਾਚੀਜ ਹਸਤੀ ਇਸ
ਕਾਬਲ ਕਿਥੋਂ? ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰਾਹ ਨੁਮਾਈ ਗੁਰੂ
ਮਹਾਰਾਜ ਆਪ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਹਰ ਸਿੱਖ ਦੇ
ਰਾਹਬਰ ਹਨ

‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਦੇ ਚੰਦੇ ਦਾ ਫਾਰਮ SUBSCRIPTION FORM

To

The Canada Darpan
P.O.Box. 67344, STN. 'O'
VANCOUVER, B.C.
CANADA V5W 3T1

Phone. (604) 324-6111

I am enclosing a ☐ cheque ☐ M.O. ☐ Draft as my
Subscription for the year(s).....I may be sent the
newspaper at the following address:

Name.....
Address.....
City.....
Province.....
Postal code.....
PHONE.....

One Year.....15 dollars
Two Year.....25 dollars
Three year.....35 dollars
Life membership.....200 dollars
ASIA.....40 dollars(a year)
U.S.A.....20 dollars(a year)
Europe.....35 dollars(a year)
Africa.....35 dollars(a year)

ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ (ਨਾਵਲ)

ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਪਿੰਡ ਖੁਰਦਪੁਰ, ਜ਼ਿਲਾ ਜਲੰਧਰ) ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਸੋਸਾਇਟੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਵੈਨਕੂਵਰ, ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਜੀਵਨ ਗਾਥਾ।
(ਲੜੀਵਾਰ)

ਕਿਸਤ ਅੱਠਵੀਂ

ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਨਾਵਲਿਸਟ

ਕਾਂਡ 18

ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ, ਬਖਤੋਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਕੁਝ ਹਟਵੇਂ, ਉਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪਿੱਛੇ ਤੁਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਦ ਬਖਤੋਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਇਆ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਰਸੂਲਪੁਰੀਏ ਨੇ ਕੁੰਡਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ। ਉਸਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਬਖਤੋਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹਰਾਨੀ ਨਾ ਹੋਈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜਦੋਂ ਜੀਅ ਚਾਹੇ ਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਜਦੋਂ ਮਨ ਕਰੇ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਆਉਣ ਜਾਂ ਜਾਣ ਦਾ ਅਗਾਊਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦਾ।

ਉਹ ਅੱਗਤ ਪਿੱਛਤ ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹੇ ਤਾਂ ਬਖਤੋਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਾਈ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਖੜੀ ਹੋ ਗਈ। ਉਹ ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਾਣਦੀ ਸੀ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਵੇਖਿਆ। ਉਸਨੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਵੱਲ ਝਾਕਣਾ ਚਾਹਿਆ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਮਾਈ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਲੈ ਲਏ। “ਸਿੱਤ ਬਾਬਾ ਜੀ! ਸਾਰੇ ਕਹਿੰਦੇ ਐਂ ਤੁਸੀਂ ਬੜੀ ਕਰਣੀ ਵਾਲੇ ਸਿੱਤ ਓ! ਮੈਨੂੰ ਚਰਨ ਪੂੜ ਲੈ ਲੈਣ ਦਿਓ।”

“ਮਾਤਾ ਜੀ! ਕਰਣੀ ਵਾਲੇ ਕੇਵਲ ਸ਼ਿਤਗੁਰੂ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹੀ ਚਰਨੀ ਲੱਗੇ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਤੁਛ ਸੇਵਕ ਹਾਂ।”

“ਮੈਂ ਤਾਂ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਵਾਹਗੁਰੂ ਵਾਹਗੁਰੂ ਕਰਦਿਆਂ ਰੋਟੀਆਂ ਪਕਾਈਆਂ ਮੱਕੀ ਦੀਆਂ। ਸਾਗ ਰਿੱਧਾ ਐਂ ਸਰੋਂ ਦਾ। ਰੱਜਵਾ ਬਿੰਦਾ ਪਾਇਓ। ਤੁਸੀਂ ਵੱਡੇ ਸਿੱਤ ਬਾਬਾ ਓ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਵਰ ਮੰਗਣੇ ਵਰ। ਤੁਸੀਂ ਨਾਹ ਨੁਕਰ ਨਾ ਕਰਿਓ।” ਕਹਿਦੀ ਮਾਈ ਫਿਰ ਝੁਕੀ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਫਿਰ ਉਸਦੇ ਹੱਥ ਫੜ ਲਏ।

“ਮਾਤਾ ਜੀ! ਜੇ ਮੰਗਣਾ ਹੈ ਸਤਗੁਰ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਤੋਂ ਮੰਗੋ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਆਪ ਮੰਗਤੇ ਹਾਂ। ਮੰਗਣਾ ਕੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ। ਸਰਬ-ਕਲਾ ਸੰਪੂਰਨ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਤੋਂ ਮੰਗੋ ਜੇ ਮੰਗਣਾ ਹੈ।”

ਮਾਈ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਆਇਆ ਕਿ ਸਿੱਤ ਬਾਬਾ ਜੀ ਪਰਛਾਦ ਛਕ ਕੇ ਹੀ ਪਰਸੰਨ ਹੋਣਗੇ। ਫਿਰ ਵਰ ਮੰਗਾਂਗੀ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਪਿੱਠ ਦੇ ਕੇ ਚੱਕੇ ਵੱਲ ਜਾ ਪੁੱਛੀ। ਚੱਕੇ ਵਿਚ ਖੋਸ ਵਿਛਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਰਸੂਲਪੁਰੀਆ ਪਰਸ਼ਾਦ ਛਕਣ ਲਈ ਚੱਕੜੀ ਮਾਰ ਕੇ ਬਹਿ ਗਏ। ਬਖਤੋਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਾਈ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀ। ਮਾਈ ਨੇ ਜ਼ਰਾ ਝਿੜਕ ਕੇ ਕਿਹਾ—

“ਬਖਤੋਰਿਆ! ਬਹਿ ਜਾ ਤੂੰ ਵੀ। ਮੈਂ ਆਪ ਕਰ ਲਵੂੰ ਸਭ ਕੁਝ।”

ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਧਿਆਨ ਮਾਈ ਵੱਲ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਕਦੇ ਮਾਈ ਵੱਲ ਤਕਦਾ ਤੇ ਕਦੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲ। ਬਖਤੋਰ ਸਿੰਘ ਅਜੇ ਵੀ ਮਾਈ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਆਸ ਵਿਚ ਖੜਾ ਸੀ। ਜਦ ਮਾਈ ਨੇ ਰੋਟੀਆਂ ਤੇ ਸਾਗ ਪਰੋਸ ਕੇ ਥਾਲੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਰੱਖ ਦਿਤੀਆਂ ਤਾਂ ਬਖਤੋਰ ਸਿੰਘ ਵੀ ਬਹਿ ਗਿਆ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਹੀ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਪੜਿਆ—

“ਨਾਨਕ ਤੁਸਰੀਆ ਪਕਈਆ ਪਈਆਂ ਥਾਲੇ ਜਿਨੀ ਗੁਰੂ ਮਨਾਇਆ

ਰਜ ਰਜ ਸੇਈ ਖਹਿ।” ਤੇ ਪਰਸ਼ਾਦ ਛਕਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਮਾਈ ਪੈਰਾਂ ਭਰਨੇ ਬੈਠੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਵੇਖਦੀ ਤੇ ਵਾਹਗੁਰੂ ਕਰਦੀ ਰਹੀ। ਉਹ ਚੁਪ ਕਰਕੇ ਪਰਸ਼ਾਦ ਛਕਦੇ ਰਹੇ। ਮਾਈ ਨੇ ਹੌਲੀ ਜਿਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੇ ਤੱਤਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਘਿਰ ਖੀਰ ਦੀਆਂ ਕੋਲੀਆਂ ਵਿਚ ਪਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਖੀਰ ਦੀਆਂ ਕੋਲੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਦਿਆਂ ਸੋਚਣ ਲੱਗੀ ਕਿ ਖੀਰ ਖਾ ਕੇ ਸਿੱਤ ਬਾਬਾ ਜੀ ਜ਼ਰੂਰ ਪਰਸੰਨ ਹੋ ਕੇ ਮੇਰਾ ਮੰਗਿਆ ਵਰ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਸੋਣ ਵਾਲੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਗਈ। ਪੰਜ ਛਾਲੇ ਉਸਨੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੱਗੇ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿਹਾ—“ਸਿੱਤ ਬਾਬਾ ਜੀ! ਵਰ ਦਿਓ। ਮੈਂ ਪੋਤਰਿਆਂ ਵਾਲੀ ਹੋਵਾਂ।” ਉਹ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੈਰਾਂ ਪਰਨੇ ਬੈਠੀ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਜੋਦੜੀ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਭਰਪੂਰ ਨਜ਼ਰ ਮਾਈ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਉਤੇ ਸੁਟਦਿਆਂ ਕੋਮਲ ਅਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਕਿਹਾ—

“ਮਾਤਾ ਜੀ ਸਤਗੁਰ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨਵ-ਨਿਧੀਆਂ ਸਿਧੀਆਂ ਦੇ ਦਾਤੇ ਹਨ। ਅਰਦਾਸ ਕਰਾਓ।”

ਰਸੂਲਪੁਰੀਆ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ—ਮਾਈ ਕਿੰਨੀ ਚਤਰ ਹੈ। ਪੋਤਰੇ ਮੰਗਦੀ ਹੈ। ਜਾਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹੀ ਜੰਮੇ। ਇਕ ਵਾਰੀ ਰੋਟੀ ਖੁਆ ਕੇ ਦੋ ਵਰ ਮੰਗ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਮੁਸਕਰਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਬਖਤੋਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲ ਤਕਿਆ। ਉਹ ਨੀਵੀਂ ਪਾਈ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਮਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਵਿਚ ਦਖਲ ਦੇ ਕੇ ਝਿੜਕਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਖਾਣੀਆਂ ਚਾਹੁੰਦਾ।

ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕੁਝ ਦੇਰ ਚੁਪ ਰਹਿ ਕੇ ਫਿਰ ਕਿਹਾ—“ਮਾਤਾ ਜੀ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਕੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਾਓ। ਸਤਗੁਰ ਬਖਸ਼ ਕਰਨਗੇ।”

“ਮੈਂ ਪਰਮਸ਼ਾਲਾ ਜਾ ਕੇ ਗੁੰਥੀ-ਬਾਬੇ ਤੋਂ ਦੋ ਵਾਰੀ ਅਰਦਾਸ ਕਰਾਈ ਐ। ਮੇਰਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ।” ਕਹਿ ਕੇ ਉਹ ਫਿਰ ਜ਼ਰਾ ਰੋਹ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਬੋਲੀ—“ਗੁੰਥੀ ਬਾਬਾ ਤਾਂ ਆਪ ਛੜਾ ਐ। ਗੁਰੂ ਉਹਦੀ ਅਰਦਾਸ ਨਹੀਂ ਸੁਣਦਾ। ਮੇਰੀ ਕਿਉਂ ਸੁਣੇ।”

ਬਾਬੇ ਚੁੱਪ ਦਾ ਰਾਜ ਵਰਤ ਗਿਆ। ਮਾਈ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਆਂ ਕਿਹਾ—“ਗੁੰਥੀ ਬਾਬਾ ਛੜਾ, ਚਤਰ ਸਿੰਘ ਛੜਾ, ਬਖਤੋਰ ਛੜਾ। ਏਥੇ ਤਾਂ ਸਭ ਛੜੇ ਈ ਛੜੇ ਐ।” ਉਸਨੇ ਰਸੂਲਪੁਰੀਏ ਵੱਲ ਤਕ ਕੇ ਕਿਹਾ—“ਇਹਦਾ ਨਹੀਂ ਪਤਾ। ਇਹ ਵੀ ਛੜਾ ਹੋਵੇ। ਮਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਦੇ ਨਾਹ ਦਸੁ। ਜੇ ਪਟਿਆਲੇ ਜਾਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਹੁ ਲੋਧੀਆਣੇ ਚਲਿਆ। ਜੇ ਧੂਰੀ ਜਾਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਹੁ ਚਲਿਆ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ। ਇਹਦਾ ਕੋਈ ਪਤਾ ਨਹੀਂ। ਮੇਰਾ ਅੰਦਰਲਾ ਕਹਿੰਦੇ ਇਹ ਵੀ ਛੜਾ ਹੋਵੇ।”

ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਰਸੂਲਪੁਰੀਆ ਇਕ ਦੂਜੇ ਵੱਲ ਵੇਖ ਕੇ ਮੁਸਕਰਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਮਾਈ ਦੀ ਨਜ਼ਰ, ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਅੱਗੇ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਪੰਜ ਛਾਲਿਆਂ ਵੱਲ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਹ ਸੋਚ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਸਿੱਤ ਬਾਬਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਵਰ ਦੇ ਦੇਵੇ। ਜੇ ਇਹਨੇ ਵਰ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਛਾਲੇ ਕਿਉਂਦਿਆਂ। ਉਹ ਇਸ ਦੁਚਿੱਤੀ ਵਿਚ ਪਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਕਿ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਛਾਲਰ ਚੁੱਕ ਕੇ, ਮਾਈ ਨੂੰ ਦੇਣੇ ਚਾਹੇ। ਮਾਈ ਝੱਕਦਿਆਂ ਝੱਕਦਿਆਂ ਛਾਲਰ ਫੜ ਲਏ। ਸੋਚਣ ਲੱਗੀ ਕਿ ਸਿੱਤ ਬਾਬੇ ਨੇ ਵਰ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ ਤਾਂ ਛਾਲੇ ਵੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਲਏ। ਕਈ ਸਿੱਤ ਬਾਬੇ ਵਰ ਦੇ ਜਾਂਦੇ ਐ। ਛਾਲੇ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਐ। ਵਰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਂਦਾ। ਉਹ ਝੂਠੇ ਸਿੱਤ ਬਾਬੇ ਹੋਂਦੇ ਐ। ਇਹਨਾਂ ਖਿਆਲਾਂ ਵਿਚ ਝੁੱਝੀ ਮਾਈ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਕੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗਲ ਜਾ ਲੱਗੀ—“ਵੇ ਪੁੱਤ ਬਖਤੋਰੇ ਨੂੰ ਵੀ ਲੈ ਚੱਲ ਨਾਲ। ਮੈਂ ਵੀ ਚਲੁ ਤੇਰੇ ਨਾਲ। ਤੂੰ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਵੱਢੀ। ਬਖਤੋਰ—ਸਰਦਾਰ ਨੂੰ ਵੱਢ

ਮੈਂ ਸਰਦਾਰਨੀ ਦਾ ਦੁਖ-ਦਰਦ ਵੰਡਾਉਂ।” ਕਹਿਦੀ ਮਾਈ ਝੁੱਝੀ ਰੋਣ ਲਗ ਪਈ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸੱਜਾ ਹੱਥ ਮਾਈ ਦੀ ਪਿੱਠ ਉਤੇ ਸੀ। ਨੇਤਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੱਜਲ ਸਨ।

ਕਾਂਡ 19

ਭਾਈ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦਾ ਬੀਜ ਭਾਈ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੀਜਿਆ ਸੀ। ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਰਸੂਲਪੁਰੀਏ ਨੇ, ਉਸਦੇ ਅੰਦਰ ਉਗਦੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੇ ਬੂਟੇ ਨੂੰ ਜਿਜਿਆ। ਬਖਤੋਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਚਤਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਲੁਕ ਛਿਪ ਕੇ ਦੇਸ਼-ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਉਹ ਪਰਭਾਵਤ ਹੋ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਿੱਤਰ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ।

ਰਸੂਲਪੁਰੀਏ ਦੇ ਟਿਕਾਣੇ ਨੂੰ ਇਕਲਵੰਜਾ ਤੇ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਮਝ ਕੇ, ਉਸ ਰਾਤ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਸ ਪਾਸ ਠਹਿਰਨਾ ਠੀਕ ਸਮਝਿਆ। ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਭਾਈਬੰਦਾਂ ਕੋਲ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਚਤਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬਖਤੋਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਰਸੂਲਪੁਰੀਏ ਦੇ ਟਿਕਾਣੇ ਲੈ ਆਂਦਾ। ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਸਾਰ ਏਨਾ ਪਰਭਾਵਤ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਫਤਹ ਵੀ ਨਾ ਖੁਲਾ ਸਕਿਆ। ਉਸਨੇ ਅੜ ਅੜ ਕੇ ਫਤਹ ਖੁਲਾਈ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਵੱਲ ਸੰਬੋਧਨ ਹੋ ਕੇ ਕਿਹਾ—“ਭਾਈ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਜੀ! ਤੁਸੀਂ ਬੜੇ ਦਰਸ਼ਨੀ-ਦੀਦਾਰੀ ਸਿੰਘ ਹੋ। ਤੁਹਾਡੇ ਉਤੇ ਦਾਤੇ ਦੀ ਮਿਹਰ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਮਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਰਸੰਨ ਹੋਇਆ ਹੈ।” ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਨੀਵੀਂ ਪਾ ਕੇ ਸੁਣ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਹੀ ਕਿ ਕੀ ਉਤਰ ਦੇਵੇ। ਇਕ ਵਾਰੀ ਉਸਨੇ ਸਿਰ ਉਤੇ ਕਰਕੇ ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹਿਆ ਪਰ ਫਿਰ ਝੱਕ ਗਿਆ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਿੱਠ ਉਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਕੇ ਪੁਛਿਆ—ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਜੀ! ਗੁਰੂ ਪਿਆਰੇ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸੱਚੀ ਸਾਖੀ ਪੜ੍ਹੀ ਜੇ ਨਾ? ਹੁਕਮ ਆਉਣ ਤੇ ਲਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਛੱਡ ਕੇ ਤੁਰ ਪਏ ਸਨ। ਤੁਹਾਡਾ ਸੁਭ ਨਾਮ ਵੀ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੇ ਭਾਈ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਸਤਗੁਰੂ ਮਿਹਰ ਕਰਨ। ਬਖਸ਼ ਕਰਨ। ਸੰਗਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤਨ ਮਨ ਲਾ ਕੇ ਕਰੋ! ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਨਾਹ ਵਿਸਾਰਨਾ।” ਕਹਿਦਿਆਂ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਬਖਤੋਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਾਈ ਦੀ ਕਹੀ ਗੱਲੀ ਯਾਦ ਆ ਗਈ—“ਗੁੰਥੀ ਬਾਬਾ ਆਪ ਛੜਾ ਐ। ਉਹਦੀ ਆਪਣੀ ਅਰਦਾਸ ਗੁਰੂ ਨਹੀਂ ਸੁਣਦਾ...” ਇਸ ਸੋਚ ਵਿਚ ਪੈ ਕੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਚੁਪ ਹੋ ਗਏ।

ਰਸੂਲਪੁਰੀਏ ਨੇ ਚਾਹ ਦੀ ਬਾਲਟੀ ਤੇ ਪਿਆਲੀਆਂ ਲਿਆ ਰੱਖੀਆਂ। ਬਾਲਟੀ ਵਿਚੋਂ ਭਾਪ ਨਿਕਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਪਹਿਲੋਂ ਚਾਹ ਨਾਹ ਪੀਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀ ਪਰ ਫਿਰ ਕੁਝ ਸੋਚ ਕੇ ਇਕ ਘੁਟ ਭਰ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ—“ਮਿੱਠਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤਾ ਮਿੱਠਾ ਨਹੀਂ ਸੁਖਾਂਦਾ।”

ਰਸੂਲਪੁਰੀਏ ਨੇ ਗਰਮ ਗਰਮ ਦੁੱਧ ਦਾ ਗਲਾਸ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆ ਰੱਖਿਆ। ਚਾਹ ਦੇ ਕੇ ਘੁਟ ਭਰਦਿਆਂ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜ਼ਰਾ ਕੁ ਨਜ਼ਰ ਉਤੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲ ਤਕਿਆ। ਉਹ ਦੁੱਧ ਵਾਲੇ ਗਲਾਸ ਵਿਚ ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਚਾਹ ਉਲਟਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਚਾਹ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪੀਤੀ। ਉਹ ਦੁੱਧ ਪੀਣ ਦਾ ਆਦੀ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਵੀ ਠੰਡਾ ਦੁੱਧ। ਚਾਹ ਦੇ ਦੋ ਘੁਟਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸਦੇ ਬੁਲ੍ਹ ਸੜ ਗਏ। ਉਹ ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਵਿਚ ਸੋਚਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਵਾਂਗੂੰ ਹੀ ਦੁੱਧ ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਤਾਂ ਚੰਗਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਪਿਆਲੀ ਹੇਠਾਂ ਰੱਖ ਦਿਤੀ।

ਬਖਤੋਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ—“ਭਾਈ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਤੁਸੀਂ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਬੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਸੀ। ਚੁੱਪ ਕਿਉਂ ਬੈਠੇ ਓ?”

ਉਸਨੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਬੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣੀਆਂ ਸਨ। ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਪਰਭਾਵ ਹੇਠਾਂ ਦੱਬਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਗੁਰਸਿੱਖ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਕ ਨਿਗੂਣਾ ਰਾਗੀ ਸਮਝ ਕੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨੇ ਝੱਕ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਹੌਲਾ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ—

“ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ। ਦਾਸ ਦੀ ਇਕ ਸਨਿਮਰ ਬੇਨਤੀ ਐ। ਦਾਸ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿਓ। ਦਾਸ ਵੀ ਤਿਆਰ ਐ।” ਏਨੀ ਹੀ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਉਹ ਚੁਪ ਹੋ ਗਿਆ।

ਬਖਤੋਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰਾਂ ਝੱਕਦਿਆਂ ਪਹਿਲੋਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਵੇਖਿਆ। ਉਹ ਬਿੱਟ ਬਿੱਟ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਵੱਲ ਤਕ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਫਿਰ ਹੌਲਾ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ—

“ਸਿੱਤ ਮਿਸਰਾ ਜੀ ਦੇ ਡੇਰੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਦਾਸ ਨੇ ਗਤਕਾ ਵੀ ਸਿਖਿਆ ਸੀ।” ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਫਿਰ ਰੁਕ ਗਿਆ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੱਜੀ ਬਾਂਹ ਵਿਚ ਲਪੇਟਦਿਆਂ, ਮੁਸਕਰਾਇਆਂ ਕਿਹਾ—

“ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਜੀ! ਤੁਹਾਡੇ ਮਨ ਵਿਚ ਜੇ ਤਰੰਗਾਂ ਉੱਠ ਰਹੀਆਂ ਨੇ ਉਹ ਮੇਰੇ ਮਨ ਦੀਆਂ ਤਰੰਗਾਂ ਵਿਚ ਘੁਲ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਤੁਹਾਡੀ ਤੇ ਮੇਰੀ ਆਤਮਾ ਇਕ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਤੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿਚ ਇਕੋ ਸੁਆਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫਰਕ ਕੇਵਲ ਏਨਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਂ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਅਜੇ ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਵਿਚ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹੋ। ਛੇਤੀ ਸਮਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰੋ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਮਨ ਨੂੰ ਖੜਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜੇ ਮਨ ਖੜਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਨਿਵਾ ਸਕਦੀ।”

ਕੁਝ ਰੁਕ ਕੇ ਚਤਰ ਸਿੰਘ, ਬਖਤੋਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਵੱਲ ਭਰਵੀਂ ਨਜ਼ਰ ਸੁਟ ਕੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ—

“ਇਕ ਵੱਡਾ ਘਲੂ-ਘਾਰਾ ਨੇੜੇ ਢੁਕਦਾ ਪਰਤੋਂ ਦਿਸ ਰਿਹਾ ਹੈ।”

ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਇਹ ਗੁਲ ਸੁਣ ਕੇ ਚਤਰ ਸਿੰਘ ਝਟ ਪੱਟ ਬੋਲ ਪਿਆ—

“ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ! ਮੈਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਬੜਾ ਦੁਖੀ ਹਾਂ। ਦੇਸ ਚੋਰਾਂ-ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਰੋਪੋਂ ਕਰਨੀਆਂ ਹੋਂਦੀਆਂ ਸੀਰੀਆਂ। ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਡਾਇਰੀਆਂ ਦੇਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ।

ਸਾਡਾ ਇਨਸਪੈਕਟਰ ਨਾਦਰ ਖਾਨ ਮੇਰੀ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਉਤੇ ਇਤਬਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਗਫੂਰ ਮੇਰੀਆਂ ਚੁਗਲੀਆਂ ਕਰਨੇ ਨਹੀਂ ਟਲਦਾ। ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਕਿ ਹੋਰ ਕਿੰਨੇ ਖੁਫੀਏ ਹੁਰਲ ਹੁਰਲ ਕਰਦੇ ਫਿਰਦੇ ਐ।”

“ਚਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀ! ਤੁਹਾਡਾ ਕੰਮ ਬੜਾ ਔਖਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਇਸ ਨੌਕਰੀ ਉਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਕਈ ਕੰਮ ਸੰਵਾਰ ਸਕਦੇ ਓ। ਉਸ ਦਿਨ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮਦਦ ਨਾ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਗਫੂਰ ਸਾਡੇ ਪਿੱਛੇ ਲੱਗ ਤੁਰਦਾ। ਫੇਰ ਭਾਈ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਵੀ ਨਾਹ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਹੋ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਉਤੇ ਡੱਟ ਕੇ, ਦੇਸ ਦੀ ਨਿਗਰ ਸੇਵਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਜਦ ਕੋਈ ਡਾਈ ਔਖੀ ਘੜੀ ਆ ਗਈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਲੈਣਾ।”

ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ “ਬੇਨਤੀ” ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਸੁਣ ਕੇ ਚਤਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਤਰ ਦਿਤਾ—

“ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ! ਤੁਹਾਡਾ ਹੁਕਮ ਸਿਰ ਮੱਥੇ।”

ਚਤਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨੀਵੀਂ ਪਾਇਆਂ ਵੇਖ ਕੇ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ—

“ਚਤਰ ਸਿੰਘ! ਫੇਰ ਤੂੰ ਸਾਡੇ ਵਰਲੀ ਜਥੇ ਨਾਲ ਰਲ ਜਾਈ, ਜੇ ਕੋਈ ਔਖੀ ਘੜੀ ਆ ਗਈ ਤਾਂ।” ਉਸਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਮੁਸਕਰਾ ਪਏ।

“ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ! ਤੁਸੀਂ ਘੱਲੂ ਘਾਰੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ।” ਬਖਤੋਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੁਛਿਆ।

“ਉਹਦੀਆਂ ਉਹ ਜਾਣੇ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਇਕ ਝੁੰਦ ਵਾਂਗੂੰ ਹਾਂ। ਬਸ ਮੀਂਹ ਦੇ ਇਕ ਤੁਪਕੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸਾਡੀ ਹੋਸੀਅਤ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਦੀਆਂ ਕਲਾਂ ਵਿਚ ਰੱਖੇ। ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਡਟ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਚਲੋ। ਗੁਰੂ ਪਲੀ ਕਰੇਗਾ। ਹਨੇਰੇ ਹੋਏ ਅਸੀਂ ਗੱਡੀ ਛੱਡ ਲਵਾਂਗੇ।

ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਹੋਰੀ ਮੈਨੂੰ ਸਟੇਸ਼ਨ ਉਤੇ ਹੀ ਮਿਲਣਗੇ। ਤੁਸੀਂ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਉਤੇ ਰਹਿਣਾ। ਸਾਨੂੰ ਤੋਰਨ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ।” ਕਹਿ ਕੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਚੁੱਪ ਹੋ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨੇਤਰ ਬੰਦ ਕਰ ਲਏ। ਬਖਤੋਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਲ ਭਖ-ਉਠੇ ਚਿਹਰੇ ਵੱਲ ਤਕ ਰਹੇ ਸਨ। ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਨੀਵੀਂ ਪਾ ਕੇ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ “ਘੱਲੂਘਾਰਾ” ਸ਼ਬਦ ਸੁਣ ਕੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚੋਂ ਪੜ੍ਹੇ ਘਲੂਘਾਰਿਆਂ ਦੀ ਯਾਦ, ਉਸਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਤਾਜ਼ਾ ਹੋ ਉਠੀ। ਉਸਦੇ ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਣ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਈ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਨੇਤਰ ਖੋਲ੍ਹੇ ਉਸਨੂੰ ਫੇਰ ਇਕ ਵਾਰੀ ਆਪਣੀ ਸੱਜੀ ਬਾਂਹ ਵਿਚ ਲਪੇਟ ਕੇ ਕਿਹਾ—

“ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ, ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ। ਗੁਰਮੁਖੇ! ਪਿਆਰਿਓ। ਗੁਰੂ ਦੁਲਾਰਿਓ। ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ, ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ।” ਕਹਿਦੇ ਕਹਿਦੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੇ ਖੜੇ ਹੋ ਗਏ।

(ਚਲਦਾ)

(ਪੰਨਾ 7 ਦੀ ਯਾਦ)

ਕਿ (ਤੂੰ ਭੀ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਹੀ ਏਂ)”
ਕਤਲੇਆਮ ਤੋਂ ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ ਸਰਕਾਰ ਪਹੁੰਚੀ ਜਦ ਕਾਤਲ ਉਥੋਂ ਦੌੜ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਨੂੰ ਜਿੰਦਰੇ ਲਾ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਆਪ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਈ।

ਤੀਜੇ ਦਿਨ 2200 ਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਜਥਾ ਝੱਬਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕਮਾਨ ਹੇਠ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਛੁਡਾਣ ਲਈ ਤੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੇਣ ਲਈ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵੱਲ ਮਾਰਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਝੱਬਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਜਵਾਬ ਹੋਏ। ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਝੱਬਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਪਰ ਝੱਬਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ 2200 ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਉਸ ਵੇਲੇ ਧਰਮ ਲਈ ਮਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ। ਪਾਣੀ ਸਿਰਾਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਜਾਂਦਾ ਵੇਖ ਕੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਹਥਿਆਰ ਸੁੱਟ ਦਿਤੇ, ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਟੱਕਰ ਨਾਲ ਭਿਆਨਕ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਯੂਜੀਆਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਮੰਨ ਗਈ। ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਫਿਰ ਇਕ ਬਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪੁਜਣ ਦੀ ਤੇ ਚਾਨਣ ਲੈਣ ਦੀ ਥਾਂ ਬਣ ਗਈ।
ਸੋਹਣ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੰਘਾ

ਕਲਿੱਪ

ਲੋਕਾਂ ਭਾਣੇ ਘੁੰਡੇ ਕਦਦੀ
ਨੰਗਾ ਰੱਖਦੀ ਕਲਿੱਪ ਵਾਲਾ ਪਾਸਾ

ਚੂੜਾ

ਕਦੀ ਹਾਕ ਨਾ ਚੰਦਰੀਏ ਮਾਰੀ
ਚੂੜੇ ਵਾਲੀ ਬਾਂਹ ਕਦਕੇ

BUS. 327-8711
RES. 879-5610

**BHARTI
ART JEWELLERS**
Specialist in East Indian Jewellery
6524 MAIN ST. AT 49TH. AVE.
VANCOUVER

Rasik Parekh
PH. 327 - 8711
PH. 879 - 5610 [Res.]

ਪੱਛਮੀ ਪ੍ਰੈਸ ਤੀਜੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਲੰਡਨ—‘ਤੀਜੀ ਦੁਨੀਆਂ’ ਭਾਵ ਪੱਛਮੀ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਚਿੰਤਾਤੁਰ ਹਨ ਕਿ ‘ਪਹਿਲੀ ਦੁਨੀਆਂ’ ਭਾਵ ਵਿਕਸਤ ਮੁਲਕਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰੈਸ ਤੀਜੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਮੰਦੀ ਭਾਵਨਾ ਤੇ ਨਿਖੇੜਤਾਮਕ ਵਤੀਰਾ ਅਪਨਾਉਣ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹੈ। ਜੋ ਬਿੰਬ ਅਵਿਕਸਤ ਮੁਲਕਾਂ ਦਾ ਇਹ ਪ੍ਰੈਸ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਨਿਖੇੜੀ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਅਦਿਵਾਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ, ਕਤਲੇਆਮ, ਕੁਰਪਸ਼ਨ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਧਾ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਚੰਗੇਰੇ ਪੱਖ — ਜਿਵੇਂ ਜੀਵਨ-ਆਸ ਦਾ ਵਾਧਾ, ਭੋਮਾਂ ਦਾ ਬਣਨਾ, ਸੜਕਾਂ, ਸਕੂਲਾਂ ਤੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਅਕਸਰ ਇਹ ਪ੍ਰੈਸ ਤੋੜ ਮਰੋੜ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਤੀਜੀ ਦੁਨੀਆਂ ਬਾਰੇ ਮੰਦੀ ਭਾਵਨਾ ਕਈ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ — ਜਿਵੇਂ ਤੀਜੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਵਿਕਸਤ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਭਾਵ ਉਪਜਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਪਰੇਸ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਸਰਮਾਇਦਾਰ ਪਰੇਸ ਆਪਣੇ ਸਾਧਨਾਂ ਕਾਰਨ ਗਰੀਬ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਕੋਨ ਤੋਂ ਘੜ ਕੇ ਦੂਜੇ ਗਰੀਬ ਮੁਲਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਕੋਝੇ ਤਰੀਕੇ ਵਰਤਣ ਤੋਂ ਵੀ ਦਰੇਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

ਏਸੇ ਕਾਰਨ UNESCO ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਸੂਚਨਾ ਤੇ ਪਰਸਾਰ ਢੰਗਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਰਮਾਇਦਾਰੀ ਪਰੇਸ ਦੇ ਕੋਝੇ ਢੰਗਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਏਸੇ ਕਾਰਨ ਯੂਨੈਸਕੋ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਤੀਜੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਮੁਲਕ ਆਪਣੀਆਂ ਨਿਊਜ਼ ਏਜੰਸੀਆਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ, ਟੈਲੀਕਸ ਤੇ ਹੋਰ ਪਰਸਾਰਨ ਢੰਗਾਂ ਵਿਚ ਤਕਨੀਕੀ ਵਾਧੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਇਜ਼ਾਰੇਦਾਰ ਤਾਕਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪੱਛਮ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਵੱਡੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ — ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ U.P.I and A.P., ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀ ਗੈਰੀਟਰ ਅਤੇ ਫਰਾਂਸ ਦੀ APP ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਪਰੇਸ ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਦੋਹਰੀ ਸ਼ਹਿਰੀਅਤ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ

ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਪਲਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਇਨ ਨਾਰਥ ਅਮੈਰੀਕਾ (ਇਪਾਨਾ) ਵਲੋਂ ਦੋਹਰੀ ਸ਼ਹਿਰੀਅਤ ਲਈ ਚਲਾਈ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉਤੇ 6000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਸਤਖਤ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਕਨੇਡਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਗੁਰਦਵਾਰਿਆਂ ਵਲੋਂ ਵਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਬੀ. ਸੀ. ਓਨਟੇਰੀਓ ਦੇ ਗੁਰਦਵਾਰਿਆਂ ਨੇ ਇਪਾਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਕੁਝ ਗੁਰਦਵਾਰਿਆਂ ਨੇ ਭੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਇਪਾਨਾ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ।

ਬੀ. ਸੀ. ਦੇ ਕਈ ਗੁਰਦਵਾਰਿਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਵਿਕਟੋਰੀਆ, ਕੈਮਲੂਪਸ, ਲੇਕ ਕਾਉਚਨ, ਪ੍ਰਿੰਸ ਰੂਪਰਟ, ਵੈਰਟ ਸੇਂਟ ਜੇਮਜ਼, ਇਊਸਟਨ, ਨਿਊ ਵੈਸਟਮਿਨਸਟਰ,

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਦੇ ਫਾਰਮ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂ ਬੁੱਕ ਕੀਪਿੰਗ ਲਈ
ਸ: ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਤੂਰ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ
585-7505

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਫਾਰਮ ਭੇਜਣ ਦਾ ਵਕਤ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਮਾਂ ਨਾ ਗੁਆਓ — ਸ: ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ

9238-124 St. Surrey, B.C.
Ph. 785-7505

ਵੈਨਕੂਵਰ (ਕੋਸ ਸਟਰੀਟ) ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟਰਾਂਟੋ ਦੇ ਗੁਰਦਵਾਰਿਆਂ ਨੇ ਭੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਹੈ।

ਦੋਹਰੀ ਸ਼ਹਿਰੀਅਤ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਪਾਨਾ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਤੇ ਤੇ ਲਿਖ ਕੇ ਮੰਗਵਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ:
IPANA
P.O. BOX 69646, STN. 'K'
VANCOUVER, B.C.
CANADA, V6K 4M7

ਕਾਫ਼ੀ

ਬਿਵ ਸ਼ਰਮਾ “ਲੋਮਸ਼”
ਟਰੇਲ, ਬੀ. ਸੀ.

ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਹਰ ਕੋਈ ਚਾਹਵੇ
ਸੋਖਾ ਨਹੀਂ ਪਿਆਰ ਕੁਝ
ਨੀਂਹ ਹਰਾਮ ਸਦਾ ਲਈ ਹੁੰਦੀ
ਇਹ ਕੰਡਿਆਂ ਦੀ ਵਾੜ ਕੁਝ
ਯਾਰ ਮਨਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਭਾਹਵਾ
ਦਿਲ ਵਿਚ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਕੁਝ।
ਦਿਲ ਦਿਲਦਾਰ ਦਾ ਵਾਹਦ ਨਿਕਾਣਾ
ਅੰਦਰ ਝਾਤੀ ਮਾਰ ਕੁਝ।
ਹੁਸਨ ਜਵਾਨੀ ਸਦਾ ਨਾ ਰਹਿੰਦੇ
ਕਿਉਂ ਕਰਦੀ ਹੰਕਾਰ ਕੁਝ।
ਯਾਰ ਬਿਨਾਂ ਦੱਸ ਪਰਖੇ ਕਿਹੜਾ
ਇਹ ਤੇਰੇ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਕੁਝ।
ਅੰਤ ਵੇਲੇ ਡੋਲੀ ਵਿਚ ਪਾ ਕੇ
ਚੁੱਕਣ ਚਾਰ ਕਹਾਰ ਕੁਝ।
ਸਕੇ ਸੰਬੰਧੀ ਮੂੰਹ ਵੱਲ ਤਕਣ
ਰੋਂਦੇ ਧਾਹਾਂ ਮਾਰ ਕੁਝ।
ਇਕਨਾ ਨਾਲ ਜੁਦਾਈਆਂ ਪਾਈਆਂ
ਇਕਨਾਂ ਨਾਲ ਕਹਾਰ ਕੁਝ।
ਇਹ ਹਿਜਰ ਵਿਚ ਸੜ ਸੜ ਮਰਦੇ
ਇਕ ਗਲੇ ਦਾ ਹਾਰ ਕੁਝ।
ਅੱਖੀ ਘਾਟੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੈਂਡੇ
ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਪਾਰ ਕੁਝ।
ਦੇਖੀ ਕਦਮ ਸਿਦਕ ਨਾਲ ਰੱਖੀ
ਰੁਸ ਨਾ ਜਾਵੇ ਯਾਰ ਕੁਝ।
ਅਰਸ਼ ਫਰਸ਼ ਤੇ ਹੁਕਮ ਹੈ ਉਸਦਾ
ਉਹ ਸੱਚੀ ਸਰਕਾਰ ਕੁਝ।
ਸੱਚੇ ਬੂਟੇ ਪਰਖੇ ਜਾਂਦੇ
ਵਿਚ ਉਹਦੇ ਦਰਬਾਰ ਕੁਝ।
ਸਦਾ ਰਹਿਣਾ ਦਾ ਦਾਹਵਾ ਬੂਟਾ
ਇਹ ਫਾਨੀ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਕੁਝ।
ਮਨ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਜੋਤ ਜਗਾਈਏ
ਤਾਂ ਹੁੰਦਾ ਦੀਦਾਰ ਕੁਝ।
ਨਾਜ਼ਕ ਜਿੰਦ ਮਿਟੀ ਵਿਚ ਗੁਲਦੀ
ਆਂਦੀ ਫੇਰ ਬਹਾਰ ਕੁਝ।
ਮੈਂ ਮੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਰ ਮੁਕਾਈਏ
ਤਾਂ ਮਿਲਦਾ ਦਿਲਦਾਰ ਕੁਝ।
ਬੁਕ ਬੁਕ ਯਾਰ ਨੂੰ ਸਿਜਦੇ ਕਰਦਾ
‘ਲੋਮਸ਼’ ਬਾਰੰਮ ਬਾਰ ਕੁਝ।
ਜੋ ਕੁਝ ਹੋਣਾ ਹੈ ਕੇ ਰਹਿੰਦਾ
ਜੋ ਲਿਖਿਆ ਕਰਤਾਰ ਕੁਝ।

ਵਤਨੋਂ ਦੂਰ

ਮਨਜੀਤ ਬਿਨਿੰਗ

ਦੂਰ ਬੈਠੇ ਪਿਆਰੇ ਵਤਨ ਦੇ ਸਾਥੀਆ
ਤੋਂ ਮੈਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ
ਕਿਹੜੀ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਲਿਖਾ
ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਨਾਲੋਂ
ਧਰਤੀ ਅਸਮਾਨ ਦਾ ਫਰਕ ਇਥੇ
ਪਿਛਾਂ ਦੇ ਦਰਖਤਾਂ ਦੀ ਗੂੜ੍ਹੀ ਛਾਂ ਕਿਥੇ?
ਨਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਫੁੱਲਾਂ ਵਰਗੀ ਆਉਂਦੀ ਖੁਸ਼ਬੋ
ਦੂਰ ਬੈਠੇ ਪਿਆਰੇ ਵਤਨ ਦੇ ਸਾਥੀਆ
ਦੂਰੋਂ ਕਿੰਨੇ ਸੋਹਣੇ ਲਗਦੇ ਨੇ ਪਹਾੜ
ਪਰ ਇਥੇ ਪਹਾੜਾਂ ਤੋਂ ਵੀ
ਬੁਰੇ ਦੇਖੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰਾਹ
ਕਿੰਨੇ ਸੋਹਣੇ ਵਸਦੇ ਨੇ
ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਲੋਕੀ
ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ
ਸਹਾਰਾ ਦਿੰਦੇ
ਇਥੇ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਨਹੀਂ ਮੰਗਦਾ
ਉਪਰਲੇ ਦਿਲੋਂ ਹੀ ਲੈਂਦੇ ਹਨ
ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਸਲਾਹ
ਦੂਰ ਬੈਠੇ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਵਤਨ ਦੇ ਸਾਥੀਆ
ਮਾਂ ਪਿਉ ਦੀ
ਕਿੰਨੀ ਇਜ਼ਤ ਹੈ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ
ਪਰ ਇਥੇ
ਤਾਂ ਵਿਚਾਰੇ ਮਾਂ ਪਿਉ ਵੀ
ਧੱਕੇ ਰਹੇ ਨੇ ਖਾ
ਦੂਰ ਬੈਠੇ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਵਤਨ ਦੇ ਸਾਥੀਆ
ਬੇਸ਼ੱਕ ਪਰੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ
ਸੋਹਣੀਆਂ ਗੱਰੀਆਂ ਵੀ ਇਥੇ
ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੋਹਰਿਆਂ
ਤੇ ਅਪਣਤ ਨਾ ਕੋਈ
ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਕੁਝ ਸਿਰ ਫਿਰੇ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਗਰ ਲੱਗ
ਕਰਦੇ ਨੇ ਆਪਣਾ ਆਪ ਤਬਾਹ
ਦੂਰ ਬੈਠੇ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਵਤਨ ਦੇ ਸਾਥੀਆ
ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਇਥੇ ਚੰਦਰਾ ਰਿਵਾਜ
ਮਾਂ, ਪਿਉ, ਧੀ, ਪੁੱਤ
ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਤੋਂ
ਅਸਮਰਥ ਨੇ
ਸਿਗਰਟ, ਸ਼ਰਾਬ ਬੱਚੇ ਸ਼ਰੇਆਮ ਪੀਣ
ਮਾਂ, ਪਿਉ ਵਰਜ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ
ਆਪਣੀ ਹੀ ਅੱਲਾਦ ਨੂੰ
ਦੂਰ ਬੈਠੇ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਵਤਨ ਦੇ ਸਾਥੀਆ।

ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲਿਸਟਾਂ ਦੀ 20ਵੀਂ
ਵਰ੍ਹੇ-ਗੰਢ ਮਨਾਉਣ ਲਈ
ਪਬਲਿਕ ਹੈਲੀ

ਵੈਨਕੂਵਰ, 13 ਮਾਰਚ, 7 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ, 5880 ਮੈਨ ਸਟਰੀਟ
ਮੁਖ ਬੁਲਾਰਾ : ਸਾਥੀ ਹਰਦਿਆਲ ਬੈਂਸ
ਜਥੇਬੰਦਕ :— ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. (ਐਮ-ਐਲ)

Y. F. CHONG & CO.

ACCREDITED PUBLIC ACCOUNTANTS

MON.-FRI. 8:30 - 7:00 P.M.
SAT. 9:30 - 4:00 P.M.

PERSONAL & CORPORATE
INCOME TAX RETURNS

3613 Main St. 875-6918

TELEPHONE : 875-6918

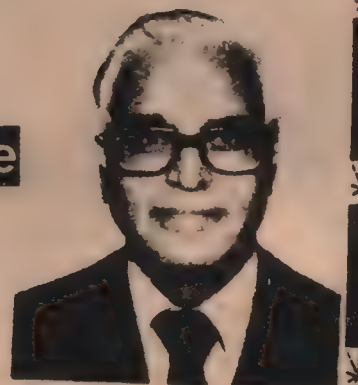
Sunlife

OF CANADA

Get Your Life in Shape

Mohinder Singh Gill
B.Comm., M.B.A., C.G.A.

Life Under Writer

700 Royal Center (Box 11112)
1055 W. Georgia St., Vancouver,
B.C.
V6E 3P3

Do You Have a Key-Person in
Your Business ?

What would happen if you lost that
person ? Insure your recovery
Call: Off. 682-8441 Res. 433-1684

ਇਕ ਦਿਨ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੇ ਚੌਕ ਘੰਟਾ ਘਰ 'ਚ ਖੜ੍ਹੇ ਅਸੀਂ ਦੋਹਾਂ 'ਚੋਂ ਤੋੜੀਆਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਾਂ। ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੰਦੇ ਨੇ ਲੰਮਾ ਸਾਹ ਲੈ ਕੇ ਛੱਡਿਆ ਤੇ 'ਨੈਸ਼ਨਲ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਹਾਊਸ' ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਕੇ ਬੋਲਿਆ: "ਬਾਈ ਮੈਂ ਚਾਰ ਵਰ੍ਹੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਇਸ ਚੁਬਾਰੇ ਦੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹਿਆ ਤੇ ਉਤਰਿਆ। ਉਸਤਾਦ ਭੰਵਰਾ ਜੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਬੜਾ ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ। ਹਰਮ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਕੁੱਟ ਵੀ ਲੈਂਦੇ। ਫੇਰ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਪਲੇਸ ਲੈਣਾ। ਜੇ ਵਾਰ ਵਾਰ ਦੱਸਣ ਪਿੱਛੇ ਵੀ ਹਰਮਨੀਅਮ ਸਾਥੇ ਜਿਤੇ ਬੇਸੁਰਾਹੋ ਜ਼ਾਂਦਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੱਥ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਾ ਕੇ ਕੰਧ ਵਲ ਨੂੰ ਮੁੜ ਕਰਾ ਦੇਣਾ। ਮੈਂ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਬੱਧੀ ਭੰਵਰਾ ਜੀ ਦੀਆਂ 'ਜੁੱਤੀਆਂ' ਝਾੜੀਆਂ। ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਕਹਿਣਾ "ਉਸਤਾਦ ਜੀ ਦੁਆਨੀ ਦਿਓ ਆਈਸ ਕ੍ਰੀਮ ਖਾਣੀ ਆ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਮਿਲਦੇ ਨੇ ਤਾਂ ਆਖਦੇ ਨੇ- ਛਿੰਦਿਆ ਪੁੱਤਰ, ਤੇਥੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਵਿਸੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਗਿਰਦ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ। ਬੱਸ ਦਿਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ..।"

ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੰਦੇ ਨੇ ਉਸਤਾਦਾਂ ਕੋਲੋਂ ਸਾਰ ਖਾਧੀ ਹੋਈ ਐ, ਚੰਡਿਆ ਹੋਇਐ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਦਿਨਾਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਉਹ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਬਹੁਤ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲ ਗਿਐ। ਪਹਿਲੀ ਕਤਾਰ ਦੇ ਗਾਇਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਛਿੰਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਨਿੱਕੀ ਉਮਰ ਦਾ ਹੈ। ਅਜੇ ਕਲ੍ਹ ਦੀ ਗੱਲ ਆ ਛਿੰਦੇ ਦੇ ਜਦੋਂ ਲੋਕ-ਗਾਥਾਵਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਈ. ਪੀ. ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਬੋਲ ਹਵਾ ਵਿਚ ਗੁੰਜੇ:

0 ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਫਿਰਨ ਦਹੁਦਾ ਤੇਰੇ ਹੋ ਗਈ ਵੇ

0 ਉੱਚਾ ਬੁਰਜ ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਮੈਂ ਖੜ੍ਹੀ ਸੁਕਾਵਾਂ ਕੇਜ

ਤਾਂ ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਇਕ ਪਲ ਖਲੋ ਕੇ ਕਿਹਾ: ਇਹ ਮੁੰਡਾ ਕੌਣ ਹੈ? ਇਹ ਕੀਹਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਹੈ? ਉਸ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਬਾਅਦ ਉਸਦਾ ਪਹਿਲਾ ਐਲ. ਪੀ. ਰਿਕਾਰਡ ਆਇਆ। ਲੁੱਟ ਕੇ ਸੋਜ਼ ਸੱਸੀ ਦੀ ਲੈ ਗਏ, ਧੂਣਾ ਰੋੜੇ ਨੇ ਦਰਾਂ ਦੇ ਮੁਹਰੇ ਲਾਇਆ, ਸੁਣ ਖੀਵੇ ਦੀਏ ਛੋਕਰੀਏ ਤੇ ਜਾਨੀ ਚੋਰ ਨੇ ਤਰਬੱਲੀ ਮਚਾ ਦਿਤੀ। ਇਥੋਂ ਆ ਕੇ ਉਹ ਛਾਤਰ ਬਣ ਗਿਆ। ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਛਿੰਦੇ ਦੀਆਂ ਡਿਸਕਾਂ ਦੀ ਤਾਬਝੜੜ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਕੇ ਉਹਦੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗੀਤ ਕੱਢਣ ਲਈ ਉਤਾਵਲੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ। "ਤੀਆਂ ਲੱਗੋਂ ਵਾਲ

ਲੋਕ ਸੁਰਾਂ

ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੰਦਾ

ਸੁਕਾਵਾਂ ਸਿੰਘ ਸੰਘ

ਦੀਆਂ' ਐਲ. ਪੀ. ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਗਾਥਾਵਾਂ ਨੇ ਉਹਦੀ ਗਾਇਕੀ ਦੀ ਪਾਕ ਜ਼ਮਾ ਦਿਤੀ। ਉਤੋਂ-ਬੱਲੀ ਇਕ ਹੋਰ ਐਲ. ਪੀ. ਰਿਕਾਰਡ ਆਇਆ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਆਈਟਮਾਂ ਪੁੱਤ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦਬਾਉਣੀ ਆ ਤੇ ਹੀਰ ਨੂੰ ਕੁੜੀਆਂ ਤਾਅਨੇ ਮਾਰਦੀਆਂ ਆਦਿ

"ਬਾਕਸ ਆਰਿਸ" 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਹਿੱਟ ਹੋਈਆਂ। "ਜਿਉਣਾ ਮੌੜ" ਓਪੇਰਾ ਛਿੰਦੇ ਦੀ ਪਰਪੱਕ ਗਾਇਕੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੈ। ਸੰਵਾਦਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਢੁਕਵੇਂ ਗੀਤ ਗਾਏ ਹਨ। ਨਰਿੰਦਰ ਬੀਬਾ ਦੇ "ਸੱਸੀ ਪੁੱਨੂੰ" ਓਪੇਰੇ ਪਿੱਛੇ ਜੇ ਕੋਈ ਚੱਜ ਦਾ ਓਪੇਰਾ

ਜਿਉਣਾ ਮੌੜ ਛਤਰ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਚਲਿਆ।

(ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੰਦਾ)

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਾਟਕਕਾਰ ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਆਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਸ. ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨਾਟਕ ਕਲਾ ਕੇਂਦਰ ਦੀ 7 - ਮੋਬਰੀ ਡਰਾਮਾ ਟੀਮ ਲੈ ਕੇ ਮਈ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਪਹੁੰਚਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡਰਾਮਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵੇਨਕੂਵਰ, ਕੈਲਗਰੀ, ਐਡਮੰਟਨ, ਵਿਨੀਪੈਗ, ਟਰਾਂਟੋ, ਮੰਟਰੀਅਲ, ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਐਡਮੰਟਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਐਡਮੰਟਨ ਵਲੋਂ ਅਤੇ ਵਿਨੀਪੈਗ ਵਿਚ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਰੀ ਐਂਡ ਕਲਚਰਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵਿਨੀਪੈਗ ਵਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ. ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਹੇਠ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨਾਟਕ ਕਲਾ ਕੇਂਦਰ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਸਦਕਾ ਅੱਜ ਨਾਟਕ ਦੀ ਗੱਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਤਕਰੀਬਨ 17 ਲੋਕ ਨਾਟਕ ਮੰਡਲੀਆਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਨਾਟਕ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਾਣੇ ਪਛਾਣੇ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਨਾਟਕਕਾਰ ਸ. ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਸਾਲ ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਪਲਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਇਨ ਨਾਰਥ ਅਮੈਰੀਕਾ (ਇਪਾਨਾ) ਅਤੇ ਇੰਡੀਅਨ ਵਰਕਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਗ੍ਰੇਟ ਬ੍ਰਿਟਨ) ਦੇ ਸੱਦੇ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਸ. ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਪਿਛਲੇ 20 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨਾਟਕ ਕਲਾ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਹਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਤਕਰੀਬਨ 150 ਡਰਾਮੇ ਲਿਖ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡਰਾਮੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੱਕੜੇ ਗੀ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਅਣਗਿਣਤ ਵਾਰੀ ਖੇਡੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਆਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹੀਓ ਹੈ "ਜਿਉਣਾ ਮੌੜ" ਜਿਸਦੀਆਂ ਜਿਉਣੇ ਮੌੜ ਕਰੀ ਅਸਵਾਰੀ, ਜਿਉਣਾ ਮੌੜ ਛਤਰ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਚੱਲਿਆ ਆਦਿ ਆਈਟਮਾਂ ਚਿਰਾਂ ਤਕ ਜਿਉਂਦੀਆਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ।

ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੰਦੇ ਦੇ ਨਾਂ ਦਾ ਕਰੋਜ਼ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਉਹਨੇ ਦੋ-ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਅਖਾੜੇ ਲਾ ਕੇ ਚੰਗੀ ਭੱਲ ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ। ਅਜ ਕੱਲ੍ਹ ਉਹ ਲੁਧਿਆਣੇ 'ਚ ਸੈਟਲ ਹੈ। ਬਚਪਨ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਉਹਦਾ ਪਿੰਡ ਘਮੋਤ ਵਿਚ ਬੀਤਿਆ।

ਦੇਸ ਵੇਲੇ ਛਿੰਦਾ ਆਪਣੇ ਸਮਕਾਲੀ ਗਾਇਕਾਂ 'ਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖੱਟੀ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਐਤਕੀ ਦੇ ਸੰਜ਼ਨ 'ਚ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਅੰਦਰ ਉਹਨੇ 157 ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਕੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕਾਇਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਬਹੁਤੇ ਗਾਇਕ ਸਵੇਰੇ ਉੱਠ ਕੇ ਮੂੰਹ ਧੋਏ ਨੇ ਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇਣ ਤੁਰ ਪੈਂਦੇ ਨੇ। ਪਰ ਛਿੰਦੇ ਦੀ ਗੱਲ ਇਉਂ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਰਿਆਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਤਤਪਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਾਇਕੀ 'ਚ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਸਦਾ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਬਚਨ ਰਾਮ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਮਾਹਿਰ ਹੈ, ਪਰ ਛਿੰਦੇ ਨੇ ਆਪਣਾ ਖੇਤਰ 'ਲੋਕ ਗਾਇਕੀ' ਚੁਣਿਆ।

ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਦੀ ਉਹਨੂੰ ਸਮਝ ਹੈ, ਤਦੋਂ ਤਾਂ 'ਪੁੱਤ ਜੱਟਾਂ ਦੇ' ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਲਮ ਦਾ ਸਾਰਾ ਸੰਗੀਤ ਉਹਨੇ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਭਾ ਲਿਆ। ਆਮ ਸਰੋਤਾ ਛਿੰਦੇ ਦੀ ਸਟੇਜ ਪਰਫਾਰਮੈਂਸ ਦਾ ਸਿੱਕਾ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਉਹਦਾ ਅੱਧਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲੋਕ ਗਾਥਾਵਾਂ ਦਾ ਅਤੇ ਅੱਧਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਡਿਊਟਾਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰੋਤੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਨਰੰਜਨ-ਖੁਸ਼ਾਕ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਹਦੇ ਅਖਾੜੇ 'ਚ ਸਟੇਜ ਅਤੇ ਸਰੋਤੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪਾੜਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਬਹੁਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਖਿਚਣ 'ਤੇ ਬੜਾ ਸਮਾਂ ਖਰਚ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੰਦਾ ਹੀ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਸ਼ਖਸ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗਾਇਕਾਂ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਿਚਰ ਰਿਹਾ। ਯਾਰਾਂ ਦੀ ਖਾਤਰ, ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਵਾਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੀ ਨਬਜ਼ ਨੂੰ ਉਹਨੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੋਹ ਲਿਆ ਹੈ, ਅਜੇ ਇਕ-ਭੇਦ ਦਹਾਕਾ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ 'ਤੇ ਉਹਦੀ ਗਾਇਕੀ ਦੀ ਸਲਤਨਤ ਕਾਇਮ ਰਹੇਗੀ।

ਰੋਸ਼ਮੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟ

ਸੁਖਿੰਦਰ

ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਦੇਰ ਤੱਕ ਕੋਈ ਲੁਕਦਾ ਰਹੇਗਾ ਆਪਣੇ ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਪਿਛੇ ਕਾਗਜ਼ੀ ਫੁੱਲਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ਮਹਿਕ ਸੱਖਣੀ - ਹੌਂਦ ਸਾਡੀ ਤਿਲਕਦੀ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ 'ਚੋਂ ਹਰ ਪਲ

ਇਹ ਜੇ ਰੋਸ਼ਮੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟ, ਤੁਸੀਂ 'ਤੇ ਮੇਰੇ ਦਰਸ਼ਨੀ ਚੋਹਰੇ 'ਤੇ ਤੱਕੀ ਹੈ ਤਰਣ ਹੀ ਵਾਲੀ ਹੈ

ਤੁਸੀਂ ਪਲ ਕੁ ਭਰ ਲਈ ਪਟੀ ਨਜ਼ਰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਰੋ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਫੜੀ

ਸੋਪਾਂ ਦੀ ਗੁਬਲੀ ਰੰਗਦਾਰ ਗੋਲੇ ਦੀ ਕਿਸੀ ਨੁਕਰ 'ਚ ਜਾ ਕੇ ਚੁੱਪਕੇ ਜਿਹੇ ਖੋਲ੍ਹ ਦੇਵਾਂਗਾ -

ਸੋਪ, ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਜਿਹਨ ਵਿਚ ਫੁੱਕਾਰੇ ਮਾਰ ਸਕਣ

ਸੋਪ, ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਖੂਨ ਵਿਚ ਦੌੜ ਸਕਣ

ਸੋਪ, ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਾਂ 'ਚ ਵਧ ਫੁੱਲ ਸਕਣ

ਸੋਪ, ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਗ ਅੰਗ ਵਿਚ ਫੈਲ ਜਾਵਣ

ਤੇ ਫਿਰ ਮੈਂ, ਕਿਸੇ ਅਭਿਨੇਤਾ ਦੇ ਵਾਂਗੂੰ ਪਾਗਲ ਹਾਸਾ ਹੱਸਦਾ ਮਿੱਥ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਜਾਦੂਗਰੀ ਸੰਗ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀਲਦਾ ਹੋਇਆ ਤੁਹਾਡੇ ਖੋਲ੍ਹੇ ਸਿਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਥਾਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਖਲਾ ਵਿਚ ਵਾਵਰੇਲੇ ਵਾਂਗ ਗੂੰਮ ਜਾਵਾਂਗਾ

ਪਿਛੇ ਰਹਿ ਜਾਣਗੇ ਤੁਹਾਡੀ ਸਮਝ ਦੀ ਖਿੱਲੀ ਉਡਾਉਂਦੇ ਅਰਥਗੀਟ ਜਾਦੂਗਰੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਖਾਲੀ ਖੋਲ ਕਾਗਜ਼ੀ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀਆਂ ਠੰਢੇ ਫਰਸ਼ ਉੱਤੇ ਖਿਲਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਪੌਤੀਆਂ ਵਾਂਗੂੰ।

NATIONAL REAL ESTATE SERVICE

NRS

■ BUYING

■ SELLING

Free Evaluation For Your Property Call Any Time Without Any Obligation.

MALKIT DHAMI

M.A. (Eco.)

Phone. Off. 321-6881

Res. 879-9078

BLOCK BROS.

REALTY LIMITED

5842 Cambie Street, Vancouver, B.C.

ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਸਹੀਰ ਨੂੰ ਜ਼ਹਿਰ ਦਾ ਟੀਕਾ ਬੋਲਕ ਲਾ ਕਿਓ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਮਲੀਨ ਨਾ ਕਰੋ

ਖਜ਼ਾਨਾ ਲੁੱਟਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ

ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਬਹੁਤ ਮਨਮੋਹਣੀ ਅਤੇ ਲੁਭਾਉਣੀ ਬਣਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫੋਤੀ ਹੀ ਉਸਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਰਬੋਤਮ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਹੋਣ ਲਗ ਪਏਗੀ ਪਰ ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ ਦਿੱਲੀ ਸ਼ਹਿਰ ਸੁੰਦਰਤਾ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਇਸ ਦੌੜ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਦੂਜੇ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਿਉਂ-ਤਿਉਂ ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਭਿਅਤਾ ਅਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਨਾਲੋਂ ਟੁਟਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਲਗੇਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹੋ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਹੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਪੱਛਮੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਹੋ। ਉਹ ਹੀ ਵੱਡੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ ਅਸਮਾਨ ਨੂੰ ਫੂਹਣ ਵਾਲੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ, ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਮੋਟਰ ਗੱਡੀਆਂ ਦਾ ਹੜ੍ਹ ਰੰਗ-ਬਿਰੰਗੀਆਂ ਰੋਸ਼ਨੀਆਂ, ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਪੱਛਮੀ ਪਹਿਰਾਵੇ ਵਿਚ ਸਜਿਆ ਹੋਇਆ, ਹੋਟਲਾਂ ਅਤੇ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟਾਂ ਵਿਚ ਪੱਛਮੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਰੰਗ ਵਿਚ ਰੰਗੇ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਭੀੜ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਗਲਬਾਤ, ਹਾਸ-ਮਾਖੌਲ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਦਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਕੇ ਕੋਣ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿਚ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਅਜ ਕੋਈ ਵੀ ਤਾਂ ਗੱਲ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀਅਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਮੇਰੇ ਵਰਗਾ ਖਬਰ ਦਾ ਸਾਦਾ ਪਹਿਰਾਵਾ ਪਹਿਨਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਪੱਛਮੀਅਤਾ ਦੇ ਹੜ੍ਹ ਵਿਚ ਇਸ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਅਜਨਬੀ ਜਾਂ 19ਵੀਂ ਸਦੀ ਦਾ ਭੁਲਿਆ ਭਟਕਿਆ ਆਦਮੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਜਦੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਬੜੇ ਮਾਣ-ਮਤੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਣਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਗਏ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਫੈਸ਼ਨੇਬਲ ਬਾਰਬਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਲ ਕਟਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਟਲ ਵਿਚ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਾਡੇ ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਸੂਬਾਈ ਕਾਂਗਰਸੀ ਮੰਤਰੀਆਂ, ਅਸੈਂਬਲੀ ਤੇ ਸੈਨੇਟ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਾਕ ਅਤੇ ਖੋਦਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਪੱਛਮੀ ਸੁਟ-ਬੁਟ ਪਹਿਨਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਓਡਣਾ-ਵਿਛਾਉਣਾ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਉੱਤੇ ਤਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੀ ਛਾਪ ਇੰਨੀ ਤੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਦੋ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਪਿਛੋਂ ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਹਿੰਦੀ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਣੀ ਅੱਖੀਂ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੋਲਿਆਂ ਕਰਨਗੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਹਿੰਦੀ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦਾ ਹੈ।

ਮੈਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨੇੜੇ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਜਿਸ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ ਉਥੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਸਿਵਾ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਖਤ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦਸਿਆ ਕਿ ਹਰ ਸ਼ਰੋਣੀ ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਕਾ ਵਲੋਂ ਕੁਝ ਮੁੰਡੇ ਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅੱਧੀ ਫੁਟੀ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਘੰਟਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਹਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣ ਕਿ ਉਹ ਆਪਸ ਵਿਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕਿਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਬੱਚੇ ਹਿੰਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਕਿਸੇ ਦੂਜੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਆਪਸ ਵਿਚ ਵੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੇ ਵੇਖੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ੁਰਮਾਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੀ ਆਗਿਆ ਸਮਾਜ, ਕੀ ਸਨਾਤਨ ਧਰਮ ਅਤੇ ਕੀ ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਕਾਲਜ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਗਰਾਂਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰੇਰਣਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਦਿਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਹ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਧਿਆਨ ਮਾਡਲ ਅਤੇ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹਣ ਵਾਲਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹਿਦਿਆਂ ਉਹ ਇਹ ਭੁਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਮਾਜਕ ਇਨਕਲਾਬ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਕਦੀ ਦਰਿਆ ਦੇ ਵਹਾਅ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਵਹਿ ਜਾਇਆ ਕਰਦੇ। ਇਹ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸਾਡੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵਪਾਰਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਨਵੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਅਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਸਨ।

ਪਰ ਨਗਰਾਧਾਨੇ ਵਿਚ ਤੁਤੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਕੌਣ ਸੁਣਦਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪੱਛਮੀਅਤਾ ਦੇ ਹੜ੍ਹ ਵਿਚ ਰੁੜ੍ਹਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਡੀ ਸਾਰੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਕਲਚਰ, ਸਾਡਾ ਪੂਰਵਕਾਲ ਸਾਡਾ ਆਪਣਾਪਨ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਰਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਵੀ ਲੁਟ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਕਦੀ ਮਾਣ ਸੀ। ਜੇ ਇਹ ਖਜ਼ਾਨਾ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੁਟ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ 25-50 ਸਾਲ ਪਿਛੋਂ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਨਾਂ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਭਾਰਤ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਭਾਰਤੀ ਦੀਵਾ ਲੈ ਕੇ ਲੜਣ ਨਾਲ ਹੀ ਲਭੇਗਾ।

ਪ੍ਰਾ: ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਰਕਰਾਂ ਵਲੋਂ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਬਦਲਾ ਲਊ ਵਤੀਰੇ ਵਿਰੁਧ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕੱਢੇ ਵਰਕਰ ਬਹਾਲ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ—ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਇਥੇ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਤੇ ਅਜ਼ਾਦ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਤੇ ਮਾਲਕਾਂ ਲਵੇਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਬਦਲਾ ਲਊ ਵਤੀਰਾ ਅਪਨਾਉਣ ਵਿਰੁਧ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕੀਤਾ।

ਇਹ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਵਲੋਂ ਦੋ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਛਾਂਟੀ ਕਰਨ ਤੇ ਚੈਕਰਾਂ ਨੂੰ ਬੁਕਿੰਗ ਕਲਰਕ ਬਨਾਉਣ ਅਤੇ ਅਜ਼ਾਦ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦਵਾਰਾ 6 ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਬਦਲੀਆਂ ਕਰਨ ਵਿਰੁਧ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਟੀ. ਯੂ. ਸੀ. ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਦਫਤਰਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤਾ ਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਮੋਹਣ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਮਨਮੋਹਣ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ। ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ, ਕੁਲਦੀਪ, ਮੰਗਤ ਰਾਮ ਆਜ਼ਾਦ, ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਟੀ. ਯੂ. ਸੀ. ਆਗੂ ਨੇ ਸੰਬੰਧਨ ਕੀਤਾ।

ਸਰਕਾਰ ਕਪੜਾ ਮਿਲਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲਏਗੀ

ਬੰਬਈ—ਉਚ ਸਰਕਾਰੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਚਰਚਾ ਹੈ ਕਿ ਬੰਬਈ ਦੀਆਂ ਉਹਨਾਂ ਕਪੜਾ ਮਿਲਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਲਏਗੀ ਜਿਹਨਾਂ ਤਾਲਾਬੰਦੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਲਕਿਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਸੁਝਾਵਾਂ ਤੇ ਬੜੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸਹਾਇਕਾਂ ਵਿਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਪ-ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕਾਰਨ ਇਸ ਵਿਚ ਦੇਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦਾ ਹੋਈਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਆਪਸ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿਚ ਕਮੀ ਆ ਜਾਵੇ। ਜੇ ਲੋਕ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਸਨ ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਾਂ ਫੇਰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪੱਤਾ ਹੀ ਕੱਟ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਕਰਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸਤੰਬਰ ਅਕਤੂਬਰ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮਿਲ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਹੜਤਾਲ ਖਤਮ ਵੀ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾਂ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ 300 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਖਰਚ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ।

ਉਸ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤੀ ਗੋਰਵਰ ਬੈਂਕ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਮਿਲਾਂ ਦਾ ਨਵੀਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਖਰਚ 300 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਹੋਈਆਂ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਿਲਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲਏ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਹੋਰ ਜ਼ੋਰ ਫੜ ਗਈ ਹੈ।

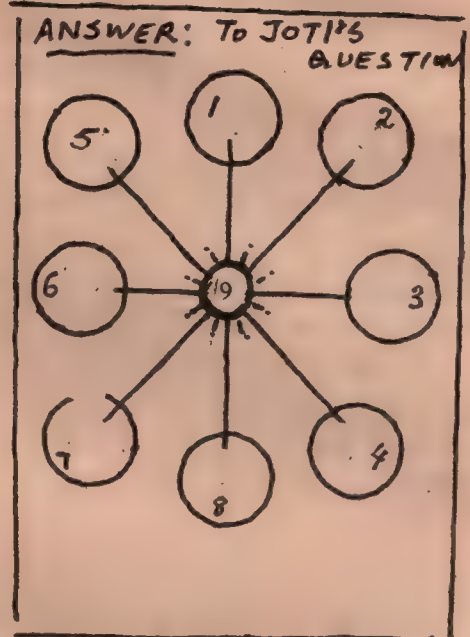
ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕਾਇਮੀ ਗਲਤੀ ਸੀ—ਜਗਜੀਵਨ ਰਾਮ

ਵਰ ਦੀ ਲੋੜ

ਖੂਬਸੂਰਤ ਸੂਰਤ ਤੇ ਸੀਰਤ ਵਾਲੀ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਤਲਾਕ ਸੁਦਾ ਲੜਕੀ ਲਈ ਕੋਨੇਡੀਅਨ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਜਾਂ ਇਮੀਗਰੈਂਟ ਵਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੀ ਇਗਲੋਂਡ ਵਿਚ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਕੋਨੇਡਾ ਵਿਚ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਅੰਕਲ ਕੋਨੇਡਾ ਦੇ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਹਨ। ਚੰਗਾ ਘਰਾਣਾ ਹੈ। ਲੜਕੀ ਪੜ੍ਹੀ ਲਿਖੀ ਤੇ ਸੁਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਲੜਕੀ ਦਾ ਕੱਦ ਪੰਜ ਫੁਟ ਸਾਢੇ ਚਾਰ ਇੰਚ ਹੈ।

ਖਤ-ਪੱਤਰ ਇਸ ਪਤੇ ਤੇ ਲਿਖੋ :
P. S. B.

C/o The CANADA DARPAN
P.O. BOX 67344 STN. 'O'
Vancouver, B.C. V5W 3T1

ਜੋਤੀ

ਗੁਲਾਮ ਅਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਚ ਹੰਗਾਮਾ

ਪਟਨਾ

—ਪਾਕਿ—

ਸਤਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗੁਲਾਮ ਗਾਇਕ ਗੁਲਾਮ ਅਲੀ ਦੇ ਇਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਭੀੜ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਲਾਠੀ-ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ। ਅਨੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮੈਮੋਰੀ-ਅਲ ਹਾਲ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਦਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੇਸ ਫੋਟੋਗਰਾਫਰਾਂ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਕੀਤਾ। ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਲਗੀਆਂ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਲਾਠੀਆਂ ਨਹੀਂ ਚਲਾਈਆਂ।

ਕਈ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੇਸ ਭਿਆਨਾਂ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਲਾਠੀਚਾਰਜ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਵਤਾਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਟਾਂ ਘਟ ਸਨ ਅਤੇ ਟਿਕਟ ਜਿਆਦਾ ਵੇਚ ਦਿਤੇ ਗਏ।

ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਰੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ

(ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਵੈਨਕੂਵਰ)

PUNJABI LITERARY ASSOCIATION VANCOUVER.

ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਰੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਜਨਰਲ ਮੀਟਿੰਗ 13 ਫਰਵਰੀ 1983 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ ਬਾਰਾਂ ਵਜੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰੋਸ ਸਟਰੀਟ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਸਕੂਲ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਵਿਖੇ ਹੋਈ। ਤੇਰਾਂ ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਜਣਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਬਲਵਿੰਦਰ ਗਿੱਲ, ਨਿਰਮਲ ਮਹਿਰੋਲ, ਹਰਦੇਵ ਵੱਜੋਰ, ਜੀਵਨ ਰਾਮਪੁਰੀ, ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਬੇਨੀਪਾਲ, ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ, ਨਿਰਮਲ ਜਵੰਦਾ, ਅਤੇ ਜਸਵੰਤ ਮਾਂਗਟ ਨੇ ਆਪੋ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ। ਸਾਰੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਉਸਾਰੂ ਟੀਕਾ ਟਿਪਣੀ ਹੋਈ।

ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵੈਨਕੂਵਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਰੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵੈਨਕੂਵਰ ਨੂੰ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰੋਸ ਸਟਰੀਟ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਕੇ ਨਿਵਾਜਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਰੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਸ ਪਰਉਪਕਾਰ ਲਈ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਸਭਾ ਦੀ ਅਗਲੀ ਮੀਟਿੰਗ 13 ਮਾਰਚ 1983 ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ ਦੋ ਵਜੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰੋਸ ਸਟਰੀਟ ਦੇ ਸਕੂਲ ਵਿਖੇ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਸਨਿਮਰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਵਧੀਆ ਸੇਵਾ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਫਾਰਮ ਭੇਜਣ ਦਾ ਵਕਤ ਜਲਦੀ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ—ਤੇ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਹਰ ਵਕਤ ਹਾਜ਼ਰ ਹਾਂ—ਆਓ ਤੇ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ। ਵਧੀਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੇ ਘੱਟ ਦਰ ਇਹ ਹੀ ਨਹੀਂ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਹਿਸਾਬ, ਕੰਪਨੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਯੋਸ਼ਾ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

ਟੈਲੀਫੋਨ : 321-2132

BAINS TAX & ACCOUNTING SERVICE

6679 MAIN ST.—2nd FLOOR(at51st. Ave)

VANCOUVER, B.C.

TELEPHONE: 321-2132

WE PROVIDE

YEAR ROUND PROFESSIONAL SERVICES

ACCOUNTING, BOOKKEEPING, COMPANY FORMATION &

CONSULTATION
FEE REASONABLE

ਵਲੈਤੀ ਏਸ਼ੀਅਨ ਬੱਚੇ

—ਹਰੀਸ਼ ਮਲਹੋਤਰਾ ਬਰਮਿੰਘਮ

ਪੱਛਮ ਦੇ ਮਹਾਨ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਫਰਿਡ ਦਾ ਕਥਨ ਹੈ ਕਿ "ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਸੈਕਸ' ਹੈ।" ਪਰ ਕਈ ਹੋਰ ਫਿਲਾਸਫਰਾਂ ਅਤੇ ਸਾਇੰਸਦਾਨਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ "ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਅਗਾਂਹ ਤੋਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ, ਜਾਨੀ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਹੈ।" ਮਤਲਬ ਕਿ ਇਨਸਾਨ ਇਸ ਆਸ ਤੇ ਦਿਨ ਕੱਟੀ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਜਾਂ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਮਿਲੇ। ਪਰ ਅੱਜ ਕਲ੍ਹ ਸਾਇੰਸਦਾਨ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਫਿਲਾਸਫਰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ, "ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਅਗਾਂਹ ਤੋਰਨ ਲਈ ਨਾ ਤਾਂ ਇਕੱਲੇ 'ਸੈਕਸ' ਦਾ ਹੀ ਹੱਥ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ 'ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਦੀ ਖਾਹਿਸ਼' ਦਾ। ਸਗੋਂ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਤੱਤ ਰਲ ਕੇ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਅਗਾਂਹ ਤੋਰਦੇ ਹਨ।"

ਪੱਛਮ ਦੇ ਹੀ ਇਕ ਹੋਰ ਫਿਲਾਸਫਰ ਦਾ ਵਿਖਿਆਨ ਹੈ ਕਿ, "ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਮਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਚੋਂ' ਇਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। (i) ਕੋਈ ਬੱਚਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ (ii) ਕਿਸੇ ਦਰੱਖਤ ਦਾ ਬੀਜਣਾ (iii) ਕੋਈ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖਣੀ।" ਇਹਨਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਜੇਕਰ ਦਲੀਲ ਦੀ ਕਸਵੱਟੀ ਤੇ ਪਰਖੀਏ ਤਾਂ ਸਾਫ ਦਿੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਫਿਲਾਸਫਰ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਨਸਾਨ ਮਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹਦਾ ਪਤਾ ਰਹੇਗਾ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਨਸਾਨ ਕੌਣ ਸੀ। ਜਿਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਯਾਨੀ ਜੜ੍ਹ ਹੀ ਹੈ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਚੀਜ਼ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਦੇਰ ਹਵਾ ਵਿਚ ਲਟਕਦੀ ਰਹੇਗੀ? ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਹਰ ਕੋਈ ਭਲੀ ਭਾਂਤ ਸਮਝ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਬੱਚੇ, ਉਹਦੀ ਅਸਲੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਪੁੰਜੀ ਅਤੇ ਧਨ ਦੌਲਤ ਮੰਨੇ ਗਏ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਸ਼ਟ-ਭਰਸ਼ਟ, ਵੱਧ-ਘੱਟ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵਿਰਸਾ, ਨਾਂ-ਨਿਸ਼ਾਨ, ਸਭਿਅਤਾ ਆਦਿ ਗੱਲਾਂ, ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਹੁਣ ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਿਚ ਇਹ ਹਾਲਾਤ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡਾ ਵਿਰਸਾ ਜਾਨੀ ਅਸਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਖੁਸ਼ੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਡਰ ਸੱਚਾ ਹੁੰਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਦੂਜੀ ਜਾਂ ਤੀਜੀ ਪੀੜ੍ਹੀ, ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ, ਧਰਮ, ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜ ਆਦਿ ਸਭ ਗੱਲਾਂ ਭੁੱਲ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਹਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਹਾਵਤ, "ਧੋਬੀ ਦਾ ਕੁੱਤਾ, ਨਾ ਘਰ ਦਾ ਨਾ ਘਾਟ ਦਾ" ਵਰਗਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਕੁਝ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਸ਼ਟ-ਇੰਡੀਜ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਾਂਗ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀ ਬੋਲੀ, ਧਰਮ, ਸਭਿਅਤਾ ਆਦਿ ਕੀ ਸੀ? ਕਈ ਬੁਧੀਜੀਵ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਹਰ ਇਕ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਹਨ। ਪਰ ਸਾਹਮਣੇ ਦੇਖ ਕੇ ਮੱਖੀ ਨਿਗਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਂ ਹੀ ਦੱਸੇਗਾ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਵਿਚਾਰ ਸੱਚਾ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਦੋ ਧਾਰਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ

ਹਨ—(i) ਅਸੀਂ ਇਹਦੇ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਰੀਏ? (ii) ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਬੈਠੇ ਰਹੀਏ, ਜੋ ਹੋਵੇਗਾ ਦੇਖੀ ਜਾਵੇਗੀ।" ਇਸ ਦੂਜੇ ਵਿਚਾਰ ਤੇ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਪਹਿਲੇ ਵਿਚਾਰ ਤੇ ਅਸੀਂ ਬਹਿਸ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਸਾਡੇ ਏਸ਼ੀਅਨ ਬੱਚੇ ਸਕੂਲ ਉਮਰ ਵਿਚ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਕੀ ਕਰੀਏ? ਜਦ ਇਥੇ ਕੋਈ ਏਸ਼ੀਅਨ ਸਕੂਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਹੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਭੇਜੀਏ? ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਬੱਚੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਇਥੇ ਦੀ ਜ਼ਬਾਨ ਬੋਲਦੇ, ਸੁਣਦੇ, ਲਿਖਦੇ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ। ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਬਾਨ ਵਿਚ ਗਲਬਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਬੱਚੇ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਘਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਟੈਲੀ-ਵੀਜ਼ਨ, ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਗੈਂਡੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਏਸ਼ੀਅਨ ਬੋਲੀ, ਖਾਣ-ਪੀਣ, ਪਹਿਨਣ, ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜ ਆਦਿ ਨੂੰ ਭੰਡਣ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਘਰ ਵਿਚ ਵੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਮਾਂ-ਪਿਉ ਅਨਪੜ੍ਹ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲਣਾ, ਗੁਲਾਮੀ ਦਾ ਅਸਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਚੰਗਾ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਏਸ਼ੀਅਨ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਬੋਲਣ ਲਈ ਜਾਂ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਜੇ ਮਾਤਾ ਮੋਟਾ ਬੱਚੇ ਏਸ਼ੀਅਨ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਘਰੋਂ ਬੋਲਣੀਆਂ ਸਿੱਖਦੇ ਵੀ ਹਨ। ਉਹ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਅਨਪੜ੍ਹ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਠੀਕ ਢੰਗ ਦੀ ਬੋਲੀ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦੇ। ਬੱਚੇ ਏਸ਼ੀਅਨ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਘਟੀਆ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਾਰੇ ਵਿਚ ਕਸੂਰ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਏਸ਼ੀਅਨ ਭਾਸ਼ਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੇ ਜਾਂ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਬੱਚੇ ਬੜੇ ਸ਼ੌਂਖ ਵਿਚ ਫਸ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਕਿ ਉਹ ਕੀ ਕਰਨ? ਸਾਡੀ ਗਿਣਤੀ, ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਬੱਚੇ, ਗੋਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਖੇਡਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਂਝਾਂ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਪੈਸੇ ਦੀ ਖਿੱਚ, ਤੀਵੀਂ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਵਿਚ ਦੂਆ ਕੁਟਾਉਣ ਵਿਚ ਹੀ ਰੁਝਾਈ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਭਾਈਬੰਦ ਬੱਚੇ ਟੁੱਟ ਕੇ ਗਲਾਸ ਮਾਰਨ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਕਲੱਬ ਦਾ ਫਿਕਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਘੁਣ ਵਾਂਗ ਖਾਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇੰਡੀਆ ਬੈਠੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਆਪਣੇ ਮਤਲਬ ਲਈ ਵਿਬਰੀ ਕੱਸਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਵੇਲੇ ਸਮਾਂ ਮਿਲਣਾ ਉਹ ਆਜ਼ਾਦ ਪੰਡੀ ਵਾਂਗ, ਆਪਣੀਆਂ ਟਪੂਸੀਆਂ ਲਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਵਾਸਤਾ, ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰੋਂ ਗੋਰਿਆਂ ਦੀ ਤੀਜੀ ਸ਼ਰੇਣੀ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ (ਘਰੋਂ, ਮਾਂ-ਪਿਉ ਨੂੰ ਵਿਹਲ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਚੰਗੀ ਚੀਜ਼ ਸਿੱਖਣ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ), ਉਹ ਬਾਹਰੋਂ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਕੰਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਪੱਲੇ ਬੰਨ੍ਹ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ-ਕਲ੍ਹ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਇੱਥੇ ਦੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਦੇਣ 'ਪਿੱਕ', 'ਰੋਕਰਜ਼', 'ਮੋਡ', 'ਸਕਿਨ ਹੈਡ' ਆਦਿ ਆਦਿ ਬੇ-ਸਿਰ, ਬੇ-ਬਾਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਮੁਰਕੀਆਂ ਵਰਗੇ ਪਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਬੁਲ੍ਹੀ ਕੁੱਤੇ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਰਗੀਆਂ ਜੁੱਤੀਆਂ। (ਯੂ.ਪੀ.ਪੇ. 21)

ਗਜ਼ਲ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਬੇਨੀਪਾਲ

ਬਹਿ ਸੱਜਣ ਮੁੜ ਫੇੜੀਏ ਔਜ ਓਸ ਬਾਤ ਨੂੰ
ਜੋ ਧਰਤੀਆਂ ਨੇ ਕਹਿਦੀਆਂ ਅਥਰੇ ਆਕਾਸ਼ ਨੂੰ
ਚਾਨਣੇ ਵਿਚ ਚਾਨਣਾ ਆਵੇ ਭਲਾ ਕੀ ਦੇ ਮਜ਼ਾ
ਸੁਆਦ ਤਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਚਾਨਣ ਜੋ ਆਵੇ ਰਾਤ ਨੂੰ
ਸਿੱਜ ਸਿੱਜ ਜੋ ਬੀਜਿਆ ਮੈਂ ਸੋਣੀਆਂ ਤੇ ਹਾੜੀਆਂ
ਕੀ ਫੁਕਣਾ ਦੇ ਆਸਾਂ ਨੇ ਬੇ ਮੋਸਮੀ ਬਰਸਾਤ ਨੂੰ
ਹਾਲੇ ਤਾਂ ਪੂਣੀ ਲਾਈ ਐ, ਹਾਲੇ ਤਾਂ ਕੱਤਣਾ ਫੈਪ ਹੈ
ਹਾਲੇ ਪਸੀਨਾ ਆਵਣਾ ਚਰਖੇ ਦੀ ਇਸ ਚੌਗਾਠ ਨੂੰ
ਕਚਿਆਂ ਤੇ ਠਿਲੁਕੇ ਤਰਕੇ ਅਸਾਂ ਵੀ ਵੇਖ ਲੀਤਾ
ਕੀ ਆਖੀਏ ਕੀ ਪਰਖੀਏ ਮੇਰੇ ਸੱਜਣਾ ਦੀ ਵਾਟ ਨੂੰ
ਵੱਟ ਕੇ ਪਾਸਾ ਖੰਘੂਰਾ ਮਾਰਕੇ ਉਹ ਲੰਘ ਗਏ
ਤਰਸਦੇ ਰਹਿ ਗਏ ਸਾਡੇ ਕਦਮ ਉਸਦੇ ਸਾਥ ਨੂੰ
ਤੇਰਿਆਂ ਨੈਣਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰਾਂ ਤੱਕਦਾ ਰਿਹਾ
ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਲੇਟੇ ਸੀ ਉਵੇਂ ਉਨ ਖੜੇ ਪਰਭਾਤ ਨੂੰ
ਨਾਜ਼ ਨੇ ਲੁਟਿਆ ਅਦਾ ਨੇ ਪੁਟਿਆ ਮੈਂ ਦਿਨ ਦਿਹਾੜੇ
ਕੀ ਉਲੂਮਾ ਦੇਵੀਏ ਇਸ ਵਿਚਰਦੇ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ
ਡੀਕ ਲਾ ਕੇ ਪੀ ਜਾਵਾਂ ਤੇਰਾ ਹੁਸਨ, ਤੇਰੀ ਅਦਾ ਨੂੰ
ਏਹ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇ ਦਿਉ ਕਾਇਨਾਤ ਨੂੰ
ਅਮਰ ਤੋਂ ਹੋ ਕੇ ਅਮਰ ਲੈਣਾ ਏ ਕੀ
ਜਦ ਕਦਰ ਤੇਰੀ ਨਹੀਂ ਕਮਜ਼ਾਤ ਨੂੰ

ਹਰੀ ਸ਼ਰਮਾ

'ਇਧਾਨਾ' ਦੇ ਜਾਣੇ ਪਛਾਣੇ ਮੈਂਬਰ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹਰੀ ਸ਼ਰਮਾ ਵੈਨਕੂਵਰ ਸਿਟੀ ਦੀ ਰੋਸ ਗੇਲੇਸ਼ਨਜ਼ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਮੇਅਰ ਮਾਈਕ ਹਾਰਕੋਰਟ ਨੇ ਕੀਤੀ।

ਸਾਬੀ ਹਰੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਇਧਾਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਨਸਲਵਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਲੀਮਟੀ (BCOFR) ਦੀ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੇਅਰ ਹਾਰਕੋਰਟ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਉਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਇਧਾਨਾ ਅਤੇ ਨਸਲਵਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਲੀਮਟੀ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ।

ਸਾਡੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਰੀਦੋ
ਬੱਚਤ ਹੀ ਬੱਚਤ ਹੈ!

ਆਦਮੀਆਂ ਦੇ 3 ਪੀਸ ਸੂਟ ਸਪੈਸ਼ਲ
FOR MENS 3 pc. Suits Special \$99

ਆਦਮੀਆਂ ਲਈ ਸਪੋਰਟਸ ਜੈਕਟਾਂ
FOR MENS SPORTS JACKT \$29.95

ਆਦਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪੈਂਟਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ
FOR MENS PANTS \$16.95

ਆਦਮੀਆਂ ਲਈ ਰਗਬੀ ਕੌਰਡ ਜਾਂ ਜ਼ੀਨ ਦੀਆਂ ਪੈਂਟਾਂ
ਸਪੈਸ਼ਲ \$14.99

FOR MENS RUGBY CORDS OR
JEANS PANTS SPECIAL

MENS SHIRTS FROM STARTS \$8.95

ਆਦਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਟਾਂ

ELITE TAILORS

4212, MAIN ST.(26th Ave.)

VANCOUVER, B.C. Phone: 872-2276

ALTERATION FOR MEN & LADIES

ਵੀਡੀਓ ਅਤੇ ਸਟਰੀਓ ਦਾ ਵਪਾਰ ਸੇਲ ਤੇ

ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਏਰੀਏ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚਲਦਾ ਵਪਾਰ ਅਜ ਹੀ ਖਰੀਦੋ, ਇਸ ਦੇ ਹੋਰ ਵਾਧੇ ਲਈ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਮੌਕੇ, ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਦੁਕਾਨ ਵਿਚ ਥਾਂ ਹੈ। ਮੌਕਾ ਨਾ ਖੰਝਾਉ, ਸਟੋਕ ਦੀ ਲੱਗੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਭਾਅ ਉਤੇ ਹੀ ਖਰੀਦੋ

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ :—

ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਘੋੜਾ

325-1362

ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

278-5443

Cathay Pacific Realty — 324-1034

ਨੋਟ :—ਗੀਅਲ ਇਸਟੇਟ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਲੋੜਾਂ, ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਅਤੇ ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਭਵਿੱਖਤ ਬਾਰੇ ਸਾਨੂੰ ਉਪਰ ਵਾਲੇ ਨੰਬਰਾਂ ਤੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕਰੋ।

(ਪੰਨਾ 20 ਵੀਂ ਧਾਰਾ)

ਬੇ-ਮੇਲ ਰੰਗ ਬਰੰਗੇ ਕੱਪੜੇ, ਮੂੰਹ ਸਿਰ ਦਾ ਹੁਲੀਆ ਵਿਗਾੜ ਕੇ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਬੜੇ ਖੱਬੀਖਾਨ ਬਣੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। 'ਪੰਕ' ਅਤੇ 'ਮੋਡ' ਦੀਆਂ ਆਮ ਝੱਪਟਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜੱਬੇਬੰਦੀਆਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ 'ਪੰਕ' ਦੀ ਸਿਧਾਂਤਿਕ ਫਿਲਾਸਫੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, "ਜੇ ਵੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਹੈ, ਉਹਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰਨੀ ਤੇ ਆਪਣਾ ਨਿਰਾਲਾ ਹੀ ਰਾਹ ਅਖਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਹੈ।" ਯਾਨੀ ਕੱਪੜੇ, ਸਿਰ ਦੇ ਵਾਲ ਆਦਿ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਢੰਗ ਦੇ ਪਾਉਣੇ ਅਤੇ ਰੰਗਣੇ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਕਦੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਾ ਪਾਏ ਤੇ ਰੰਗੇ ਹੋਣ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿੱਡੋ, ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਭੰਨਣਾ, 'ਮੋਡ' ਨਾਲ ਫਾਹਾ ਲੈਣਾ, ਅਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁੱਟ ਛੱਡਣਾ, ਪੁਲੀਸ ਨਾਲ ਝੜਪਾਂ ਕਰ ਛੱਡਣੀਆਂ ਆਦਿ। 'ਪੰਕ' ਆਮ ਕਰਕੇ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲਾਂ ਦੇ ਜਥਿਆਂ ਵਿਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਚਮੜੇ ਦੀਆਂ ਜੈਕਟਾਂ, ਸੰਗਲੇ ਆਦਿ ਪਾਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ 'ਮੋਡ' ਉਹ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਬਹੁਤ ਵੈਸ਼ਨਵਾਦ ਅਤੇ ਸਾਫ ਸੁਥਰੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਾਡਰਨ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਆਮ ਕਰਕੇ ਸਕੂਟਰਾਂ ਦੇ ਜਥਿਆਂ ਵਿਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਕੂਟਰਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਝੰਡੇ ਲਾਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਲੜਨ-ਭੜਨ ਜਾਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਜ਼ਰਾ ਘੱਟ ਹੱਥ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਰੁੱਪਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਸ਼ਰਤਾਨੀਆਂ ਦੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਹੀ ਦੇਣ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ, ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਕਲ੍ਹ ਨੂੰ ਕੋਈ ਬੜਾ ਚੰਗਾ ਇਨਸਾਨ ਨਿਕਲ ਸਕਦਾ ਤੇ ਇਹ ਇਕ ਕਿਸਮ ਦਾ 'ਫੋਕਰਵਾਧੇ' ਦਾ ਬੁਖਾਰ ਜਿਹਾ ਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਗਰੁੱਪਾਂ ਵਿਚ ਜਿਹੜੇ ਵੀ ਥੱਚੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਉਹ ਆਮ ਕਰਕੇ ਇੱਥੇ ਦੀ ਤੀਜੀ ਸ਼ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਹੀ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ 'ਸਕੇਸ ਆਫ਼ ਦੀ ਕੋਪੀਟੇਲਿਸਟ ਸੋਸਾਇਟੀ' ਜਾਨੀ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਗੰਦਗੀ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਗਲਤ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਲਵ ਅਗੇਨਿਸਟ ਹੇਟ' ਦੇ ਲੇਖਕ ਮਿਸਟਰ ਕਾਰਲ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ, "ਇਨਸਾਨ ਵਿਚ ਹਿੰਸਾ ਜਾਨੀ ਹੁਲੜਬਾਜੀ ਬਹੁਤ ਹੈ। ਇਸ ਹੁਲੜਬਾਜੀ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਖੇਡਾਂ ਖੇਡ ਕੇ, ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਤੇ ਦੰਗੇ ਫਸਾਦ ਆਦਿ ਕਰਕੇ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਾਂ।" ਹੁਣ ਜੇਕਰ ਮਿਸਟਰ ਕਾਰਲ ਦੀ ਕਸਵਟੀ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰਖੀਏ ਤਾਂ ਗੱਲ ਤੀਕ ਦੁਕਦੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੋਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਵੇਂ ਡੰਗ-ਟਪਾਉ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉੱਚੀ ਸ਼ਰੇਣੀ ਦੇ ਬੱਚੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਵੱਡੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਸਾਭ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਪੈਸ ਦੀ ਵੰਡ, ਇਥੇ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਮੁਤਾਬਕ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਇਨਸਾਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ। ਜਿਥੇ ਕੋਈ ਸ਼ਰੇਣੀ ਹੈ ਉਹ ਥੱਲੇ ਭਾਵੇਂ ਚਲੀ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਉੱਪਰ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਉੱਠੀ। ਜੇ ਹਾਲ ਅੱਗੇ ਇੰਡੀਆ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੂਬਿਆਂ ਅਤੇ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੇ ਰਾਜੇ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਹਾਲ ਹੀ ਇਥੇ ਹੈ।

ਹੁਣ ਜੇਕਰ ਸਮਾਜਿਕ ਢਾਂਚੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਿਰ ਇਨਸਾਨੀ ਸੁਭਾਅ ਵਲ ਆਈਏ ਤਾਂ ਮਿਸਟਰ ਓਵਰਸਟਰੀਟ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ, 'ਮੈਚੋਇਰ ਮਾਇਡ' ਵਿਚ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ, 'ਇਨਸਾਨ ਬਹੁਤ ਗੈਰ-ਜ਼ਮੇਵਾਰ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਹੈ।' ਮਤਲਬ ਕਿ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਮ, ਕ੍ਰੋਧ, ਲੋਭ, ਮੋਹ ਅਤੇ ਹੰਕਾਰ ਇਨਸਾਨ ਨਾਲ ਬੱਝੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਗੱਲ

ਕਤਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਤਲ ਬਾਣੇ ਪੇਸ਼

ਜਗਰਾਓ—ਮੋਗਾ ਸਬ ਡਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦਾਉਧਰ ਵਿਖੇ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨਾਮੀ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਦੇ ਹੱਥੇ ਕਤਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕਾਤਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੁਲਸ ਬਾਣਾ ਮਹਿਣਾ ਪੜਾਉ ਵਿਖੇ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿਤਾ।

ਇਹਨਾਂ ਪੰਜਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ, ਇਹਨਾਂ ਪੰਜਾਂ ਨੂੰ ਵੱਸ ਵਿਚ ਕਰਨ ਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਸੁਆਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਏਸ਼ੀਅਨ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਰਦੇ? ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੋਧ ਦੇਣ ਲਈ, ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮੱਦਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪਰ ਉਹ ਮੱਦਦ ਤਾਂ ਹੀ ਹਾਸਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਕੋਈ ਹੱਥ ਪੈਰ ਮਾਰੀਏ। ਇਹਦੀ ਬਜਾਏ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਗੁਰਦਵਾਰੇ, ਮੰਦਰ ਅਤੇ ਮਸੀਤਾਂ ਬਣਾਈਏ, ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਆਪਾ ਘੱਟ ਹੀ ਬਣ ਜਾਵੇ ਤੇ ਉਹ ਪੈਸਾ ਕਿਸੇ ਏਸ਼ੀਅਨ ਸਕੂਲ ਦੇ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਖਰਚ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿੰਨਾ ਚੰਗਾ ਰਹੇਗਾ। ਉਸ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ, ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ, ਧਰਮ ਤੇ ਸਭਿਅਤਾ ਆਦਿ ਸਿਖਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਏਸ਼ੀਅਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬਣੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਲ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਕੋਈ ਕਦਮ ਪੁੱਟਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਿਸਚੀਅਨ ਧਰਮ ਦੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਸਿਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਏਸ਼ੀਅਨ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਏਸ਼ੀਅਨ ਧਰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸਿਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਏਸ਼ੀਅਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬੋਲੀ, ਧਰਮ ਅਤੇ ਸਭਿਅਤਾ ਆਦਿ ਨੂੰ ਭੰਡਣ ਦੇ ਲਗਾਮ ਪਾਈ ਜਾਵੇ। ਸਗੋਂ ਏਸ਼ੀਅਨ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਭਿਅਤਾ ਵਲ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਗੋਰੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਏਸ਼ੀਅਨਾਂ ਬਾਰੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੱਚੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੱਸੀਆਂ ਜਾਣ, ਤਾਂਕਿ ਆਪਸੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਨੇੜਤਾ ਵੱਧ ਸਕੇ।

ਏਸ਼ੀਅਨ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘਰ ਵਿਚ ਸਦਾ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤਾਂ ਇਥੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਸਿੱਖਣੀ ਹੀ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਬਾਨ ਉਹ ਮੁਫਤ ਵਿਚ ਹੀ ਸਿੱਖ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਘਰ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਅਤੇ ਸਭਿਅਤਾ ਬਾਰੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਹ ਸ਼ੰਕਾ ਜ਼ਰੂਰ ਨਵਿਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ "ਏਸ਼ੀਅਨ ਲੋਕ ਅਤੇ ਸਭਿਅਤਾ ਘਟੀਆ ਹੈ।" ਜਦੋਂ ਕਿ ਗੱਲ ਇਸ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੜੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਸੁਣ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਇਥੇ ਦੀਆਂ ਭੈੜੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਝੱਟ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ 'ਵਿਸਟਰਨ' ਬਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਹਾਲ "ਕਾਂ ਹੋਸ ਦੀ ਚਾਲ ਚੱਲਣ ਲੱਗਾ, ਪਰ ਆਪਣੀ ਚਾਲ ਹੀ ਗੁਆ ਬੈਠਾ" ਵਰਗਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ ਹੁਣ ਸਾਡੀ ਜ਼ੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹੋਸ ਹੀ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਦੇਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਂ ਬਣਾ ਕੇ ਸੱਭੇ ਕੁਝ ਗੁਆ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਸੁੱਟ ਕੇ ਕਿ 'ਦੇਖੀ ਜਾਊਗੀ' ਬੱਚੇ ਆਪ ਹੀ ਕਾਂ ਤੋਂ ਹੋਸ ਬਣਦੇ ਬਣਦੇ, ਆਪਣਾ ਆਪ ਵੀ ਗੁਆ ਬੈਠਣਗੇ ਤੇ ਸਾਡੀ ਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਕਰਾਈ ਖੂਹ 'ਚ ਜਾ ਪਵੇਗੀ।

ਲੋਕ ਬੋਲੀਆਂ

ਲੋਕ ਬੋਲੀਆਂ ਤੇ ਲੋਕ ਅਖਾਣ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਦੀ ਪੜਕਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਰ ਕੌਮ ਦਾ ਸਭਿਆਚਾਰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਬੋਲੀਆਂ ਵਿਚ ਲਰਜ਼ਦਾ ਹੈ। ਪੇਸ਼ ਹਨ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਪੜਕਨਾਂ।

ਅੰਬ

ਕਾਹਨੂੰ ਮਾਰਦੇ ਜੱਟਾ ਲਲਕਾਰੇ
ਤੇਰੇ ਕਿਹੜੇ ਅੰਬ ਤੋੜ ਲੇ

ਸਰੂ

ਮੇਘ ਯਾਰ ਨੀ ਸਰੂ ਦਾ ਬੂਟਾ
ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਜਾ ਰੱਖ ਦੀ

ਕੱਚੀ ਕੋਲ

ਕੱਚੀ ਕੋਲ ਉਮਰ ਦੀ ਨਿਆਣੀ
ਪੱਟੀ ਤੇਰੇ ਲੜ੍ਹਆਂ ਨੇ

ਚੰਨਣ

ਮੁੰਡਾ ਸੁੱਕ ਗਿਆ ਚੰਨਣ ਦਾ ਬੂਟਾ
ਤੇਰੇ ਪਿੱਛੇ ਗੋਰੀਏ ਰੰਨੇ

ਚੰਬਾ ਕਲੀ

ਹਸਦੀ ਨੇ ਫੁੱਲ ਮੰਗਿਆ
ਸਾਰਾ ਬਾਗ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ

ਮੇਰਾ ਯਾਰ ਚੰਬੇ ਦੀ ਮਾਲਾ
ਦਿਲ ਵਿਚ ਰਹੇ ਮਹਿਕਦਾ

ਨਿਮ

ਤੇਰੇ ਝੁਮਕੇ ਲੈਣ ਹੁਲਾਰੇ
ਨਿਮ ਨਾਲ ਬੂਟਦੀਏ

ਵੇਲ

ਤੇਨੂੰ ਯਾਰ ਰੱਖਣਾ ਨਾ ਆਇਆ
ਵਧਗੀ ਵੇਲ ਜਹੀ

ਸਰੋਂ

ਜਦੋਂ ਰੰਗ ਸੀ ਸਰੋਂ ਦੇ ਫੁੱਲ ਵਰਗਾ
ਉਦੋਂ ਕਿਉਂ ਨਾ ਆਇਆ ਮਿੱਤਰਾ

ਕਪਾਹ

ਤਾਰੇ ਹਸਦੀ ਖੇਤ ਚੋਂ ਲੰਘਗੀ
ਜੱਟ ਦੀ ਕਪਾਹ ਖਿੜਗੀ

TICKETS TO ANYWHERE GABA TRAVELS

ਤੁਹਾਡੇ ਗਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ, ਦੋਸਤਾਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਲਈ
ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੋ। ਅਸੀਂ ਵਾਜਬ ਕਿਰਾਏ
ਤੇ ਵਧੀਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

6612, MAIN ST.
VANCOUVER, B. C.

PHONE: 324-3336

MANOHAR LAL GABA
GET HELP IN INDIA AT
NUR MAHAL PH: 49
JULLUNDUR PH: 74597
NEW DELHI PH: 44165
JANDIALA (JULLUNDUR)

PAL'S COLLISION LTD.

ALL TYPES OF BODY REPAIRS

• CARS • BOATS • TRUCKS

• FIBREGLASSING

• RESTORING

• PROFESSIONAL PAINTING

FREE COURTESY CARS AVAILABLE

(I.C.B.C.) CLAIMS HANDLED PROMPTLY

— FREE ESTIMATES —

ALL WORK CONDITIONALLY GUARANTEED

• ਪੂਰੀ ਬਾਡੀ ਦਾ ਕੰਮ I.C.B.C. Claims
• ਮਾਡਰਨ ਫਰੇਮਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ
• ਫਾਈਬਰ ਗਲਾਸ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ 50% Deductible

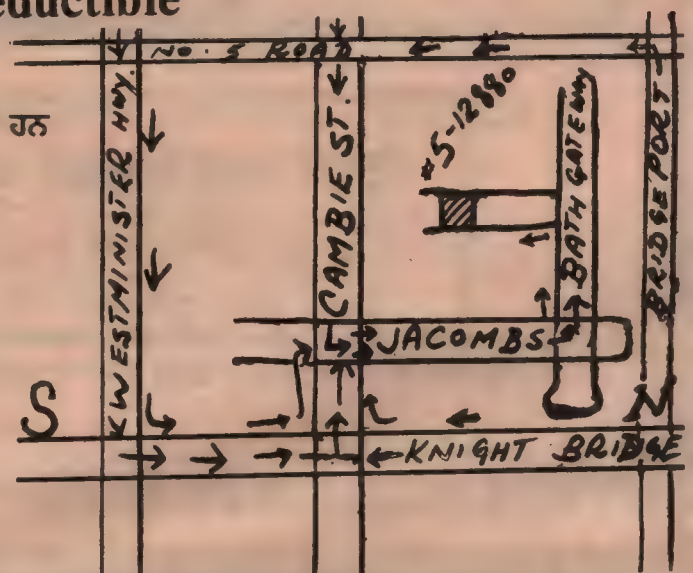
• ਕਾਰ ਵਿਚ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਲਾਉਣੇ
• ਮਾਡਰਨ ਕੁਆਲਿਟੀ ਪੇਂਟਿੰਗ
• ICBC ਦੇ ਕਲੇਮ ਜਲਦੀ ਹੈਂਡਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ
• ਮੁਫਤ ਐਸਟੀਮੇਟ
• ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕਲੇਮ.....ਵਾਜਬ ਰੇਟਾਂ ਤੇ
• ਮੁਫਤ ਕਾਰ ਟੋਅ ਕਰਨੀ

270-1754 BUS
273-3270 RES.

270-1754

SUCHA BANSAL

#5 - 12880 BATHGATEWAY
RICHMOND, B.C. V6V 1Z4

ਸਿਹਤਤੋਖਰਾਕ

ਪਹਿਲਾਂ ਪੜ੍ਹੋ

ਜੀਓ ਹੈ...

ਡਾ: ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ

ਆ

ਕਸੀਜਨ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਭੋਜਨ ਵਿਚ ਸ਼ੁਮਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਜੀਵਨ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ। ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਵਿਗਿਆਨੀ ਸਾਡੀ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਦੂਜੀ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਕਿਆਸ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੀ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਗ੍ਰਹਿ ਉੱਤੇ ਪਾਣੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਪਾਣੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸੋਚ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਧਰਤੀ ਉੱਪਰ ਜੀਵਨ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ। ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਧਰਤੀ ਉੱਪਰ ਵੀ ਜੀਵਨ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹਰ ਜਿਉਂਦੀ ਚੀਜ਼ ਚਾਹੇ ਉਹ ਆਦਮੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਾਨਵਰ ਜਾਂ ਬਨਾਸਪਤੀ ਜਾਂ ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਅਤੇ ਉੱਲੀ ਸਭ ਲਈ ਪਾਣੀ ਅਵਸ਼ਕ ਹੈ।

ਦੋ ਐਟਮ ਹਾਈਡਰੋਜਨ ਅਤੇ ਇਕ ਐਟਮ ਆਕਸੀਜਨ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜਟਿਲ (ਗੁੰਝਲਦਾਰ) ਪਦਾਰਥ ਸਾਇੰਸਦਾਨਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਧਰਤੀ ਦਾ ਦੋ ਤਿਹਾਈ ਹਿੱਸਾ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਢਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਵੀ ਤਕਰੀਬਨ ਇੰਨਾ ਹੀ ਹਿੱਸਾ ਪਾਣੀ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਸਾਡੀ ਪਿਆਸ ਬਝਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਖਾਣੇ ਪਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਖਾਣਿਆਂ ਵਿਚ ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਫਲ ਅਤੇ

ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਹੀ ਬਹੁਤਾਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਅਨੇਕ ਰਸਾਇਣਕ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਲਈ ਪਾਣੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਭੋਜਨ ਦੇ ਅਵਸ਼ਕ ਅੰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਥਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਥਾਂ (ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਹੀ) ਪਾਣੀ ਹੀ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਤਾਪ-ਮਾਨ ਨੂੰ ਠੀਕ ਰਖਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ ਬੁਖਾਰ ਵਿਚ ਮੱਥੇ ਉੱਤੇ ਠੰਢੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਪੱਟੀਆਂ ਰਖ ਕੇ ਤਾਪਮਾਨ ਉੱਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਜ਼ਾ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਨਾਲ ਵੀ ਬੁਖਾਰ ਨਾਲ ਵਧੀ ਹੋਈ ਗਰਮੀ ਸ਼ਾਂਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਪਾਣੀ ਦਾ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਛੋਟੀ ਉਮਰੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਧਿਆਨ ਰਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਟੱਟੀਆਂ ਜਾਂ ਉਲਟੀਆਂ ਨਾਲ ਕਈ ਵਾਰੀ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਮੀ ਹੋਣ ਦਾ ਡਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮੂੰਹ ਰਾਹੀਂ ਗਲੂਕੋਜ਼ ਪਿਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਨਾੜੀ ਰਾਹੀਂ ਗਲੂਕੋਜ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਰਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਗਰਮੀਆਂ ਦੀ ਰੁੱਤ ਜਦੋਂ ਵੀ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਦਾ ਗਲਾਸ ਪੀ ਕੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਲੂ ਲਗਣ ਦਾ ਅੰਦੇਸ਼ਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਦੀਆਂ ਦੀ ਰੁੱਤ ਤਾਜ਼ਾ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਨਾਲ ਠੰਢ ਲਗਣ ਦਾ ਭੈ ਘਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਵੇਰੇ ਉਠ ਕੇ ਕੁਰਲੀ ਕਰ ਕੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਗਲਾਸ ਪੀਣਾ (ਚਾਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ) ਕਬਜ਼ ਵੀ ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਚੁਸਤ ਵੀ ਰਖਦਾ ਹੈ। ਸਾਧਾਰਨ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਤੰਦਰੁਸਤ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਚਾਈ ਲਿਟਰ ਪਾਣੀ (7-8 ਗਲਾਸ) ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਪਰ ਗਰਮੀਆਂ ਦੀ ਰੁੱਤ ਜਾਂ ਭਾਰੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਅਧਿਕ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਪਾਣੀ ਜਿੰਨਾ ਸਰੀਰ ਲਈ ਅਵਸ਼ਕ ਹੈ ਉੱਨਾ ਹੀ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੀ ਯੋਗ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਅਨਜਾਣ ਹਾਂ। ਖਾਣੇ ਤੋਂ ਇਕ ਦਮ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਖਾਣੇ ਦੇ ਨਾਲ ਜੇ ਹੋ ਸਕੇ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਨਾ ਹੀ ਪੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਸੁੱਕੀ ਦਾਲ ਸਬਜ਼ੀ ਵੇਲੇ ਜੇ ਕੁਝ ਪਾਣੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ

ਪੀਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਅਜਿਹੇ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਖਾਣੇ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਪੀਂਦੇ। ਇਸ ਦਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਖਾਣੇ ਨੂੰ ਹਜ਼ਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਤਿਜ਼ਾਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐਨਜ਼ਾਈਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਖਾਣੇ ਨਾਲ ਪੀਤੇ ਬਹੁਤੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਇਹ ਤਿਜ਼ਾਬ ਹਲਕੇ (ਪਤਲੇ) ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਐਨਜ਼ਾਈਮ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭੋਜਨ ਠੀਕ ਹਜ਼ਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਖਾਣੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਖਾਲੀ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀ/ਔਰਤਾਂ ਛੇਤੀ ਹੀ ਬਦਹਜ਼ਮੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫਲ ਖਾਣ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਪਾਣੀ ਪੀਣਾ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ। ਕਾਰਨ ਫਿਰ ਉਪਰ ਵਾਲਾ ਹੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਬਚੁਰਗਾਂ ਨੇ ਕਈ ਫਲਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਦੀ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਮਨਾਹੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਹਨ: ਤਰਬੂਜ, ਖਰਬੂਜਾ, ਖੀਰਾ ਅਤੇ ਤਰ ਆਦਿ। ਪਰ ਇਹ ਅਸੂਲ ਸਾਰੇ ਹੀ ਫਲਾਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਟੱਟੀ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਅਤੇ ਮਾਲਿਸ਼ ਤੋਂ ਇਕ ਦਮ ਬਾਅਦ ਪਾਣੀ ਪੀਣਾ ਵੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਢਿੱਡ ਵਿਚ ਹਵਾ ਦਾ ਗੋਲਾ, ਗਲੇ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ, ਅਫ਼ਾਰ, ਕੁਖ ਨਾ ਲਗਣ, ਸੰਗਰਹਿਣੀ, ਦਮਾ, ਅਤੇ ਹਿਚਕੀ ਵਿਚ ਠੰਢਾ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਪੀਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜੇ ਚਮੜੀ ਦੇ ਰੋਗ, ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਰੋਗ, ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਵੀ

ਸੋਜ ਜਾਂ ਪੀਪ ਪਈ ਹੋਵੇ। ਜਾਂ ਸ਼ੱਕਰ ਰੋਗ ਵਿਚ ਵੀ ਬਹੁਤਾ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਪੀਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਪਰ ਨਾਲ ਇਕ ਹੋਰ ਵੀ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਿਆਸ ਲਗੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਪੀਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਆਯੁਰਵੇਦਿਕ ਗਰੰਥਾਂ ਵਿਚ ਖਾਣ ਪੀਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ 12 ਗਰੁਪਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਗਰੁਪ ਸਿਰਫ ਪਾਣੀ ਦਾ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਆਯੁਰਵੇਦਿਕ ਨਾਮ ਹਨ 'ਅੰਬੂ', 'ਅੰਮ੍ਰਿਤ' ਅਤੇ 'ਜੀਵਨ'। ਆਯੁਰਵੇਦਿਕ ਅਤੇ ਯੂਨਾਨੀ ਸਿਸਟਮ ਵਿਚ ਸਿਸਟੀ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਂ ਤੱਤਾਂ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਤੱਤ (ਮਹਾਬੂਤ) ਪਾਣੀ ਵੀ ਹੈ। ਅਨੇਕ ਗੁਣਾਂ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੈਜ਼ਾ, ਟਾਈਫਾਇਡ, ਅੰਤੜੀਆਂ ਦੇ ਰੋਗ ਅਤੇ ਪੀਲੀਆ ਆਦਿ ਗੰਢੇ ਪਾਣੀ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਵੇਲਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਡਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਉਬਾਲ ਕੇ ਪੀਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਬਾਲਿਆ ਹੋਇਆ ਪਾਣੀ ਕੱਢ, ਵਾਤ ਅਤੇ ਪਿੱਤ ਤਿੰਨੇ ਦੋਸ਼ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪਾਣੀ ਦਾ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੀਣਾ ਅਤੇ ਸ਼ੁਧ ਪਾਣੀ ਪੀਣਾ ਸਰੀਰ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਹਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਬਰਤਨਾਂ ਵਿਚ ਰਖਿਆ ਪਾਣੀ ਛੇਤੀ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਠੰਢਾ ਵੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਮੁਖ ਆਗੂ ਤੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਸੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ ਦੀਆਂ ਜੀਵਨ-ਝਲਕਾਂ

‘ਸੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼’

ਪੰਨੇ 112 ਮੁਲ : 2 ਡਾਲਰ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ

ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਰੀ ਟਰੱਸਟ ਵੈਨਕੂਵਰ (ਕੈਨੇਡਾ)

ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ

ਸਵਰ ਸਾਗਰ

ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ

ਹਰ ਐਤਵਾਰ
ਸਵੇਰੇ
10⁰⁵ ਤੋਂ 11⁰⁰

ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ
ਹਰ ਐਤਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਤੇ ਸ਼ਾਮ
ਰੇਡੀਓ ਸੀ.ਜੇ.ਜੇ.ਸੀ(CJJC 800 AM DIAL).
Sunday Entertainment:

ਹਰ ਐਤਵਾਰ
ਸ਼ਾਮ
7⁰⁵ ਤੋਂ 8⁰⁰

ਸਵਰ ਸਾਗਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਸੁਣਨੋ ਨਾ ਭੁਲੋ

SWAR

ਹਰ ਐਤਵਾਰ

SAGAR

ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਸੁਣੋ

ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤੁਸੀਂ ਗਰੇਟਰ ਵੈਨਕੂਵਰ, ਲੋਅਰ ਮੇਨ ਲੈਂਡ, ਵਿਕਟੋਰੀਆ, ਨਨਾਇਮੋ, ਡੰਕਨ, ਪੋਰਟ ਅਲਬਰਨੀ ਅਤੇ ਕੈਂਬਲ ਰਿਵਰ ਤਕ ਸੁਣ ਸਕਦੇ ਹੋ

ਵਪਾਰੀ ਵੀਰਾਂ ਲਈ ਵਪਾਰ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਲਈ ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ:

Producer
Manjit Viridi

ਤੁਹਾਡਾ ਸੀਨੀਅਰ ਹੋਸਟ
Your Senior Host

PH: Producer: Manjit Viridi 434-8786 ਜਾਂ 731-7221 24 HRS Pager 15444

ਐਸ.ਆਰ. ਮਹਿਲਾ ਕਾਲਜ ਯੋਗ ਚੈਂਪੀਅਨ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਨ. ਜ. ਸ.)—ਸਥਾਨਕ ਐਸ. ਆਰ. ਗੋਰਮਿੰਟ ਕਾਲਜ ਫਾਰ ਵਿਮਨ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਯੋਗ (ਵਿਮਨ) ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ 406.70 ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਜਿੱਤ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਚੈਂਪੀਅਨਸ਼ਿਪ ਕੱਲ ਇੱਥੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੈਂਪਸ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੋਈ।

ਡੀ. ਏ. ਵੀ. ਕਾਲਜ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਫਾਰ ਵਿਮਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੇ 370.50 ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਦੋਂ ਅਤੇ ਐਸ.ਡੀ. ਕਾਲਜ ਫਾਰ ਵਿਮਨ ਜਲੰਧਰ ਨੇ 340.30 ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ।

ਐਸ. ਆਰ. ਗੋਰਮਿੰਟ ਕਾਲਜ ਫਾਰ ਵਿਮਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਨੀਲਮ ਜੀਤ ਨੂੰ ਬੈਸਟ ਯੋਗੀ ਕਰਾਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ 149.10 ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ। ਇਸੇ ਕਾਲਜ ਦੀ ਸੁਨੀਤਾ ਨੇ 134.50 ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ। ਜਦੋਂ ਦੂਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਰਜਨੀ ਅਤੇ ਕਮਲੇਸ਼ (ਡੀ. ਏ. ਵੀ. ਕਾਲਜ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਫਾਰ ਵਿਮਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਨੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਤੀਜਾ ਤੇ ਚੌਥਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ।

ਖੇਡਾਂ ਤੇ ਖਿਡਾਰੀ

ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਦਾ ਫਿੱਕਾ ਸੁਆਗਤ

ਬੰਬਈ.—(ਯੂ. ਐਨ. ਆਈ.-ਪੀ.ਟੀ. ਆਈ.)—ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਜਿਤਣਾ ਹੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਹਰ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਵਧੀਆ ਖੇਡ ਖੇਡੀ। ਇਹ ਗਲ ਭਾਰਤੀ ਕ੍ਰਿਕਟ ਟੀਮ ਦੇ 10 ਹਵਤਾ ਦੌਰੇ ਤੋਂ ਪਰਤਣ 'ਤੇ ਕਪਤਾਨ ਸੁਨੀਲ ਗਵਾਸਕਰ ਨੇ ਕਹੀ।

ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਉੱਤੇ ਟੀਮ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਕ੍ਰਿਕਟ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਐਮ. ਵੀ. ਚੰਦਰਾਕਰ ਤੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕੁਝ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹੀ ਸਨ। ਗੁਲਦਸਤੋਂ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਖੇਡ ਸ਼ੌਕੀਨ ਨਹੀਂ।

ਯਸ਼ਪਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਕਰਾਚੀ ਤੋਂ ਲਾਹੌਰ ਹੁੰਦਿਆਂ ਦਿੱਲੀ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਏ। ਕਪਤਾਨ ਨੇ ਸਭ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ

ਟੀਮ ਦੀ ਮਾੜੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ 'ਤੇ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਦੇ ਹਨ। “ਅਸੀਂ ਖੇਡ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਆਸਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਉਤਰੇ।”

ਗਵਾਸਕਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਟੀਮ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਜਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਰੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਪਈ। ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਖਿ ਭਗਤ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਕਦੇ ਹਾਰਿਆਂ ਵਾਲਾ ਵਿਹਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਅੰਪਾਇਰਿੰਗ ਬਾਰੇ ਗਵਾਸਕਰ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਗੁਪਤ ਰੀਪੋਰਟ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਕ੍ਰਿਕਟ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹੀ ਭਾਰਤੀ ਕ੍ਰਿਕਟ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਦਿਤੀ ਜਾਏਗੀ।

ਗਵਾਸਕਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਤਮ ਟੈਸਟ ਦੇ ਚੌਥੇ ਦਿਨ ਹੋਏ ਦੰਗੇ ਵਿੱਚ ਟੀਮ ਨੇ ਜਿਸਮਾਨੀ ਖਤਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ।

ਇਹ ਪੁੱਛ ਜਾਣ 'ਤੇ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ ਵੈਸਟ ਇੰਡੀਜ਼ ਦੇ ਦੌਰੇ ਸਮੇਂ ਟੀਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨਗੇ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਉਸ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਖੜਾਕ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੱਛਮੀ ਜਰਮਨੀ 'ਚ “ਵਾਕਸ ਵੇਗਨ” ਨਾਂ ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਲਟੂ ਪਈਆਂ ਹਨ ਕਿਸੀ ਮਨਚਲੇ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਖਰ ਕਬਾੜਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਉਂ ਨਾ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੁਟਬਾਲ ਖੇਡ ਕੇ ਨਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਕਾਰ ਵੁਟਬਾਲ ਦੀ ਖੇਡ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਦੇ ਕਸੇ ਅਤੇ ਜੰਗ ਲਗੇ ਪੁਰਜ਼ੇ ਸਿਰਫ਼ ਢਿਲੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਸਗੋਂ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਖਿਲਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਫੇਰ ਵੀ “ਵਾਕਸਵੇਗਨ” ਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਅਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਇੰਜਣ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਹਨ।

ਕਿਲਾ ਰਾਇਪੁਰ ਖੇਡਾਂ 5-ਮਾਰਚ ਨੂੰ

ਲੁਧਿਆਣਾ, 15 ਫਰਵਰੀ (ਨ. ਜ. ਸ.)—ਕਿਲਾ ਰਾਇਪੁਰ ਦਾ ਗੋਲਡਨ-ਜੁਬਲੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਸਪੋਰਟਸ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵਲੋਂ 5 ਤੇ 6 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਜ਼ਨੀਅਰ ਬੋਲਿਆ, “ਮਜ਼ਾਕ ਨਾ ਕਰੋ, ਚਾਲ ਚਲੋ। ਮੈਂ ਅਸੂਲ ਦਾ ਪੱਕਾ ਹਾਂ, ਰਿਆਇਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਠੇਕੇਦਾਰ ਫਿਰ ਹੋਸਿਆ, ‘ਕੌਣ ਰਿਆਇਤ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਚਾਲ ਪੂਰੀ ਤਾਂ ਹੋਣ ਦਿਉ, ਮੈਨ ਜਾਉਗੇ ਨਾਂ—ਸਰ?’ ਇਜ਼ਨੀਅਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਹਾਂ, ਮਗਰ ਚਾਲ ਤਾਂ ਦੇਖੋ ਭਾਈ, ਚਾਲ ਚਲੋ ਤਾਂ ਹੁਣ। ਬਹੁਤ ਸੋਚ ਲਿਆ।”

ਠੇਕੇਦਾਰ ਚੀਕਿਆ, ਬਹੁਤ ਸੋਚ ਲਿਆ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਹੀ।” ਇਜ਼ਨੀਅਰ ਨੇ ਹੋਰਾਨੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, “ਕਿਵੇਂ ਹੈ ਭਾਈ, ਚਾਲ ਚਲੋ ਬਹੀਰ।” ਚਾਲ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਰ—ਜ਼ਰਾ ਹੁਣ ਇਧਰ ਉਠਾਉ ਅਤੇ ਦੇਖੋ ਸ਼ਾਹ।” “ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ—ਮੇਰੀ ਸਮਝ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ। “ਸਰ, ਬਿਸਾਤ ਉਲਟ ਦਿਉ ਅਤੇ ਦੇਖੋ—ਹੁਸਨ ਦਾ ਸ਼ਹਿ।”

ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਪਸਾਰ ਲਈ ਉਪਰਾਲੇ

16 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਰਬ ਭਾਰਤੀ ਪੇਂਡੂ ਖੇਡ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਖੇਡ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੋਚਾਂ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਕੋਚਿੰਗ

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਪਸਾਰ ਲਈ ਕਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਦਮ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਕੇਂਦਰੀ ਖੇਡ ਮੰਤਰਾਲਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਪਰ ਨੌਵੇਂ ਏਸ਼ੀਆਈ ਖੇਡ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਮਰਦਾਂ ਤੇ ਇਸਤਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਇਲਾਕੇ ਤੇ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਛੋਟੇ ਦੇਸ਼ ਜਪਾਨ, ਉਤਰੀ ਕੋਰੀਆ ਅਤੇ ਦਖਣੀ ਕੋਰੀਆ ਤੋਂ ਵੀ ਪਿਛੇ ਰਹਿਕੇ ਪੰਜਵਾਂ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਮੂਹ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਨੇਸ਼ ਪਹੁੰਚੀ।

ਪੰਜ ਬ ਮੁਦ ਤੋਂ ਹੀ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਨਾਂਅ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਚਮਕਾਉਣ ਵਿੱਚ ਤਤਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਤਕਰੀਬਨ 76 ਫੀਸਦੀ ਵਸੋਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਵੀ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਪਸਾਰ ਲਈ ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਅਖੋਂ ਪਰੋਖੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਏਸ਼ੀਅਨ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਕਰਕੇ ਤਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਅਧੁਨਿਕ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਰ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਪਸਾਰ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਬਣਾਈ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਖੇਡ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਨੂੰ ਹੋਰ ਚੁਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਖੇਡ ਕੇਂਦਰਾਂ ਤੇ ਉਪ-ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਿਰ ਤੋਂ ਸੰਗਠਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੇਂਡੂ ਰਾਜ ਖੇਡ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ

ਦੇ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਸਦਕਾ ਲਗਾਤਾਰ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬੱਚੇ ਸਰਬ-ਭਾਰਤੀ ਪੇਂਡੂ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਓਵਰ ਆਲ ਟਰਾਫੀ ਜਿੱਤਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਸਾਲ ਇਹ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅਜੇ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ।

ਜਿਵੇਂ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ ਤਕਮੀ ਕੁਸ਼ਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਕੁਸ਼ਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਚਲਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਮਾਝੇ ਤੇ ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਲਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਹਨੂਮਾਨ ਅਖਾੜੇ ਵਰਗੇ ਕੁਸ਼ਤੀ ਅਖਾੜੇ-ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ।

ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਖੇਡ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਰਾਹੀਂ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਤਕਰੀਬਨ 20 ਲਖ ਰੁਪਏ ਹਰ ਸਾਲ ਖਰਚੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਾਲ ਤੋਂ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਵਾਧਾ ਕਰਕੇ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਪੇਂਡੂ ਮਰਦਾਂ ਤੇ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਕੌਮੀ ਏਕਤਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਿਆਂ ਦੇਸ਼ ਉਸਾਰੀ ਵਿੱਚ ਲਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਲੀਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਤੇਰੇ ਲੱਡੂਆਂ ਤੋਂ ਨੀਂਦ ਪਿਆਰੀ
ਸੁੱਤੀ ਨਾ ਜਗਾਈਂ ਮਿੱਤਰਾਂ

ਧਾਹ ਮਾਰਕੇ ਰੋਲ ਚੜ੍ਹਾਇਆ
ਓਹਲੇ ਹੋ ਕੇ ਲੜ੍ਹ ਵੰਡਦੀ

ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਵਿਅੰਗ ਕਲਾ ਚਾਲ

ਪੰਜਾਬੀ ਰੂਪ: ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੱਤੂ
ਸ਼ਤਰੰਜ ਦੀ ਬਾਜ਼ੀ ਜ਼ੋਰਾਂ ਤੇ ਸੀ। ਇਜ਼ਨੀਅਰ ਦਾ ਚੈਲੇਂਜ ਸੀ ਕਿ ਬਾਜ਼ੀ ਉਸਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹੇਗੀ। ਠੇਕੇਦਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਤਰੰਜ ਉਸਤੋਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਨੇ ਜਿਤਿਆ ਨਹੀਂ। ਚਾਲ ਵਿੱਚ ਦੋਰ ਹੋਈ ਤਾਂ ਚਲਣ ਦੀ ਗੱਲ ਨਿਕਲ ਆਈ। ਇਜ਼ਨੀਅਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਮੈਂ ਨਵਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਹਾਂ, ਲੇਕਿਨ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਖੂਬ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਦੋਸਤ ਹਾਂ, ਲੇਕਿਨ ਰਿਆਇਤ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ।” ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਹੱਸਦੇ ਕਿਹਾ, “ਹਰ ਨਵੇਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਅਸੀਂ ਹੀ ਪਾਪੀ, ਬਲਕਿ ਪੁਰਾਣਾ ਪਾਪੀ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ।”

ਫੁਲ ਪਤਾਸਾ
ਬਾਲੀ ਵਿੱਚ ਨਾ ਪਤਾਸੇ ਲਿਆਇਆ
ਪਹਿਲੀ ਰਾਤ ਸ਼ਗਨਾਂ ਦੀ

ਝਲਕ ਨਵੀਆਂ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਦੀ

“ਆਖੋਂ-ਆਖੋਂ ਮੇਂ ਬਾਤ ਹੋਨੇ ਚੋ” ਨਿਰਮਾਤਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਜੀ: ਈਸ਼ਵਰ ਦੀ ਫ਼ਿਲਮ ‘ਮੇਰਾ ਸਵਾਮੀ’ ਵਿਚ ਅਲਤਾਫ਼ ਖਾਨ ਅਤੇ ਰੋਮਾ

—“ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਅਰਪਣ ਕਰ ਦੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ...” ਰਾਜ ਬਬਰ ਤੇ ਰੀਨਾ ਰਾਏ ਫ਼ਿਲਮਯੂਗ ਵਲੋਂ ਬਣ ਰਹੀ ਜੇ. ਓਮਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਫ਼ਿਲਮ ‘ਅਰਪਣ’ ਵਿਚ

“ਲੋਕੀ ਬੂਠ ਬੋਲਦੇ ਨੇ ਕਿ ਤੇਰੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਜਬਾਨ ਨਹੀਂ—
ਤੇਰੀ ਤਾਂ ਗਿਠ ਗਿਠ ਲੰਮੀ ਜਬਾਨ ਹੈ।”
ਸ਼ਬੀ ਕਪੂਰ ਤੇ ਰੀਨਾ ਰਾਏ ਫ਼ਿਲਮ ‘ਬੇਬਾਨ’ ਵਿਚ

ਗੋਪਾਲ ਸਹਿਗਲ ਵਲੋਂ ‘ਠਨ ਠਨ ਗੋਪਾਲ’

ਪ੍ਰਸਿਧ ਪੰਜਾਬੀ ਫ਼ਿਲਮ ਕਾਮੇਡੀਅਨ ਗੋਪਾਲ ਸਹਿਗਲ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਫ਼ਿਲਮ ‘ਠਨ ਠਨ ਗੋਪਾਲ’ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਤੀਸ਼ ਕੋਲ, ਗਿਰਜਾ ਤੇ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਆਦਿ ਫ਼ਿਲਮ ਦੇ ਮੁਖ ਕਲਾਕਾਰ ਹਨ। ਸੰਗੀਤ ਐਸ. ਮਦਨ ਦਾ ਹੈ। ‘ਠਨ ਠਨ ਗੋਪਾਲ’ ਦੇ ਪੰਜ ਗਾਨੇ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋ ਚੁਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫ਼ਿਲਮ ਜਲਦੀ ਹੀ ਸੈਟ ‘ਤੇ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰੇਮ ਜਲੰਧਰੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ

ਇਕ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਬਹੁ-ਚਰਚਿਤ ਤੇ ਆਲੋਚਨਾ-ਗ੍ਰਸਤ ਨਾਟਕਕਾਰ ਪ੍ਰੇਮ ਜਲੰਧਰੀ ਨੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਬੀ. ਆਰ. ਚੌਪੜਾ ਵਲੋਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਫ਼ਿਲਮ ‘ਨਿਕਾਹ’ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਉਸ ਵਲੋਂ ਲਿਖੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਨਾਟਕ ‘ਚਾਚਾ ਰੱਖਾ’ ‘ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹੈ।

ਅਤੇ ਮੈਂ ਹੀ ‘ਠਨ ਠਨ ਗੋਪਾਲ’ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।”

‘ਬਾਬਾ ਅਮਰ ਨਾਥ’ ਦੀ

ਸ਼ੂਟਿੰਗ

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਕਿੰਗ ਮੂਵੀਜ਼ ਵਲੋਂ ਨਿਰਮਾਤਾ ਬਦਰੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਜੋਸ਼ੀ ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਬੀ. ਆਰ. ਇਸ਼ਾਰਾ ਵਲੋਂ ਬਣ ਰਹੀ ਫ਼ਿਲਮ ‘ਬਾਬਾ ਅਮਰ ਨਾਥ’ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਜੰਮੂ-ਤਵੀ ਦੇ ਬਰਵੀਲੇ ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕੇ ਮਹਾਗੁਨਸ ਚ ਲਗਪਗ ੧੪੦੦੦ ਫੁਟ ਉਚਾਈ ਉੱਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਫ਼ਿਲਮ ਦੇ ਹੀਰੋ-ਹੀਰੋਇਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਯੂਨਟ ਦੇ ਲਗਭਗ ੫੦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ‘ਬਾਬਾ ਅਮਰ ਨਾਥ’ ਲਗਭਗ ਪੂਰੀ ਹੋ ਚੁਕੀ ਹੈ।

‘ਮਾਮਲਾ ਗੜਬੜ ਹੈ’

ਪੂਰੀ

ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਫ਼ਿਲਮ ‘ਮਾਮਲਾ ਗੜਬੜ ਹੈ’ ਬਣ ਕੇ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

‘ਮੁੰਡਾ ਨਰਮ ਤੇ ਕੁੜੀ ਗਰਮ’

ਲੇਖਕ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਐਸ. ਪੀ. ਬਖਸ਼ੀ ਤੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਫ਼ਿਲਮ ‘ਮੁੰਡਾ ਨਰਮ ਤੇ ਕੁੜੀ ਗਰਮ’ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੁਜਾਤਾ ਤੇ ਸਤੀਸ਼ ਕੋਲ ਫ਼ਿਲਮ ਦੇ ਮੁਖ ਕਲਾਕਾਰ ਹਨ।

ਸਵਾਲ ਤੁਹਾਡੇ -

ਜਵਾਬ

ਬਲਦੇਵ ਬਾਂਸਲ

ਦੇ

KIRAN FILMS LTD.

643, Penbrooke Road

S. E. CALAGARY, ALTA T2A 3S9

PHONE, 248-0269

235-1693

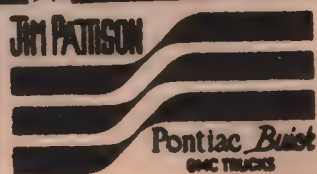

ਬਲਦੇਵ ਬਾਂਸਲ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਟਰੈਵਲ ਐਡਵਾਈਜਰਜ਼

2, ਗਿਲਜ਼ ਪਾਰਕ ਜੀ. ਟੀ. ਰੋਡ
ਸਾਹਮਣੇ ਐਸ. ਡੀ. ਐਮ. ਕੋਰਟ
ਮੋਗਾ— ਜ਼ਿਲਾ ਫਰੀਦਕੋਟ
ਫੋਨ: ਦਫਤਰ 2161

ਪਾਸਪੋਰਟ, ਵੀਜ਼ਾ, ਡਾਕਟਰੀ ਤੇ
ਇੰਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਲਈ ਮਿਲੋ
ਦੇਸ਼ਾਂ ਮੁੜਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵਾਪਸੀ ਸੀਟਾਂ
ਬੁਕ ਕਰਨ ਦੀ ਮੁਫਤ ਸਹੂਲਤ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ।

JIM PATTISON

ON MAIN

SERVICE AFTER
SALE

BUS. 879-4233 3434 MAIN ST. VANCOUVER, B.C. RES. 435-1834

PARLAD GILL

ਨਵੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਸਟੋਕਸ ਫੋਕਸਾਂ,
ਟੌਏ, ਵੋਲੋ ਅਤੇ 4x4 ਜਿਪੀ ਟੈਟਲੀ ਕੁਹਾੜੇ ਜਾਣੇ
ਪਰਿਚਾਣੇ ਸੇਲਮੈਨ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫ਼ੋਨ ਕਰੋ

ਪੰਨੀ ਪਿਆਰ ਦੀ ਸਜਿਲ ਵਿਹਾਰ ਦੀ ਸਫ਼ਰ ਸਾਰਿਕਾ

ਹਲ ਦੀ ਜੰਘੀ ਤੋਂ ਹਾਰਮੋਨੀਅਮ ਤਕ

ਫਿਲਮ 'ਪੁੱਤ ਜੱਟਾਂ ਦੇ' ਵਿਚ ਗਾਏ 'ਛੱਲੇ' ਦੇ ਗਾਇਕ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਪਿੰਡ ਮਾਣੀ ਖੇੜੇ — ਜ਼ਿਲਾ ਫਰੀਦਕੋਟ, ਵਿਚ ਜਾ ਮਿਲਿਆ। ਉਹ ਖੇੜ ਵਾਹ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਛੋਟੀ ਨਾਲ ਮੂੰਹ ਹੱਥ ਧੋਕੇ ਆਪਣੀ ਬੈਠਕ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਹਾਰਮੋਨੀਅਮ ਕੋਲ ਸਜ ਕੇ ਬਹਿ ਗਿਆ। ਚਾਹ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਸੁਆਲਾਂ ਜਵਾਬਾਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ।

? ਇਹ ਹਲਵਾਹਕ ਤੋਂ ਹਾਰਮੋਨੀਅਮ ਵਾਂਗ ਤਕ ਕਿਵੇਂ ਸਫਰ ਤੇਜ਼ ਕੀਤਾ?

— ਅਸਲ ਵਿਚ ਗਾਉਣ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਸੀ। ਡੀ. ਏ. ਵੀ. ਕਾਲਜ ਮਲੋਟ ਵਿਚ ਬਿਤਾਏ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਮੇਰਾ ਸੰਪਰਕ ਡਾ. ਡੀ. ਐਸ. ਨਰੂਲਾ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਇਹਨਾਂ ਕੋਲੋਂ ਹੀ ਹਾਰਮੋਨੀਅਮ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਲਈ।

? ਕਿੰਨੇ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਬਕਾਇਦਾ ਸਿਖਿਆ ਲੈ ਰਹੇ ਹੋ?

— ਬਕਾਇਦਾ ਸਿਖਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪਰ ਕਾਲਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਮੈਂ ਵਧੇਰੇ ਯੂਥ ਫੈਸਟੀਵਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਤੀ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿਚ ਜਾਂ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੀ ਖਾਤਰ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਡਾ. ਨਰੂਲਾ ਜੀ ਤੋਂ ਸਿਖਿਆ ਲੈਂਦਾ ਸੀ।

? ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਾਲ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋਗੇ?

— ਮੈਂ ਲੱਗਭਗ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੱਕ ਕਾਲਜ ਦਾ ਬੈਸਟ ਸਿੰਗਰ ਰਿਹਾ। ਹੋਰ ਵੀ ਇੰਟਰ-ਕਾਲਜ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿਚ ਅਵਾਰਡ ਆਉਂਦਾ ਰਿਹਾ।

? ਅਜ ਕੱਲ੍ਹ ਕਿਹੜੀਆਂ ਗੀਤ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਅਤੇ ਰਿਆਜ਼ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ?

— ਅਜ ਕੱਲ੍ਹ ਮੈਂ ਨਰੂਲਾ ਸਾਹਿਬ ਕੋਲੋਂ ਬੀ. ਏ. ਅਡੀਸ਼ਨਲ ਕੰਨ ਸੰਗੀਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਕਰਕੇ ਪੱਕੇ ਰਾਗਾਂ (ਸਾਸ਼ਤਰੀ ਸੰਗੀਤ) ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਨਾਲ ਨਾਲ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲੋਂ ਉਰਦੂ ਗਜ਼ਲਾਂ, ਪੰਜਾਬੀ ਗਜ਼ਲਾਂ, ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਤੇ ਬੁਲ੍ਹਲਾਹ ਦੀਆਂ ਕਾਫੀਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਨਵੇਂ ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਵੀ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।

? ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ 'ਪੁੱਤ ਜੱਟਾਂ ਦੇ' ਵਿਚ ਗਾਏ ਛੱਲੇ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਦੱਸੋ?

— ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਇਨਾਇਤ ਔਲੀ ਤੇ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਗਾਇਕ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਨੇ ਵੀ 'ਛੱਲੇ' ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ ਪਰ ਮੈਥੋਂ ਇਸਨੂੰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿਚ 'ਭੈਰਵੀ' ਦੇ ਸੁਰਾਂ ਦੀ ਸੁਖਮਤਾ ਅਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਸਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਰਕੇਸਟਰਾਂ ਨਾਲ ਨਵੇਂ 'ਰਿਦਮ' ਵਿਚ ਗਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

? ਮਾਹਟੀ ਖੇੜੇ ਤੇ ਬੰਬਈ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿਚ ਕੀ ਫਰਕ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ?

— ਪਿੰਡ ਦੀ ਖੁਲ੍ਹੀ ਆਬੋ ਹਵਾ, ਸਿੱਧੀ ਪੱਧਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਅਤੇ ਬੰਬਈ ਵਰਗੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪਰ ਤੰਗ ਨਗਰੀ ਵਿਚ ਜਮੀਨ ਅਸਮਾਨ ਦਾ ਫਰਕ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਟੂਡੀਓ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਨਵੇਂ ਸਾਜ਼ ਅਤੇ ਡੈੱਕ ਵਰਗੇ ਮੇਰੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਤੇ ਅਜੀਬ ਸੀ, ਪਰ ਉਥੋਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਕੰਪੋਜਰ ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਿੰਦਰ ਜੀਤ ਦੇ ਪਿਆਰ ਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਬੜਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਮਿਲਿਆ। ਰਿਦਮ ਅਤੇ ਸਾਊਂਡ ਦੀਆਂ ਤਕਨੀਕੀ ਬਰੀਕੀਆਂ ਬਾਰੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖ ਕੇ ਚੰਗੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ।

? ਤੁਹਾਡੇ ਗੀਤਾਂ ਦੀਆਂ ਧੁਨਾਂ ਕੌਣ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ?

— ਮੇਰੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰ ਰਚਨਾ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਗੀਤ ਰਚਨਾ ਵੀ ਨਰੂਲਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਮੈਂ ਖੁਦ ਵੀ ਧੁਨਾ ਬਣਾ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ।

ਮਦਨ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ

ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਆਦਮੀ ਤੇ ਔਰਤ ਪਿਆਰ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿਚ ਰਾਂਝੇ ਨੇ ਹੀਰ ਲਈ ਤਖਤ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੀ ਨਾ ਛੱਡਿਆ, ਸਗੋਂ ਨਵੇਂ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿਚ ਵਲੰਤ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਔਡਵਰਡ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਇਕ ਦੋਰਮੁਖੀ ਫਿਲਮ ਅਭਿ-ਨੇਤਰੀ ਲਈ ਵਲੰਤ ਦਾ ਤਖਤ ਵੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਮਨ ਏਨਾ ਥੰਢਲਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਦਾ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਤੇ ਫਿਰ ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਮਨ ਦਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਭੇਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦਾ। ਇਸਤਰੀ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਛੱਡ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਜਿਤ ਲਵੇ ਤੇ ਜੇ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਪੌੜੀ ਬਣਾਕੇ ਕਮਾਯਾਬੀ ਲਈ ਸਿਖਰ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹ ਜਾਵੇ ਤੇ ਫੇਰ ਪੌੜੀ ਨੂੰ ਪੈਰ ਮਾਰਕੇ ਹੇਠਾਂ ਸੁਟ ਦੇਵੇ।

ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਫਿਲਮ ਜਗਤ ਦੀ ਚੰਦਰ-ਮੁਖੀ ਨਵਯੋਵਨਾ ਸਾਰਿਕਾ ਦੀ ਗੱਲ ਲੈ ਲੋ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਪੌੜੀ ਬਣਾ ਕੇ ਵਰਤ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਦਿਲੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਗਿਣ ਮਿਥਕੇ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਹਿਵਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਵਿਸ-ਵਾਸ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੱਚੇ ਦਿਲੋਂ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੋਵੇ ਤੇ ਸੱਚੇ ਦਿਲੋਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਫਿਲਮੀ ਵਿਹਾਰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਚਾਹਵਾਨ ਹੋਵੇ ਤੇ ਉਹਦੇ ਦਿਲੋਂ ਕੋਮ ਇਕ ਦੂਜੇ ਲਈ ਮਦਦਗਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹੋਣ। ਉਸ ਦਾ ਪਿਆਰ ਉਸ ਦਾ ਵਿਹਾਰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਵਿਹਾਰ ਪਿਆਰ ਦਾ ਮੋਕਾ ਦੇਂਦਾ ਹੋਵੇ। ਉੱਥੇ ਵੀ ਜੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਦੀ ਭਲਾਈ ਤੇ ਬੇਹਤਰੀ ਨਹੀਂ ਸੋਚੀ ਤਾਂ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਵੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਭਲਾਈ ਸੋਚੀ ਹੈ।

ਟੂਟੂ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।' ਸਾਰਿਕਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਮੈਨੂੰ ਸੋਚ ਲੈਣ ਦੇ।' ਤੇ ਟੂਟੂ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ, ਇਕ ਸਾਲ, ਦੋ ਸਾਲ, ਚਾਰ ਸਾਲ ਕਿ ਅੱਠ ਸਾਲ।' ਤੇ ਸਾਰਿਕਾ ਕੁਝ ਨਾ ਬੋਲੀ।

ਪਰ ਜੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਆਦਤ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰ ਵਿਚ ਫਸਾਕੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਹੁਸਨ ਵਿਚ ਗੀਬਾਕੇ ਮਤਲਬ ਕਢਣ ਦੀ ਸੋਚੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਮਝੋ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਗੁਫ਼ਤਾਰ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ 'ਨੀਅਤ' ਫਿਲਮ ਤੇ 'ਮਹਿੰਦੀ ਰੰਗ ਲਾਏਗੀ' ਫਿਲਮ ਵੇਖੀ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾ ਇਕ ਕਰੋੜਪਤੀ ਸੇਠ ਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਅਤੇ ਸੁਹਣਾ ਪੁੱਤਰ ਪਰਦੀਪ ਸ਼ਰਮਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਲੋਕ ਟੂਟੂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਏਨਾ ਚਤੁਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟੀ ਕਿਸੇ ਸੁੰਦਰੀ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਫਸਦਾ। ਪਰ ਸਾਰਿਕਾ ਉਹ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਪਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਜਾਦੂ ਹੇਠ ਟੂਟੂ ਛੋਟੀ ਹੀ ਆਇਆ।

ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ 'ਨੀਅਤ' ਦੀ ਨਾਕਾਮੀ ਪਿਛੋਂ ਟੂਟੂ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਫਿਲਮ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਉਸ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਕਸਰ ਵੀ ਕਢ ਦੇਵੇ। ਉਸ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਨਾਇਕ ਜੌੜੀ ਜੀਤੂ ਤੇ ਰੇਖਾ ਨੂੰ ਹੀ ਰੱਖਿਆ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਉਸ ਵਿਚ ਦੂਜੀ ਕੁੜੀ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਹੋਵੇ ਜਿਹੜੀ ਨਾਇਕ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇ ਹੁਸਨ ਵਲੋਂ ਵੀ ਤੇ ਅਭਿਨੈ ਵਲੋਂ ਵੀ। ਸਾਰਿਕਾ ਦੇ ਰੋਜ਼ ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿਣਕ ਪਈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਮਾਂ ਹੈ ਜਦੋਂ

ਉਹ ਆਪਣੇ ਹੁਸਨ ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਵਰਤਕੇ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਪੌੜੀ ਲਾਕੇ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਸਿਖਰ ਵਲ ਤੁਰ ਸਕਦੀ ਨੂੰ। ਟੂਟੂ ਨਾਲ ਉਸਦੀਆਂ ਮਿਲਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ ਤਾਂ ਟੂਟੂ ਨੇ ਵੀ ਹੁੰਗਾਰਾ ਭਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰਿਕਾ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਕੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰਿਕਾ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹਲਕੇ ਜਿਹੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਵੀ ਸੁਣੇ ਸਨ।

ਪਰ ਟੂਟੂ ਨੇ ਸਾਰਿਕਾ ਨੂੰ 'ਮਹਿੰਦੀ ਰੰਗ ਲਾਏਗੀ' ਵਿਚ ਦੂਜੀ ਨਾਇਕਾ ਦਾ ਰੋਲ ਨਾ ਦਿਤਾ। ਉਹ ਅਗੇ ਮਧੂ ਕਪੂਰ ਵਰਗੀਆਂ ਮਤਲਬੀ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥ-ਕੰਡੇ ਤੇ ਵੇਖ ਚੁਕਿਆ ਸੀ। ਸਾਰਿਕਾ ਦੇ ਹੁਸਨ ਤੇ ਪਿਆਰ ਵਿਚ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਖੀਵਾ ਹੋ ਚੁਕਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵਡੇ ਵਡੇ ਸੁਪਨੇ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਸ਼ਾਇਦ ਇਕ ਗੱਲ ਇਹ ਵੀ ਸੀ ਕਿ ਸਮਝਦਾਰ ਟੂਟੂ ਇਹ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰਿਕਾ ਇਕ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਹਾਲੀ ਬਹੁਤ ਉੱਚੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਉਠ ਸਕੀ। ਸਾਰਿਕਾ ਵੀ ਟੂਟੂ ਦੇ ਪਿਆਰ ਵਿਚ ਮਸਤ ਇਹ ਭੁਲ ਚੁਕੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਟੂਟੂ ਰਾਹੀਂ ਫਿਲਮ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਸਿਖਰ ਉੱਤੇ ਪੁਜਣਾ ਹੈ। ਸਾਰਿਕਾ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਸ਼ਮਕਸ਼ ਵਿਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰ ਰਹੀ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਕਸ਼ਮਕਸ਼ ਵਿਚ ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹਤ

ਮਿਲਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਟੂਟੂ ਦੇ ਸਾਥ ਵਿਚ। ਟੂਟੂ ਨੇ ਵੀ ਸਾਰਿਕਾ ਨੂੰ ਵੀ ਖਿਦਮਤ ਦੇਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਉੱਤੇ ਇਕ ਪ੍ਰੇਮੀ ਵਾਲੀ ਨਜ਼ਰ ਰਖਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀ।

ਉਸ ਵੇਲੇ ਸਾਰਿਕਾ ਦੀ ਮੰਮੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਾਕਰ ਵੀ ਸਾਰਿਕਾ ਵਲੋਂ ਕੁਝ ਬੇਧਿਆਨ ਜਿਹੀ ਹੋਈ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਸਾਰਿਕਾ ਨੂੰ ਖੁਲ੍ਹੀ ਡੋਰ ਦਿਤੀ ਰਖੀ। ਮੰਮੀ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਤੋਂ ਉਹਲੇ ਸਾਰਿਕਾ ਟੂਟੂ ਨਾਲ ਖੁਲ੍ਹ ਕੇ ਪਿਆਰ ਪੀਘਾਂ ਚੜ੍ਹਾਉਂਦੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਛੋਟੀ ਹੀ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਰਸਪਰ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ।

'ਮਹਿੰਦੀ ਰੰਗ ਲਾਏਗੀ' ਵਿਚ ਜਦ ਸਾਰਿਕਾ ਵਾਲਾ ਰੋਲ ਅਨੀਤਾ ਰਾਜ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸਾਰਿਕਾ ਨਰਾਜ਼ ਹੋ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਟੂਟੂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਜਿਹੜਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਚੁਕਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਜਿਹੜੇ ਕੁੜੀ ਉਹ ਪਤਨੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸਾਰਿਕਾ ਹੀ ਹੈ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਪੇਸ਼ਾਵਰ (ਵਿਹਾਰਕ) ਕੁਝ ਨੂੰ ਪਤਨੀ ਨਹੀਂ

ਬਣਾਉਣਾ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਜਬਰਾਤ ਵਿਚ ਆਏ ਟੂਟੂ ਨੇ ਕਹਿ ਦਿਤਾ, 'ਆ ਅਸੀਂ ਵਿਆਹ ਕਰ ਲਈਏ।' ਹੁਣ ਸਾਰਿਕਾ ਸਮਝ ਗਈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ 'ਮਹਿੰਦੀ ਰੰਗ ਲਾਏਗੀ' ਵਿਚ ਰੋਲ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿਤਾ ਗਿਆ।

ਸਾਰਿਕਾ ਦੁਬਿਧਾ ਵਿਚ ਪੈ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਟੂਟੂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਪਰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਸ ਦਾ ਫਿਲਮੀ ਭਵਿੱਖ ਚਮਕਣ ਲਗ ਪਿਆ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਧੁੰਦਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ। ਉਸ ਨੇ ਟੂਟੂ ਕੋਲੋਂ ਸੋਚਣ ਦਾ ਵਕਤ ਮੰਗਿਆ। ਟੂਟੂ ਜਿਹੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਟੂਟੂ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, 'ਕਿੰਨਾ ਵਕਤ, ਸਾਲ ਦੋ ਸਾਲ ਜਾਂ ਅੱਠ ਸਾਲ', ਪਰ ਸਾਰਿਕਾ ਕੁਝ ਨਾ ਬੋਲੀ।

ਕਿਤਾਬਾ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਏਸ਼ੀਆ ਬੁੱਕ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ
ਯਾਦ ਰੱਖੋ

ਕਿਤਾਬਾਂ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਏਸ਼ੀਆ ਬੁੱਕ ਕੰਪਨੀ
ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖੋ

PATEL CONSTRUCTION

5088 VICTORIA DRIVE

VANCOUVER, B.C.

Direct Pager 667-9887

PH. 876-4580

For New & Old Houses
Renovation—Sun Decks—
Kitchens—Anything You want to
Build

ਨਵੇਂ ਘਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਪੁਰਾਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਨਵਿਆਂ ਵਿਖ
ਬਦਲਣ ਲਈ, ਪੁਰਾਣੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ ਸਨਭੋਕ -
ਕਿਚਨ ਆਦਿ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਾਦ ਰੱਖੋ

AMBIKA'S

SAVINGS ARE MORE ON YOUR FOOD DOLLAR

For your **649 LOTTO CENTRE**

16770
649

ਬਦਾਮ ALMONDS 1.75 Lb.	PUNJABI TINDA .99 ¢ ਪੰਜਾਬੀ ਟਿੰਡਾ	ਵੈਜੀਟੇਬਲ ਆਇਲ VEGETABLE OIL 3 Litre 2.97	ਹਰੇ ਮਟਰ GREEN PEAS .27¢ Lb.
ਮੂੰਗੀ MOONG .37¢ Lb.	SPLIT PEAS .27¢ Lb. ਦਲਵੇ ਮਟਰ	ਸ਼ੋਨਾ ਸਾਗ SHONA SAAG .79¢ Each. ਸ਼ੋਹਣਾ ਸਾਗ	ਮਸਰ GREEN LENTILS MASSAUR 37¢ Lb.
ਪਿਸਤਾ PISTA 6.95 Lb.	LONG GRAIN RICE 20 Kg. or 50 Lbs. 12.49 ਲੌਂਗ ਗਰੇਨ ਰਾਈਸ	FARIN ROTI ATTA 10 Kg. \$3.89 ਰੋਟੀ ਆਟਾ	ਕਾਜੂ CASHEW GRADE A 3.29 Lb.
ਪਚਰੰਗਾ ਆਚਾਰ PANCH RANGA ACHAR 1.99	CHICKEN LEGS 1.39 Lb. ਮੁਰਗੇ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ	BASMATI RICE .69 Lb. ਬਾਸਮਤੀ ਚਾਵਲ	ਗੰਦੇ ONIONS 50 Lbs. 3.49
POTATO 50 Lbs. \$2.99	ਪੈਰਬੋਇਲ ਚਾਵਲ PARBOIL RICE 25 Lbs. or 10 Kgs. 10.99	ਵੈਜੀਟੇਬਲ ਆਇਲ VEGETABLE OIL 16 Litre Pail 15.47	ਹਲਦੀ HALDI POWDER .79¢ Lb.
ਚਾਹ TEA 100's Tea Bag .99¢	ਕੋਕੋਨਟ ਦੁਧ COCONUT MILK 99¢ TIN	10 Kg. SUGAR ਖੰਡ BEST PRICE IN TOWN	We reserve the right to limit quantities.

Sale ends March 13th

ALL UNDER ONE ROOF

GROCERIES, RECORDS, VIDEOS,
TROPICAL PRODUCE FROM FIJI,
CASSETTES, UTENSILS PLUS 1001
ITEMS

FIJI MEATS LTD.

ANNU VIDEO RENTALS
324-1272

NOW AVAILABLE:

*CORN ROTI

*KULCHA

*WHOLE WHEAT

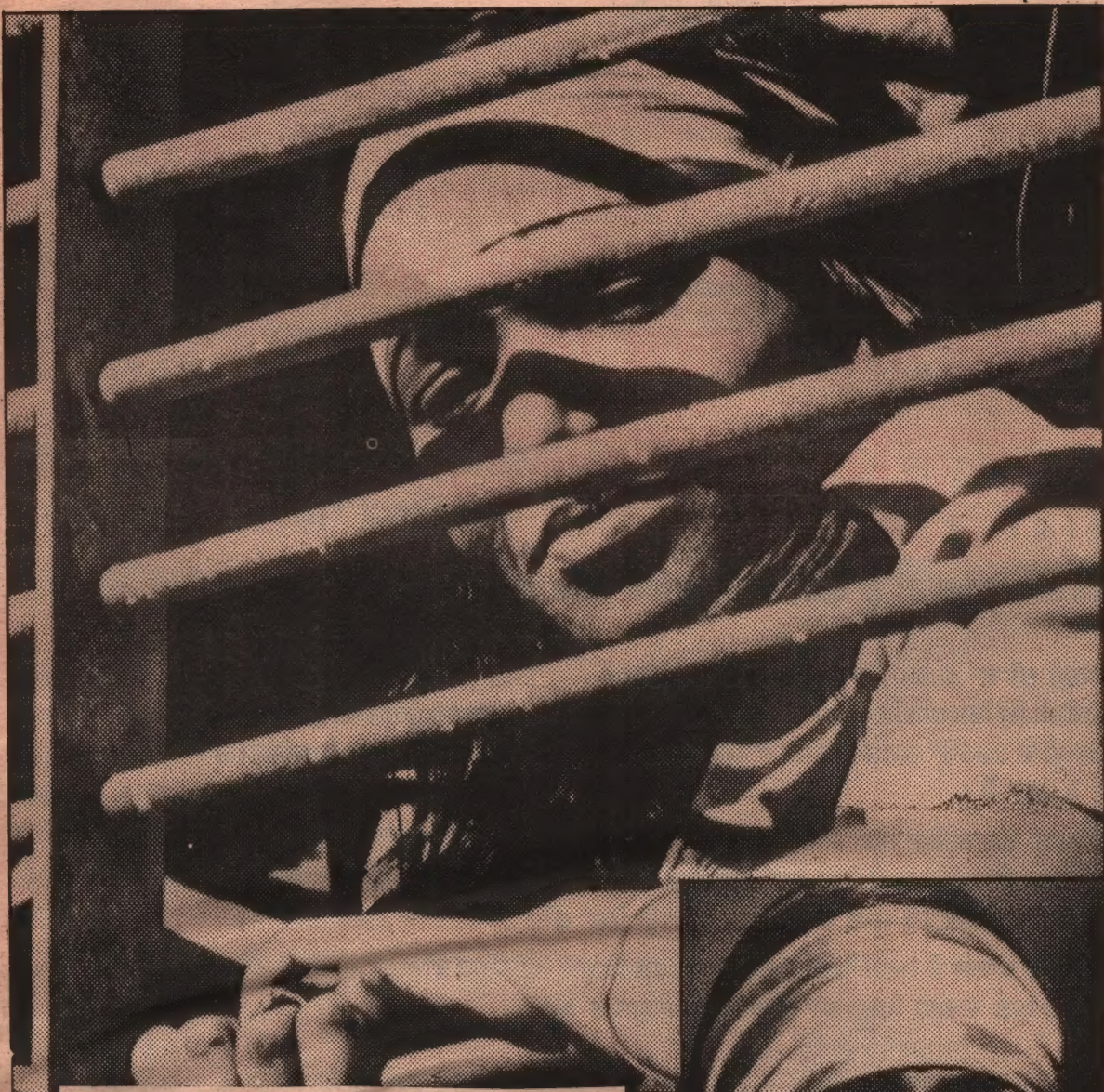
*TANDOORI ROTI

Large varieties of fresh vegetables/fruits
from Fiji

"SEEING IS BELIEVING"

5125 Victoria Drive Vancouver, B.C.
PHONE: 327-0295

ਡਾਕੂ ਸੁੰਦਰੀ ਫੂਲਾਂ ਦੇਵੀ ਸੀਖਾਂ ਪਿਛੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ—ਡਾਕੂ ਸੁੰਦਰੀ ਫੂਲਾਂ ਦੇਵੀ ਨੇ ਹਥਿਆਰ ਸੁੱਟ ਦਿਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ।

ਸਤਾਈ ਸਾਲਾ ਫੂਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ 22 ਡਾਕੂ ਹੋਰ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਆਤਮ-ਸਮਰਪਣ ਕੀਤਾ। ਫੂਲਾਂ ਦੇਵੀ ਨੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ 21 ਪੈਂਫੂ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਸਨ।

ਆਤਮ-ਸਮਰਪਣ ਵੇਲੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਡਾਕੂ ਸੁੰਦਰੀਆਂ ਨੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਾਹਵੇਂ ਆਤਮ-ਸਮਰਪਣ ਕੀਤਾ।

ਇਕੱਠ ਵਿਚ ਆਤਮ-ਸਮਰਪਣ ਵਿਰੁਧ ਨਾਅਰੇ ਲੱਗੇ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਵਤਨ ਵਿਚ ਅਸਮਰਥ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਆਤਮ-ਸਮਰਪਣ ਲਈ ਸਮਝੋਤਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਕਸਰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਮਰਥ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਫੂਲਾਂ ਦੇਵੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਖਾਕੀ ਅਤੇ ਲਾਲ ਰੰਗ ਦੀਆਂ ਪੱਟੀਆਂ ਸਿਰ ਤੇ ਬੰਨੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲੀਸ ਨਾਲ ਵਧੀਆ 'ਡੀਲ' ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸਦੇ ਟੱਬਰ ਦੀ ਹਿਫਾਜ਼ਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਯੂ. ਪੀ. ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਯੂ. ਪੀ. ਦੀ ਪੁਲੀਸ ਡਾਕੂਆਂ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਹੀ ਮਾਰ ਕੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੱਸ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਫੂਲਾਂ ਦੇਵੀ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਸਮਝੋਤੇ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਕੇਸ ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਸੁਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਫੂਲਾ ਰਾਣੀ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਭੇਦ ਭਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਅਗਲੇ ਅੰਕ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹੋ

ਅਸਫਲ-ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਸਫਲ ਡਾਕੂ ਤੱਕ.....

ਭਿੰਡ (ਮਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼)

—ਡਾਕੂਆਂ ਦੇ ਗਰੋਹ ਦੀ ਬਹੁ-ਚਰਚਿਤ ਆਗੂ ਫੂਲਾਂ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀ ਘਣਸ਼ਾਮ ਨੇ ਆਪਣੇ 24 ਸਾਥੀ ਡਾਕੂਆਂ ਸਮੇਤ ਅਜ ਸਵੇਰੇ ਪੌਣੇ ਦਸ ਵਜੇ ਮਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਅੱਗੇ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰ ਦਿਤਾ।

ਫੂਲਾਂ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀ ਡਾਕੂਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਨਾਲ 23 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਰਵਾਇਤ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਹੋਈ ਹੈ।

ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਲਾਲ ਪੱਟੀ ਬੰਨੀ, ਖਾਕੀ ਵਰਦੀ ਪਹਿਨੀ ਫੂਲਾਂ ਦੇਵੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਬਾਹਰ ਇਕ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੇ ਸਮਾਗਮ ਵਲ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਬੜੇ ਠਾਠ ਨਾਲ ਆਈ ਤੇ ਸਟੇਜ ਉੱਪਰ ਆ ਕੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਬੰਦੂਕ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿਤੀ। ਬੰਦੂਕ ਫੜਾਉਂਦਿਆਂ ਹੀ

ਉਹ ਝੁਕੀ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਛੂਹਣਾ ਚਾਹਿਆ। ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਲੋਕ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾੜੀਆਂ ਲਾ ਕੇ ਫੂਲਾਂ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਕੀਤਾ।

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਫੂਲਾਂ ਦੇਵੀ ਦੇ ਸਿਰ ਦਾ ਮੁਲ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਰਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਉਸ ਦੇ ਗਰੋਹ ਵਲੋਂ ਸੂਬੇ ਦੇ ਭੱਖੇ

ਫੂਲਾਂ ਦੇਵੀ ਦੇ ਸਾਧਣੀ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਲੰਮੀ ਕਹਾਣੀ.....

ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਇਕੋ ਵਾਰ ਦਸ ਵਿਅਕਤੀ ਗੋਲੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਭੁੱਠ ਦਿਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਦ ਉਸਦੇ ਸਿਰ ਦਾ ਮੁੱਲ 15 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭਾਰੀ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਤ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵਧ ਰਹੇ ਪੁਲਸ ਦਬਾ ਦਾ ਹੀ ਸਿੱਟਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਲਸ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਯਤਨਾਂ

ਨੇ ਹੀ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਫੂਲਾਂ ਦੇਵੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕ ਹੋਰ ਔਰਤ ਮੋਨਾਬਾਈ ਸਣੇ 24 ਡਾਕੂਆਂ ਨੇ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਦੇ ਮੁਲ ਰਖੇ ਗਏ ਸਨ। ਫੂਲਾਂ ਦੇਵੀ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਯੂ. ਪੀ. ਅਤੇ ਮਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਰਹੱਦੀ ਇਲਾਕੇ ਸਨ ਜਦੋਂ ਕਿ

ਘਣਸ਼ਾਮ ਜਿਸ ਨੂੰ 'ਧਨਸ਼ਾ ਡਾਕੂ' ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਕੇਂਦਰ ਉੱਤਰੀ ਮਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਚੰਬਲ ਘਾਟੀ ਸੀ। ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਇਹ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਅੰਤਮ ਡਾਕੂ ਗਰੋਹ ਸੀ।

ਫੂਲਾਂ ਦੇਵੀ ਦਾ ਡਾਕੂ-ਜੀਵਨ ਉਹਦੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੀਵਨ ਦੀ ਅਫਸਲਾ ਤੋਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਇਕ ਚੋਧਰੀ ਨਾਲ ਖੜਕ ਪੈਣ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਆਪਣੀ ਡਾਕੂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ

ਚਾਇਆ ਫੂਲਾਂ ਦੇਵੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਹਿਰ ਕਾਨਪੁਰ ਤੋਂ 120 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਬੋਮਈ ਪਿੰਡ ਦੇ ਦਸ ਬੰਦਿਆਂ ਦਾ ਇਕੋ-ਤਾੜੇ ਕਤਲ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਉਸਨੇ 14 ਫਰਵਰੀ 1981 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਬਾਦ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼-ਬਿਹਾਰ ਤੇ ਮਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਭ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਫੂਲਾਂ ਦੇਵੀ ਦਾ ਨਾਂ ਜਿਵੇਂ ਇਕ ਡਰਾਉਣਾ ਨਾਂ ਬਣ ਗਿਆ। ਸੂਤੇ ਪਏ ਬਚਿਆਂ ਨੂੰ ਫੂਲਾਂ ਦੇਵੀ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਅਉਂਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੀਹਣੀ ਵਾਂਗ ਡਰਾਉਂਦੀ ਫੂਲਾਂ ਦੇ ਜਨਮ 1956 ਵਿਚ ਜਲੌਨ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਗੁੜਾ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸਦੀਆਂ ਪੰਜ ਭੈਣਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਕ ਭਰਾ। ਫੂਲਾਂ ਵਿਰੁਧ ਪਹਿਲਾ ਮੁਕਦਮਾ 6 ਜਨਵਰੀ 1978 ਨੂੰ ਦਰਜ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਦੇ ਚਾਚੇ ਨੇ ਉਸ ਉਤੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕੁਝ ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਹ ਦੇ ਕੇ ਉਸਦੇ ਘਰ ਉਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ।

ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਫੂਲਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਇਕ 45 ਸਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਪਰ ਘਰ

ਵਿਚ ਕੁਝ ਤਨਾਓ ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੇ ਘਰ ਛੱਡ ਦਿਤਾ ਇਹਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਡਾਕੂਆਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕਾਨਪੁਰ ਦੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਦੂਸਰਾ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਿਆ।

ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਦਾ ਸੁਭਾਅ ਬੜਾ ਖੁਲ੍ਹਾ ਫੂਲਾਂ ਸੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਸਦੇ ਸਹੁਰਿਆਂ ਨੂੰ ਉਹ ਵੇਰ ਪਸੰਦ ਨਾ ਆਈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਤੀਜਾ ਵਿਆਹ ਦੂਜੇ ਪਤੀ ਕੋਲਾਸ਼ ਦੇ ਦੋਸਤ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਕਰਵਾ ਲਿਆ। ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਬਾਬਾ ਗੁਜਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਡਾਕੂਆਂ ਦੇ ਇਕ ਵੱਡੇ ਗਰੋਹ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸੀ। ਗਰੋਹ ਦਾ ਆਗੂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਕੋਲਾਸ਼ ਬਣਿਆ।

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਫੂਲਾਂ ਨੇ ਉਹ ਕਹਿਰ ਇਸ ਕਰਕੇ ਚਾਹਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਡਾਕੂਆਂ ਦੇ ਇਕ ਗਰੋਹ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰ ਘੋਰ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿਤੇ ਸਨ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਫੂਲਾਂ ਦੇਵੀ ਦਾ ਇਕ ਪ੍ਰੇਮੀ ਵੀ ਸੀ—ਫੂਲਾਂ ਦੇਵੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਸ ਪ੍ਰੇਮੀ ਦਾ ਬਦਲਾ ਦਸ ਪੈਂਫੂਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਕੇ ਲਿਆ ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਹੀ ਪੁਲਸ ਉਹਦੇ ਮਗਰ ਮਗਰ ਭਜੀ ਵਿਰਦੀ ਰਹੀ—ਪਰ ਉਹ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਚਕਮੇ ਦੇ ਕੇ ਭਜ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ—

ਚਰਚਲ ਦੀ ਟਿਕਟ

ਚਰਚਲ ਅਜੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ ਸੀ ਵੱਡਾ ਆਗੂ ਜ਼ਰੂਰ ਸੀ—ਉਹ ਯੋਰਪ ਦੇ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਗੁੱਡੀ ਵਿਚ ਸਫਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਟਿਕਟ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਟਿਕਟ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਹ ਟਿਕਟ ਲਭਣ ਲਗਿਆ ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਕਿਧਰੇ ਟਿਕਟ ਨਾ ਲਭਿਆ—ਉਹ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਗਿਆ—ਟਿਕਟ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪਛਾਣ ਲਿਆ ਸੀ—ਉਹ ਬੋਲਿਆ, “ਚਲੋ ਰਹਿਣ ਦਿਓ ਚਰਚਲ ਸਾਹਿਬ ਕੋਈ ਬਾਤ ਨਹੀਂ, ਆਖਰ ਟਿਕਟ ਤੁਸੀਂ ਖਰੀਦਿਆ ਤਾਂ ਹੋਵੇਗਾ ਹੀ”।

“ਪਰ ਉਹ ਟਿਕਟ ਲੱਭਣਾ ਡਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ—ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਇਸ ਵੇਲੇ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਉਤਰਨਾ ਕਿਹੜੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਉਤੇ ਹੈ”—ਚਰਚਲ ਨੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ—ਆਸ ਪਾਸ ਬੈਠੇ ਲੋਕ ਠਹਾਕੇ ਲਗਾ ਉਨੇ।

FREE ESTIMATE

TO MOVE
CLEAN RUBBISH
FAIR RATES

CALL

Amerjit

PHONE: 581-0406

SUKHI VIDEOS

1311, OMENICA AVE.

PRINCE RUPERT—B.C. V5J 2B9

PHONE: 624-5178

ਸੁਖੀ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਪ੍ਰਿੰਸ ਰੂਪਰਟ

ਜਿਥੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਦੀਆਂ ਵੀਡੀਓ ਟੇਪਾਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਖਰੀਦ ਸਕਦੇ ਹੋ :

Released

ਚਟਪਟੀ, ਅਨੱਖੀ ਪਹਿਚਾਣ, ਖਲੀਫਾ, ਗੁਨਾਹਗਾਰ, ਗੰਗਾਧਾਮ, ਖਾਨਦਾਨ, ਤਨਹਾਈ, ਪਿੰਡ ਦੀ ਕੁੜੀ, ਪਿੰਡ, ਮੁਹੱਬਤ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੈ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਦਾ Live Programme ਸਵਾਮੀ ਦਾਦਾ

ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੇ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਦੇ ਮੌਕੇ ਉਤੇ ਯਾਦਗਾਰੀ ਮੀਟਿੰਗ

ਵੈਨਕੂਵਰ, 14 ਮਾਰਚ, 6 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ, 5880 ਮੇਅ ਸਟਰੀਟ

ਜਥੇਬੰਦਕ : ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. (ਐਮ-ਐਲ)

ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੀ ਪੀ ਸੀ (ਐਮ-ਐਲ) ਦੀ ਬੀ. ਸੀ.

ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਬਣਾਉ।

162 ਵੈਸਟ ਹੋਸਟਿੰਗਜ਼ ਸਟਰੀਟ, ਵੈਨਕੂਵਰ - ਟੈਲੀਫੋਨ :-

681-5020

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਿਹ ॥

KHALSA DIWAN SOCIETY
33089 S. Fraser way, Abbotsford, B.C. 859-5665

ਖਾਲਸਾ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਫੌਜ ॥ ਪ੍ਰਗਟਿਉ ਖਾਲਸਾ ਪ੍ਰਮਾਤਮ ਕੀ ਮੌਜ ॥
**ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਅਤੇ ਵੈਸਾਖੀ ਦੇ ਸ਼ੁਭ ਮੌਕੇ ਉਪਰ
ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਵਿਚ
ਮਹਾਨ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ**

26 ਮਾਰਚ 1983

ਦਿਨ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਪੁੱਜਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਹੈ।

ਪਰਮ ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਗ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀਉ,

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਿਹ ॥

ਆਪ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਇਸ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਵਲੋਂ ਆਪ ਸਭ ਸੰਗਤਾਂ ਤੇ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਵੈਸਾਖੀ ਦੇ ਸ਼ੁਭ ਮੌਕੇ ਅਤੇ ਖਾਲਸੇ ਦੇ 285ਵੇਂ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਤੇ ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਵਿਖੇ ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਿਲਡਿੰਗ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਆਪ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਾਣੂੰ ਹੋ ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਜੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ 1699 ਨੂੰ ਵੈਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਮਜ਼ਲੂਮਾਂ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰਾਂ ਨੂੰ ਉਚਾ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਸੱਚੇ, ਸੁੱਚੇ ਅਤੇ ਨਿਧੜਕ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਾਜਨਾ ਕੀਤੀ। ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਇਕ ਨਮੂਨੇ ਦਾ ਜੀਵਨ ਜਿਊਣ ਲਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਦਾਤ ਬਖਸ਼ਕੇ ਸੰਤ ਸਿਪਾਹੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ।

ਆਓ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ, ਵੈਸਾਖੀ ਦੇ ਸ਼ੁਭ ਮੌਕੇ ਅਤੇ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਤੇ ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਹੁੰਮ ਹੁੰਮਾ ਕੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਰੋਟਕ ਨੂੰ ਵਧਾਓ ਅਤੇ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਨਵੀਂ ਬਿਲਡਿੰਗ

ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ
ਵਿਚ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਅਤੇ ਖਾਲਸਾ
ਦੀਵਾਨ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਪ੍ਰਬੰਧਕ
ਕਮੇਟੀ, 1983 ਐਬਟਸਫੋਰਡ, ਬੀ.
ਸੀ.

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

26 ਮਾਰਚ 1983 ਦਿਨ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਨਵੀਂ ਬਿਲਡਿੰਗ ਤੋਂ ਜਲੂਸ ਆਰੰਭ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਰੂਟ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਕਰਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਲਗਪਗ 2 ਵਜੇ ਵਾਪਸ ਗੁਰੂ ਘਰ ਪਹੁੰਚਣਗੀਆਂ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਪਹੁੰਚਕੇ ਦੀਵਾਨ ਸਜਣਗੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਗੁਣੀ ਗਿਆਨੀ ਕੀਰਤਨ ਢਾਡੀ ਜਥੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੁਣੀ ਗਿਆਨੀ ਵੈਸਾਖੀ ਦੇ ਸ਼ੁਭ ਦਿਹਾੜੇ ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉਣਗੇ।

* ਰੈਣ ਸੁਬਾਈ ਕੀਰਤਨ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ।

* ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਚਾਰ — ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਅਭਿਲਾਸ਼ੀ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ 1 ਹਫਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਦੇਣ।

ਸੋ ਆਪ ਸਭ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਵੈਸਾਖੀ ਭਾਵ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਉਤਸਵ ਤੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿਚ ਹੁੰਮ ਹੁੰਮਾ ਕੇ ਪੁੱਜਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਰੂਟ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਚੱਲ ਕੇ ਸਾਊਥ ਫਰੇਜ਼ਰ ਹਾਈਵੇ ਤੇ ਵੇਅਰ ਰੋਡ ਤੋਂ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਮੁੜੇਗਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮਾਰਸ਼ਲ ਰੋਡ ਤੋਂ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਮੁੜੇਗਾ। ਮੀਡੋ ਸਟਰੀਟ ਤੋਂ ਫਿਰ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਅਤੇ ਮੈਲਮਰ ਐਵੀਨੀਊ ਤੋਂ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਕਲੀਅਰ ਬਰੁੱਕ ਰੋਡ ਤੇ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਲੀਅਰ ਬਰੁੱਕ ਰੋਡ ਤੋਂ ਸੀਡਰ ਲੇਨ ਤੋਂ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਮੁੜਕੇ ਪਾਰਕ ਪਲੇਸ ਤੋਂ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਪਾਰਕਵੀਊ ਸਟਰੀਟ ਨੂੰ ਪਵੇਗਾ। ਇਥੋਂ ਫਿਰ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਪੀਅਰਡਨਵਿਲ ਰੋਡ ਤੋਂ ਸਾਊਥ ਫਰੇਜ਼ਰ ਤੇ ਪੈ ਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੇਗਾ।

